

Plats och tid: Stora Studion, Funkishuset, 2021-04-12, 13:15

Distansdeltagande

Med anledning av det ökade smittläget uppmanar ordföranden så många som möjligt av ledamöterna att närvara på distans/länk.

Frågor

Anmäl eventuella övriga frågor till kommunsekreteraren senast kl. 12.00 torsdagen innan sammanträdet - skriftliga svar eller muntliga redogörelser kommer att lämnas vid sammanträdet. Frågor som inkommer efter detta eller lämnas vid sammanträdet besvaras vid nästkommande sammanträde.

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Sammanträdet inleds med följande föredragningar

Charlotte Kettle, Region Östergötland // Marie Schmid, socialchef kl. 13:15

- Nära vård (information kommunstyrelsen)

Marie Schmid, socialchef

- Revisionens granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor Stöd och omsorg

Mikael Jonsson // Aline Eriksson, t.f. Samhällsbyggnadschef kl. 14:15

- Kulvertar Fifallaån (information kommunstyrelsen)
- Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna

Carl Hamilton, skärgårdsutvecklare // Aline Eriksson, t.f. Samhällsbyggnadschef kl. 14:40

- Remiss tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd SOU 2020:78

Malin Österström, näringslivsutvecklare kl. 15:00

- Remiss utvecklingsstrategi för Östergötland
- Leader Kustlander 2021-2027

Caroline Hedvall, barn- och utbildningschef kl. 15:15

- Biblioteksplan 2021-2024

Sven Stengard, ekonomichef kl. 15:30

- Ekonomisk uppföljning
- Årsredovisning 2020
- Garvarhuset - återköp av fastigheten
- Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland

Karl Öhlander, kommundirektör

- Kommundirektörens information (information kommunstyrelsen)
- Uppföljning av inriktningsmål - Den öppna kommunen

Nr	Dnr	Ärende	Anmärkning
1	KS-SO.2020.84	Revisionens granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg	
2	KS-TEK.2021.21	Policy och rutiner för nedtagning av träd i	

		tätorterna	
3	KS-TEK.2021.47	Remiss - Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78)	
4	KS-SA.2021.17	Remiss - Utvecklingsstrategi för Östergötland (Dnr: RS 2017-505)	
5	KS-KcS.2021.10	Leader Kustlandet, 2021-2027 Medverkan och medfinansiering	
6	KS-SA.2020.58	Biblioteksplan 2021-2024	
7	KS-SA.2021.28	Grund-, lokal- och driftstöd 2021 - senareläggning av sista ansökningsdag	
8	KS-SA.2021.2	Ekonomisk uppföljning 2021	
9	KS-SA.2021.27	Årsredovisning 2020	
10	KS-SA.2021.4	Garvarhuset - återköp av fastigheten	
11	KS-SA.2020.115	Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland	
12	KS-KcS.2021.5	Revidering av pandemiplan	
13	KS-SA.2021.19	Redovisning 2021 - Motioner inlämnade till kommunfullmäktige senast december 2020 och som inte är avslutade	
14	KS-SA.2021.20	Redovisning 2021 - Motioner som bifölls av kommunfullmäktige föregående år	
15	KS-SA.2020.107	Uppföljning av inriktningsmål - Den öppna kommunen	
16	Nämnd.2021.5	Anmälan till kommunstyrelsen	
17	Nämnd.2021.4	Information kommunstyrelsen	
18	Nämnd.2021.10	Frågor	

Mattias Geving
Ordförande

Fredrik Sivula
Sekreterare

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

Revisionens granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

- 1. Handlingsplanen med dagens revideringar fastslås och skickas till kommunstyrelsen för ställningstagande.**

Reservationer

Kurt Olsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Carina Thuresson (M) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

"En genomgång av sektorns svar har delvis gjorts under utskottet 2021-03-16 och till viss del har synpunkter/frågor på svaret diskuterats. Då alla ledamöter inte haft möjlighet på grund av tidsbrist att lämna synpunkter/ställa frågor under mötet för diskussion och ställningstagande yrkade undertecknad på att fortsätta med punkten på kommande utskott i april. Vilket avlogs.

På grund av att bland annat undertecknad har frågetecken kring hur förslag till åtgärder utformats föreslogs att revisionen skulle bjudas in för klargörande. Vilket avlogs."

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Enligt kommunstyrelsens beslut 2021-02-15 § 18 ska kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott tillsammans med sektor stöd och omsorg upprätta en handlingsplan för förbättringsåtgärder med anledning av revisionens rekommendationer efter revisorernas granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg.

Handlingsplan

1 Rekommendation

Säkerställ att löpande jämförelser görs med andra jämförbara kommuner i Syfte att skapa effektiv styrning. En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt möjliggör bättre analyser och planeringsförutsättningar för att stärka budgetens styrkraft.

Åtgärd

I Kolada presenteras kostnader där jämförelser med liknande kommuner går att ta fram. Jämförelserna görs inom liknande kommuner framtagna av Kolada inom respektive verksamhetsgren. Detta innebär att det kan bli olika

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

jämförelsekommuner inom olika verksamhetsområden. Sektorchef kommer årligen (Q4) redovisa sådana jämförelser inom nedanstående områden:

ÄO

Äldreomsorg, övergripande

Äldreomsorg, särskilt boende

Äldreomsorg, ordinärt boende (hemtjänst)

SF

Funktionsnedsättning, övergripande

Funktionsnedsättning, boende

Funktionsnedsättning, daglig verksamhet

Boendestöd

IFO

Individ- och familjeomsorg, övergripande

Individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd

Individ- och familjeomsorg, placeringar

Individ- och familjeomsorg, missbruk

2 Rekommendation

Tydliggör ställningstaganden, analyser och åtgärdsförslag utifrån avvikelser från mål och ekonomi. Relevanta åtgärder bör beslutas med tidsatta och beloppsatta aktiviteter vid prognosciterad avvikelse.

Åtgärd

Protokollen utformas efter kommunallagens krav 5 kap 67-68 §§ kommunallagen (2017:725) och allmän kommunalrättslig praxis. Enligt nämnda bestämmelser ska protokollen för varje ärende innehålla:

1, vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,

2, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,

3, genomförda omröstningar och resultaten av dem,

4, vilka beslut som har fattats,

5, vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar och

6, vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Åtgärdsplanen för besparingsåtgärder stöd och omsorg har inte den karaktären att det är ett underlag där samtliga förslag leder till beslut om besparingar. Listan innehåller ett antal förslag på åtgärder från förvaltningen.

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

Vissa åtgärder behöver enskilda politiska ställningstaganden. Den ekonomiska månadsuppföljningen redovisas, följs upp och godkänns av utskottet. Vid avvikelse i budgeten redovisas orsaken och vilka åtgärder behövs för att få budgeten i balans.

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott saknar delegation att fatta beslut om de åtgärder som anges i listan. Detta åligger kommunstyrelsen. Därför saknar kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott befogenhet att fatta de beslut som revisionen anser att utskottet bör göra.

3 Rekommendation

Genomför och omvärdera riskanalys och de åtgärder som vidtas löpande för att säkerställa att relevanta och aktuella risker omhändertas. Vid avvikelser ska åtgärder framgå. Inom ramen för intern kontroll har aktuella kontroller för 2019 till stor del bedömts utan avvikelser. Risker bör rimligtvis ha minskat respektive ökat för några områden vilket kräver andra insatser/kontroller.

Åtgärd

Arbetet med utformning av internkontrollen börjar i det kommungemensamma och utifrån det arbetet kommer sektorn att utforma riskbaserad kontroll för verksamheten. Vid genomgång av innehållet i nuvarande internkontroll framgår att där finns en del kontrollpunkter som snarare borde ske inom ramen för egenkontroll. En genomgång ska därför göras för att skilja ut detta. Klart under Q3.

4 Rekommendation

Tydliggör det strategiska arbetet rörande kompetensförsörjning för sektorn och säkerställ en delaktighet i arbetet av chefer på flera nivåer. Givet de kompetensutmaningar som noteras bör orsaker till personalomsättningen analyseras och dokumenteras.

Åtgärd

Detta arbete bör utgå från kommungemensam nivå med utgångspunkt i kompetensförsörjningsstrategi och andra gemensamma riktlinjer. Utifrån detta ska sektorn upprätta en kompetensförsörjningsplan för samtliga sektorns medarbetare, chefer och nyckelpersoner. Detta ska ske med stöd av HR-funktion och med god förankring i befintlig verksamhet samt med ett framtidsperspektiv på kompetensbehov, personalomsättning, pensionsavgångar ect. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

5 Rekommendation

Upprätta, uppdatera och besluta om dokumenten som anges som bilaga till styrmodellen för att skapa en följsamhet mellan dokument, aktuella

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

tidsplaner och ansvarsområden. Däribland dokumentet "Chefsuppdrag i Valdemarsvik". Ta upp till kommunledningen.

Åtgärd

Då dessa dokument är kommungemensamma bör de hanteras av kommunledningen eller av någon därifrån utsedd för uppdraget. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

Yrkanden och förslag

Carina Thuresson (M) yrkar att ärendet återremitteras till kommande sammanträde för ytterligare bearbetning.

Torvald Karlsson (C) yrkar att handlingsplanen fastslås med dagens revideringar och skickas vidare till kommunstyrelsen för ställningstagande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut. Dels Carina Thuressons (M) förslag om återremiss och dels Torvald Karlssons (C) förslag om att handlingsplanen fastslås med dagens revideringar och skickas vidare till kommunstyrelsen.

Ordföranden ställer proposition på Carina Thuressons (M) förslag och finner att det avslagits.

Ordföranden ställer proposition på Torvald Karlssons (C) förslag och finner att kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott antagit förslaget.

Beslutsunderlag

Skrivelse från sektor stöd och omsorg 2021-03-08 Handlingsplan utifrån revisionens rekommendationer till kommunstyrelsen - diskussionsunderlag.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Handlingsplan utifrån revisionens rekommendationer till Kommunstyrelsen – diskussionsunderlag

1. Rekommendation

Säkerställ att löpande jämförelser görs med andra jämförbara kommuner i syfte att skapa effektiv styrning. En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt möjliggör bättre analyser och planeringsförutsättningar för att stärka budgetens styrkraft.

Åtgärd

I Kolada presenteras kostnader där jämförelser med liknande kommuner går ta fram. Jämförelserna görs inom liknande kommuner framtagna av Kolada inom respektive verksamhetsgren. Detta innebär att det kan bli olika jämförelsekommuner inom olika verksamhetsområden. Sektorchef kommer årligen (Q4) redovisa sådana jämförelser inom nedanstående områden:

ÄO

Äldreomsorg, övergripande

Äldreomsorg, särskilt boende

Äldreomsorg, ordinärt boende (hemtjänst)

SF

Funktionsnedsättning, övergripande

Funktionsnedsättning, boende

Funktionsnedsättning, daglig verksamhet

Boendestöd

IFO

Individ- och familjeomsorg, övergripande

Individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd

Individ- och familjeomsorg, placeringar

Individ- och familjeomsorg, missbruk

2. Rekommendation

Tydliggör ställningstaganden, analyser och åtgärdsförslag utifrån avvikelser från mål och ekonomi. Relevanta åtgärder bör beslutas med tidsatta och beloppssatta aktiviteter vid prognosticerad avvikelse.

Åtgärd

Protokollen utformas efter kommunallagens krav 5 kap 67 -68 §§ kommunallagen (2017:725) och allmän kommunalrättslig praxis. Enligt nämnda bestämmelser ska protokollen för varje ärende innehålla:

- 1, vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
- 2, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
- 3, genomförda omröstningar och resultaten av dem,
- 4, vilka beslut som har fattats,
- 5, vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, och
- 6, vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Åtgärdsplanen för besparingsåtgärder stöd och omsorg har inte den karaktären att det är ett underlag där samtliga förslag leder till beslut om besparingar. Listan innehåller ett antal olika förslag på åtgärder från förvaltningen. Vissa åtgärder behöver enskilda politiska ställningstaganden. Den ekonomiska månadsuppföljningen redovisas, följs upp och godkänns av utskottet. Vid avvikelse i budgeten redovisas orsaken och vilka åtgärder behövs för att få budgeten i balans.

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott saknar delegation att fatta beslut om de åtgärder som anges i listan. Detta åligger kommunstyrelsen. Därför saknar kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott befogenhet att fatta de beslut som revisionen anser att utskottet bör göra.

3. Rekommendation

Genomför och omvärdera riskanalys och de åtgärder som vidtas löpande för att säkerställa att relevanta och aktuella risker omhändertas. Vid avvikelser ska åtgärder framgå. Inom ramen för intern kontroll har aktuella kontroller för 2019 till stor del bedömts utan avvikelser. Risken bör rimligtvis ha minskat respektive ökat för några områden vilket kräver andra insatser/kontroller.

Åtgärd

Arbetet med utformning av internkontrollen börjar i det kommungemensamma och utifrån det arbetet kommer sektorn att utforma riskbaserad kontroll för verksamheten. Vid

genomgång av innehållet i nuvarande internkontroll framgår att där finns en del kontrollpunkter som snarare borde ske inom ramen för egenkontroll. En genomgång ska därför göras för att skilja ut detta. Klart under Q3.

4. Rekommendation

Tydliggör det strategiska arbetet rörande kompetensförsörjning för sektorn och säkerställ en delaktighet i arbetet av chefer på flera nivåer. Givet de kompetensutmaningar som noterats bör orsaker till personalomsättningen analyseras och dokumenteras.

Åtgärd

Detta arbete bör utgå från kommungemensam nivå med utgångspunkt i kompetensförsörjningsstrategi och andra gemensamma riktlinjer. Utifrån detta ska sektorn upprätta en kompetensförsörjningsplan för samtliga sektorns medarbetare, chefer och nyckelpersoner. Detta ska ske med stöd av HR-funktion och med god förankring i befintlig verksamhet samt med ett framtidsperspektiv på kompetensbehov, personalomsättning, pensionsavgångar etc. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

5. Rekommendation

Upprätta, uppdatera och besluta om dokumenten som anges som bilaga till styrmodellen för att skapa en följsamhet mellan dokument, aktuella tidplaner och ansvarsområden. Däribland dokumentet "Chefsuppdrag i Valdemarsvik". Ta upp till kommunledningen.

Åtgärd

Då dessa dokument är kommungemensamma bör de hanteras av kommunledningen eller av någon därifrån utsedd för uppdraget. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. **Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker.**

Ärendebeskrivning

Tillsammans med byggnader utgör träden en stomme i kommunens tätorter som spelar en viktig roll för att ge dem deras speciella identitet och karaktär.

Träd bidrar till förbättrat klimat genom att rena luften från föroreningar, utjämna temperatursvängningar, dämpa vind, höja luftfuktigheten och fungera som filter som tar upp damm och stoft från luften.

Parker, koloniområden, trädgårdar, kyrkogårdar, alléer och andra gröna ytor ger identitet och karaktär i tätorterna. De bidrar till att göra dem trevliga och attraktiva att bo och verka i. Träden bidrar inte minst till den biologiska mångfalden och fågellivet.

För att få till stånd en bättre hantering av inkomna önskemål om borttagning av träd på kommunens marker i tätorterna har en policy med rutiner tagits fram.

Beslutsunderlag

Protokoll från KSAU 2021-03-17 § 13

Tjänsteskrivelse från sektor Samhällsbyggnad & Kultur 2021-02-25

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Beslutet skickas till

T.f. Samhällsbyggnadschefen
Gatu- och fastighetschefen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 13

KS-TEK.2021.21

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

- 1. Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker.**

Ärendebeskrivning

Tillsammans med byggnader utgör träden en stomme i kommunens tätorter som spelar en viktig roll för att ge dem deras speciella identitet och karaktär.

Träd bidrar till förbättrat klimat genom att rena luften från föroreningar, utjämna temperatursvängningar, dämpa vind, höja luftfuktigheten och fungera som filter som tar upp damm och stoft från luften.

Parker, koloniområden, trädgårdar, kyrkogårdar, alléer och andra gröna ytor ger identitet och karaktär i tätorterna. De bidrar till att göra dem trevliga och attraktiva att bo och verka i. Träden bidrar inte minst till den biologiska mångfalden och fågellivet.

För att få till stånd en bättre hantering av inkomna önskemål om borttagning av träd på kommunens marker i tätorterna har en policy med rutiner tagits fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Samhällsbyggnad & Kultur 2021-02-25

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad
Thomas Örnberg
Tf Samhällsbyggnadschef
Tel: 070-6673120
E-post: thomas.ornberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Ärendebeskrivning

Tillsammans med byggnader utgör träden en stomme i kommunens tätorter som spelar en viktig roll för att ge dem deras speciella identitet och karaktär.

Träd bidrar till förbättrat klimat genom att rena luften från föroreningar, utjämna temperatursvängningar, dämpa vind, höja luftfuktigheten och fungera som filter som tar upp damm och stoft från luften.

Parker, koloniområden, trädgårdar, kyrkogårdar, alléer och andra gröna ytor ger identitet och karaktär i tätorterna. De bidrar till att göra dem trevliga och attraktiva att bo och verka i. Träden bidrar inte minst till den biologiska mångfalden och fågellivet.

För att få till stånd en bättre hantering av inkomna önskemål om borttagning av träd på kommunens marker i tätorterna har en policy med rutiner enligt bilagor tagits fram.

Beslutsunderlag

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Tillsammans med byggnader utgör träden en stomme i kommunens tätorter som spelar en viktig roll för att ge dem deras speciella identitet och karaktär.

Träd bidrar till förbättrat klimat genom att rena luften från föroreningar, utjämna temperatursvängningar, dämpa vind, höja luftfuktigheten och fungera som filter som tar upp damm och stoft från luften.

Parker, koloniområden, trädgårdar, kyrkogårdar, alléer och andra gröna ytor ger identitet och karaktär i tätorterna. De bidrar till att göra dem trevliga och attraktiva att bo och verka i. Träden bidrar inte minst till den biologiska mångfalden och fågellivet.

Valdemarsviks kommun har ansvar för de träd som står på kommunal mark. Har du önskemål om nedtagning av ett eller fler träd ska du ansöka om det på bilagda blanketter. Nedtagningen sköts om inte annan överenskommelse träffas av Valdemarsviks kommun genom Gatu- och fastighetskontorets försorg.

Efter att kommunen fått in en ansökan görs en bedömning med följande punkter:

- Trädets kondition, ålder och storlek
- Trädets ekologiska och estetiska värde
- Trädets funktion i området som helhet
- Stod trädet där när den sökande köpte/byggde fastigheten

Generellt är kommunen mycket restriktiv när det gäller fällande av friska träd

- Träd tas inte ner för att löv/barr/frön eller kvistar kommer in på tomtmark.
- Träd tas inte ner för att de skuggar tomt och/eller byggnader
- Träd tas inte ner för att de skymmer utsikt
- Träd tas inte ner för att de skymmer antenner, parabol, solceller eller liknade utrustning
- Träd tas inte ner för att de orsakar dålig tillväxt i närliggande vegetation

Ansökan och avverkning

Ansökan om nedtagning av träd, enligt bilaga 1 och granne godkännande, enligt bilaga 2 ifylls och mailas eller skickas till Valdemarsviks kommun.

Bilaga 2 är till för att för att redovisa godkännande från närmast berörda grannar. Utan den är inte din ansökan giltig. Berörd granne innebär person som från sin fastighet kan se angivet/angivna träd eller i övrigt kan anses bli berörd av ett eventuellt beslut, till exempel genom att marken används som lek område för barn.

Kommunens arbete med nedtagning av träd sker under vinterperioden, november - mars. För att din ansökan ska kunna behandlas inför kommande avverkning behöver den ha kommit in till kommunen senast den 1 oktober.

Adresser

E-post: kommun@valdemarsvik.se

Post: Valdemarsviks kommun, 615 80 Valdemarsvik

Ansökan om nedtagning av träd

BILAGA 1

Ansökan om nedtagning av träd avser endast träd på kommunal gatu- torg- park- eller naturmark
Se också anvisningar på hemsida

Sökandes uppgifter:

Namn		Datum
Adress	Postnummer	Ort
Kontaktperson (om annan än sökande)	Telefon	E-post
Beskrivning av önskemål		
Enklare skiss över området med trädets/trädens placering		

Beslut:

☐

Beviljas

☐

Avslag eller annan åtgärd enligt motivering nedan

Ansökan om nedtagning av träd

BILAGA 2

Ansökan ska vara godkänd av närmast berörda grannar för att vara giltig. Berörd granne innebär person som från sin fastighet kan iaktta angivet/angivna träd eller i övrigt kan anses bli berörd av ett eventuellt beslut, t.ex. genom att marken används som barnens lekyta.

Grannars uppgifter och godkännande:

1.	Namn	Adress	Datum
	Postnummer	Ort	Underskrift
2.	Namn	Adress	Datum
	Postnummer	Ort	Underskrift
3.	Namn	Adress	Datum
	Postnummer	Ort	Underskrift
4.	Namn	Adress	Datum
	Postnummer	Ort	Underskrift
5.	Namn	Adress	Datum
	Postnummer	Ort	Underskrift

Sökandes underskrift:

Datum:

Underskrift

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS

Aline Eriksson

Plan- och byggchef

Tel: 0123-193 06

E-post: aline.eriksson@valdemarsvik.se

Mottagare

KS

Remiss - Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd SOU 2020:78

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna remissvaret.

Ärendet:

Regeringen bemyndigade under 2019 chefen för Miljödepartementet att ge en särskild utredare i uppdrag att se över strandskyddet. Arbetet har resulterat i betänkandet *Tillgängliga stränder- ett mer differentierat strandskydd*, SOU 2020:78. Valdemarsviks kommun har som remissinstans fått möjlighet att inkomma med synpunkter. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Remissvar:

Strandskyddsutredningen har redovisat sitt betänkande "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd". Syftet med utredningen har varit att föreslå ändringar som innebär att strandskyddet görs om i grunden, bl.a. genom att hänsyn tas till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Man får lätt ett intryck av att detta kommer att gynna de små kommunerna med mycket strand vid sjöar och hav. Läser man vidare i utredningen ser man ganska snart att man föreslår att LIS-områden tas bort och ersätts med ett nytt begrepp, "Landsbygdsområde" som kommunerna ska peka ut i sina Översiktsplaner och som är områden där man skall kunna bygga relativt strandnära.

Detta nya begrepp är inte ett bra ordval. Landsbygdsutveckling i strandnära läge, dvs LIS-områden, är ett vedertaget begrepp med en tydlig innebörd, där just orden "i strandnära läge" ger en tydlig förklaring av vad det handlar om. Det nya ordet "Landsbygdsområden" riskerar att innebära begreppsförvirring, då många områden i vanligt tal kan utgöra landsbygdsområden utan att för den sakens skull ha något ha något med strandskyddet att göra.

Avsikten med dessa landsbygdsområden är att det ska bli lättare att bygga strandnära under förutsättning att man i översiktsplanen angivit sådana områden. För att få ange landsbygdsområden i översiktsplanen krävas att man först ansöker om tillstånd hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska häva strandskyddet efter en prövning. Området ska bland annat ha god tillgång på obebyggd mark och inte ha stor efterfrågan på mark för bebyggelse. Det ska heller inte vara av särskild betydelse för något av strandskyddets syften.

Frågan man då kan ställa sig är hur riksintressena skall viktas mot "särskild betydelse för något av strandskyddets syften". Är "riksintresse friluftsliv" ett skäl till att Länsstyrelsen inte skall godkänna området som ett "Landsbygdsområde" eller ej? Om riksintressena får företräde så kommer till exempel hela Östergötlands skärgård sakna "Landsbygdsområden" som gör det möjligt att bygga strandnära. Men det kanske inte spelar så stor roll för i utredningen kan man också läsa att områden där länsstyrelsen beslutat om utökat strandskydd, inte kan ingå i ett landsbygdsområde trots att övriga kriterier är uppfyllda. Hela Östergötlands skärgård har ett sådant utökat strandskydd vilket innebär att det inte blir möjligt att bygga nära vattnet än 150-300 meter. Detta medför också att ett stort antal öar får byggförbud då ön inte är tillräckligt stor, alltså inte bredare än 300-600 meter någonstans.

Möjligheten att bygga strandnära bäddar för fler företag kan etableras, särskilt inom besöksnäringen vilket är viktigt då det är svårt att skapa arbetstillfällen i våra glest befolkade landsorts- och skärgårdskommuner. Om vi tittar på Östergötlands skärgård eller områden kring länets stora sjöar där gäller utökat strandskydd. Man får alltså inte skapa Landsbygdsområden där det är möjligt att bygga strandnära. Inte lätt att etablera ett nytt företag som hyr ut kajaker om man tvingas att lägga företaget 150 till 300 meter från stranden. Om vi inte får bygga strandnära någonstans i hela Östgötaskärgården hur skall vi då kunna utveckla området? Dagens besökare kräver service och kan vi inte ge den service som dom förväntar sig så kommer dom att välja ett annat område. Vinnare är nog de områden där man tidigare beviljat strandskyddsdispens, (troligen tätortsnära) medan de områden ute i skärgården som skulle behöva utvecklas för att ge de boende en möjlig inkomst genom t.ex. etablering av ett besöksnäringföretag, är helt exkluderade på grund av det utökade strandskyddet som gäller i hela skärgårdsområdet i Östergötlands län. Utredningens förslag riskerar att vara näringslivshindrande, då det motverkar kommunens tankar om landsbygdsutveckling i skärgårdsområdet.

Det utökade strandskyddet som gäller hela Valdemarsviks kuststräcka bör ses över, alternativt bör utredningen ändra i sitt förslag och tillåta att de så kallade Landsbygdsområdena är möjliga att peka ut inom område som omfattas av utökat strandskydd.

Ett annat förslag i utredningen är att stor restriktivitet ska råda vid grunda mjukbottnar, då de ofta har stora naturvärden. Problematiken för Valdemarsvik med detta, är att mycket stora delar av Östgötaskärgården utgörs av just grunda mjukbottnar.

Förslagen i utredningen kommer gynna företagande och boende inom de delar av kommunen som inte omfattas av strandskydd från havet, utan istället av strandskydd från mindre vattendrag. Dessa föreslås ej längre omfattas av strandskyddet. Det är mycket stora arealer av kommunens yta som omfattas av strandskydd från just mindre vattendrag. En strandskyddsdispensansökan är både kostsam för den enskilde, samt innebär en osäkerhet i prövningen, då lagstiftningen i sig är en förbudslagstiftning och det inte är säkert att man får en positiv dispens vid sin ansökan. Som regelverket för strandskyddsprövningen är uppdelad mellan

olika myndigheter, så ska dispenser först beviljas av kommunen, och sedan har länsstyrelsen möjlighet att överpröva eller upphäva besluten.

Vid små vattendrag som har stora naturvärden kan det beslutas att strandskyddet trots ovanstående ska införas. Detta skulle kunna innebära komplicerade situationer, då boende inom området först fått information om att de inte omfattas av strandskyddet, för att sedan helt plötsligt göra det. Detta blir inte tydligt för den enskilde och finns risk för oavsiktliga strandskyddsöverträdelser.

Detta med ansvaret för strandskyddsprövningen är också något som utredningen inte föreslår någon förändring kring. Det innebär långa handläggningstider då en dispens överprövas av länsstyrelsen, ibland flera år, vilket såklart är problematiskt för den enskilde som inte kan utföra sin åtgärd innan frågan är färdigprövad. Utredningen tar inte tillräckligt tydlig ställning till varför kommunerna inte själva kan ta ansvar för strandskyddsprövningen.

Det är viktigt att regionen och kommunerna ställer krav på riksdag och regering, så att våra skärgårdsområden i länet får ta del av de lättnader som föreslås i utredningen.

Efter som vi har ett utökat strandskydd i hela skärgårdsområdet och att lättnader inte kan ske i dessa områden finns en stor risk att utvecklingen stannar av och att vi inte kommer få en åretruntboende befolkning i skärgården i en nära framtid.

Östergötlands skärgård kommer inte att kunna dra nytta av lättnader i strandskyddslagstiftningen om utredarens förslag ligger som grund för lagstiftning. Utredarens förslag bör alltså inte utan en väsentlig komplettering läggas till grund för lagstiftning.

Vi håller med SKR om att ett moderniserat strandskydd med ökat lokalt inflytande bör hanteras inom den kommunala översiktliga planeringen enligt plan- och bygglagen (PBL). Den kommunala översiktliga planeringen finns till för att synliggöra och avväga mellan olika intressen och vägleda efterföljande planering och byggande. Det är rätt instrument för en lokal demokratisk process.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Carl Hamilton
Skärgårdsutvecklare

Aline Eriksson
Plan- och byggchef

Beslutet skickas till:
Miljödepartementet

MBN § 56

ÖVRIG.2021.1

Initierare

Valdemarsviks kommun
Miljö- och byggnämnden

615 80 VALDEMARSVIK

Ärende

**Remiss - Tillgängliga stränder - ett mer
differentierat strandskydd SOU 2020:78****Miljö- och byggnämndens beslut****1. Att godkänna remissvaret.****Ärendet**

Regeringen bemyndigade under 2019 chefen för Miljödepartementet att ge en särskild utredare i uppdrag att se över strandskyddet. Arbetet har resulterat i betänkandet *Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd*, SOU 2020:78.

Valdemarsviks kommun har som remissinstans fått möjlighet att inkomma med synpunkter. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Remissvar

Strandskyddsutredningen har redovisat sitt betänkande *"Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"*. Syftet med utredningen har varit att föreslå ändringar som innebär att strandskyddet görs om i grunden, bl.a. genom att hänsyn tas till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Man får lätt ett intryck av att detta kommer att gynna de små kommunerna med mycket strand vid sjöar och hav. Läser man vidare i utredningen ser man ganska snart att man föreslår att LIS-områden tas bort och ersätts med ett nytt begrepp, "Landsbygdsområde" som kommunerna ska peka ut i sina Översiktsplaner och som är områden där man skall kunna bygga relativt strandnära.

Detta nya begrepp är inte ett bra ordval. Landsbygdsutveckling i strandnära läge, dvs LIS-områden, är ett vedertaget begrepp med en tydlig innebörd, där just orden "i strandnära läge" ger en tydlig förklaring av vad det handlar om. Det nya ordet "Landsbygdsområden" riskerar att innebära begreppsförvirring, då många områden i vanligt tal kan utgöra landsbygdsområden utan att för den sakens skull ha något med strandskyddet att göra.

Avsikten med dessa landsbygdsområden är att det ska bli lättare att bygga strandnära under förutsättning att man i översiktsplanen angivit sådana områden. För att få ange landsbygdsområden i översiktsplanen krävs att man först ansöker om tillstånd hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska häva strandskyddet efter en

Justerare

.....

.....

MBN § 56 forts.

ÖVRIG.2021.1

prövning. Området ska bland annat ha god tillgång på obebyggd mark och inte ha stor efterfrågan på mark för bebyggelse. Det ska heller inte vara av särskild betydelse för något av strandskyddets syften.

Frågan man då kan ställa sig är hur riksintressena skall viktas mot "särskild betydelse för något av strandskyddets syften". Är "riksintresse friluftsliv" ett skäl till att Länsstyrelsen inte skall godkänna området som ett "Landsbygdsområde" eller ej? Om riksintressena får företräde så kommer till exempel hela Östergötlands skärgård sakna "Landsbygdsområden" som gör det möjligt att bygga strandnära. Men det kanske inte spelar så stor roll för i utredningen kan man också läsa att områden där Länsstyrelsen beslutat om utökat strandskydd, inte kan ingå i ett landsbygdsområde trots att övriga kriterier är uppfyllda. Hela Östergötlands skärgård har ett sådant utökat strandskydd vilket innebär att det inte blir möjligt att bygga närmare vattnet än 150-300 meter. Detta medför också att ett stort antal öar får byggförbud då ön inte är tillräckligt stor, alltså inte bredare än 300-600 meter någonstans.

Möjligheten att bygga strandnära bäddar för att fler företag kan etableras, särskilt inom besöksnäringen vilket är viktigt då det är svårt att skapa arbetstillfällen i vår glest befolkade landsorts- och skärgårdskommuner. Om vi tittar på Östergötlands skärgård eller områden kring länets stora sjöar där gäller utökat strandskydd. Man får alltså inte skapa Landsbygdsområden där det är möjligt att bygga strandnära. Inte lätt att etablera ett nytt företag som hyr ut kajaker om man tvingas att lägga företaget 150 till 300 meter från stranden. Om vi inte får bygga strandnära någonstans i hela Östgötaskärgården hur skall vi då kunna utveckla området? Dagens besökare kräver service och kan vi inte ge den service som dom förväntar sig så kommer dom att välja ett annat område.

Vinnare är nog de områden där man tidigare beviljat strandskyddsdispens, (troligen tätortsnära) medan de områden ute i skärgården som skulle behöva utvecklas för att ge de boende en möjlig inkomst genom t.ex. etablering av ett besöksnäringföretag, är helt exkluderade på grund av det utökade strandskyddet som gäller i hela skärgårdsområdet i Östergötlands län.

Utredningens förslag riskerar att vara näringslivshindrande, då det motverkar kommunens tankar om landsbygdsutveckling i skärgårdsområdet.

Det utökade strandskyddet som gäller hela Valdemarsviks kuststräcka bör ses över, alternativt bör utredningen ändra i sitt förslag och tillåta att de så kallade Landsbygdsområdena är möjliga att peka ut inom område som omfattas av utökat strandskydd.

Ett annat förslag i utredningen är att stor restriktivitet ska råda vid grunda mjukbottnar, då de ofta har stora naturvärden. Problematiken för Valdemarsvik med detta, är att mycket stora delar av Östgötaskärgården utgörs av just grunda mjukbottnar.

Justerare

.....

.....

MBN § 56 forts.

ÖVRIG.2021.1

Förslagen i utredningen kommer gynna företagande och boende inom de delar av kommunen som inte omfattas av strandskydd från havet, utan istället av strandskydd från mindre vattendrag. Dessa föreslås ej längre omfattas av strandskyddet. Det är mycket stora arealer av kommunens yta som omfattas av strandskydd från just mindre vattendrag. En strandskyddsdispensansökan är både kostsam för den enskilde, samt innebär en osäkerhet i prövningen, då lagstiftningen i sig är en förbudslagstiftning och det inte är säkert att man får en positiv dispens vid sin ansökan. Som regelverket för strandskyddsprövningen är uppdelad mellan olika myndigheter, så ska dispenser först beviljas av kommunen, och sedan har Länsstyrelsen möjlighet att överpröva eller upphäva besluten. Vid små vattendrag som har stora naturvärden kan det beslutas att strandskyddet trots ovanstående ska införas. Detta skulle kunna innebära komplicerade situationer, då boende inom området först fått information om att de inte omfattas av strandskyddet, för att sedan helt plötsligt göra det. Detta blir inte tydligt för den enskilde och finns risk för oavsiktliga strandskyddsöverträdelser.

Detta med ansvaret för strandskyddsprövningen är också något som utredningar inte föreslår någon förändring kring. Det innebär långa handläggningstider då en dispens överprövas av Länsstyrelsen, ibland flera år, vilket såklart är problematiskt för den enskilde som inte kan utföra sin åtgärd innan frågan är färdigprövad. Utredningen tar inte tillräckligt tydlig ställning till varför kommunerna inte själva kan ta ansvar för strandskyddsprövningen.

Det är viktigt att regionen och kommunerna ställer krav på riksdag och regering, så att våra skärgårdsområden i länet får ta del av de lättnader som föreslås i utredningen.

Efter som vi har ett utökat strandskydd i hela skärgårdsområdet och att lättnader inte kan ske i dessa områden finns en stor risk att utvecklingen stannar av och att vi inte kommer få en åretruntboende befolkning i skärgården i en nära framtid. Östergötlands skärgård kommer inte att kunna dra nytta av lättnader i strandskyddslagstiftningen om utredarens förslag ligger som grund för lagstiftning. Utredarens förslag bör alltså inte utan en väsentlig komplettering läggas till grund för lagstiftning.

Vi håller med SKR om att ett moderniserat strandskydd med ökat lokalt inflytande bör hanteras inom den kommunala översiktliga planeringen enligt plan- och bygglagen (PBL). Den kommunala översiktliga planeringen finns till för att synliggöra och avväga mellan olika intressen och vägleda efterföljande planering och byggande. Det är rätt instrument för en lokal demokratisk process.

Beslutet skickas till

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur, akten
Kommunstyrelsen

Justerare

.....

.....

Från: Kommun <Kommun@valdemarsvik.se>
Skickat: den 4 februari 2021 08:06
Till: Reg <reg@valdemarsvik.se>
Kopia: Aline Eriksson <Aline.Eriksson@valdemarsvik.se>
Ämne: VB: Remiss av SOU 2020:78 Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd - Svar senast 3/5 2021

Hej,

Vidarebefordrar mail som inkommit till kommunens e-post.

Med vänlig hälsning

Caroline Starkås

Medborgarservice

Från: Liisa Viinamäki <liisa.viinamaki@regeringskansliet.se> För M
Naturmiljöenheten
Skickat: den 3 februari 2021 16:24
Till: M Naturmiljöenheten <m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se>
Kopia: Linnea Rosenlöf Nilsson <linnea.rosenlof.nilsson@regeringskansliet.se>
Ämne: Remiss av SOU 2020:78 Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd - Svar senast 3/5 2021

SOU 2020:78:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/12/sou-202078/>

Strandskyddsutredningens slutbetänkande ” Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd” (SOU 2020:78)

Remissinstanser enl bifogat missiv.

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet senast den 3 maj 2021. Svaren bör lämnas per e post till m.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se. Ange diarienummer M2020/02032 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet hos Elanders Sverige AB via följande länk:

<https://reg-intern.store.elanders.com/>

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Jan Terstad

Departementsråd

Med vänlig hälsning

Liisa Viinamäki
Enhetsassistent

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm
Tfn 08-405 27 34
liisa.viinamaki@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Tillgängliga stränder

– ett mer differentierat strandskydd

*Betänkande av
Utredningen om översyn av strandskyddet*

Stockholm 2020

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2020:78

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet

Omslag: Elanders Sverige AB

Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2020

ISBN 978-91-38-25127-0

ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Miljödepartementet Isabella Lövin

Den 4 juli 2019 bemyndigade regeringen chefen för Miljödepartementet att ge en särskild utredare i uppdrag att se över strandskyddet. Regeringen beslutade samtidigt om kommittédirektiv för utredningen (dir.2019:41).

Chefen för Miljödepartementet, statsrådet Isabella Lövin förordnade samma dag samhällsplaneraren Catharina Håkansson Boman att vara särskild utredare. Utredningen har antagit namnet Utredningen om översyn av strandskyddet (M 2019:01).

Som experter förordnades från och med den 28 november 2019 enhetschefen Sofie Adolfsson Jörby, kommunstyrelseordföranden Robert Bernhardsson, chefsjuristen Sven Boberg, hydrologen Anna Eklund, juristen Olof Ekström, äganderättsexperten Erik Evestam, professor Lena Gipperth, departementssekreteraren Linn Gloppestad, f.d. justitierådet Torgny Håstad, chefsjuristen Lena M Johansson, avdelningschefen Louise Karlberg, förbundsjuristen Johan Larsson, förbundsdirektören Thomas Lennartsson, strategen Lizah Lund, chefsjuristen Stefan Lundin, departementssekreteraren Erika Nilsson, kanslirådet Lina Oskarsson, departementssekreteraren Gunilla Renbjer, departementssekreteraren Linnea Rosenlöf Nilsson, hovrättsrådet Johan Svensson, naturvårdsdirektören Sven Swedberg, utredaren Erik Törnblom och handläggaren Fredrik Werling. Departementssekreteraren Roger Lind förordnades som expert från den 17 januari 2020. Avdelningschefen Therese Jacobson förordnades som expert från den 31 januari 2020.

Den 17 januari 2020 entledigades Linn Gloppestad som expert och den 31 januari 2020 entledigades Louise Karlberg som expert.

Mellan den 22 augusti 2019 och 30 november 2020 har landskapsarkitekten Per-Magnus Nilsson varit huvudsekreterare. Som sekre-

terare anställdes från och med den 16 oktober 2019 juristen Johanna Wiberg Ersborg, som varit förhindrad att delta i arbetet sedan oktober 2020. Som sekreterare anställdes juristen Åsa V. Johansson från och med den 1 januari 2020. Som sekreterare anställdes från den 14 september 2020 direktören Bengt Nyman.

Utredaren överlämnar härmed betänkandet *Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd*, SOU 2020:78. Uppdraget är därmed slutfört.

Stockholm i december 2020

Catharina Håkansson Boman

/Per-Magnus Nilsson
Johanna Wiberg Ersborg
Åsa V Johansson
Bengt Nyman

Innehåll

Sammanfattning	13
1 Författningsförslag.....	29
1.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken	29
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:811) om införande av miljöbalken	35
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:75) om ändring i miljöbalken	36
1.4 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).....	37
1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	40
2 Utredningens uppdrag och arbete	45
2.1 Utredningens uppdrag.....	45
2.2 Våra utgångspunkter.....	46
2.3 Några reflektioner om vårt uppdrag.....	49
2.4 Utredningens arbetsformer.....	52
2.5 Betänkandets disposition och redaktionella kommentarer	58
3 Strandskyddsreglerna.....	61
3.1 Strandskyddets historiska framväxt.....	61
3.1.1 Den första strandskyddslagstiftningen	61

3.1.2	Det generella strandskyddet infördes genom naturvårdslagen	62
3.1.3	Differentiering av strandskyddet	63
3.1.4	Förutsättningar för dispens i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.....	68
3.1.5	Strandskyddet vid små sjöar och vattendrag	74
3.2	Strandskyddets syften och förbud.....	76
3.2.1	Var gäller strandskydd?	76
3.2.2	Strandskyddets syften.....	77
3.2.3	Förbuden inom strandskyddsområde.....	78
3.2.4	Undantag för areella näringar.....	79
3.2.5	Undantag för komplementbyggnader	80
3.3	Strandskyddet kan upphävas och åtgärder kan medges dispens.....	81
3.3.1	Generella förutsättningar för att upphäva strandskydd eller medge dispens.....	82
3.3.2	Tillämpning av de generella särskilda skälen	83
3.3.3	Förutsättningar för att upphäva strandskydd och medge dispens inom områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.....	88
3.3.4	Tillämpningen inom områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen	93
3.3.5	Intresseprövning	100
3.3.6	Fri passage och tomtplatsavgränsning	103
3.4	Beslut om att upphäva strandskyddet och medgivna dispenser.....	103
3.4.1	Redan ianspråktagen mark vanligaste skälet.....	105
3.4.2	Dispenser avser oftast komplementbyggnader och tillbyggnader.....	106
3.4.3	Statlig överprövning av dispensbeslut.....	107
3.5	Tillsyn.....	109
3.5.1	Avgifter för tillsyn	110
3.5.2	Tillsyn inom strandskyddade områden.....	110
3.6	Fastighetsbildning och strandskydd.....	112

4	Miljö- och landsbygdspolitiken viktiga utgångspunkter vid en förändring av strandskyddet	115
4.1	Den svenska landsbygdspolitiken	116
4.1.1	Målen för den svenska landsbygdspolitiken	116
4.1.2	Näringsverksamhet och företagande i landsbygder	119
4.1.3	Attraktiva bostäder och finansieringsförutsättningar för byggandet	121
4.2	Miljökvalitetsmålen och förutsättningarna för friluftsliv, djur- och växtliv	128
4.2.1	Ett rikt växt- och djurliv	129
4.2.2	Hav i balans samt levande kust och skärgård.....	130
4.2.3	Levande sjöar och vattendrag.....	134
4.2.4	Myllrande våtmarker	137
4.2.5	God bebyggd miljö.....	137
4.2.6	Grundvatten av god kvalitet	138
4.2.7	Etappmål för Biologisk mångfald och Hållbar stadsutveckling	139
4.2.8	Målen för friluftslivspolitikerna.....	140
4.3	Utredningens slutsatser.....	141
5	Befolkningsutveckling och exploatering av stränderna .	143
5.1	Befolkningsutveckling och befolkningstäthet	144
5.1.1	Stora variationer i både tätbefolkade och glesbefolkade kommuner	145
5.1.2	De mest tätbefolkade kommunerna finns i Stockholms län.....	146
5.1.3	De mest glesbefolkade kommunerna finns i de nordligaste länen	146
5.1.4	Många bor i städer och utmed kusten	147
5.2	Tätorter och exploateringstryck	149
5.2.1	Vad är en tätort?	150
5.3	Exploatering av stränderna	152
5.3.1	Skillnader och likheter mellan storstadslänen och de nordligaste länen	160

5.3.2	De mest och de minst exploaterade kommunerna	161
5.3.3	Fastlandskusten är generellt sett den mest exploaterade strandtypen.....	163
5.3.4	Liten ökning generellt av exploateringsgraden sedan 2013.....	165
5.3.5	Exploateringsgrad vid fastlandskusten och på havsöar	167
5.3.6	Exploateringsgrad vid sjöar och vattendrag.....	168
5.3.7	Behov av nybyggnad av bostäder	171
5.4	Exploateringsstryck	173
5.5	Utredningens slutsatser	175
6	Det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag tas bort	179
6.1	Det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag tas bort.....	180
6.1.1	Gällande bestämmelser	180
6.1.2	Vilka är problemen?	181
6.1.3	Utredningens överväganden.....	182
6.1.4	Utredningens förslag	186
6.2	Strandskydd vid anlagda vatten	189
6.2.1	Gällande bestämmelser	189
6.2.2	Bakgrund och problem	190
6.2.3	Utredningens överväganden och förslag	192
6.3	Bättre redovisning av strandskyddets omfattning och var det gäller.....	195
6.3.1	Var gäller strandskyddet och hur tillämpas det?.....	196
6.3.2	Alternativa möjligheter.....	199
6.3.3	Utredningens överväganden och förslag	201
6.4	Enklare att ändra gamla förordnanden om strandskyddets omfattning.....	203
6.4.1	Bakgrund.....	203
6.4.2	Problembeskrivning och behovet av klarlägganden och ändringar.....	204

6.4.3	Utredningens överväganden och förslag.....	205
6.5	Strandskydd och äldre planer	206
6.5.1	Gällande rätt	206
6.5.2	Bakgrund och problem.....	206
6.5.3	Utredningens överväganden, bedömning och förslag.....	210
6.6	Undantaget för de areella näringarna.....	211
6.6.1	Gällande rätt	212
6.6.2	Frågor som framförts till utredningen	213
6.6.3	Utredningens överväganden och bedömning	215
6.7	Utvidgning av strandskyddet	217
6.7.1	Gällande rätt och bakgrund	217
6.7.2	Utredningens bedömning	219
7	Ett mer differentierat strandskydd	221
7.1	Hinder för att bygga i landsbygdsområden.....	222
7.1.1	LIS-bestämmelserna har inte fått avsedd effekt ..	222
7.1.2	Systemet är inte tillräckligt effektivt	223
7.2	Några inledande utgångspunkter för förslagen.....	225
7.2.1	Starkare koppling till strandskyddets syften	225
7.2.2	Ett lokalt och regionalt perspektiv	225
7.2.3	Fri passage är grundläggande	226
7.2.4	Våra förslag underlättar byggande på landsbygd, men bara utifrån strandskyddsbestämmelserna	226
7.3	Two alternativa sätt att underlätta byggandet inom landsbygdsområden	227
7.3.1	Gällande bestämmelser.....	228
7.3.2	Problem med nuvarande bestämmelser.....	229
7.3.3	Överväganden om möjliga lösningar.....	233
7.3.4	Utredningens överväganden och förslag.....	235
7.3.5	Upphåva strandskyddet i landsbygdsområden	237
7.3.6	Redovisa landsbygdsområden i översiktsplan.....	241
7.4	Kriterier för landsbygdsområden.....	242
7.4.1	Gällande bestämmelser.....	242

7.4.2	Problem med dagens bestämmelser	243
7.4.3	Utredningens överväganden	246
7.4.4	Förslag om kriterier för landsbygdsområden	248
7.5	Särskilda skäl för dispens i landsbygdsområden	257
7.5.1	Gällande bestämmelser	257
7.5.2	Bestämmelserna försvårar byggande av bostäder	257
7.5.3	Utredningens överväganden	258
7.5.4	Utredningens förslag	262
7.6	Stärkt skydd i vissa områden	265
7.6.1	Gällande bestämmelser	266
7.6.2	Problem	268
7.6.3	Utredningens överväganden	270
7.6.4	Utredningens förslag	274
7.7	Enklare att vidta klimatanpassningsåtgärder	276
7.7.1	Gällande bestämmelser	276
7.7.2	Bakgrund och problem	277
7.7.3	Utredningens överväganden och förslag	278
8	Effektivare tillsyn inom strandskyddade områden	281
8.1	Ökad och mer effektiv tillsyn	281
8.1.1	Gällande rätt	282
8.1.2	Erfarenheter från strandskyddstillsynen	283
8.1.3	Skärpta regler och ökade åtgärder för miljötillsyn	286
8.1.4	Mer resurser för vägledning och utbildning	287
9	Ikraftträdande och genomförande	289
9.1.1	Ikraftträdande	289
9.1.2	Genomförande	290
10	Ekonomiska och andra konsekvenser	295
10.1	Vilka är kraven på en konsekvensanalys och hur har den genomförts?	296
10.1.1	Redovisning enligt kommittéförordningen	296

10.1.2	Redovisning enligt förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.....	297
10.1.3	Redovisning enligt utredningens direktiv	298
10.2	Problembild och syfte med förslagen	299
10.3	Alternativa lösningar.....	300
10.3.1	Nollalternativet.....	300
10.3.2	Övervägda alternativ som valts bort.....	303
10.4	Vilka berörs av förslagen?.....	304
10.5	Kostnader och andra konsekvenser för staten, kommuner och regioner	304
10.5.1	Länsstyrelsen	305
10.5.2	Naturvårdsverket.....	310
10.5.3	Kommunerna	312
10.5.4	Regionerna	315
10.5.5	Boverket	315
10.5.6	Lantmäteriet.....	316
10.5.7	Finansiering av våra förslag.....	316
10.6	Konsekvenser för företag och enskilda	317
10.6.1	Företag	317
10.6.2	Konsekvenser för enskilda	323
10.7	Övriga konsekvenser	326
10.7.1	Konsekvenser för djur-, växt- och friluftsliv	326
10.7.2	Konsekvenser för samhällets motståndskraft mot klimatförändringar.....	335
10.7.3	Konsekvenser för nuvarande och framtida behov för dricksvattenförsörjning.....	335
10.7.4	Konsekvenser för landsbygdsutvecklingen.....	337
10.7.5	Konsekvenser för strandskyddet vid upphävande av äldre planer	340
10.7.6	Förslagens påverkan på den kommunala självstyrelsen	341
10.7.7	Konsekvenser för Sveriges anslutning till Europeiska unionen.....	343
10.7.8	Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.....	344

10.7.9	Konsekvenser för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen	344
10.7.10	Betydelse för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet	344
10.7.11	Behöver särskilda hänsyn tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och behovet av informationsinsatser?	345
10.7.12	Hur de föreslagna åtgärderna kan utvärderas	345
10.8	Utredningens slutsatser	345
11	Författningskommentar	347
11.1	Förslaget till lag om ändring i miljöbalken	347
11.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:811) om införande av miljöbalken	363
11.3	Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	363
11.4	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.	366
	Särskilda yttranden	371
	Bilagor	
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2019:41	407
Bilaga 2	Strandnära bebyggelse	419

Sammanfattning

Vårt uppdrag har varit att föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden. Det ska ske genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden. Förslagen ska på det sättet syfta till att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck.

Förslagen ska också syfta till att bibehålla eller förstärka strandskyddet för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i starkt exploaterade områden.

Uppdraget ska ses mot bakgrund av de utvärderingar av lagstiftningen som har skett under det senaste årtiondet. Strandskyddet har utvärderats grundligt med avseende bland annat på hur effektivt de reformer som genomfördes 2009/2010 har bidragit till landsbygdsutveckling. De så kallade LIS-reglerna har utvärderats gemensamt av Naturvårdsverket och Boverket. Även Boverkets uppföljning av tillämpningen av plan- och byggnadslagstiftningen som genomfördes 2015 behandlade landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Strandskyddsdelegationen hade i uppdrag att utföra och samordna en informations- och kunskapsinsats när det gäller frågor som berör tillämpningen av strandskyddsreglerna. Delegationen konstaterade 2015 att den intention som låg bakom förändringen 2009 inte hade fått full effekt. Den innebar bland annat fortsatt restriktivitet i exploaterade områden och lättnader i skyddet där det fanns god tillgång på oexploaterade strandområden. Delegationen identifierade en rad problemområden som utformningen av skälen för att upphäva eller ge dispens från strandskyddet. Strandskyddsdelegationen identifierade också svårigheter som rör en nationellt enhetlig

kartredovisning av strandskyddet och samordning mellan dispensprövning och fastighetsbildning. Delegationen beskrev dessa problemområden mer i detalj och pekade på behovet av en översyn av reglerna.

I direktiven till vår utredning har regeringen angett att en differentiering av strandskyddet som tar hänsyn till variationer i landet och inom en kommun är en förutsättning för en tillförlitlig och förståelig reglering. Vi ska analysera behovet av kunskapsunderlag om lokala förhållanden som har betydelse för ett differentierat, effektivt, ändamålsenligt och legitimt strandskydd och kan uppfylla strandskyddets syften. Vi ska lämna förslag om hur detta behov kan tillgodoses.

Dagens reglering i miljöbalken behöver ändras eller kompletteras så att olika områdens varierande skyddsbehov får genomslag. För att balansera de olika intressen som berörs behövs enligt direktivet en väl avvägd differentiering med fortsatt starkt strandskydd i områden som redan är starkt exploaterade. Vi ska analysera hur effektivt olika typer av regleringar bidrar till berörda intressen och ökar det lokala inflytandet, utan att strandskyddets syften riskeras.

Vad är strandskydd?

Strandskydd är nära förknippat med den svenska allemansrätten, som numera är stadfäst i våra grundlagar. Strandskyddslagstiftningen har sitt ursprung från 1950-talet och syftade till att trygga tillgången till platser för bad och friluftsliv vid hav, insjöar och vattendrag för allmänheten. I förarbetena till strandlagen framhölls bland annat att rätt till ökad semester gjorde att fler utnyttjade allemansrätten. Strandskyddet infördes som ett skydd för allemansrätten, för att de som inte ägde någon strandfastighet skulle kunna nyttja strandområdena.

Enligt strandlagen gällde strandskyddet inte överallt i Sverige. Länsstyrelsen fick utse områden där strandskydd skulle gälla. Områdena fick omfatta land- och vattenområden högst 300 meter från strandlinjen. Områden som ingick i fastställda planer kunde inte omfattas av strandskydd. Inom strandskyddade områden rådde förbud mot nybyggnad, ändring av byggnad samt grävnings- eller andra förberedelsearbeten. Tillstånd (dispens) till bebyggelse kunde läm-

nas. Förbuden gällde inte bebyggelse som behövdes för försvaret, de areella näringarna eller den allmänna samfärdseln.

Strandlagen ersattes 1965 av naturvårdslagen. Under 1960-talet och början av 1970-talet skedde en omfattande expansion av fritids- och bebyggelse, framför allt i tätortsnära stränder längs kusterna. Strandskyddade områden hade inte kommit till stånd i tillräcklig omfattning för att bevara värdefulla stränder för allmänheten. Dispens hade lämnats i förhållandevis stor utsträckning. Det bidrog till att strandskyddet skärptes 1975 och började gälla i hela Sverige. Det blev generellt.

Av naturvårdslagen framgick att strandskyddet gällde vid havet, insjöar och vattendrag för att åt allmänheten trygga tillgången till platser för bad och friluftsliv. Skyddet skulle nu som huvudregel gälla 100 meter från strandlinjen, med möjlighet för länsstyrelsen att utöka det upp till 300 meter. Skyddet gällde såväl på land som i vattnet. En annan ändring var att strandskyddet även skulle gälla inom nya planområden, men det infördes samtidigt en möjlighet att upphäva skyddet i planerna.

Strandområden som ingick i äldre, redan fastställda planer skulle inte omfattas av strandskydd enligt den nya lagen. Denna bestämmelse överfördes i huvudsak oförändrad till miljöbalken vid dess tillkomst 1999.

Förbuden inom strandområden utvidgades till att avse även anläggning eller anordning där mark tas i anspråk som hindrade eller var avhållande för allmänheten. Förbudet kom då även att omfatta exempelvis vägar, anläggningar för camping och sport med mera. Dispens kunde lämnas om det fanns särskilda skäl. Dagens mot- svarighet till tomtplatsbestämning infördes, det vill säga att vid dispensgivning skulle det bestämmas i vilken utsträckning mark fick tas i anspråk för en fastighet. Undantagen från förbuden avskaffades för försvarets och den allmänna samfärdselns anläggningar.

Strandskyddet är i dag differentierat när det gäller omfattning, vilka åtgärder som omfattas av förbuden inom strandskyddsområde och förutsättningar för dispens. När strandskyddet blev generellt fick länsstyrelsen bestämma att strandområde som uppenbarligen saknade betydelse för bad och friluftsliv inte skulle omfattas av strandskydd. Genom den möjligheten kunde strandskyddets omfattning differentieras.

År 1994 fick strandskyddet ytterligare ett syfte. Det tillkom för att bevara goda livsvillkor för växter och djur. Även efter denna ändring fick länsstyrelsen bestämma att ett strandområde som uppenbart saknade betydelse för att tillgodose strandskyddets syften inte skulle omfattas av skyddet. I samband med lagändringen infördes även en bestämmelse som innebar att länsstyrelsen skulle ompröva tidigare förordnanden om områden som inte skulle omfattas av strandskydd utifrån den nya lydelsen.

År 2009 ändrades lagstiftningen och bestämmelserna specificerades så att länsstyrelsen *i det enskilda fallet* får besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Ändringarna innebar att det inte längre blev möjligt att upphäva strandskyddet genom generella föreskrifter. Samtidigt avskaffades länsstyrelsens möjlighet att meddela föreskrifter om att strandskydd inte skulle gälla. Därmed avskaffades även länsstyrelsens möjlighet att återinföra strandskyddet.

11 av 21 länsstyrelser har med stöd av lagstiftningen beslutat att undanta områden från strandskyddet. Undantagsbesluten som är uppbyggda på olika sätt i de 11 länen, utgör en viktig utgångspunkt för utredningens förslag, eftersom de är en pusselbit för att förstå hur strandskyddsreglerna tillämpas och var strandskydd gäller i dag. Sammanfattningsvis är strandskyddet upphävt för de flesta små sjöar och vattendrag i de 11 län som har undantagit områden från strandskydd. Men det saknas i dag en fullständig digitalisering av besluten, vilket gör det svårt att få en överblick av dess fulla omfattning. Vissa län har digitaliserat strandskyddet där undantagna områden har beaktats. Andra län använder fortfarande respektive karta i dess tryckta version.

De 11 undantagen ger olika förutsättningar mellan länen. Såväl högexploaterade som lågexploaterade län tillämpar dessa undantag. Att undantagen ofta baseras på gamla, tryckta kartor som inte uppdaterats gör också att tillämpningen försvåras och det kan bli otydligt var strandskyddet gäller eller inte.

Sedan 1990-talet har flera utredningar genomförts och förslag lämnats för att differentiera strandskyddet. Förslagen har alla på olika sätt handlat om var i landet som lättnader i strandskyddet skulle kunna gälla. En utmaning har genomgående varit att finna en ändamålsenlig indelning. Olika varianter har övervägts. Det har varit

fråga om glesbygder, vissa län, vissa kommuner och landsbygder. År 2009 infördes också bestämmelser om differentiering av strandskyddet. Ändringarna syftade å ena sidan till att införa lättnader i strandskyddet för att främja utvecklingen av landsbygdsområden med god tillgång till stränder. Å andra sidan var avsikten också att begränsa nybyggnad i övriga delar av landet genom tydligare och stärkta regler och en fortsatt restriktiv tillämpning.

Enligt bestämmelserna om lättnader ska kommunerna redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (så kallade LIS-områden) i översiktsplanen. Där ska vissa lättnader i strandskyddet kunna gälla. Redovisningen ska göras utifrån kriterier i lagtexten. Lättnaderna innebär att nya och fler särskilda skäl kan tillämpas inom LIS-områden. Syftet var att bättre anpassa strandskyddet till lokala förhållanden och förutsättningar. Bestämmelserna ska också främja utvecklingen i landsbygdsområden med god tillgång till stränder och lågt exploateringsstryck.

I syfte att uppnå en mer enhetlig och korrekt tillämpning preciserades i lagtext också vad som får beaktas som särskilda skäl i övriga områden. Dessutom infördes förtydliganden när det gäller strandskyddets syften och att en fri passage för allmänheten närmast strandlinjen skulle bibehållas. Kommunerna fick huvudansvaret för att pröva frågor om att upphäva och ge dispens från strandskyddet. Samtidigt fick länsstyrelsen ansvaret att bevaka strandskyddets intressen vid kommunal planläggning och överpröva kommunala beslut om upphävanden och dispenser om det behövs.

Våra utgångspunkter

Riksdagen har angett mål för utvecklingen av Sveriges landsbygder. Dessa har utformats utifrån en långsiktigt hållbar utveckling, i linje med miljömålen. När det gäller den miljömässiga hållbarheten tar beslutet genomgående stöd i de nationella miljökvalitetsmålen och generationsmålet som riksdagen beslutat. Miljökvalitetsmålen inrättades med det generella strandskyddet som en viktig förutsättning. Att de landsbygdspolitiska målen har stöd i miljökvalitetsmålen utgör en viktig utgångspunkt för våra förslag.

I underlaget för riksdagsbeslutet identifieras ett antal utmaningar som den demografiska utvecklingen, geografiska avstånd och finan-

siella förutsättningar för byggande och verksamheter. Näringsliv och företagande, samhällsplanering och bostadsbyggande framhålls som viktiga områden för landsbygdsutvecklingen. Det övergripande målet är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd.

Statsmakterna har identifierat landsbygden som en tillgång för att ta till vara framtida möjligheter till hållbar tillväxt och för att möta de utmaningar som följer av förändringar i klimatet och behovet av att ställa om till en mer cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi. Landsbygden måste därför ha goda möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Förutsättningarna för att bo, leva och verka kan skilja sig åt i glesa respektive täta miljöer, vilket ställer krav på olika lösningar för att hantera exempelvis offentlig service.

Det finns en konflikt mellan olika exploateringsintressen inom strandskyddade områden å ena sidan och miljöhänsyn i form av att bevara orörda stränder å andra sidan, särskilt i högexploaterade områden. Vi har haft i uppdrag att lämna förslag så att det blir betydligt enklare att bygga i strandskyddade områden i landsbygder. Miljökvalitetsmålen inrättades med det generella strandskyddet som en viktig förutsättning. Att de landsbygdspolitiska målen har stöd i miljökvalitetsmålen utgör en viktig utgångspunkt för utredningens förslag. Vår ambition har varit att lämna förslag som underlättar strandnära byggande inom landsbygdsområden samtidigt som strandskyddets syften inte ska äventyras. På så sätt har vi haft för avsikt att söka en balans mellan landsbygdspolitiken och miljö- och friluftsmålen i våra förslag.

En annan viktig ambition har varit att skapa en logisk och väl-motiverad uppbyggnad av bestämmelserna för strandskyddet, som är lätt att förstå för inblandade aktörer. Det har också blivit allt tydligare att bestämmelserna måste kunna ge utrymme för lokala anpassningar och dynamiska förändringar.

Befolkningstätheten och exploateringen av stränder varierar

Exploatering av stränderna, befolkningstäthet och exploaterings-tryck varierar i landet mellan länen och mellan kommuner. Även inom kommunerna varierar förhållandena liksom att de varierar

också över tid, inte minst på grund av den pågående urbaniseringen. Med hänsyn till de varierande förhållandena är det varken lämpligt eller möjligt att på nationell nivå bestämma var det ska bli lättare att bygga genom lätnader i strandskyddet eller var strandskyddet ska stärkas. Våra förslag om en ökad differentiering bör därför genomföras lokalt och regionalt och besluten om detta måste också fattas lokalt och regionalt.

På lokal nivå är det kommunerna som ansvarar för den övergripande samhälls- och bebyggelseplaneringen. Kommunerna ansvarar också för prövningar av strandskyddsdispenser. Länsstyrelsen, som är statens företrädare på regional nivå, tillhandahåller underlag för kommunernas planering. Länsstyrelsen ansvarar också för frågor om att upphäva strandskyddet. Kommuner och länsstyrelser har kunskap om de lokala och regionala förhållandena i landet och bör därför vara de aktörer som i praktiken ska genomföra de förslag som utredningen lämnar.

En slutsats som utredningen kan dra är att lätnader i strandskyddet kommer att kunna genomföras i stora delar av norra Sverige, där det överlag är låg exploateringsgrad, låg befolkningstäthet och lågt exploateringsstryck. Stora delar kan vara landsbygder, där det ska kunna bli enklare att bygga. Det finns områden främst vid kusten dit bebyggelsen och befolkningen är koncentrerad. Det gäller städerna och några större tätorter. Det finns därför områden i norra Sverige som även har hög exploateringsrad, tät befolkning och ett högt exploateringsstryck.

I södra delen av landet är det överlag högre exploateringsgrad, högre befolkningstäthet och högre exploateringsstryck. Bebyggelsen täcker större delar av landområdet än i norra Sverige. Bebyggelsestrycket är överlag också högt. Delar av södra Sverige kan vara sådana starkt exploaterade områden, där strandskyddet bör bibehållas eller stärkas. I södra Sverige finns också mindre exploaterade och glest befolkade områden som kan vara landsbygder.

I södra Sverige kommer lätnader att kunna genomföras mer selektivt utifrån de lokala förutsättningarna och påverkan på strandskyddets syften och inte i lika stor utsträckning som i norra Sverige. I områden i landsbygder kan exploateringsstrycket vara lågt och produktionskostnaden för en byggnad kan vara högre än marknadsvärdet. Det innebär ett risktagande för både de som vill bygga och för banker i sin långivning. Vi har dragit slutsatsen att lätnader i

strandskyddet i landsbygder inte får medföra risk för överetablering eller att strandskyddets syften äventyras.

Även olika kommuner har olika förhållanden och förutsättningar för lättnader i strandskyddet. Det finns också olika förutsättningar för lättnader i olika delar av kommuner, beroende på vilken exploateringsgrad, befolkningstäthet och exploateringstryck som råder. Exempelvis kommer lättnader i strandskyddet att kunna genomföras i mycket större utsträckning i Jokkmokks kommun som har den lägsta exploateringsgraden av stränderna (1,4 procent) än i Danderyds kommun, som har den högsta (68,9 procent).

Det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag tas bort

Frågan om strandskyddets omfattning vid små insjöar och vattendrag har utretts ett antal gånger. Naturvårdsverket redovisade till exempel 2002 ett uppdrag från regeringen att bland annat utreda förutsättningarna för och bedöma konsekvenserna av vissa lättnader i strandskyddet utanför tätortsnära områden med högt bebyggelsetryck. I den redovisningen lämnade verket förslag om vissa lättnader. De innebar bland annat att strandskyddet för de minsta sjöarna och vattendragen skulle tas bort helt och att det skulle minskas till 50 meter vid vattendrag mellan 1 och 6 meters bredd. Förslaget ledde inte till några lagstiftningsåtgärder.

2012 fick Naturvårdsverket och Boverket ett liknande uppdrag att bland annat analysera och redogöra för konsekvenserna av att införa lättnader i strandskyddet vid mindre sjöar och vattendrag utanför högexploaterade områden. Redovisningen innehöll olika möjligheter att minska strandskyddet. 2014 infördes nya bestämmelser som ger länsstyrelsen möjlighet att upphäva strandskyddet vid små sjöar och vattendrag, om området har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. En liten sjö får ha en vattenyta som uppgår till omkring 1 hektar eller mindre och ett litet vattendrag får ha en bredd på omkring 2 meter eller smalare. Ett av syftena med ändringen var att skapa ökad förståelse och acceptans för strandskyddsregleringen.

Vi föreslår nu att strandskydd inte ska gälla vid insjöar med en vattenyta som uppgår till 1 hektar eller mindre eller vattendrag som

är 2 meter eller smalare. Vi anser att generellt ta bort strandskyddet vid de minsta sjöarna och vattendragen bör leda till en ökad acceptans och mindre tillämpningsproblem och därigenom sammantaget bättre och mer ändamålsenligt skydd. Förslaget har som målsättning att anpassa omfattningen av strandskyddet för att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt strandskydd som också ger legitimitet.

För att ta tillvara strandskyddets syften behöver det dock finnas möjlighet att införa skydd vid små sjöar och vattendrag som har särskild betydelse för något av de båda syftena. Länsstyrelsen får därför i det enskilda fallet besluta att strandskydd ska gälla vid insjöar som är 1 hektar och mindre samt vattendrag som är 2 meter och smalare, om området har särskild betydelse för något av strandskyddets syften. Naturvårdsverket ska få meddela föreskrifter om hur insjöars storlek och vattendrags bredd ska bestämmas. Strandskydd ska heller inte gälla vid anlagda vatten (sjöar, dammar och våtmarker) som har tillkommit efter 1975.

Ett mer differentierat strandskydd

Strandskyddet är redan i dag differentierat på flera olika sätt. Med det generella strandskyddet som infördes 1975 har det successivt utvecklats en rad undantag, i syfte att åstadkomma en differentiering. Länsstyrelsen får till exempel besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. I vissa områden är därför strandskyddet utvidgat till 300 meter från strandlinjen.

Länsstyrelsen har sedan 1975 också kunnat upphäva strandskyddet i områden som saknar betydelse för strandskyddets syften. Sedan 2014 kan länsstyrelsen som nämnts upphäva strandskyddet vid små sjöar och vattendrag, för att områdenas betydelse för att tillgodose strandskyddets syften är liten. Strandskyddet gäller därför inte överallt och det har upphävts i olika omfattning i olika områden. I områden där strandskyddet är upphävt krävs följaktligen ingen dispens.

Det finns ett antal åtgärder som inte omfattas av förbuden inom strandskyddsområden. Sådana åtgärder kräver heller ingen dispens. Ett av undantagen gäller åtgärder för de areella näringarna (jordbruket, fisket, skogsbruket och renskötseln). Undantaget gäller över

hela landet. Ett annat undantag gäller kompletteringsåtgärder, där länsstyrelsen har meddelat föreskrifter. Länsstyrelsen får undanta kompletteringsåtgärder till en huvudbyggnad, som vidtas inom 15 meter från huvudbyggnaden men inte närmare strandlinjen än 25 meter och inom en tomtplats som har angetts i ett beslut om dispens.

LIS-bestämmelserna är en del av de förändringar i lagstiftningen som har genomförts i syfte att differentiera strandskyddet. Bestämmelserna har sedan de infördes utvärderats av Naturvårdsverket och Boverket 2013, av länsstyrelserna 2015, av Strandskyddsdelegationen 2015 och av Naturvårdsverket ännu en gång 2017. Utvärderingarna visar att redovisning av LIS-områden har skapat nya förutsättningar och incitament för planering av landsbygder. Planeringen har engagerat både allmänhet och politiker. Samtidigt har planeringen varit en tids- och resurskrävande process, med ett sämre utfall än förväntat.

Strandskyddsdelegationen noterade 2015 att strandskyddet förefaller vara starkt i glesbygd men svagare i tätbebyggda områden. Detta står i kontrast till avsikten bakom de förändringar som riksdagen beslutade om 2009. Ett av de uttalade syftena var att öka differentieringen och åstadkomma en utveckling som bättre tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder är olika i olika delar av landet. Intentionen med LIS-bestämmelserna var att stärka strandskyddet i exploaterade områden, men samtidigt ge lättnader i skyddet där det fanns god tillgång på oexploaterade strandområden.

Vi har tagit del av tidigare utvärderingar och rapporter av strandskyddsbestämmelserna och studerat rättspraxis på området. Vi har under arbetet genomfört möten med en rad aktörer som berörs av strandskyddsbestämmelserna. Slutsatsen är att LIS-systemet inte är tillräckligt effektivt. Det finns problem som påverkar effektiviteten i alla delar av LIS-systemet.

Det finns svårigheter att avgränsa LIS-områden enligt de begränsningar när det gäller antalet och omfattningen av LIS-områden som anges i miljöbalken. Problemet påverkar bestämmelsernas ändamålsenlighet och effektivitet. Termen landsbygdsutveckling har medfört olika tolkningar mellan kommuner och länsstyrelser. Olika tolkningar påverkar bestämmelsernas effektivitet och rättssäkerhet. Utredningar och redovisningar av LIS-områden är bristfälliga. Även det problemet påverkar bestämmelsernas effektivitet och rättssäkerhet. De materiella reglerna för dispens i LIS-områden är otydliga.

Möjligheterna att få dispens regleras genom de särskilda skälen i miljöbalken. Problemet påverkar bestämmelsernas ändamålsenlighet och effektivitet.

Vi anser nu att kommuner antingen bör kunna ansöka hos länsstyrelsen om att strandskyddet upphävs i landsbygdsområden eller redovisa landsbygdsområden i översiktsplan, där det ska vara enklare att få dispens. Inom sådana områden ska särskilda skäl kunna tillämpas.

Vi föreslår att länsstyrelsen, efter ansökan från en eller flera kommuner, helt eller delvis ska upphäva strandskyddet inom ett landsbygdsområde, om kriterierna för landsbygdsområden är uppfyllda. Länsstyrelsen får helt eller delvis också häva ett tidigare beslut om att upphäva strandskyddet i ett landsbygdsområde, om ett område inte längre uppfyller kriterierna för landsbygdsområden.

Kommuner får redovisa landsbygdsområden i översiktsplan. Inom sådana områden ska särskilda skäl för landsbygdsområden kunna tillämpas. LIS-områden som har redovisats i gällande översiktsplan ska anses vara landsbygdsområden, där det ska vara enklare att få dispens för vissa åtgärder. Gällande bestämmelser om områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) avskaffas.

Vi föreslår också kriterier för landsbygdsområden. Det ska vara områden som har god tillgång till obebyggd mark, inte har stor efterfrågan på mark för bebyggelse och inte är av särskild betydelse för något av strandskyddets syften.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om att upphäva eller ge dispens från strandskyddet inom ett landsbygdsområde föreslår vi att prövningen får beakta några kriterier. De är

- om området behövs för enstaka en- eller tvåbostadshus och tillhörande komplementbyggnad samt åtgärder som hör till bostadsbyggnaden,
- om området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse av att uppföra eller utveckla sammanhållen bebyggelse, eller
- om området behövs för byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som är nödvändiga för en verksamhet och verksamheten har fördel av ett strandnära läge.

Vi föreslår ett stärkt strandskydd i områden där exploateringsgraden är hög och efterfrågan på mark för bebyggelse är stor och i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet. Där ska de särskilda skälen för dispens och upphävande av strandskyddet vid detaljplanering tillämpas särskilt restriktivt.

Vi anser dessutom att klimatförändringarna medför behov av klimatanpassningsåtgärder som kan motivera en differentiering av strandskyddet. Det bör därför bli tydligare att dispens ska kunna meddelas för åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra.

Strandskyddet bör bli mer förutsägbart och enklare att administrera

Länsstyrelserna bör få i uppdrag att klarlägga och fastlägga var strandskyddet gäller och ska gälla i respektive län. Såväl högexploaterade som lågexploaterade län har undantagit strandskydd i olika utsträckning. Att besluten ibland baseras på gamla, tryckta kartor som inte uppdateras gör också att tillämpningen försvåras och det kan bli otydligt var strandskydd gäller. Problem uppstår framför allt för den enskilde och allmänheten när de vill veta var strandskyddet gäller. En heltäckande digitalisering skulle bidra till att göra strandskyddet mer transparent, förutsägbart och rättssäkert, inte minst för den enskilde.

Gammalt kartmaterial försvårar digitaliseringen av strandskyddet men visar samtidigt att den måste ges högsta prioritet. Uppdraget till länsstyrelserna bör därför vara att i samråd med Naturvårdsverket samordna arbetet med en digitalisering av dessa och andra uppgifter som gäller strandskyddet. Digitaliseringen bör vara genomförd senast två år efter det att förändringarna har trätt i kraft.

I sammanhanget föreslår vi också att det ska bli enklare att ändra gamla beslut om strandskyddets omfattning. Möjligheten att kunna ändra gamla beslut är viktigt för ett anpassat och dynamiskt strandskydd. Länsstyrelsen ska därför kunna upphäva tidigare beslut om undantag från strandskyddet, om området har betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett tillägg behöver även införas i lagstiftningen för att minska tolkningsutrymmet och undanröja ett hinder för kommunernas detaljplanering. I dag inträder strandskydd när en gammal plan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan enligt plan- och bygglagen. Detta gäller även när en detaljplan upphävs för ett område som tidigare har omfattats av en gammal plan eller ersätts av en ny detaljplan.

Regeringen bör dessutom utreda om det finns behov av författningsändringar när det gäller undantaget för de areella näringarna i strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken. Vi anser däremot inte att det föreligger något behov av ändring av bestämmelserna om utvidgning av strandskyddet eller andra åtgärder för en förnyad översyn av utvidgade strandskydd.

Effektivare tillsyn inom strandskyddade områden

En rättvis tillämpning av strandskyddsreglerna och tillsyn av efterlevnaden framhålls i våra direktiv som viktigt för att skyddet ska uppfattas som legitimt. Vi ska utgå från att det fortsatt finns ett behov av en ändamålsenlig och effektiv statlig tillsyn och kontroll av tillämpningen av förändrade strandskyddsregler. Tillsynen ska värna strandskyddets syften och säkerställa ett differentierat och legitimt strandskydd.

Vi anser att Naturvårdsverket bör få ökade resurser för tillsynsvägledning och utbildningsinsatser för att skapa bättre förutsättningar för mer och effektivare tillsyn. Regeringen bör årligen under en femårsperiod avsätta extra medel till Naturvårdsverket för vägledning och utbildning i strandskyddstillsyn. Efter utgången av den perioden bör verket redovisa hur resurserna har använts med en bedömning av om insatserna har bidragit till mer och planerad strandskydd.

Ikraftträdande och genomförande

Våra förslag om förändringar i lagar och förordningar ska enligt det så kallade Januariavtalet träda i kraft den 1 januari 2022. Äldre bestämmelser gäller för ärenden och mål som har påbörjats före ikraftträdandet. De delar av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) som omfattas av strandskydd ska

gälla som landsbygdsområden. Det ska gälla under förutsättning att länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande har funnit att redovisningen är förenlig med bestämmelserna i dess lydelse vid tidpunkten för länsstyrelsens yttrande.

Vi anser att effekterna av de föreslagna ändringarna bör följas upp årligen och utvärderas av Naturvårdsverket. Den årliga uppföljningen av meddelade dispensbeslut i landet bör även omfatta var dispenser söks och var dispenser beviljas samt om åtgärder som avser komplementbyggnader innebär att ny byggnad uppförs.

Ekonomiska och andra konsekvenser

Vi ska enligt direktiven analysera och redovisa förslagens konsekvenser i enlighet med kommittéförordningen och förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Vi ska också redovisa konsekvenser i några andra avseenden, exempelvis konsekvenser för friluftsliv, för möjligheten att bygga och driva företag på landsbygden samt samhällets motståndskraft mot klimatförändringar.

Vi har anlitat externt stöd för att genomföra delar i konsekvensutredningen. Ett uppdrag till Sweco Strategi AB har varit att bistå oss med att belysa de ekonomiska konsekvenserna för olika aktörer och med en samhällsekonomisk analys. I den delen av arbetet har även Tillväxtverket medverkat. Vi har dessutom med ett annat uppdrag till samma företag belyst effekter av förslagen för miljön och friluftslivet.

Vi bedömer i konsekvensutredningen att våra förslag beräknas få positiva konsekvenser särskilt för små företag och enskilda i landsbygdsområden. Förslagen bedöms även medföra ökad rättssäkerhet, ökad tydlighet och förutsägbarhet samt större legitimitet för strandskyddslagstiftningen.

Lättnader från strandskyddet i landsbygdsområden och vid mindre sjöar och smalare vattendrag kan få negativa konsekvenser för strandskyddets syften och därmed även för miljön. Dock är strandskyddet delvis redan upphävt i många av landets mindre sjöar och smala vattendrag som följd av de olika länsvisa undantagen. Den negativa påverkan på miljön som en följd av lättnader i landsbygdsområden bör bli begränsad, då dessa områden inte ska vara av särskild betydelse för

strandskyddets syften. Det avser dessutom områden med mycket obebyggd mark och låg efterfrågan på byggnation.

Förslagen innebär sammantaget ett ökat lokalt inflytande, eftersom det är kommunerna som ska kunna ansöka om att upphäva strandskydd helt eller delvis i landsbygdsområden. Var dessa områden ska finnas och hur stora de ska vara ska avgöras av de lokala förutsättningarna, vilket underlättar kommunernas planering. Förslagen kommer även att underlätta kommunernas arbete med dispenser. Åtgärdernas bidrag till landsbygdsutveckling behöver inte vägas in i kriterierna för landsbygdsområden eller i de särskilda skälen för dispens.

Det är framförallt länsstyrelsen som kommer att få ökade kostnader som en direkt följd av förslagen under en period på två år. På sikt bedöms länsstyrelsens och kommunernas arbete med strandskyddet kunna underlättas och förbättras som följd av våra förslag.

För att i större utsträckning kunna ta hänsyn till strandskyddets syften har vi lagt fram flera förslag som innebär att det blir möjligt att återinföra strandskydd. Denna möjlighet är viktig för att säkerställa att strandskyddets syften bevaras på lång sikt. Att kunna återinföra strandskyddet är en viktig motvikt till de lättnader som föreslås. Det innebär även förutsättningar för ett mer likvärdigt strandskydd i landet som helhet med hänsyn till strandskyddets syften.

Vi föreslår visserligen olika lättnader från strandskyddet, i landsbygdsområden och vid mindre sjöar och smalare vattendrag. Men det finns det fortfarande även andra naturskyddsinstrument som kan användas och behöver beaktas både när strandskydd upphävs och återinförs och när det byggs i strandnära lägen.

Förslagen medför flera positiva samhällsekonomiska konsekvenser som följd av förenklingar i lagstiftningen, ökad förutsägbarhet och transparens samt ökad möjlighet att bygga i strandnära lägen på landsbygden. De positiva samhällsekonomiska konsekvenserna kommer i huvudsak att tillfalla mindre företag och enskilda på landsbygden.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Staben

Malin Österström

Näringslivsutvecklare

Tel: 0123-193 93

E-post: malin.osterstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Remiss - Utvecklingsstrategi för Östergötland (Dnr: RS 2017-505)

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Upprättat remissvar godkänns.

Sammanfattning

Valdemarsviks kommun har fått möjlighet att yttra sig på Region Östergötlands förslag till Regional utvecklingsstrategi.

Enligt den statliga förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete har Region Östergötland i uppdrag att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och för att samordna insatser för genomförandet av strategin med sikte på 2040. Remissversionen (bilaga) av utvecklingsstrategin för Östergötland är resultatet av dialoger med representanter från bland annat civilsamhälle, akademi, näringsliv och offentlig sektor. Region Östergötland önskar svar på remissen senast 30 april 2021.

Remissversionen av den regionala utvecklingsstrategin är uppdelad i fyra delar; 1) introduktion, 2) omvärld och nuläge, 3) prioriterade strategiska områden, 4) kraftsamlingen kring strategin.

Remissvar

Valdemarsviks kommun vill ge följande återkoppling kring strategidokumentet:

Vi anser att dokumentet fångar urvalet av prioriterade strategiska områden för de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt. Dock krävs en del kompletteringar under vissa rubriker.

1) Introduktion

Rumslig inriktning

På sidan om "Ett sammanhållet Östergötland" och "Ett uppkopplat Östergötland" finns text och illustration som fokuserar på stråken kring väg E4 och man belyser att de viktigaste storregionala sambanden finns norrut. Viktigt är att även beskriva vikten av kopplingar söderut, till Kalmar län, relaterat till arbetspendling och näringslivspotential.

Den rumsliga inriktningen skulle kunna förtydligas vad gäller de inomregionala stråken. När det blir synligt hur platser sammanlänkar med varandra, syns också vilken tillgång av offentlig service som behövs. Den rumsliga strategin är även betydande för näringslivet och tillväxten – var är det lämpligt att placera verksamheter? Med andra ord är den rumsliga strategin en viktig aspekt för att veta vilka delar eller stråk i regionen som behöver prioriteras, förstärkas eller där särskilda insatser ska tillämpas för att ge lika förutsättningar till hållbar utveckling. Detta skulle även kunna förtydligas vad gäller de mellan- och storregionala förbindelserna längs med ostkusten, då förbindelsen med E22 inte framgår i illustrationerna.

2) Omvärldsanalys och nuläge

Nuläget i remissversionen beskriver en region i tillväxt. Det blir en ensidig bild då det finns kommuner som har en motsatt trend.

Samhällets sårbarheter i samhällsviktig verksamhet skulle kunna lyftas (nationellt, regionalt och lokalt samarbete att bygga ett nytt totalförsvar). Det saknas delar om krisberedskap och hur denna ska fungera i länet.

3) Prioriterade strategiska områden

Goda livsvillkor

Mycket positivt att det pratas om inkludering. Det ger ett betydligt större perspektiv än att till exempel fokusera på integration. Viktigt att inte arbeta för segregering. Det finns utvecklingspotential på området jämställdhet, jämlikhet och HR-frågor

Attraktiva livsmiljöer

Tillgången till bredband ser olika ut och det finns olika förutsättningar i regionen. Infrastruktur (inklusive bredband/telefoni) på landsbygden måste prioriteras för att kommuner och regionen ska kunna leverera nutidens vårdlösningar, kommunikation och kommunikationer kopplat till kris, näringsliv med mera.

Förnyelseförmåga och Konkurrenskraft

Avsnittet fokuserar bara på vissa näringar i regionen. Besöksnäringsspektivet och kopplingen till kust och skärgård saknas. Pandemin har satt grön näring i ljuset kopplat till försörjningsgraden av livsmedel. Östergötland har hög andel producenter och har Vreta samt flera instanser som vill utveckla näringen. I kapitlet saknas en beskrivning kring behovet av yrkesteknisk utbildning, något som företag efterfrågar. Fokus ligger högskola (LIU) vilket inte inkluderar det totala behovet.

4) En gemensam kraftsamling

Det är positivt att samverkan och dialog betonas för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Valdemarsviks kommun värdesätter samarbete för att klara av framtidens

utmaningar och arbetar aktivt för fördjupade samverkansområden. Vi ser fram emot en tydlig uppföljning av de prioriterade områdena.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Remiss – Utvecklingsstrategi för Östergötland

Region Östergötland har, precis som alla andra regioner, i uppdrag att ta fram och besluta om en strategi för länets utveckling. Syftet med strategin är identifiera de viktigaste frågorna som bidrar till att målet för den regionala tillväxtpolitiken kan förverkligas. Utvecklingsstrategi för Östergötland utgör därför grunden för det samlade utvecklingsarbete som bedrivs av Region Östergötland, länets kommuner och andra aktörer för att skapa en hållbar utveckling och tillväxt med sikte på 2040.

Remissversionen av Utvecklingsstrategi för Östergötland är resultatet av en omfattande dialog med många personer som har representerat bland annat civilsamhälle, akademi, näringsliv och offentlig sektor. Den uttrycker vår gemensamma vilja och pekar ut den långsiktiga riktningen för Östergötland. Region Östergötland ansvarar för utvecklingsstrategin i samarbete med kommuner, myndigheter och civilsamhälle i Östergötland.

Inspelen från dialogerna har varit ett viktigt underlag för remissutgåvan, tillsammans med kunskapsunderlag¹ och lärdomar från nuvarande strategi.

Så svarar ni

Region Östergötland önskar svar på remissen senast **30 april 2021**. Svaret skickas in i wordformat (döpt med er organisations namn) till region@regionostergotland.se. Ange diarienummer RS 2017-505 och organisationens namn i ämnesraden. Ange även kontaktperson för ert remissvar.

Svaret ska utgå från huvudrubriker och vara så kortfattat och konkret som möjligt. Ta upp både det som ni ser som styrkor i strategin och det ni tycker behöver ändras. Motivera kortfattat. Vi önskar att ni beaktar följande i era svar:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Fångar urvalet av prioriterade strategiska områden de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Hur ser ni på de föreslagna principerna för hållbarhet, den rumslig inriktningen och folkhälsa som utgångspunkter för strategin och hur kan de bidra till genomförandet av strategin?
- Samarbete mellan aktörer är nödvändigt för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Hur tycker ni strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

¹ Se RUS kunskapsbibliotek: <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Utvecklingsstrategi-for-Ostergotland/Kunskapsbibliotek-utvecklingsstrategi-for-Ostergotland/>

Så behandlas synpunkterna

Region Östergötland sammanställer och behandlar de inkomna synpunkterna efter att remissperioden är slut. Inkomna remissvar presenteras på www.regionostergotland/utvecklingsstrategi. Beslut om strategin tas på regionfullmäktige i oktober 2021.

Remisshandlingar

- Missiv med frågor och sändlista (det här brevet)
- Remissversion Utvecklingsstrategi för Östergötland

Ovanstående handlingar finns tillgängliga på www.regionostergotland/utvecklingsstrategi.

Frågor

Har du frågor är du välkommen att kontakta Niklas Guss, 072 452 82 64,

niklas.guss@regionostergotland.se

Vi ser fram emot att ta del av era remissvar!

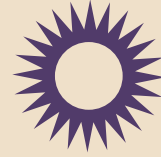
Kaisa Karro

Regionstyrelsens ordförande

Sändlista

Boxholms kommun
Finspångs kommun
Kinda kommun
Linköpings kommun
Mjölby kommun
Motala kommun
Norrköpings kommun
Söderköpings kommun
Vadstena kommun
Valdemarsviks kommun
Ydre kommun
Åtvidabergs kommun
Ödeshögs kommun
Politiska partier 8 stycken (Regionfullmäktige)
Sveriges kommuner och Regioner (SKR)
Linköpings universitet
Länsstyrelsen Östergötland
Region Stockholm
Region Västmanland
Region Gävleborg
Region Västmanland
Region Södermanland
Region Uppsala
Region Örebro
Region Jönköping
Region Kalmar
Arbetsförmedlingen
Boverket
Tillväxtverket
Vinnova
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Jordbruksverket
Trafikverket, Region Öst
Transportstyrelsen
Svenska ESF-rådet, huvudkontoret
Statens kulturråd
Linköpings stift
Företagarna i Östergötland
LRF Östergötland
RISE
Svenskt näringsliv Östergötlands län
Linköping Science Park
Norrköping Science Park
Nyföretagarcentrum Norrköping
Cleantech Östergötland
Vreta kluster
Energimyndigheten
Östsvenska Handelskammaren

Hushållningssällskapet Östergötland
Bildningsförbundet Östergötland
Östergötlands idrottsförbund
Riksteatern Östergötland
Leader Folkungalandet, Leader Gränslandet, Kustlandet, Leader Sommenbygd
Länsbygderådet i Östergötland
Coompanion Östergötland
Hela Sverige ska leva
Skogsstyrelsen
Centrum för vuxenutbildning, Linköping
YH-myndigheten
Visit Linköping och Co
Ung företagsamhet Östergötland
Funktionsrätt Östergötland

Innehållsförteckning

Tillsammans för Östergötland	3	Prioriterade strategiska områden	
En kompass för framtiden	4	Goda livsvillkor	18
Hållbarhet	7	Attraktiva livsmiljöer	20
Folkhälsa	8	Klimatneutralt och cirkulärt	25
Rumslig inriktning	9	Förnyelseförmåga och konkurrenskraft	26
Omvärldsanalys		En gemensam kraftsamling	
Omvärld	12	Samverkan	28
Nuläge	13	Kunskap och lärande	29
		Uppföljning och utvärdering	29

Tillsammans för Östergötland

Utvecklingsstrategi för Östergötland är ett försök att blicka in i framtiden. Att formulera en gemensam målbild för hur livet i Östergötland ska vara 2040. Utvecklingsstrategin är resultatet av en bred dialog mellan många människor och organisationer.

Under arbetet med att formulera en strategi för Östergötlands utveckling så har många frågor som är viktiga för Östergötlands utveckling och som vi behöver fortsätta arbeta tillsammans med lyfts fram. Den gemensamma nämnaren för dessa är hur vi tillsammans kan göra omställningen till ett hållbart samhälle.

Tanken med Utvecklingsstrategi för Östergötland är att den ska vara en gemensam målbild och en vägvisare för arbetet med hållbar utveckling i Östergötland, både ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv. De beslut vi alla fattar idag påverkar också kommande generationernas möjlighet att leva ett gott liv.

Ordet utveckling har en positiv klang och är något som de flesta av oss vill vara delaktiga i. Men för att nå utveckling behövs förändring. Vi behöver ha mod att pröva nya lösningar och ompröva hur vi agerar. På många områden behöver förändringen drivas gemensamt av flera aktörer och därför är en samverkan nyckeln för att vi tillsammans ska kunna utveckla Östergötland.

Ankom: 2021-02-08 Ärende: KS-SA.2021.17 Handling: 380034

En kompass för framtiden

Utvecklingsstrategi för Östergötland bygger på de tidigare utvecklingsprogram för Östergötland som tagits fram. Det är dock den första strategin framtagna efter regionbildningen 2015. Det är också den första framtagna i en omvärld där flernivåstyret är fullt ut genomfört genom att regionbildningen är fullbordad i Sverige. Det är den första utvecklingsstrategin för Östergötland efter förändringarna i förordningen om regionalt tillväxtarbete där strategin ska ses över varje mandatperiod. Strategin kan ses som en kunskapsdriven kompass för framtiden. En kompass för hållbar utveckling.

Utvecklingsstrategin ska ses som en process, ett arbetssätt, ett kontinuerligt arbete. Vår omvärld är föränderlig. Det kommer finnas behov att komplettera och justera strategin när den ses över. Det behöver byggas ett system för kontinuerlig utvecklingsplanering i Östergötland. Region Östergötland har en central roll i att leda och samordna arbetet tillsammans med kommunerna i Östergötland för att samverka, bygga kunskap för gemensamt lärande, följa upp och utvärdera. För att därefter komplettera och justera när det behövs. Det är viktigt att utvecklingsstrategin och de kommunala översiktsplanerna ses som kommuniserande kärn i linje med lagstiftningens intentioner.

Utvecklingsstrategins dialog- och framtagandeprocess påbörjades 2018 och har involverat en stor mängd olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Ambitionen med processen har varit att skapa en bred delaktighet och samsyn kring dessa gemensamma vägval och prioriteringar. I framtagandet av utvecklingsstrategin har vikten av gemensamma utgångspunkter för Östergötlands utveckling blivit tydlig.

En utvecklingsstrategi ska finnas i varje region. Att ta fram strategin är en del av det regionala utvecklingsuppdraget. Strategin ska vara en samlad och sektorsövergripande strategi för det regionala tillväxtarbetet och innehålla mål och långsiktiga prioriteringar för arbetet. Traditionellt har regional utveckling handlat om regional tillväxt, att skapa så bra förutsättningar för ekonomins funktionssätt som möjligt. En utveckling har skett över tid från utjämning till tillväxt genom specialisering och större arbetsmarknadsregioner, så kallad regionförstoring. Inriktningen på arbetet har i mångt och mycket baserats på teorin om *den nya ekonomiska geografien*. Ursprunget är EU:s inriktning på den europeiska regionalpolitiken och detta utgör fortsatt kärnan i uppdraget.

Samtidigt har hållbarhet på senare år fått en allt mer framträdande roll i det regionala utvecklingsuppdraget. I uppstarten av arbetet med utvecklingsstrategin lät Region Östergötland därför WSP (Kontigo) genomföra en explorativ studie med syfte att undersöka vad som händer med utvecklingen i Östergötland om sambanden och samspelet mellan

kommuner och orter i regionen stärks? Vilken utvecklingspotential frigörs då? Och hur påverkas sociala och miljömässiga aspekter av en sådan utveckling? För att belysa detta breddades begreppet funktionalitet till att återspegla hållbarhetens tre dimensioner baserat på BRP+. Ett mått på hållbar utveckling och livskvalitet.

Resultaten från studien *Funktionalitetens betydelse för Östergötlands utveckling* visar att om Östergötland hänger ihop och fungerar bättre som en helhet, när det gäller tillgång till service, arbetsmarknad och näringsliv så ökar välbördet (mätt som BRP+) i hela Östergötland – detta kallades den hållbara geografins utveckling. Region Östergötland har därefter i linje med rapportens rekommendationer bland annat tittat vidare på bostadsmarknadens funktionalitet tillsammans Östergötlands kommuner, då detta bidrar till en ökad hållbar utveckling och livskvalitet.

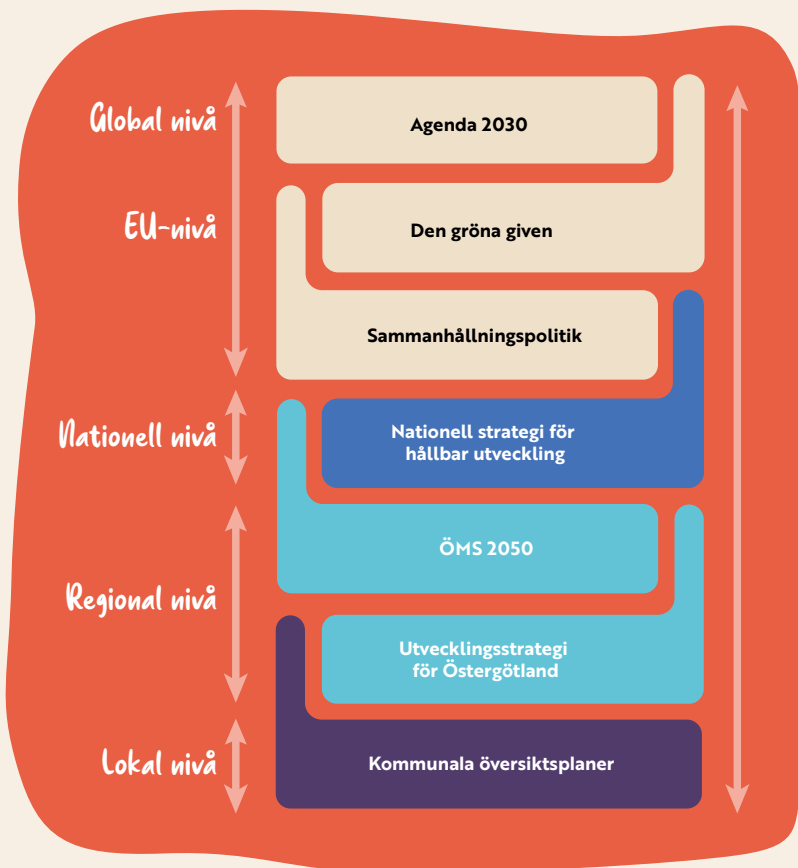
Utvecklingsstrategin tar därför sin utgångspunkt i att förbättra Östergötlands funktionalitet i denna breda mening. Det betyder att hållbarhet, rumslighet och folkhälsa utgör viktiga förutsättningar. När det gäller hållbarhet är utgångspunkten FN:s globala mål och Agenda 2030. I avsnittet rumslig inriktning anges de övergripande rumsliga prioriteringarna och under folkhälsa beskrivs *hälsans bestämningfaktorer*. Dessa tre byggstenar ger tillsammans ramen för den hållbara geografins utveckling i Östergötland.

Flernivåsamverkan

Den regionala utvecklingsstrategin är en pusselbit i en flernivåsamverkan, den röda tråd som binder samman strategier på lokal, regional, nationell och internationell nivå (se figur)

Agenda 2030 (internationell nivå)

FN antog 2015 ett antal globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, i syfte att samla världen i en kraftfull satsning på att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen.

Målen är globala och måste därför översättas till nationella, regionala och lokala kontexter, då det är där som genomförandet i praktiken kan ske. De 17 målen i Agenda 2030 är integrerade i varandra och odelbara.

EU:s sammanhållningspolitik (europeisk nivå)

EU:s regionalpolitik, den s.k. sammanhållningspolitiken, tillsammans med Agenda 2030, är utgångspunkter för Sveriges prioriteringar i den regionala utvecklingspolitiken. EU:s nya tillväxtstrategi "den gröna given" har målsättningen att uppnå ett klimatneutralt Europa innan år 2050. Den gröna given är paraplyet för all verksamhet på EU-nivå, och samtliga EU-strategier ska bidra till att uppfylla ambitionerna med den gröna given. Östergötland omfattas också av EU:s strategi för Östersjöregionen, som syftar till att fördjupa samarbetet mellan länderna runt Östersjön för att möta de gemensamma utmaningar som länderna i regionen står inför idag.

Nationella strategin för hållbar utveckling (nationell nivå)

Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är beslutad av regeringen och är vägledande för arbetet med regional utveckling och ska bidra till det av riksdagen antagna målet för den regionala utvecklingspolitiken: *utvecklingskraft med starkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet*. Regeringen har ett särskilt mål för jämställd regional utveckling: *att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala utvecklingsarbetet och få tillgång till utvecklingsresurser*.

Strategin anger regeringens prioriteringar för att nå målen:

- Innovation och företagande
- Attraktiva miljöer och tillgänglighet
- Kompetensförsörjning
- Internationellt samarbete

För tillfället pågår arbete med en ny nationell strategi.

Utvecklingsstrategi för Östergötland (regional nivå)

Utvecklingsstrategin sätter ut kursen för det regionala utvecklingsarbetet i Östergötland utifrån den nationella strategin. Utvecklingsstrategin ska också bidra till Agenda 2030. Region Östergötland samverkar med regionerna i Uppsala, Södermanlands, Västmanlands och Örebro län om genomförandet av EU:s strukturfonder, ett viktigt verktyg i genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken i Sverige. Utvecklingsstrategierna i dessa regioner är styrande för detta arbete.

För storregional planering finns en storregional samverkan med Region Gävleborg, Stockholm, Sörmland, Uppsala län, Örebro län och Västmanland. I den gemensamma strategin ÖMS 2050 sätts målet: *starkt hållbar konkurrenskraft genom effektiv användning av resurser och samverkan i en storregional struktur som främjar den funktionella sammankopplingen inom östra Mellansverige*. Den strategiska inriktningen för att nå målet är

- Integrera arbets-, utbildnings- och bostadsmarknaderna
- Verka för en koncentrerad, tät och sammanhållen bebyggelse i de bästa kollektivtrafiklägena
- Länka samman de storregionala nodstäderna med Stockholm och med varandra genom tvärförbindelser
- Stärka östra Mellansveriges internationella kopplingar och förbindelser med andra storstadsregioner som Helsingfors, Oslo och Öresund
- Säkra en resurseffektiv och hållbar gods-försörjning.

Kommunala översiktsplaner (lokal nivå)

Den kommunala översiktsplanen har en central roll i kommunernas arbete att formulera strategier för en långsiktigt hållbar utveckling. En översiktsplan ska ange såväl en långsiktig och övergripande utvecklingsstrategi som grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden. En viktig länk i flernivåsamverkan är att lagstiftningen klargör att de regionala utvecklingsstrategierna (Utvecklingsstrategi för Östergötland) ska ta hänsyn till de östgötska kommunernas översiktsplaner och andra relevanta kommunala strategier och planer. På samma sätt anger plan- och bygglagen att kommunernas översiktsplaner ska ta hänsyn till de regionala utvecklingsstrategierna.

Hållbarhet

Utvecklingsstrategins tar sin utgångspunkt i FN:s mål för hållbar utveckling (Agenda 2030). Strategin tar fasta på att de 17 målen i Agenda 2030 alla har beröringspunkter med varandra och behöver ses som en helhet. För att göra målen mera konkreta har de i utvecklingsstrategin grupperats utifrån fem olika aspekter på hållbarhet. Med stöd av de fem principerna kan genomförandet av strategin ge en mera direkt och konkret förståelse för hur hållbarhet behöver genomsyra allt arbete. Följande principer ska vara vägledande i genomförandet och understryker hur olika mål och målområden samspelar med och förstärker varandra.

Insatser som görs ska bidra till jämlika och jämställda levnadsvillkor

Hälsoläget är en bra värdeomätare på välbefinnandet. Därför är insatser, som bidrar till att minska skillnader mellan grupper i Östergötland beroende på bakgrundsfaktorer som utbildningsnivåer, kön, bostadsort och flera andra socioekonomiska faktorer viktiga. Förverkligad jämställdhet är avgörande för att bidra till att målen kan uppnås.

Insatser som görs ska bidra till miljö i balans

Strävan ska vara att återskapa och värna om hållbara balanser i länets ekosystem oavsett det gäller skogar, jordbruksmark, stadsmiljöer, sjöar, vattendrag, hav eller andra marktyper. En viktig insats är att bidra till att användningen styrs över från att förbruka till att cirkulera resurser. Men framför allt handlar det om att, för klimatets skull, energieffektivisera och ersätta fossil energi med förnybar.

Insatser som görs ska bidra till hållbara livsstilar i hållbara samhällen

Detta handlar bland annat om hur människor reser, hur gods och varor transporteras, om hur avfall tas om hand, om informationsströmmar och om tillgången till mat, energi och andra förnödenheter. Det handlar också om hur varor och tjänster produceras och vilka krav och förväntningar vi har på hur det sker. Kulturen och civilsamhället skapar arenor för tankar och idéer om

hur samhället, och livet, är och hur det skulle kunna vara, och hjälper till att hålla ihop samhället.

Insatser som görs ska bidra till hållbart arbetsliv och tillväxt

En fungerande arbetsmarknad och hållbar tillväxt kräver en tålig, väl anpassad infrastruktur och hållbar utveckling för företag i regionen. Det måste också finnas ett innovationssystem, som samlar aktörer från näringsliv, akademi och offentlighet för att främja innovation och rusta för framtiden.

Insatser som görs ska bidra till samverkan och delaktighet

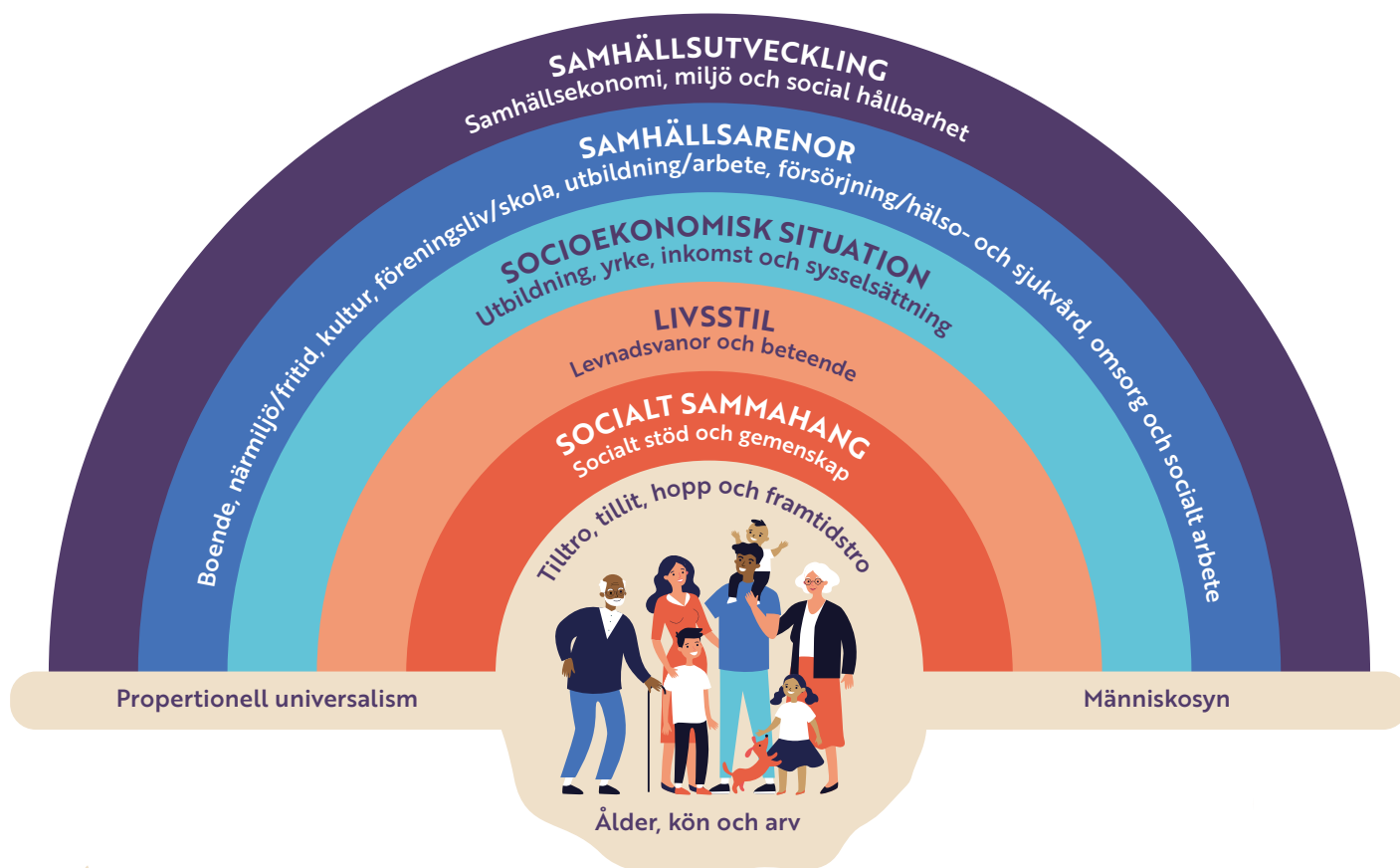
Östergötland ska präglas av samverkan, delaktighet och en stark känsla av tillit. Därför ska vi bygga samhällsstrukturer, som främjar inkludering och som underlättar för alla människor att vara delaktiga i det framtida samhällsbygget. Strukturerna som öppnar för delaktighet och medverkan i samhället är både formella och informella. Att de formella strukturerna är transparenta och tillgängliga är viktigt, men det måste också utvecklas förhållningssätt, som gör att människor känner att de är inbjudna och välkomna att delta.

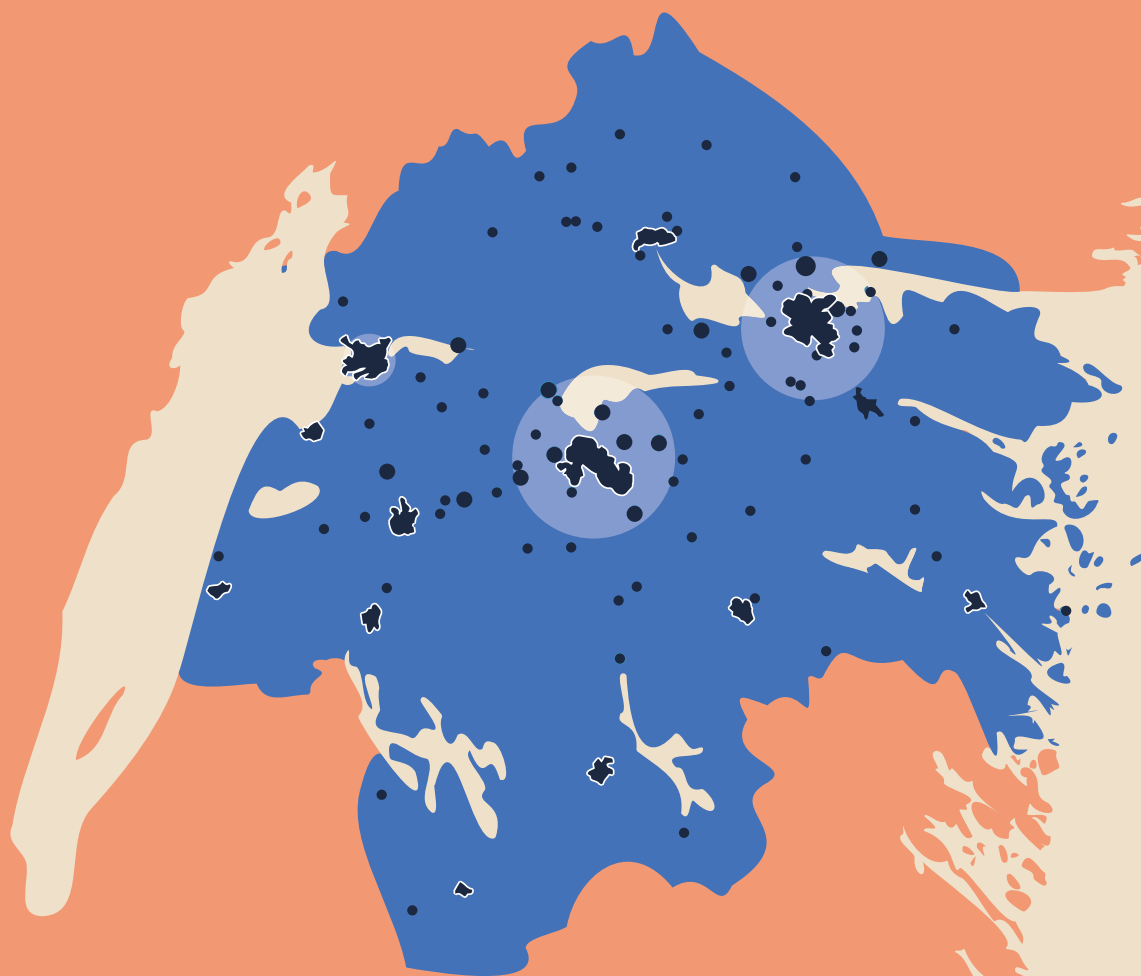
Folkhälsa

Hållbarhetens tre dimensioner och Agenda 2030 ligger helt i linje med folkhälsoperspektivet. Folkhälsa betraktas som en del av den sociala hållbarheten och innebär helt enkelt ett sätt att sätta fokus på hälsoperspektivet. För att illustrera det komplexa samspelet mellan samhälle och individ vad gäller förutsättningar för en god hälsa på lika villkor tog Östgötakommissionen för folkhälsa fram en sammanfattande Östgötamodell för jämlik hälsa (se illustration). Modellen är en vidareutveckling av konceptet hälsans bestämningsfaktorer som visar på samspelet mellan individ, miljö och samhälle. Basen beskriver grundläggande förhållningssätt för att skapa ett jämlikhetsperspektiv; proportionell universalism samt en människosyn som utgår från alla människors lika värde. Proportionell universalism innebär att alla ska kunna nås av insatser men i olika form och intensitet utifrån sina behov.

Goda livsvillkor och god- och jämlik hälsa är centralt för den hållbara geografins utveckling, vilket också är skälet till att Agenda 2030 och hållbarhetsperspektiven kompletteras med ett folkhälsoperspektiv. Östgötamodellen bidrar till att synliggöra samspelet mellan de olika nivåerna, individ, miljö och samhälle och därmed hur de påverkar utvecklingsmöjligheterna i Östergötland.

En god hälsa ger förutsättningar för en välfungerande ekonomi i Östergötland. Hälsotillståndet i befolkningen påverkar den ekonomiska tillväxten utifrån flera mekanismer. En god hälsa i befolkningen ökar tillgången på arbetskraft. Den ökar därtill produktiviteten genom att underlätta en effektivare användning av utrustning, maskiner och annan teknologi. En god hälsa är också kopplad till den generella utbildningsnivån vilken har betydelse för företagens kompetensförsörjning och till sparandet, vilket ökar tillgången till investeringsbart kapital för näringsliv och offentliga investeringar. Investeringar i hälsa är ett medel att uppnå ekonomiska mål för tillväxt, den hållbara geografins utveckling.

Ett sammanhållet Östergötland och den flerkärniga strukturen illustreras med de kommunala centralorterna (i mörkblått illustrerade genom orternas utbredning och med ljusblå större områden i relation till befolkningsmängd för Linköping, Norrköping och Motala), övriga tätorter i mörkblått illustrerade med prickar i en storlek i relation till ortens befolkningsmängd.

Ankom: 2021-02-08 Ärende: KS-SA.2021.17 Handling: 380034

Rumslig inriktning

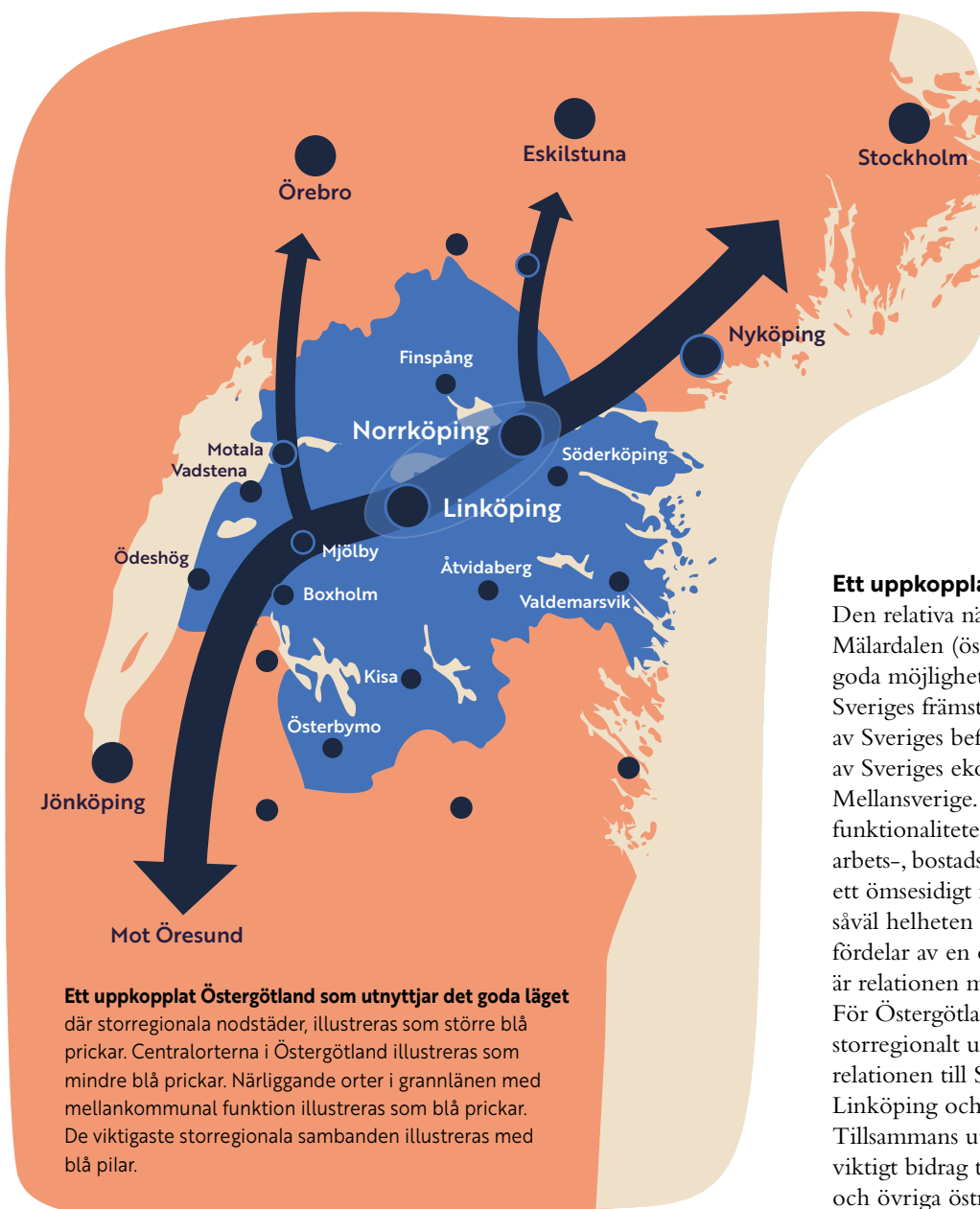
En god funktionalitet i Östergötland, med bra kopplingar nationellt och internationellt, stärker förutsättningarna för hållbar utveckling och goda livsvillkor för regionens invånare. Genom att skapa mer sammanhållna arbets-, bostads- och studiemarknader åstadkommer vi en högre marknadspotential och skalfördelar. Attraktiva livsmiljöer drar till sig kvinnor och män och företag. Den rumsliga inriktningen anger därför den övergripande strategin och prioriteringen för att ta till vara Östergötlands rumsliga förutsättningar på bästa sätt. Den rumsliga inriktningen är vägledande för utvecklingsstrategin och dess genomförande och ska fördjupas i en av regionfullmäktige antagen Rumslig strategi för Östergötland.

Den rumsliga strategin ska innehålla en väl sammanvägd rumslig inriktning för Östergötland (strukturbild) som anger en tydlig prioritering av olika platser funktioner och dess relationer. Detta arbete har inletts och sker i nära samverkan med Östergötlands kommuner och planeras vara slutfört senast 2023.

Ett sammanhållet Östergötland

Östergötland har generellt sett goda möjligheter till ett dagligt utbyte mellan regionens olika delar. Delarna kompletterar varandra som bostadsplatser, arbetsplatser och serviceplatser och skapar därför en mångfald av attraktiva livsmiljöer. Genom att ytterligare stärka den inomregionala funktionaliteten i Östergötland ges förutsättningar till att skapa en mångfald av olika attraktiva livsmiljöer och en väl fungerande ekonomi. Att stärka Östergötlands goda möjligheter till dagligt utbyte, dvs. ökad regionintegrering, i syfte att skapa en sammanhållen flerkärnig region med väl integrerade arbets-, utbildnings- och bostadsmarknader har högst prioritet i den rumsliga inriktningen.

Den inomregionala funktionaliteten i Östergötland ska stärkas på ett sätt så att olika geografiers och platser förutsättningar beaktas och tas tillvara (geografiskt helhetsperspektiv) i hela Östergötland.

Ett uppkopplat Östergötland

Den relativa närheten till Stockholm och Mälardalen (östra Mellansverige) ger Östergötland goda möjligheter att samarbeta och samagera i Sveriges främsta tillväxtregion. Ungefär hälften av Sveriges befolkning och ungefär hälften av Sveriges ekonomiska tillväxt sker i östra Mellansverige. Östergötland ska verka för att stärka funktionaliteten här, att verka för att integrera arbets-, bostads- och studiemarknaderna. Det finns ett ömsesidigt intresse av en sådan utveckling, där såväl helheten som de ingående delarna kan få fördelar av en ökad storregional integration. Här är relationen med Stockholm särskilt viktig. För Östergötlands del är det viktigt att samverka storregionalt utifrån en egen styrka. Utöver relationen till Stockholm är relationen mellan Linköping och Norrköping särskilt viktig. Tillsammans utgör dessa regionala nodstäder ett viktigt bidrag till funktionaliteten med Stockholm och övriga östra Mellansverige. Här ger även det

nationella kommunikationsstråket genom Östergötland förutsättningar för att stärka sambanden med Jönköping vilka bör tas tillvara.

Ta till vara Östergötlands goda läge

Östergötland har goda förutsättningar genom sitt geografiska läge. Det nationella och internationella kommunikationsstråket från Stockholm i nordost som via Norrköping och Linköping fortsätter mot Jönköping i sydväst och vidare mot Göteborg och ner mot Malmö och vidare ut mot den europeiska kontinenten. Att stärka detta kommunikationsstråk är centralt för att skapa goda utvecklingsmöjligheter i Östergötland.

För att ta tillvara Östergötlands goda läge och skapa ett sammanhållet och uppkopplat Östergötland bör utvecklingen ske utifrån **rumsliga principer**, dvs. på samma sätt som för hållbarhetsprinciperna så ska insatser bidra till att:

- *prioritera bebyggelseutveckling på platser med goda förutsättningar till platsutveckling för att stärka och utveckla attraktiva livsmiljöer och*
- *verka för en tät, sammanhållen och koncentrerad bebyggelse i de bästa kollektivtrafiklägena för att främja en hållbar orsstruktur med hänsyn tagen till platsens förutsättningar.*

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- Regeringens handlingsplan Agenda 2030
- SKR rapport: Ledarskap för hållbar utveckling
- SKR rapport: Att hantera komplexa samhällsutmaningar
- Nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft
- ÖMS 2050 – Samverkan kring planering i östra Mellansverige
- Funktionalitetens betydelse för Östergötlands utveckling
- Östgöta-kommissionen för folkhälsa: slutrapport

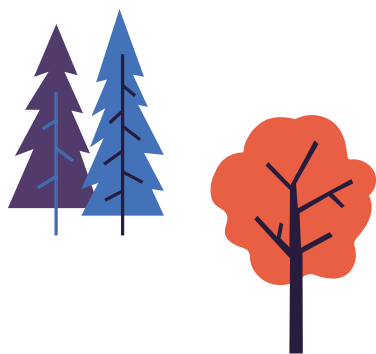

Omvärld

Östergötland möter precis som övriga Sverige några stora övergripande samhällstrender som påverkar förutsättningarna för det regionala utvecklingsarbetet. Klimatförändringarna och hållbart resursanvändande är och kommer med stor sannolikhet fortsatt vara dominerande frågor under många år framåt. För att möta dessa utmaningar kommer stora systemförändringar krävas. En alltmer global ekonomi ger förändrade förutsättning för det östgötska näringslivet, samtidigt som trender pekar på mer lokala marknader. Allt fler bor i städer. Samtidigt har ett antal oväntade samhällsstörningar under de senaste åren utmanat krisberedskapen i Sverige och påvisat flera fall av sårbarhet i samhället, inte minst under covid-19-pandemin. Vilken riktning kommer utvecklingen ta?

Digitaliseringen är ytterligare en samhällsomvandling som förändrar samhällsbyggets förutsättningar. Arbetslivet förändras i snabb takt och näringslivet står inför stora strukturomvandlingar i digitaliseringens kölvatten. Digitaliserade tjänster är oberoende av det fysiska rummet. Detta innebär att samhället och inte minst den offentliga servicen, har stora förutsättningar att nyttja digitala verktyg för ökad tillgänglighet. Samtidigt finns ett digitalt utanförskap där delar av invånarna saknar infrastruktur, tekniska verktyg och/eller kunskap för att till fullo vara digitalt delaktiga. Vad betyder allt detta för utvecklingen? Inte minst för platsens betydelse? Eller kommer arbetslivet trots allt i stor utsträckning kräva fysisk närvaro? Här ser det så klart olika ut i olika branscher och yrken, men vad kommer vara den övergripande trenden?

Ett hållbart utvecklingsarbete kräver medvetenhet om dessa stora samhällstrender. Det kräver en flexibilitet för att kunna anpassas till ändrade riktningar i trenderna. Förändringar kan ske snabbt. Det är därför viktigt att Utvecklingsstrategi för Östergötland tar hänsyn till dessa trender och har den flexibilitet som krävs för att justera inriktningen om vår omvärld förändras.

Nuläge

Östergötland utgör Sveriges fjärde största befolkningskoncentration och består av 13 kommuner. Östergötland är en del av Sveriges ekonomiska motor med Stockholm som centrum. Östergötland har stora naturresurser med jordbruksmark, vatten och skogar. I väster finns vätternkusten och i öster kust- och skärgårdslandskapet som vetter ut mot Östersjön. Slättlandskapet går som ett väst-östligt stråk genom de centrala delarna av Östergötland. I norr och söder finns skogsbygder med lite olika karaktär. Variationen i miljöer skapar goda förutsättningar.

Till följd av landskapets karaktär har Östergötland mycket jord- och skogsbruksmark. De gröna näringarna och relaterade branscher är relativt sett starka här. Det gäller t.ex. pappersindustrin. Östergötland är en högteknologisk industriregion med en stor branschbredd. Detaljhandel och företagstjänster är andra stora branscher som bidrar till en välfungerande regional ekonomi. Östergötland har också rika kultur- och naturmiljöer, t.ex. i klostermiljön i centrala Vadstena, en vacker skärgård, urbana miljöer och mycket mer. Den östgötska ekonomin står stark, bland annat tack vare en stor branschbredd som ger ett dynamiskt näringsliv, samtidigt som här finns spets och exportföretag.

Linköpings universitet är avgörande för Östergötlands utveckling i en kunskapsintensiv ekonomi. Universitet är självklart viktigt som utbildningsinstitution, men minst lika viktigt är den roll universitet spelar för ett innovativt Östergötland. Forskning leder till nya idéer och innovationer som leder till nya företag och tillväxt och arbetstillfällen. På samma sätt utgör universitetssjukvården en kunskapsnod som ger ringar på vattnet i den östgötska ekonomin. Här är den högspecialiserade vården och samarbetet i den sydöstra sjukvårdsregionen avgörande för att skapa förutsättningar för att bibehålla och utveckla den här rollen för universitetssjukvården.

En växande befolkning

- I Östergötland bor det drygt 465 000 invånare och har ökat med 36 000 sedan 2010. Enligt prognoser kommer den här utvecklingen fortsätta med en ökning om ytterligare 51 000 östgötar fram till 2040. Ökningen av antalet personer väntas bli störst bland yngre och äldre personer, vilket kommer öka behovet av tjänster inom välfärden: vård, skola och omsorg.
- Befolkningen är koncentrerad till främst Norrköping och Linköping. På landsbygderna är befolkningen relativt utspridd.
- En viktig orsak till att befolkningen i Östergötland växt är att människor från andra delar av världen kommit till regionen. Framöver väntas dock befolkningen öka i en långsammare takt.
- Länets kommuner varierar i storlek, från 3700 invånare till 161 000 invånare.

Östergötland har goda förutsättningar för regionintegrering

- Merparten av Östergötlands invånare finns på platser i slättlandskapet eller dess närhet med de storregionala nodstäderna Linköping och Norrköping som befolkningscentrum, vilket ger goda förutsättningar för dagligt utbyte, dvs. *regionintegrering*. Sveriges fjärde största befolkningskoncentration finns här.
- Östergötlands delar behöver kopplas samman. Här finns därför potential för utveckling genom att skapa god funktionalitet, inte minst vad gäller, arbets-, utbildnings- och bostadsmarknaderna.
- Det är redan idag kapacitetsbrist på södra stambanan som begränsar möjligheterna att utveckla Östgötapendeln och anslutande trafik. Spårbunden trafik är en förutsättning för att knyta samman Östergötland på ett miljömässigt hållbart sätt.

Östergötland har ett bra läge och goda förutsättningar för regionförstoring

- Östergötland ligger längs stråket mellan Stockholm och Öresundsregionen, en del av Scandinavian Mediterrean Corridor, en av EU utpekad och prioriterad transportkorridor. Detta ger goda förutsättningar tillsammans med närheten till Stockholm. Fehmarn-Bältförbindelsen kommer ytterligare förstärka de goda förbindelserna.
- Östergötland är en del av den funktionella geografin i östra Mellansverige där Stockholm är navet och där nästan hälften av Sveriges befolkning finns. Östra Mellansverige står för mer än hälften av tillväxten i Sverige och det finns en stark befolkningsutveckling. Detta ger goda förutsättningar för regionförstoring i den geografin.
- Östergötland har god tillgång till digital infrastruktur men den är ojämnt fördelad mellan kommuner och olika geografier

Efterfrågan på arbetskraft är stor samtidigt som arbetslösheten är relativt hög i vissa grupper.

- Östergötland har haft mycket bra jobbtillväxt de senaste åren. Arbetslösheten i Östergötland är i nivån med riksgenomsnittet.
- Det är främst ungdomar, utrikes födda och personer med låg utbildning som saknar arbete. Bland ungdomar var arbetslösheten år 2019 knappt 4 procent för kvinnor och drygt 5 procent för män.
- Nästan hälften av alla jobb kräver en högskoleutbildning.
- Många bristyrkesutbildningar har ett mycket lågt söktryck.

Utbildningsnivån i länet är hög men inte jämnt fördelad

- Utbildningsnivån i Östergötland har länge ökat och fortsätter att göra så, främst bland kvinnor. 2019 hade 47 procent av kvinnorna eftergymnasial utbildning och 37 procent av männen.
- 84 procent av flickorna i niondeklasserna är behöriga till gymnasiet yrkesprogram och 81 procent till gymnasiet naturvetar- och teknikprogram, motsvarande siffra för pojkarna i niondeklass är 82 procent för yrkesprogram och 78 procent för naturvetar- och teknikprogram.

- Barn till högtutbildade föräldrar är i högre grad behöriga till gymnasiet än barn till föräldrar med låg utbildning.
- Utbildnings- och yrkesval är fortfarande mycket könsbundna. 42 procent av kvinnorna i Östergötland arbetar inom den kommunala eller regionala sektorn och 48 procent av kvinnorna inom näringslivet. 10 procent av männen i Östergötland arbetar inom den kommunala eller regionala sektorn och 82 procent inom näringslivet.

Stark avancerad industri och växande småföretag

- I grunden är Östergötland en högteknologisk industriregion, med en mångfald av stora och små bolag i olika branscher. 45 000 företag finns i Östergötland. Antalet nystartade företag 2019 uppgick till 2 478. Östergötland står därmed för 4 procent av alla nystartade företag i Sverige.
- Sett till industrin i stort är det verkstadsindustrin och byggindustrin som sysselsätter flest, därefter följer detaljhandeln och de små, men många företag som erbjuder företagstjänster. Logistik och transport är också en stor bransch med ett nära förhållande till industrin.
- Östergötland har den högsta andelen av befolkningen som kan tänka sig att starta företag i landet – 52 procent, vilket ger goda förutsättningar. Andelen småföretag som vill växa har ökat från 58 procent år 2014 till 70 procent år 2020.
- Bruttoregionalprodukten per capita (BRP) uppgick 2018 till 421 tkr, vilket är något lägre än riksgenomsnittet.
- Östergötlands varuexport uppgick till 51 miljarder under 2018 och är därmed sjätte största export i landet. Länet varuexport finns främst inom verkstad, papper/massa samt IT/telekom.

Miljö- och klimatutmaningar

- År 2045 ska utsläppen av växthusgaser i Östergötland vara 85 procent lägre jämfört med år 1990. Hittills har växthusgaserna minskat med 23 procent.
- Det finns en stor potential i att producera och därmed använda bioenergi i Östergötland, där biogas är en viktig del.
- Utvecklingen för vindkraft har inte varit lika stark i Östergötland som i övriga landet på grund av de begränsningar som finns, inte minst i relation till Försvarsmaktens behov. Det finns cirka 140 vindkraftverk i länet, varav de flesta byggdes före år 2010.
- Utvecklingen av sol-el är mycket stark i Östergötland, precis som i resten av landet. Utbyggnaden av antal anläggningar ökade med 65 procent under 2019.
- Kust och hav är drabbade av övergödning. Ökningen av övergödningen har planat ut i Östersjön, men det kan ändå ta lång tid innan problemen med övergödning minskar.

Hälsan blir bättre, men inte för alla

- Det allmänna hälsotillståndet är gott och utvecklingen går åt rätt håll. Tack vare en hög levnadsstandard och en god hälso- och sjukvård ökar medellivslängden och antalet äldre. Den åldersgrupp som ökar mest är personer över 80 år.

- I Östergötland finns dock tydliga skillnader i hälsa mellan grupper med olika socioekonomisk status. Skillnaderna i hälsa mellan människor med olika livsvillkor i form av utbildningsnivå och ekonomisk situation har ökat över tid.
- 84 procent av kvinnorna i Östergötland känner att de hade tillgång till den hälso- och sjukvård de behövde och för män var siffran 87 procent.
- År 2019 skattade 58 procent av kvinnorna mellan 65– 84 år sin hälsa som god och motsvarande siffra för männen var 66 procent.
- Den psykiska ohälsan, i form av ångest, oro och depression ökar i Östergötland precis som i Sverige generellt, framför allt bland unga kvinnor.

Ett starkt och brett kulturliv

- Östergötland har en rad starka och etablerade kulturaktörer, kulturskolor och kulturella mötesplatser. Trots detta visar kulturvaneundersökningar på klara skillnader i individers tillgång till att utöva och uppleva kultur.
- Via kultur i skolan och dess koppling till skrivningar i läroplanen ska barn och ungdomar mötas av professionell kultur under sin uppväxt. Idag finns stora variationer mellan kommunerna.
- Vårt samhälle kräver i allt större utsträckning media- och informationskunnighet. Förutsättningar för att ta del av och utveckla sin förståelse för digital kultur varierar utifrån socioekonomiska förhållanden.

Jämställdheten ökar, men det finns fortfarande skillnader mellan kvinnor och män

- De flesta barn och unga har en positiv framtidstro, men samtidigt ökar otryggheten, var femte elev i årskurs 8 känner sig otrygg i skolan.
- Medelinkomsten är högre för män än för kvinnor oavsett ålder och utbildningsnivå.
- Andel föräldrapenningdagar som tas ut av män ökar för varje år i Östergötland. Under 2019 tog män ut 30 procent av föräldrapenningdagarna, vilket är på samma nivå som rikssnittet.
- 78 procent av kvinnorna och 77 procent av männen i Östergötland känner tillit till andra människor. Tilliten är lägre hos unga samt hos personer med låg utbildningsnivå och inkomst.

- 42 procent av vuxna kvinnor undviker att gå ut ensamma på grund av rädsla för att bli överfallna eller rånade. Motsvarande siffra för män är 13 procent. Det finns stora variationer mellan kommunerna.
- I regionfullmäktige är 47 procent av ledamöterna kvinnor och 53 procent män. 6 procent av ledamöterna var utrikesfödda.
- 2018 tjänade kvinnor 78 procent av männens medianinkomst.

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- SKR rapport: Vägval för framtiden 3
- Tillväxtanalys rapport: Sverige i en sammanlänkad värld
- Boverkets rapport: Vision för Sverige 2025 Utbildnings- och arbetsmarknadsprognos 2025
- Rapport: Hur försörjs östra Mellansveriges arbetsmarknader med högskoleutbildad arbetskraft?
- Rapport: En bättre matchning – Storregional systembild
- Rapport: Framskrivningar av befolkning och sysselsättning i östra Mellansverige
- Rapport: Industri- och teknikföretagens egen bild av sin framtid
- Östgöta-kommissionen för folkhälsa – slutrapport
- En ny ekonomisk geografi – Ett regionalt perspektiv på en global förändring i Östra Mellansverige
- Kulturvanor i Sverige, Rapport 1989-2018
- Barn och ungas kulturvanor, Rapport 2017
- Kulturens geografi, Rapport 2019

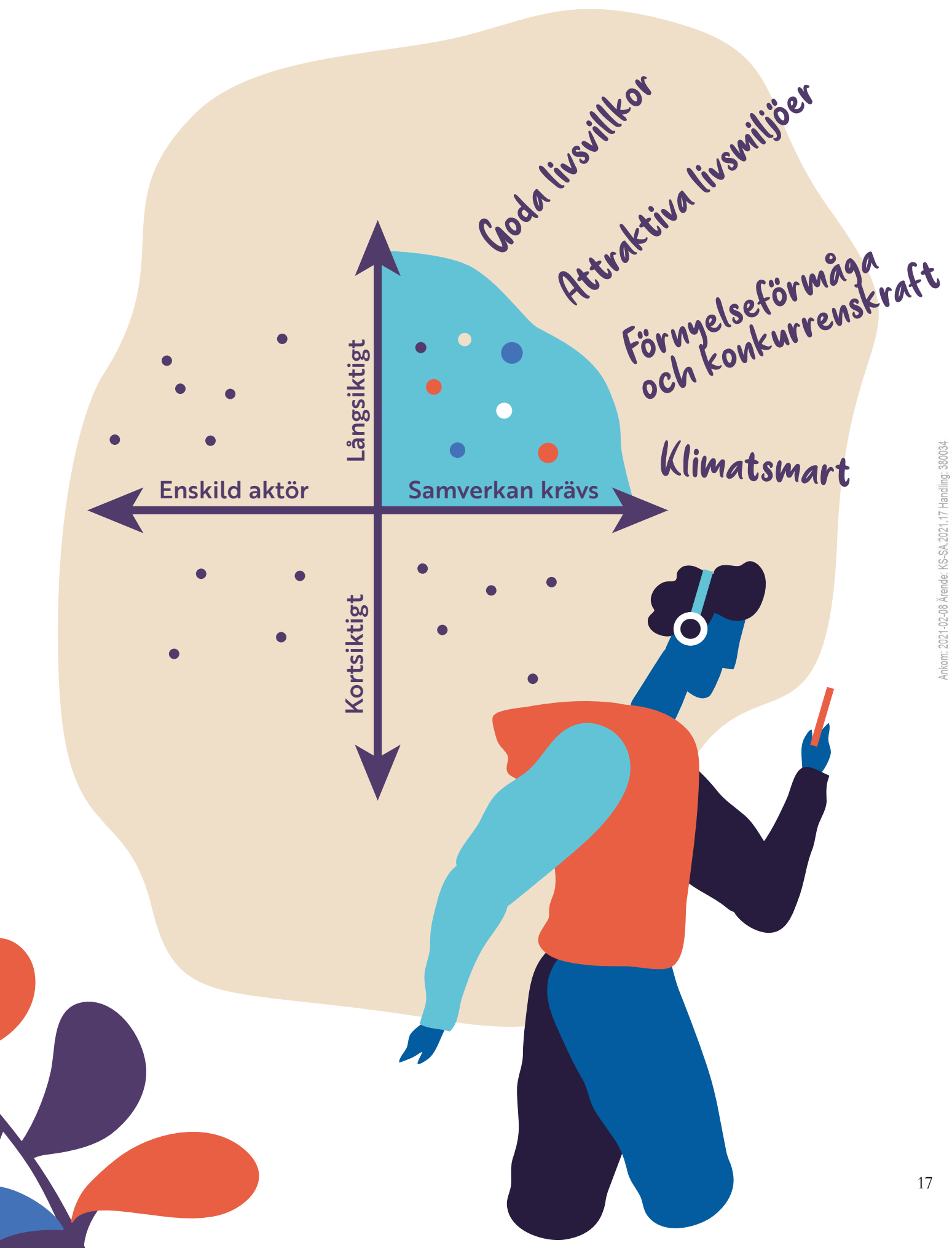

Ankom: 2021-02-08 Ärende: KS-SA.2021.17 Handling: 380034

Prioriterade strategiska områden

För att nå visionen om Östergötland 2040 har fyra strategiska områden prioriterats. Gemensamt för dessa områden är att de är långsiktigt strategiskt viktiga för Östergötlands utveckling och de kräver samverkan och gemensamma insatser för att klara av en hållbar utveckling. Inom varje område har ett mål formulerats och efter en beskrivning av de utmaningar som finns beskrivs prioriterade insatser i form av kraftsamlingsområden.

Goda livsvillkor

Mål

Östergötland har en god folkhälsa och hög delaktighet

År 2040 är Östergötland en region som håller samman och där människor känner delaktighet och tillit till samhället samt har möjligheter att forma sina liv utifrån sina förutsättningar. Alla invånare har förutsättningar att leva ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga påverkbara skillnader och begränsningar. En god och jämlik hälsa och social hållbarhet skapar förutsättningar för ett demokratiskt samhälle med hållbar tillväxt. Regionens hälso- och sjukvård och omsorg är jämlik, tillgänglig och högspecialiserad samt tar sin utgångspunkt i individens livsvillkor och behov.

Östergötland har en väl fungerande arbetsmarknad och goda möjligheter till utbildning och kompetensutveckling

År 2040 präglas Östergötland av tillgången till en stark och varierad arbetsmarknad i hela regionen och där nivån av arbetsrelaterad ohälsa är låg. Arbetsgivare har tillgång till den kompetens som behövs och arbetsmarknaden stärks genom väl fungerande utbildningsinstitutioner. Östergötlands unga fullföljer sina grundutbildningar vilket är avgörande både för samhälle och individ.

Analys

Människor har idag ojämlika förutsättningar. Förutsättningarna att delta i samhällslivet varierar beroende på utbildning, ålder, kön, fysiska och psykiska funktionsvariationer, boendeplats och en rad andra faktorer. Det krävs åtgärder för att säkerställa att inga invånare stängs ute från möjligheterna att delta i samhällslivet på samma villkor som andra.

Östergötland behöver fortsatt agera och investera gemensamt i hälsa genom att tillämpa ny kunskap, nya arbetssätt och ny teknik. Genom detta skapas samhällsrelaterade förutsättningar så att individen ges möjlighet att, utifrån sin förmåga och sina värderingar, vara medaktör i att skapa och bidra till sin egen hälsa. I Östergötland finns påtagliga, och ökande, skillnader i hälsa. Detta gäller för alla olika hälsomått som förlorade levnadsår, insjuknande och död i hjärtsjukdom, självsattad hälsa, psykisk hälsa och karies. Skillnader syns mellan olika grupper inte minst mellan olika inkomstgrupper.

Det finns flera utmaningar i att möta framtidens arbetsmarknad och flera av dessa utmaningar är gemensamma för hela Sverige. Prognoserna för befolkningens utveckling fram till 2030 visar att det kommer uppstå arbetskraftsbrist i Sverige. Det kommer därför krävas en kombination av utbildningsinsatser och förändrade arbetssätt tillsammans med innovationer, digitalisering och automatisering för att tillgodose arbetsmarknadens behov av arbetskraft.

Utbildningsnivån i Östergötland är bland de högsta i Sverige. Mätt i andel invånare i arbetsför ålder som har eftergymnasial utbildning är utbildningsnivån den sjätte högsta bland landets regioner. Linköpings universitet spelar en viktig roll både inom Östergötland och utanför. Betydelsen av ett universitet som bidrar genom såväl utbildning, forskning och samhällsutveckling kan inte överskattas. Många arbetsgivare har svårt att hitta rätt kompetens samtidigt som arbetslösheten är relativt hög i vissa grupper. Vid sidan av utbildningsinsatser bedöms därför arbetet med att på

Prioriterade områden att kraftsamla kring

Deltagande i samhällsutvecklingen

I Östergötland ska kvinnor och mäns engagemang och möjligheter att bidra till det demokratiska samhällets utveckling stärkas. Arbetet med mänskliga rättigheter behöver stärkas. Utvecklingsarbetet ska ha ett inkluderande förhållningssätt utan diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. Folkbildningens resurser ska nå individer utan utbildning och öka egenmakt hos vuxna med funktionsvariationer. Utrikesföddas potential och kompetenser ska tas tillvara. Livsvillkoren i socioekonomiskt utsatta områden ska förbättras och strukturella orsaker till segregation ska motverkas. Det är viktigt att dessa perspektiv genomsyrar insatser som görs och att det offentliga Östergötland provar nya samverkansformer med idéburen sektor och näringslivet.

God och jämlik hälsa

I Östergötland ska regionalt utvecklingsarbete ha sin utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer

med målet att förbättra och skapa en mer jämlik folkhälsa. Samtidigt med generella insatser behöver arbetet, mer än tidigare, vara proportionerligt med mer anpassade och kompensatoriska insatser till utsatta grupper. Hälsosamma levnadsvanor är viktigt för alla, särskilt hos barn och unga, och social gemenskap särskilt viktig för de äldsta. Nya samverkansformer och innovationer ska utvecklas för att skapa ett mer hållbart och inkluderande samhälle, där den enskildes hälsa och livskvalitet ökar samtidigt som samhällskostnader sparas på både kort och lång sikt. Framtagandet av den nya folkhälsostategin ska genomsyras av detta synsätt.

Jämlik hälso- och sjukvård

Vården skall tillgodose invånarnas behov och vara av hög kvalitet med god tillgänglighet i hela Östergötland. Hänsyn ska tas till att patienter som möter vården har olika förutsättningar på grund av deras livsvillkor och var de bor. För att möta detta behövs en personcentrerad och hälsofrämjande vård. Denna utveckling kan stimuleras i arbetet med nära vård genom en bred utvecklingsdialog mellan Region Östergötland och Östergötlands kommuner, i samverkan med privata vårdgivare, Linköpings universitet och idéburen sektor. Region Östergötland ska utveckla sin roll som samhällsbyggare. Region Östergötland skall utveckla en tillgänglig och framtidsinriktad hälso- och sjukvård och omsorg genom samverkan med andra regioner och Östergötlands kommuner. Den högspecialiserade vården ska vara en självklar tillgång för både länets befolkning och övriga landet. Region Östergötland och Östergötlands kommuner ska, särskilt, främja psykisk hälsa genom tidiga, förebyggande och integrerade insatser till barn och unga.

Dynamisk arbetsmarknad och hög sysselsättning

Varje individs kompetens behöver tas tillvara. Det innebär att arbetsmarknaden behöver utvecklas så att människor oavsett t.ex. bakgrund, kön och språk ges möjlighet att få ett jobb. Här krävs det insatser av såväl privata som offentliga arbetsgivare. Här kan det offentliga Östergötland visa vägen genom aktivt arbete.

En annan viktig aspekt är möjligheten att validera kunskap och kompetens. Region Östergötland och Östergötlands kommuner behöver samverka med

näringslivet och dess branschorganisationer samt Linköpings universitet för att säkerställa möjlighet till validering och en god tillgång till olika former av vuxenutbildning för kvinnor och män i hela Östergötland.

Ett utbildningsutbud som möter arbetslivets behov av kompetens

Ett utbildningsutbud som matchar arbetsmarknadens behov är central för en fungerande kompetensförsörjning. För att öka möjligheterna för utbildningsanordnare att anpassa utbildningarna efter dessa behov krävs samverkan. Region Östergötland och Östergötlands kommuner behöver samverka tillsammans med andra utbildningsanordnare, från gymnasieskolan till Linköpings universitet inklusive vuxenutbildningen, folkhögskola och yrkeshögskola, arbetsförmedlingen, arbetsgivare och branschföreträdare.

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- SKR rapport: Barnkonventionen – svensk lag från 2020
- Delaktighet och tillgänglighet för alla – Funktionshinderpolitiskt program för Region Östergötland, 2019-2023
- Östgöta-kommissionen för folkhälsa - slutrapport
- Deklaration om folkhälsa i Östergötland
- Region överenskommelse om samverkan mellan Region Östergötland och idéburen sektor i Östergötland
- Region Östergötlands strategiska plan 2020-2022

Attraktiva livsmiljöer

Mål

Östergötland erbjuder bra boende med hög tillgänglighet för alla

År 2040 är det enkelt att finna livsmiljöer som kombinerar ett bra boende och arbete, med god tillgång till, och ett brett utbud av, service, kultur, omsorg, rekreation och naturupplevelser. Östergötland har en stark förmåga att attrahera, behålla och utveckla människor, näringsliv och investeringar.

Östergötland är en sammanhållen och uppkopplad region

År 2040 skapar Östergötlands funktionalitet grunden för hållbar utveckling och gods livsvillkor för alla invånare. Transportsystemet binder samman hela regionen och skapar större arbetsmarknader. Den digitala infrastrukturen är tillgänglig och robust med hög kapacitet.

Analys

I Östergötland behövs både fler bra boendemiljöer och fler bostäder i allmänhet. Det befintliga beståndet behöver utvecklas och användas effektivt. I

dag saknas den samordning som krävs. Den fysiska planeringen i Östergötland är inte tillräckligt samordnad, vilket leder till ineffektivitet på bostadsmarknaden. Östergötlands potential tas inte tillvara fullt ut.

Olika platser har olika förutsättningar, vilket insatser behöver ta hänsyn till. En bättre samordning mellan aktörer krävs. Det möjliggör att ta tillvara olika platser specifika förutsättningar för en hållbar lokal social, ekologisk- och ekonomisk utveckling. Näringslivsutveckling måste t.ex. samspela med planeringen av offentlig och kommersiell service, så att den lokala utvecklingskraften stärks samtidigt som hela Östergötlands potential tas tillvara. Det krävs en helhetssyn på utformandet av livsmiljön där

arkitektur, form, konst och design ses som ett sammanhållet område. Idag är dessa områden alltför fragmentiserade. Ofta är staden norm och platser utanför städerna ges inte likvärdiga möjligheter.

Kulturen är betydelsefull ur såväl ett individ, såväl som ett samhällsperspektiv. Professionella kulturskapare och kulturinstitutioner är betydelsefulla för ett rikt kulturliv inom alla konstarter och det konstnärliga skapandet är en förutsättning för ett dynamiskt kulturliv och ett växande kulturföretagande. Möjligheten att möta professionell kultur och eget kulturskapande i skolan samt att bilda och utbilda sig genom folkbildningen, bibliotek, folkhögskolor och studieförbund är viktigt för att minska utbildningsklyftorna i samhället, öka mångfalden och den sociala sammanhållningen.

Samhällsplaneringen i Östergötland behöver vidareutvecklas och samordnas. Östergötland behöver ett effektivt och hållbart transportsystem och väl utbyggd kollektivtrafik. Transportsystemet skapar förutsättningar för fortsatt regionintegrering och -förstoring av arbets- och studiemarknaderna, en

mer sammanhängande bostadsmarknad och därmed ett fungerande vardagsliv. Östergötlands utveckling riskerar att hämmas av den tilltagande kapacitetsbristen på södra stambanan samt kvalitets- och kapacitetsbrister på delar av vägnätet.

Den digitala infrastrukturen är inte fullt utbyggd. De regionala målen för digital infrastruktur är inte uppnådda. Utbyggnaden behöver fortsätta för att invånare och företag i hela länet ska kunna bidra till och ta del av utvecklingen. Fortsatta investeringar som stödjer och ökar förutsättningarna för att kunna bo och verka i hela Östergötland, med möjlighet till distansarbete och användandet av framtidens digitala tjänster, är viktigt.

Prioriterade områden att kraftsamla kring

Goda boendemiljöer

Region Östergötland, Östergötlands kommuner, allmännyttan och andra aktörer på bostadsmarknaden, behöver samverka och utveckla metoder som främjar utvecklandet av bra boendemiljöer i det befintliga beståndet och som främjar byggandet av nya på ett sätt som tar hänsyn till platsens behov och förutsättningar. En samsyn kring hur bostadsmarknaderna i Östergötland fungerar behöver säkras.

I syfte att skapa integrerade arbets-, bostads- och studiemarknader i Östergötland måste den fysiska planeringen vara samordnad. Ett sammanhållet Östergötland kräver en fysisk planering som tar hänsyn till de funktionella sambanden i Östergötland. Framtagandet av en rumslig strategi för Östergötland är en del i det arbetet. En annan viktig del är att Region Östergötland och Östergötlands kommuner arbetar för en samordnad fysisk planering baserad på den kommande rumsliga strategin.

Tillvarata olika platserns möjligheter i hela Östergötland

Hela Östergötlands potential ska tas tillvara. De lokala förutsättningarna ska användas för att skapa utveckling. Det offentliga Östergötland behöver tillsammans med näringslivet och idéburen sektor utveckla nya normkritiska arbetssätt där staden som norm utmanas. Istället ska metoder för platsutveckling utvecklas. Stadsmiljöer och landsbygdsmiljöer ska betraktas likvärdigt. Hela Östergötland ska utvecklas för att skapa en mångfald av attraktiva livsmiljöer.

Dynamiska mötesplatser där människor möts och sociala relationer kan utvecklas behövs i hela Östergötland. Upplevelsen av närmiljön har stor betydelse för vår hälsa, livskvalitet och främjar sociala möten. Grönområden ökar attraktiviteten i den byggda miljön. Kulturhistoriska platser och kulturarv ska värnas och utvecklas. Nya samverkansformer ska prövas.

Ett starkt kulturliv

Kultur binder samman Östergötland socialt, med möten och bildning. Deltagandet behöver breddas och tillgängligheten av kultur i hela Östergötland behöver öka. En ännu bättre infrastruktur för kultur; scener, mötesplatser, platser för visning behövs, precis som att

möjligheter för att skapa konst och kultur behövs. Ett starkt kulturliv ger samtidigt möjligheter till internationellt utbyte och samverkan. Här är fortsatt utveckling av kultursamverkansmodellen och kulturplanen centrala verktyg. Region Östergötland och Östergötlands kommuner lyfter i kulturplanen gemensamma målsättningar för ökad tillgång och inkludering i kulturlivet. En viktig del är att skapa goda förutsättningar för yrkesverksamma kulturskapare, bland annat genom satsningar på kulturella och kreativa näringar. Som en aspekt i att utveckla den kulturella infrastrukturen nämns kulturarvets betydelse för platsutveckling och bibliotekens betydelse för digital delaktighet.

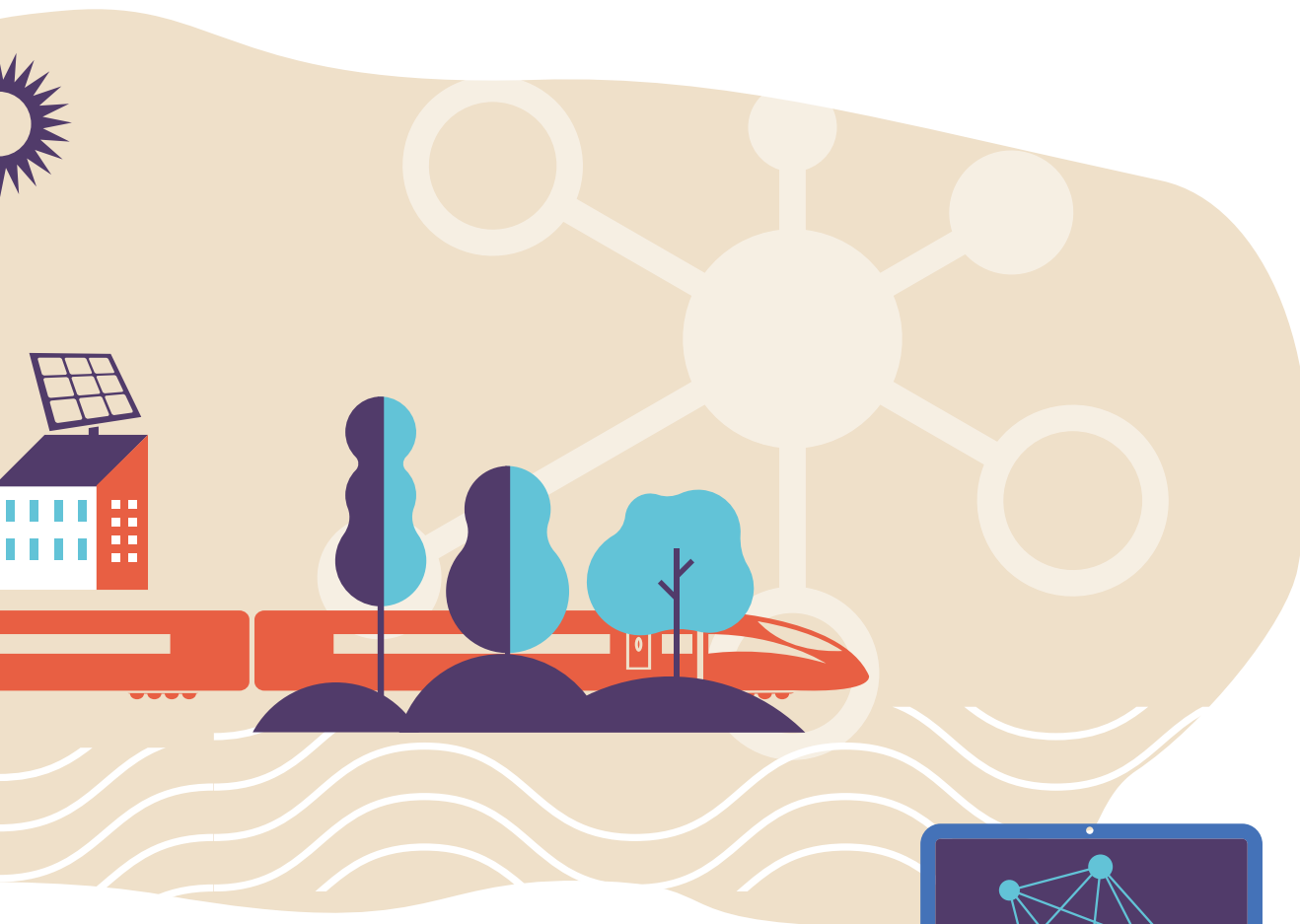
Upplevelser och aktiviteter som grund för besöksnäring

Upplevelser och aktiviteter bidrar till Östergötlands attraktionskraft. För att stärka besöksnäringen och få fler besökare behövs ett utvecklat samarbete mellan Region Östergötland, Östergötlands kommuner, besöksnäringen och övrigt näringsliv. Destinationsutveckling bygger på platsens förutsättningar och en bredare platsutveckling som tar in platsens hela potential.

Verka för nödvändiga infrastrukturinvesteringar görs, att nya stambanor byggs och att Ostlänken färdigställs snarast

Tillgängligheten genom Östergötland samt till omvärlden ska stärkas och förbättras. För att skapa ett uppkopplat Östergötland krävs att Ostlänken och i förlängningen nya stambanor byggs och färdigställs. Detta gäller också utbyggnaden av riksväg 50, dubbelspåret upp mot Hallsberg och E22 för att säkra detta nationella transportstråk och inte minst den nya sträckningen i höjd med Söderköping för att stärka funktionaliteten i sydöstra Östergötland, såväl som E4:ans kapacitet och förstärkning av södra stambanans kapacitet och funktion.

Ostlänken är en nödvändighet för att hantera en ökande befolkning och ett mer sammanhållet Östergötland där arbets- och studiependling med hållbara transportslag är en naturlig del. Region Östergötland ska samverka med

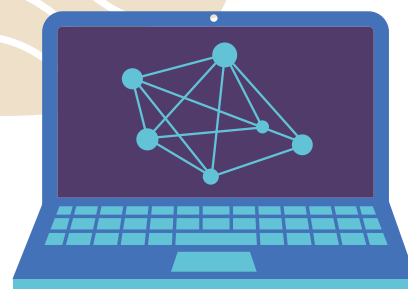
Östergötlands kommuner i syfte att säkerställa dessa och andra viktiga transportinfrastrukturinvesteringar i Östergötland.

Ett hållbart transportsystem

Transportsystemet ska vara klimatneutralt och energisnålt. Här har Östgötapendeln en central roll. En väl utbyggd transportinfrastruktur av hög kvalitet som skapar goda förutsättningar för kollektivtrafiken är nödvändig. Ett hållbart transportsystem är ett jämställt transportsystem. I ett jämställt transportsystem tas både kvinnors och mäns behov och förutsättningar tillvara och ges samma betydelse i planeringen av systemet. Region Östergötland, andra regioner, Östergötlands kommuner och relevanta myndigheter måste därför samordna planeringen av transportsystemet i Östergötland ännu bättre. Här har Region Östergötland en viktig roll som samordnare, givet sina uppdrag som länsplaneupprättare och kollektivtrafikmyndighet. Möjligheten till hållbart resande ska vara en bärande princip i den rumsliga strategin.

Fler digitalt uppkopplade östgötar

I ett tillgängligt Östergötland är utvecklingen av digitala tjänster och ökad tillgång till digital infrastruktur avgörande komponenter. Tillgången till digital infrastruktur bidrar till att det är möjligt att bo och verka, och ta del av samhällsfunktioner i hela Östergötland, ett sammanhållet Östergötland. Detta kan minska behovet av transporter. Utbyggnaden av digital infrastruktur är i Sverige marknadsdriven och det finns flertalet aktörer, privata nätbolag såväl som offentliga stadsnät, inom regionen. Principen är en marknadsstyrd utveckling kompletterad med offentliga insatser i områden där kommersiella investeringar ej bär sig. Region Östergötland ska stödja nätutbyggnaden samt kommunernas arbete så att de regionala målen nås. Samordning, analyser samt arbete kring efteranslutningar kommer vara särskilt viktigt. Nya möjligheter till samverkan bör prövas.

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- Bredbandsstrategi för Östergötland 2018-2025
- ÖMS 2050 – samverkan kring planering i östra Mellansverige
- Länstransportplan, LTP 2018-2029
- Regionalt trafikförsörjningsprogram
- Kulturplan 2020-2023
- Gemensamt utvecklingsprogram för kust och skärgård i Östergötland och Norra Småland 2030
- Regionalt serviceprogram 2014-2020
- Kunskapsunderlag: Hållbara transporter i Östergötland
Boverket rapport: Regionernas roll i gestaltad livsmiljö
- Rapport: "Är kvinnor klimatsmartare än män? – ett perspektiv på arbetspendlingen i Östergötland
Boverket rapport: Regionernas roll i gestaltad livsmiljö

Klimatneutralt och cirkulärt

Mål

Ett klimatneutralt och energieffektivt Östergötland

År 2040 är energiproduktionen- och distributionen helt förnybar och robust. Effektivitet och hållbarhet är ledord i resursanvändningen och vid produktion används alltid livscykel- och systemperspektiv. Transportsystemet i Östergötland är effektivt, innovativt och hållbart. Ekonomin präglas av cirkulära flöden med en ansvarsfull konsumtion.

Analys

Miljömässig (eller ekologisk) hållbarhet är ett bredare begrepp än klimat- och energi, t.ex. är biologisk mångfald ett viktigt perspektiv. Ur ett utvecklings- och tillväxtperspektiv är dock t.ex. biologisk mångfald och klimatanpassning viktiga perspektiv, men mer som förutsättningar. Utvecklingsstrategin fokuserar därför på energi och klimat. Alla former av omsättning av energi innebär en påverkan på miljön, exempelvis genom ökad resursanvändning, påverkan på lokal luftkvalitet eller genom en förändrad livsmiljö för växter och djur. Därav behöver planerade åtgärder och projekt utvärderas så att det inte uppstår målkonflikter i genomförandet av dem. Lokal produktion av förnybar energi är en nyckel för att klara energiomställningen, men utvecklingen och möjligheterna skiljer sig åt mellan olika produktionsformer.

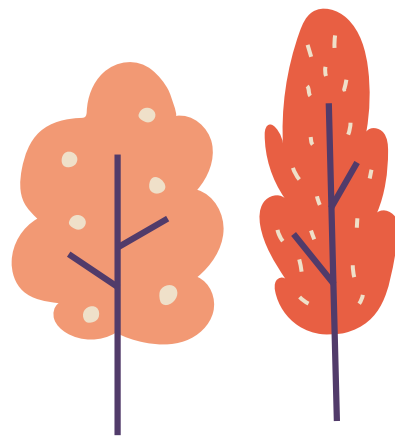
Östergötlands näringsliv står för nära hälften den totala energianvändningen i länet. Uppvärmningen av bostäder och lokaler i Östergötland står för cirka en fjärdedel av länets totala utsläpp. Men utvecklingen för att minska utsläppen går åt rätt håll. Mellan åren 1990 och 2016 halverades utsläppen av växthusgaser tack vare energieffektivisering i befintliga byggnader, utfasning av olja samt högre energiprestanda vid nybyggnation. Transportsektorn står för en tredjedel av Östergötlands totala växthusgasutsläpp, vilket är samma nivå som övriga riket.

Hushållens konsumtion har en stor påverkan på miljö och klimat. För att nå en hållbarhet krävs ökad resurseffektivitet bland annat genom avfallsförebyggande åtgärder och ökad återanvändning, eller återbruk. Den digitala utvecklingen ger möjligheter men är ofta energikrävande. Dessutom krävs giftfria kretslopp i både tekniska och biologiska flöden så att det är möjligt att materialåtervinna uttjänade produkter. Det finns dock många andra konsumtionsfrågor som är av vikt för att minska utsläppen av växthusgaser och där olika aktörer redan gör, och kommer att genomföra värdefulla insatser framöver.

Prioriterade områden att kraftsamla kring

Säkerställ genomförandet av energi- och klimatstrategin i Östergötland

En förutsättning för ett lyckat energi- och klimat arbete är samverkan. Länsstyrelsen och Region Östergötland har tagit fram en energi- och klimatstrategi för Östergötland. Framtagandet av strategin har skett i bred

samverkan med bland annat näringslivet och idéburen sektor. Dessa aktörer har olika roller i omställningen mot ett hållbart samhälle. Den offentliga sektorn kan gå före och agera främjande. Länsstyrelsen och Region Östergötland samordnar genomförandet av strategin för ett effektivt energi- och klimatarbete vilket i sin tur bidrar till att uppnå de regionala målen med utgångspunkt i länsstyrelsens ansvar för att leda och samordna arbetet. Här spelar framtagandet av handlingsplaner en viktig roll.

Energi- och klimatstrategin har sex övergripande insatsområden med identifierade nyckelinsatser inom varje insatsområde.

- Förnybar och robust energiproduktion
- Energi- och klimateffektivt näringsliv
- Energi- och klimateffektiva bostäder och lokaler
- Hållbara och effektiva transporter
- Cirkulär ekonomi och konsumtion
- Hållbart jord- och skogsbruk

De fyra första insatsområdena behandlar traditionella energi- och klimatfrågor som energiproduktion och energianvändning i bostäder och lokaler, industri samt transportsektorn. De två sista insatsområdena behandlar bredare aspekter av påverkan på klimatet och resursanvändning med syfte att fänga upp såväl konsumtionsperspektivet, cirkulära flöden och källor till växthusgaser utanför energisystemet. Indelningen av olika tematiska områden har gjorts för att på ett systematiskt sätt kunna arbeta med implementering av strategin och måluppfyllnad.

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- Energi- och klimatstrategi för Östergötland, 2019-2023
- Tillväxtanalys rapport: Miljödriven näringslivsutveckling
- SKR rapport: Ledarskap för hållbar utveckling
- SKR rapport: Klimatförändringens lokala effekter

Förnyelseförmåga och konkurrenskraft

Mål

Östergötlands näringsliv fortsätter att skapa hållbar regional tillväxt

År 2040 behåller och utvecklar Östergötland sin attraktion och konkurrenskraft i den allt snabbare globala utvecklingen. Genom en stark innovationsförmåga och utveckling skapas grunden för arbete, välfärd och en hållbar tillväxt. Näringslivet har förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetens, skapa tillgång till kapital och ta tillvara internationaliseringens möjligheter.

Analys

Östergötland har ett diversifierat näringsliv med stor branschbredd bestående av små och medelstora företag, men också en rad internationella storföretag. Sammantaget innebär detta goda förutsättningar för en hållbar utveckling i länet. En stor bredd i näringslivet, kombinerat med framstående spetsföretag, är en viktig utgångspunkt för att stärka Östergötlands konkurrenskraft.

Den högteknologiska industrin är viktig i Östergötland. En faktor bakom den utvecklingen är en lång tradition av stark samverkan mellan näringslivet, Linköpings universitet och innovationsstödsystemet. Den samverkan kan utvecklas ytterligare för att driva tillväxt och konkurrenskraft i näringslivet. Inte minst gäller det den kunskapsintensiva universitetssjukvårdens kopplingar till innovationer, där Östergötland har flera företag som är ledande inom sin bransch. Även inom de gröna näringarna finns en gedigen kompetens och innovationsförmåga i länet.

Östergötland behöver även fortsättningsvis driva insatser för en ekonomisk tillväxt som är hållbar för miljö och samhällsutveckling. Det kräver innovation och förnyelse inom flera områden. Det är viktigt att satsningar på forskning och utveckling möts upp av satsningar för att kommersialisera och skapa nytta av idéer, eftersom det driver entreprenörskap och attraherar investeringar. På det sättet kan förutsättningarna stärkas för en hållbar tillväxt med stärkt konkurrenskraft, innovationskraft och omställningsförmåga. En starkare integrering mellan marknaderna i östra Mellansverige kan stötta företagen i deras internationella satsningar och öka tillgången till globala nätverk. Dessutom behöver företagens förnyelseförmåga stärkas så att de snabbt kan anpassa sig till förändringar i omvärlden.

Smart Specialisering är en strategisk metod för att styra utvecklingsaktiviteter som ska bidra till ekonomisk utveckling och omställningsförmåga. Metoden pekar ut riktningen för hur starka nischer kan utvecklas i regionen, exempelvis genom att koppla ihop produktionsmiljöer med ledande regionala kunskapsområden. Smart specialisering handlar om att stötta konkreta aktiviteter som kan bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer. Det arbetet behöver fortsatt utvecklas.

Prioriterade områden att kraftsamla kring:

Stimulera entreprenörskap och nyföretagande

I Östergötland finns ett effektivt främjandesystem. Det skapar förutsättningar för ett diversifierat näringsliv som drar nytta av de styrkor och den spetskunskap som finns i länet. En utveckling av främjandesystemet ökar företagens förutsättningar att ta vara på sina möjligheter till expansion, stärka

sin konkurrenskraft och stå starka vid förändringar. För att stimulera fler kvinnor att starta och utveckla sitt företagande är jämställdhetsperspektiv viktigt i det arbetet. Entreprenörskapet måste också ges plats i skola, högre utbildning och forskning för att långsiktigt stärka företagande och kapacitet för förnyelse.

Utveckla Östergötlands styrkeområden

Östergötlands fem styrkeområden bidrar till ökade förädlingsvärden och fler kunskapsintensiva och högteknologiska företag:

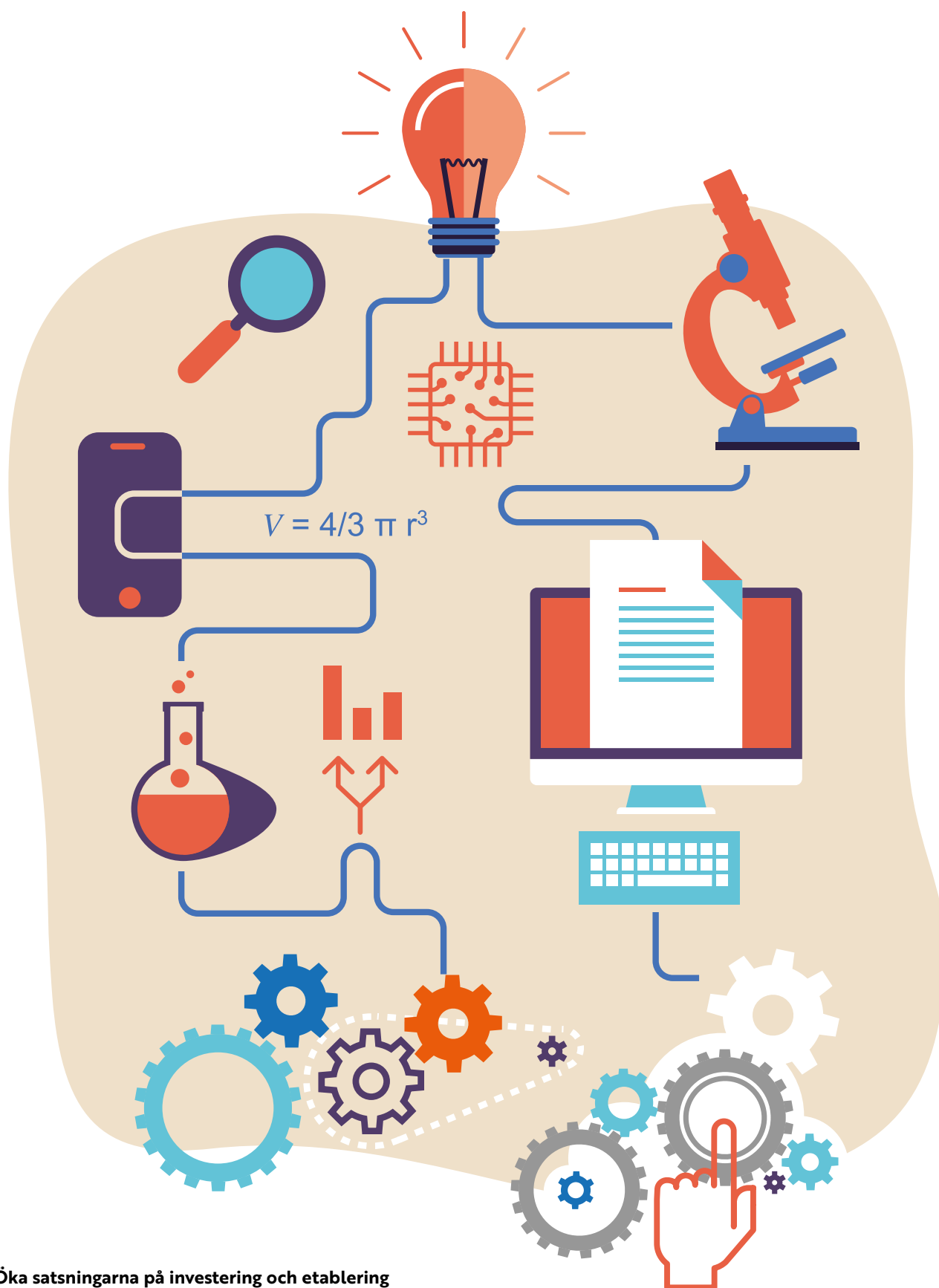
- Uppkopplade produkter och system
- Effektiv logistik
- Visualisering och simulering
- Miljönytta som affär
- Avancerade material

Inom dessa områden har Östergötland framgångsrik forskning och framstående företag, vilket kan ge en ledande position både nationellt och internationellt. Östergötlands styrkeområden kan skapa extraordinära förutsättningar för tillväxt, både inom respektive styrkeområde och genom korsbefruktningsmöjligheter med Östergötlands starka branscher och företag. Smart specialisering och regionala styrkeområden byggs av bredd och spets i både näringsliv och utbildningssystem.

Centrala aktörer för arbetet med smart specialisering är Region Östergötland, Linköpings universitet, Östergötlands kommuner med Linköpings Science Park och Norrköpings Science Park, statliga myndigheter med forsknings- och innovationsverksamhet, som till exempel SMHI, Polismyndigheten och LfV, samt det östgötska näringslivet.

Linköpings universitet är viktig som nod för utbildning och forskning

Samverkan behöver fortsätta mellan Linköpings universitet, näringslivet och det offentliga. Det finns en lång tradition i Östergötland av kommersialisering av forskning, som har drivit fram världsledande företag ur lärosalar och labb på universitetet. Linköpings universitet har en central roll för utvecklingen av innovationer genom starkt samarbete mellan andra lärosäten, företag och det omgivande samhället.

Öka satsningarna på investering och etablering

Östergötland är ett attraktivt län med goda förutsättningar att stärka sin konkurrenskraft ur ett investerings- och etableringsperspektiv, inte minst i förhållande till den internationella marknaden. En effektiv samverkan för att möta upp näringslivets intresse för regionen, skapar nya affärsmöjligheter för länets kommuner. Regionens aktörer behöver därför samverka i högre utsträckning för att lyfta Östergötlands styrkor, förutsättningar och potential.

Läs mer på Region Östergötlands webbsida

www.regionostergotland.se/regional-utveckling/kunskapsbibliotek

- Smart specialiseringsstrategi för Östergötland
- Tillväxtanalys rapport: Regionala tillväxtpolitiska utmaningar

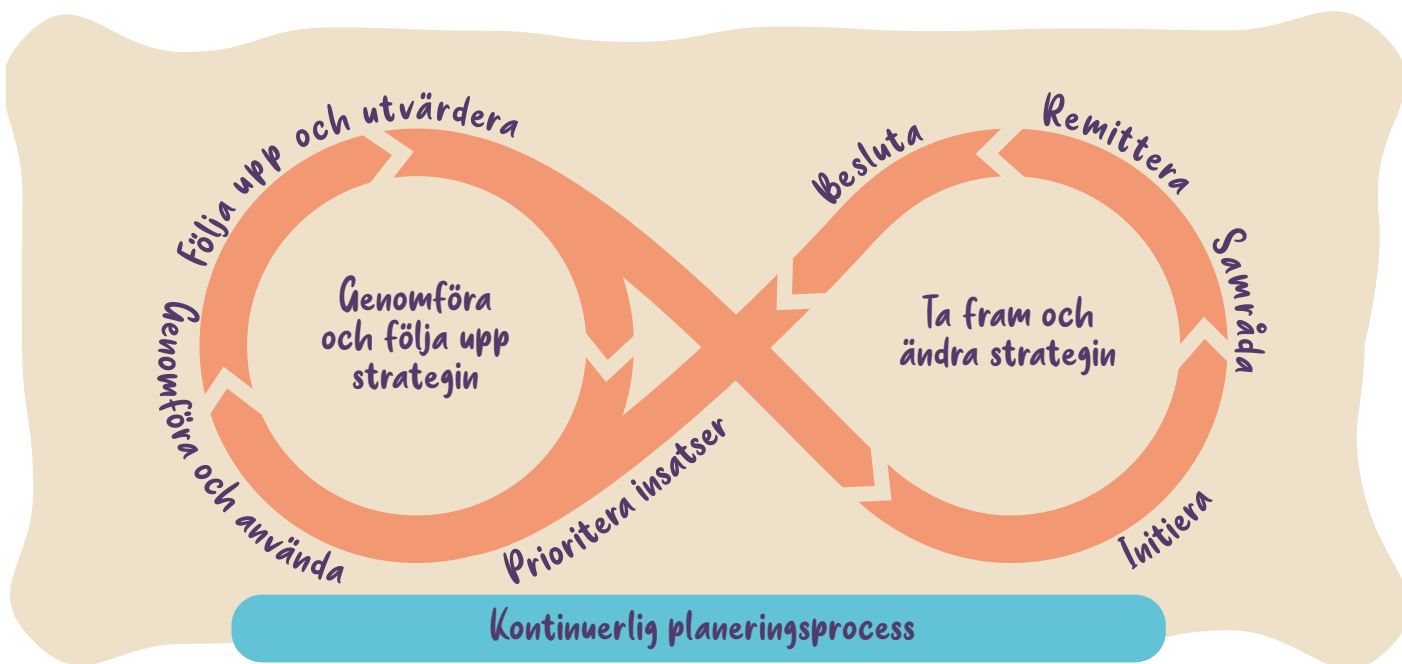
En gemensam kraftsamling

Utvecklingsstrategin behöver ingå i en kontinuerlig process där den successivt stäms av mot det som händer i Östergötland. Avgörande vid bedömningen av om strategin behöver ändras är bland annat den nytta den kan ha som underlag för olika beslut i länet. Ett naturligt led i den kontinuerligt bedrivna utvecklingsplaneringen är därför att löpande följa upp och utvärdera strategins effekter i olika avseenden.

Samhällsförändringar sker i allt snabbare takt. Utvecklingsstrategin behöver ses över kontinuerligt för att ge stöd åt utvecklingsarbetet i Östergötland. De strategiska områden och prioriterade områden för kraftsamling behöver analyseras och insatser behöver delas in i vad som ska genomföras i ett kort perspektiv och vad som ska genomföras i ett längre perspektiv. Här har politiken i Region Östergötland och Östergötlands kommuner en viktig roll

i prioritering av insatser i respektive organisations verksamhetsplanering. Genomförandet av utvecklingsstrategin spänner över många olika områden.

De effekter som utvecklingsstrategin leder till bör följas upp och utvärderas. En årlig uppföljning och utvärdering ska göras. Löpande uppföljningar av utvecklingsstrategin fungerar som underlag för och underlättar prövningen av utvecklingsstrategins aktualitet som ska göras varje mandatperiod.

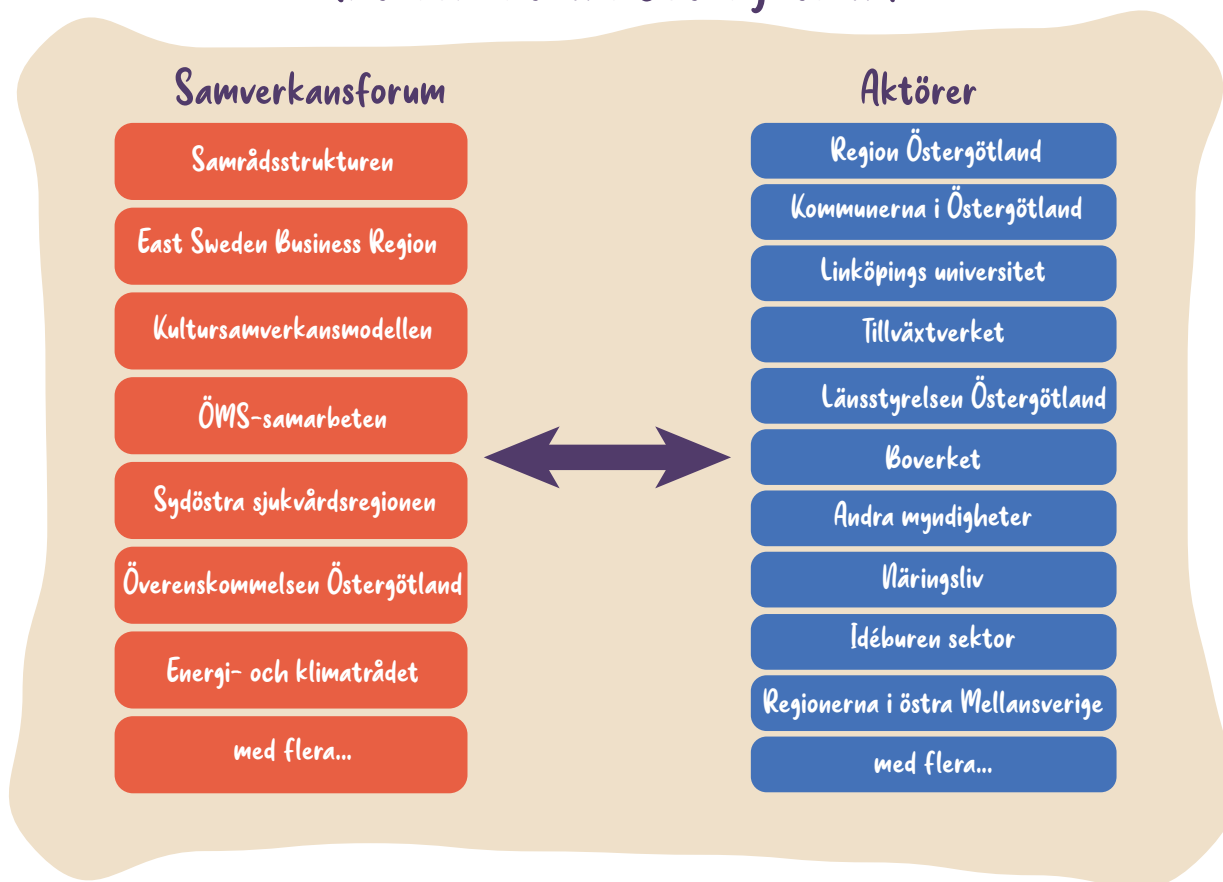
Ankom: 2021-02-08 Ärende: KS-SA.2021.17 Handling: 380034

Samverkan

För att nå målen i utvecklingsstrategin krävs en gemensam kraftsamling med samverkan mellan aktörer: region, kommuner, myndigheter, Linköpings universitet, näringsliv och idéburna organisationer m.fl. Redan idag finns flera nätverk och plattformar i Östergötland. Dessa ska användas och är viktiga i genomförandet. Den gemensamma samrådsstrukturen där Region Östergötland och Östergötlands kommuner med flera samverkar utgör ryggraden i samverkan

och dialog mellan det offentliga Östergötland. Strategiska samrådet, det politiska samverkansorganet i strukturen är styrgrupp för utvecklingsstrategin. Politiska samtal är en viktig del i samverkan, i att skapa förståelse för olika roller och bidrag i våra gemensamma processer. De ledningsgrupper med chefstjänstpersoner som finns under strategiska samrådet leder arbetet med genomförandet. Ledningsgruppen för strategiska frågor är samordnande, leder och styr arbetet och är beredande organ till strategiska samrådet. Det är viktigt att våga, att strukturerna inte hindrar utan anger ramarna. Några aktörer som utifrån sin situation kan t.ex. gå före och prova, experimentera. Det gynnar den gemensamma utvecklingen i Östergötland då alla kan ta del av resultaten.

Aktörskartan i Östergötland

Utvecklingsstrategin är ett gemensamt ansvar. Region Östergötland har en naturlig roll som samordnare i genomförandet utöver att stå för det regionala perspektivet utifrån uppdrag, men grunden för framgång är att alla aktörer i Östergötland tillsammans bidrar. En gemensam kraftsamling innebär att alla bidrar till genomförandet av strategin med såväl kompetenser som resursättning. Genomförandet av utvecklingsstrategin behöver tas in i respektive organisationsplaner och budgetar. Utvecklingsstrategin (inkl. den kommande rumsliga strategin) behöver samspela med kommunala planeringsprocesser. En viktig aspekt är flernivåsamverkan. Aktörerna på de olika nivåerna har olika uppdrag och mandat och tillsammans skapas en starkare helhet.

Flera av de befintliga regionala styrdokumenterna kommer att ses över och uppdateras så att de stödjer genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Kunskap och lärande

Genomförandet av strategin ska utgå från ett kontinuerligt kunskapsbyggande kring Östergötlands förutsättningar. På detta sätt bygger vi upp en gemensam beredskap och förmåga att hantera både kända och okända utmaningar och möjligheter. Ett gemensamt förhållningssätt till detta ska arbetas fram. En metod utvecklas. Här är samrådsstrukturen en viktig plattform för det utvecklingsarbetet.

Detta ger förutsättningar för att utveckla arbetet med strategin. Genom gemensamt lärande möjliggörs samverkan och i förlängningen samhandling.

En gemensam bild av Östergötlands behov och förutsättningar skapas. Det skapar förutsättningar att binda samman olika planeringsprocesser på nationell, regional och lokal nivå. En fortsatt gemensam kunskapsuppbyggnad skapar goda förutsättningar för den översyn som enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete (SFS 2017:583) ska ske minst en gång varje mandatperiod.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering är tätt sammanlänkat med den gemensamma kunskapsuppbyggnaden. I framtagandet av en metod behöver indikatorer för uppföljning identifieras. Här bör de nationella indikatorerna som regeringen och dess myndigheter använder för att följa upp det regionala utvecklingsarbetet i Sverige beaktas. Detta gäller dels den resultatuppföljning som sker i den årliga budgetpropositionen, dels BRP+ där Tillväxtverket leder utvecklingsarbetet med utgångspunkt i OECD:s Better Life Index.

Definitioner och begrepp

Hållbarhet utgår ifrån Agenda 2030 och de tre dimensionerna på hållbar utveckling, den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Inkludering innebär att alla ska känna sig inkluderade utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

Socioekonomiska faktorer är sociala och ekonomiska faktorer som utmärker individer eller grupper inom den sociala strukturen som t.ex. arbete, utbildning och boende.

Jämställdhet innebär ett tillstånd där kvinnor och män har lika rättigheter, villkor, möjligheter samt makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Kön beskrivs i denna strategi genom att använda begreppen kvinnor och män. Detta är dock med medvetande om att alla människor inte definierar sig som antingen kvinna eller man. Därför har en generalisering gjorts genom att använda könen kvinna och man för att kunna jämföra dessa grupper. Skrivningar i texten lyder ofta "Kvinnor och män.". Det kan ses som ett exkluderande språk men anledningen till generaliseringen är att det idag inte finns något tredje juridiskt kön och därför heller ingen statistik att jämföra mellan fler än två könstillhörigheter.

Jämlikhet bygger på principen om allas lika rättigheter oberoende kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

Mångfald kan handla om ett förhållande som är växlande eller varierande och/eller som en generell beteckning för sådant som inom sig uppvisar åtskillnad. Mångfald kan exempelvis kopplas till att det finns en spridning bland de ovan nämnda inkluderings- och socioekonomiska faktorerna.

Bruttoregionalprodukt (BRP) är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukt (BNP) mätt från produktsidan, det vill säga värdet av den samlade produktionen.

BRP+ är ett mätsystem som visar hur den regionala livskvaliteten utvecklas, både här och nu och på lång sikt.

Rumslighet omfattar frågor om lokaliseringsmönster, läge, placering och verksamhetens och företagens utbredning och spridning geografiskt i tid och rum. (Regional) rumslig planering avses här frågor (av mellankommunal och regional betydelse) som berör lokaliseringsmönster, läge, placering och verksamhetens och företagens utbredning och spridning geografiskt i tid och rum. Den (regionala) rumsliga planeringen stärker förutsättningarna att samordna olika beslutsnivåer och politikområden genom att synliggöra viktiga strukturer och samband.

Fysisk planering omfattar den verksamhet som syftar till att avgöra hur mark och vatten skall användas i tid och rum. Arbetet med fysisk planering leder i regel till formuleringen av olika typer av planer, främst översiktsplaner och detaljplaner vilka regleras av plan- och bygglagen, men omfattar även den planering som t.ex. Trafikverket gör för framför allt vägar och järnvägar. Funktionalitet innebär här en beskrivning av hur väl bostads-, arbets- och studiemarknader samspelar och fungerar som en enhet.

Regionintegrering beskriver en process där funktionaliteten i en funktionell region förbättras. Regionen integreras så att den fungerar bättre, framför allt en rörelse mot att bostads-, arbets- och studiemarknaderna samspelar och fungerar bättre som en enhet. De är väl integrerade rumsligt (geografiskt).

Regionförstoring innebär samma typ av rörelse som för regionintegreringen, men handlar om att utöka den funktionella regionens utbredning. Traditionellt att förstora en arbetsmarknadsregion. En process där t.ex. två regioner som tidigare haft låg gemensam funktionalitet går mot att allt mer hänga samman, framför allt vad gäller bostads-, arbets- och studiemarknader.

Ankom: 2021-02-08 Årende: KS-SA.2021.17 Handling: 380034

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 11

KS-KcS.2021.10

Leader Kustlandet, 2021-2027 Medverkan och medfinansiering

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1. Arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.**

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Leader är EU:s landsbygdsutvecklingsmetod och omfattar 48 leaderområden i Sverige och drygt 2 800 över hela EU. Metoden har starka inslag av lokalt medbestämmande, underifrånperspektiv, samarbete, hållbarhet och hjälp till självhjälp.

Leader Kustlandet är en ideell förening med en styrelse på 17 personer från sektorerna näring, ideellt och offentligt. Kustlandet omfattar hela eller delar av kommunerna Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Västervik, Oskarshamn och Mönsterås. Två av styrelseledamöterna och en ersättare är från olika delar av Valdemarsviks kommun. Styrelsen beslutar utifrån en utvecklingsstrategi vilka projektansökningar som ska beviljas. Det centrala temat har varit att bidra till kustnära landsbygdsutveckling.

Valdemarsviks kommun har deltagit i leaderområde Kustlandet sedan år 2000 (tre programperioder). Under 2014–2020 har Kustlandets totala budget för programperioden varit 39,8 miljoner kronor. Av dessa har Valdemarsviks kommun medfinansierat 0,57 miljoner (81 642 kr/år i sju år). Medlen är idag fullt uppbokade och de sista projekten kommer att pågå fram till slutet av 2022. Hittills har sammanlagt drygt 150 projekt beviljats varav 18 i Valdemarsviks kommun (ytterligare projekt gynnar flera kommuner). I pengar, om man räknar lågt och bara inkluderar offentliga medel till projekt i bara Valdemarsviks kommun, blir summan för projekten 2 454 000 kr. Tar man med offentliga medel till andra projekt som gäller hela Kustlandet också (tex mikrostöd/paraplyprojekten), blir Valdemarsviks del 3 527 000 kr. Räknar man istället högt och inkluderar privata, faktiska medel som ingått som medfinansiering i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 4 414 000 kr. Och till sist, om man räknar allra högst

KSAU § 11

KS-KcS.2021.10

och inkluderar även ideellt arbete i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 5 366 000 kr.

Valdemarsviks medfinansiering 81 642 kr per år i sju år, totalt 572 000 kr, ger därför en uppväxling på mellan 4,3 och 9,4. Samarbetet med, och inom, Kustlandet har fungerat mycket väl.

Ny programperiod

Jordbruksverket har meddelat Kustlandet att leaderverksamheten tilldelats en budget på 10,7 miljoner kronor för de två första åren av programperioden 2021–2027. För att kunna använda budgetutrymmet krävs lokal offentlig medfinansiering. Om kommunstyrelsen styrker beslutet fortsätter Valdemarsviks kommun att medfinansiera Kustlandets leaderverksamhet med 81 642 kr per år. Den nya medfinansieringen av de nya medlen skulle därmed ta vid där den gamla slutar.

Folkkungaland

Under dagens sammanträde informerar näringslivsutvecklaren om Leader Folkkungaland. Ett alternativ för kommunen till Leader Kustlandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2021-02-16

Skrivelse från Ideella föreningen Kustlandet inkommen 2021-02-08

Utvärdering av Kustlandet 2014-2020

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Malin Österström

0123-19392 072286383

malin.osterstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Medverkan och medfinansiering, Leader Kustlandet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar om fortsatt medfinansiering av Leader Kustlandet för perioden 2021–2027.

Ärendebeskrivning

Leader är EU:s landsbygdsutvecklingsmetod och omfattar 48 leaderområden i Sverige och drygt 2 800 över hela EU. Metoden har starka inslag av lokalt medbestämmande, underifrånperspektiv, samarbete, hållbarhet och hjälp till självhjälp.

Leader Kustlandet är en ideell förening med en styrelse på 17 personer från sektorerna näring, ideellt och offentligt. Kustlandet omfattar hela eller delar av kommunerna Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Västervik, Oskarshamn och Mönsterås. Två av styrelseledamöterna och en ersättare är från olika delar av Valdemarsviks kommun. Styrelsen beslutar utifrån en utvecklingsstrategi vilka projektansökningar som ska beviljas. Det centrala temat har varit att bidra till kustnära landsbygdsutveckling.

Valdemarsviks kommun har deltagit i leaderområde Kustlandet sedan år 2000 (tre programperioder). Under 2014–2020 har Kustlandets totala budget för programperioden varit 39,8 miljoner kronor. Av dessa har Valdemarsviks kommun medfinansierat 0,57 miljoner (81 642 kr/år i sju år). Medlen är idag fullt uppbokade och de sista projekten kommer att pågå fram till slutet av 2022. Hittills har sammanlagt drygt 150 projekt beviljats varav 18 i Valdemarsviks kommun (ytterligare projekt gynnar flera kommuner). I pengar, om man räknar lågt och bara inkluderar offentliga medel till projekt i bara Valdemarsviks kommun, blir summan för projekten 2 454 000 kr. Tar man med offentliga medel till andra projekt som gäller hela Kustlandet också (tex mikrostöd/paraplyprojekten), blir Valdemarsviks del 3 527 000 kr. Räknar man istället högt och inkluderar privata, faktiska medel som ingått som medfinansiering i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 4 414 000 kr. Och till sist, om man räknar allra högst och inkluderar även ideellt arbete i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 5 366 000 kr. Valdemarsviks medfinansiering 81 642 kr per år i sju år, totalt 572 000 kr, ger därför en uppväxling på mellan 4,3 och 9,4. Samarbetet med, och inom, Kustlandet har fungerat mycket väl.

Ny programperiod

Jordbruksverket har meddelat Kustlandet att leaderverksamheten tilldelats en budget på 10,7 miljoner kronor för de två första åren av programperioden 2021–2027. För att kunna använda budgetutrymmet krävs lokal offentlig medfinansiering. Om kommunstyrelsen styrker beslutet fortsätter Valdemarsviks kommun att medfinansiera Kustlandets leaderverksamhet med 81 642 kr per år. Den nya medfinansieringen av de nya medlen skulle därmed ta vid där den gamla slutar. Vänligen se bilagor.

Skrivelse med beslutsförslag

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Bilagor

Förfrågan om medverkan och medfinansiering

Med anledning av EUs nya programperiod 2021-2027 och Jordbruksverkets pågående process med bildande av nya leaderområden undrar vi om Valdemarsviks kommun vill fortsätta sin medverkan i leadersamarbetet Kustlandet och, om ni är positiva, kan bidra till medfinansiering av de två första åren?

På grund av förseningar inom EU kommer nya programperiodens leader att genomföras i två etapper. Den första etappen implementeras genom att dagens leaderområden förlängs med två år. Under förlängningsåren 2021 och 2022 genomförs processen med bildandet av nya leaderområden som sedan startar den andra etappen, den egentliga nya programperiodens verksamhet, 2023.

Jordbruksverket har meddelat Kustlandet att leaderverksamheten tilldelats en budget på 10,7 miljoner kronor för de två första åren av programperioden 2021-2027. För att kunna använda budgetutrymmet krävs emellertid lokal offentlig medfinansiering. Liksom under tidigare programperioder hoppas vi att Valdemarsviks kommun vill vara med och bidra till detta och ansöker därför om 81 642 kr per år, i två år. Medfinansieringen skulle, om ansökan beviljas, officiellt gälla för åren 2021 och 2022 men i praktiken utbetalas under åren 2022 och 2023.

81 642 kr per år är samma belopp som Valdemarsviks kommun medfinansierat Kustlandets leaderverksamhet med under programperioden 2014-2020. Medfinansieringen har dock i praktiken utbetalats under de sju åren 2015-2021. Den nya medfinansieringen av de nya medlen skulle därmed ta vid där den gamla slutar.

Bakgrund

Alla Sveriges leaderområden tilldelas en initial budget för de två första åren av 2021-2027. Genom tillvägagångssättet undviks ett långt avbrott som kunnat störa den utveckling som kontinuerligt pågår på landsbygden.

Att tilldela leaderområden initiala budgetar för de två första åren av programperioden 2021-2027 går rent tekniskt till så att programperioden 2014-2020 förlängs med två år och perioden 2021-2027 förkortas i motsvarande grad. Två års medel från 2021-2027 förs över till 2014-2020, programperioderna blir därmed egentligen 2014-2022 och 2023-2027.

Valdemarsviks kommun har deltagit i leaderområde Kustlandet sedan år 2000 (tre programperioder). Kustlandet har under denna tid omfattat hela eller delar av kommunerna Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Västervik, Oskarshamn och Mönsterås. Det centrala temat har alltid varit kustnära landsbygdsutveckling.

Under 2014-2020 har Kustlandets totala budget för programperioden varit 39,8 miljoner kronor. Av dessa har Valdemarsviks kommun medfinansierat 0,57 miljoner (81 642 kr/år i sju år). Medlen är idag fullt uppbokade och de sista projekten kommer att pågå fram till slutet av 2022. Hittills har sammanlagt drygt 150 projekt beviljats varav 18 i Valdemarsviks kommun (ytterligare projekt gynnar flera kommuner).

Kustlandet är en ideell förening med en styrelse på 17 personer från sektorerna näring, ideellt och offentligt. Två av styrelseledamöterna och en ersättare är från olika delar av Valdemarsviks kommun. Styrelsen beslutar utifrån en utvecklingsstrategi vilka projektansökningar som ska beviljas.

Leader är EUs landsbygdsutvecklingsmetod och omfattar 48 leaderområden i Sverige och drygt 2800 över hela EU. Metoden har starka inslag av lokalt medbestämmande, underifrånperspektiv, samarbete, hållbarhet och hjälp till självhjälp.

För att skilja mellan Kustlandets innevarande verksamhet och framtiden, samt leda och övervaka processen med bildande av nytt leaderområde, har en Framtidsgrupp bildats bestående Malin Ohlsson (Västervik), Britta Andersson (Sankt Anna), Jenny Elander Ek (Valdemarsvik), Åsa Nilsson (Misterhult), Roland Åkesson (Mönsterås) och Lars-Göran Arvidsson (Vikbolandet) som tillsammans representerar alla tre sektorerna näring, offentlig och ideell. Under processen är tanken att Framtidsgruppen ska utökas och omformas enligt föreningspraxis för att slutligen bli det nya leaderområdets styrelse.

Eventuella frågor och önskemål om kompletteringar kan riktas till:

Kustlandets kontor, Gustaf Westring, 0493-53074, 0768-663952, gustaf@kustlandet.com

Framtidsgruppen, Malin Ohlsson, Västerviks kommun, 0490-254170, malin.ohlsson@vastervik.se

Enligt uppdrag

Gustaf Westring
Verksamhetsledare

Bilaga: Sammanfattning preliminär utvärdering Kustlandet 2014-2020

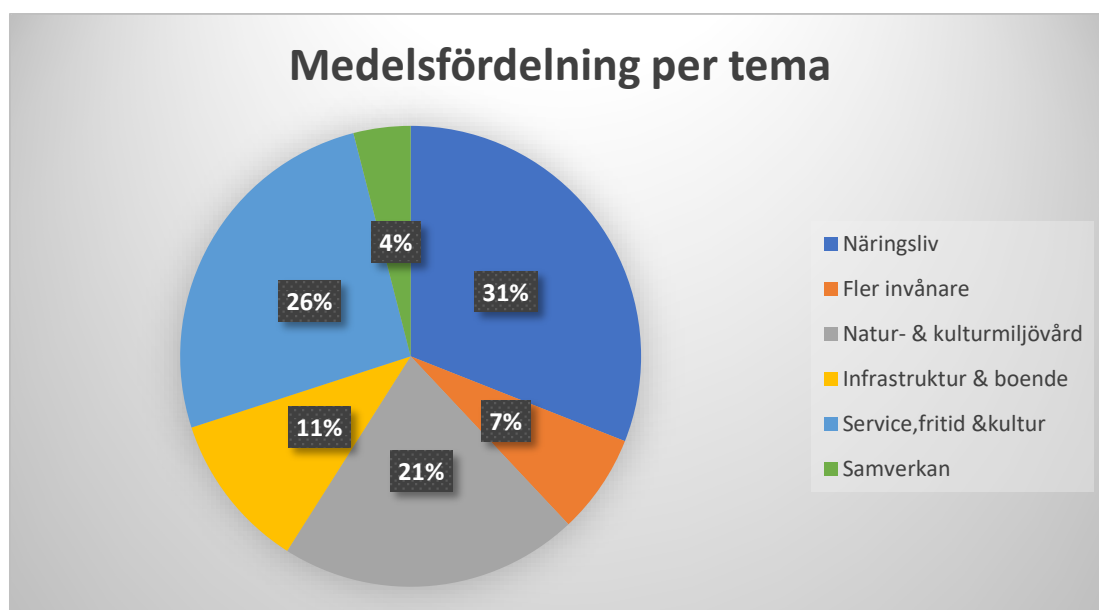

Kustlandet 2014-2020

Sammanfattning preliminär utvärdering

Verksamheten för leaderområdet Kustlandet 2014-2020 närmar sig sitt slut och en preliminär utvärdering kan därmed göras. Kustlandets totala budget på 39,8 miljoner kronor har omsatts i utvecklingsprojekt och ser ut att bli näst intill 100-procentigt upparbetad. Av sammanlagt 340 ansökningar har 152 projekt beviljats - 45 vanliga/stora projekt, 73 mikrostöd och 34 projektstöd till företag.

Projektens inriktning varierar men kan grovt delas upp i teman/insatsområden. Vissa projekt omfattar flera teman men figuren nedan visar ungefär hur medlen fördelats.

Projekten har involverat hundratals organisationer och tusentals landsbygdsinvånare. Utöver Kustlandets budget på 39,8 miljoner (offentliga medel från kommuner, svenska staten och EU) har föreningar, företag och individer själva satsat 8,5 miljoner kronor av egna medel samt 32 300 timmar ideellt arbete.

Resultaten av insatserna är av många olika slag, här följer ett urval:

Sjutton miljöåtgärder, sju insatser för ökad hållbarhet och tio infrastrukturförbättringar.

Femtiosju fysiska anläggningar, sexton nya fritids & kulturverksamheter och tjugofem nya serviceinrättningar.

Sju nya företag, fyrtiotre nya produkter och trettiotre arbetstillfällen.

Tjugoåtta kompetensutvecklingar, femton särskilda satsningar för unga och fjorton för inflyttare.

Projekt i enbart Valdemarsviks kommun omfattar 10 stycken större och 8 mindre projekt. Därutöver finns fler projekt som inkluderar Valdemarsvik men som genomförs över en större geografi.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 131

KS-SA.2020.58

Biblioteksplan 2020-2023

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

- 1. Kommunfullmäktige antar biblioteksplanen 2020-2023.**

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 2. Förvaltningen uppdras att göra redaktionella förändringar i förslaget till när kommunstyrelsen ska behandla ärendet.**

Yrkanden

Mattias Geving (S) yrkar bifall till förslaget med tillägget att förvaltningen uppdras att göra redaktionella förändringar till när kommunstyrelsen ska behandla ärendet.

Ärendebeskrivning

Enligt bibliotekslagens 17 § ska kommuner och regioner anta planer för biblioteksverksamheterna. En biblioteksplan är ett redskap för att strukturera och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, skapa beredskap för framtidens krav och för att stimulera till utveckling.

Biblioteksplanen riktar sig till alla med ansvar för eller som arbetar med biblioteksverksamhet i Valdemarsviks kommun, och ska därför antas på kommunövergripande nivå.

Den befintliga biblioteksplanen gällde för 2016-2019 vilket innebär att det är hög tid att anta en ny plan. Föreliggande förslag till biblioteksplan 2020-2023 tar utgångspunkt i befintlig lagstiftning och i en analys av behovet av utveckling av biblioteksverksamheten i Valdemarsviks kommun.

Det är av stor vikt att biblioteksplanen är ett levande dokument och revideras kontinuerligt, ny plan kommer arbetas fram med tre års mellanrum.

KSAU § 131

KS-SA.2020.58

Beslutsunderlag

Skrivelse från avdelning Service och Administration 2020-09-07

Biblioteksplan för Valdemarsviks kommun 2020-2023

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

T.f. Enhetschef Bibliotek och Medborgarservice

Akten

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Caroline Starkås
0123-19100
caroline.starkas@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Biblioteksplan 2020-2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta Biblioteksplan 2020-2023.

Ärendebeskrivning

Enligt bibliotekslagens 17 § ska kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna. En biblioteksplan är ett redskap för att strukturerat och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, skapa beredskap för framtidens krav och för att stimulera till utveckling.

Biblioteksplanen riktar sig till alla med ansvar för eller som arbetar med biblioteksverksamhet i Valdemarsviks kommun, och ska därför antas på kommunövergripande nivå.

Den befintliga biblioteksplanen gällde för 2016-2019 vilket innebär att det är hög tid att anta en ny plan. Föreliggande förslag till biblioteksplan 2020-2023 tar utgångspunkt i befintlig lagstiftning och i en analys av behovet av utveckling av biblioteksverksamheten i Valdemarsviks kommun.

Det är av stor vikt att biblioteksplanen är ett levande dokument och revideras kontinuerligt, ny plan kommer arbetas fram med tre års mellanrum.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Caroline Starkås

tf. Enhetschef Bibliotek och Medborgarservice

Biblioteksplan

för Valdemarsviks kommun 2021 - 2024

Antagen av kommunfullmäktige 2021-XX-XX § XX

Inledande sammanfattning

Varje kommun ska enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801, 17§) ha folkbibliotek som är tillgängliga för alla, är anpassade till olika användares behov och ger medborgarna fri tillgång till medier och information. Utbudet ska präglas av allsidighet och kvalitet samt finnas i olika format för att alla medborgare, oavsett förutsättningar, ska kunna ta del av den information de önskar.

Enligt bibliotekslagen ska kommuner och regioner anta planer för biblioteksverksamheten. En biblioteksplan är ett verktyg för att strukturera och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, möjliggöra utveckling och skapa beredskap inför framtiden. Biblioteksplanen är ett politiskt styrdokument som ska ge struktur och riktlinjer för kommunens biblioteksverksamhetsutveckling. Planen omfattar visioner och långsiktiga effektmål för biblioteksverksamheten. Denna biblioteksplan för Valdemarsviks kommun gäller åren 2021 – 2024 och anger riktningen för den kommunala biblioteksverksamheten.

Förutsättningar

Valdemarsviks kommun har ett huvudbibliotek i centralorten samt filialer i Ringarum och Gusum. Biblioteket i Ringarum är ett integrerat folk- och skolbibliotek. Sedan hösten 2020 är folkbiblioteket organiserat under sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad, som även ansvarar för kommunens fyra skolbibliotek. Respektive rektor ansvarar för skolbiblioteken.

Valdemarsviks kommun har förhållandevis hög andel äldre invånare. Befolkningsstrukturen ändras till viss del under sommarhalvåret då många turister besöker kommunen. I kommunen finns en språkbredd, vilket avspeglar sig i förskola, skola och i samhället i stort.

Valdemarsviks folkbibliotek

Varje kommun ska enligt bibliotekslagen ha folkbibliotek som är tillgängliga för alla och som är anpassade till olika användares behov. Utbudet ska präglas av allsidighet och kvalitet. Biblioteken i Valdemarsviks kommun är arenor för lärande och folkbildning med det demokratiska uppdraget att vidga den allmänna kunskapsnivån, utveckla den språkliga förmågan, stimulera kreativitet och fantasi samt bidra till den fria åsiktsbildningen. Huvudbiblioteket erbjuder föreläsningar, författarbesök och utställningar i utställningsrummet *Spektrummet*.

Med demokratisk, tillgänglig och öppen verksamhet vänder sig folkbiblioteket till alla invånare i kommunen oavsett förutsättningar med fokus på litteraturförmedling, mångfald, tillgänglighet och digital delaktighet. Folkbiblioteket erbjuder ett allsidigt utbud av skön- och facklitteratur både i pappers- och elektronisk form, tidningar, tidskrifter, ljudböcker, musik, film, talböcker, lättlästa böcker och storstilsböcker.

Götabiblioteken

Valdemarsviks biblioteket ingår i ett regionalt bibliotekssamarbete tillsammans med 13 kommuner i Östergötland och Tranås kommun i Småland. Samarbetet går under namnet Götabiblioteken och innebär att alla låntagare har tillgång till hela Östergötlands mediebestånd. För bibliotekets del innebär det regionala samarbetet kostnadsbesparingar genom gemensamma upphandlingar och datasystem och möjliggör även fortbildning, kompetensutveckling och samverkan över kommungränserna.

Folkbibliotekets barn- och ungdomsverksamhet

I enighet med Bibliotekslagen är barn och unga en prioriterad målgrupp. Alla barn och ungdomar oavsett bakgrund och förutsättningar ska ha fri tillgång till information och medier av olika slag för att öka läslusten och utveckla sin språkliga förmåga. Valdemarsviks bibliotek ska säkerställa att alla barn och ungdomar har fri tillgång till texter, information och medier på olika språk och i olika format. Biblioteket möjliggör också att barnen aktivt får delta i det kulturella livet både genom att själva anordna aktiviteter, men också i samarbete med andra organisationer som skolor, förskolor, fritidsgård, kulturskola och föreningsliv.

Biblioteket har i uppdrag att främja barn och ungdomars fritidsläsning samt uppmuntra till olika kulturella uttryckssätt. Utifrån befintliga resurser samt att nå målgruppen är det framförallt under loven som biblioteket anordnar aktiviteter och evenemang. Lovaktiviteterna på biblioteken brukar generera ett stort engagemang och ha ett högt deltagarantal.

Folkbibliotek, barnhälsovård och förskola har ett väl fungerande samarbete kring barns språkutveckling. Biblioteket tillhandahåller bokpåsar som föräldrar kan låna hem, tema- och boklådor för att både barn och pedagoger ska ha tillgång till aktuell och relevant litteratur. Barnbibliotekarien bjuder även in till sagostunder, teatrar, minibio och andra aktiviteter på kommunens bibliotek. Barnbibliotekarien kan delta på föräldramöten eller andra fortbildningsinsatser som rör barn och ungas läsning. Barnbibliotekarien har byggt upp en grund för samarbete utifrån läsfrämjande insatser med kommunens grundskolor, ett samarbete som ständigt utvecklas och fördjupas.

Skolbiblioteken fyller en viktig funktion för att tillsammans med skolan rusta barn och unga med kunskaper och färdigheter som de behöver i dagens och framtidens samhälle. Skolbiblioteken är ett betydelsefullt område med potential att verka i gränslandet mellan skola och fritidsläsning. Skolbiblioteket har en dubbel uppgift att dels fungera som en pedagogisk resurs i undervisningen, dels främja elevernas intresse för läsning och litteratur. I samverkan med Skolverket ges möjlighet till statsbidrag till deltidsanställning som skolbibliotekarie.

Mångfald och tillgänglighet

Biblioteket är en plats för alla. Alla ska, utifrån sina förutsättningar, ha fri tillgång till litteratur och information. I enighet med Bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning genom att bland annat utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. För de personer som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning inte själva kan ta sig till

biblioteket erbjuder tjänsten *Boken kommer*. Till äldreboenden och andra särskilda boenden levereras boklådor.

Den digitala tillgängligheten blir i allt högre utsträckning en förutsättning för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare. Digitaliseringen gör det möjligt för invånaren att delta i samhället på ett nytt sätt, men ställer också krav på förmågan att hantera digital information och tekniska lösningar. Att främja individens tillit och kunskap att använda digitala resurser är en viktig del i bibliotekens uppdrag. På biblioteken i Valdemarsvik och Gusum finns publika datorer och tillgång till trådlöst internet och där erbjuds också användarundervisning och stöd för att minska det digitala utanförskapet.

Ytterligare en prioriterad målgrupp är nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. I Valdemarsviks kommun finns en bred representation av språk och att arbeta med mångfald och flerspråkighet är därför en prioriterad del. Medier på de nationella minoritetsspråken finns främst genom det regionala Götasamarbetet. Böcker på hemspråken bör i så stor utsträckning som möjligt finnas tillgängligt på huvudbiblioteket i Valdemarsvik. Det finns även kurslitteratur för SFI, böcker på lättläst svenska och böcker med parallelltext. Folkbiblioteken prioriterar också att främja integration och inkludering, då många kommer till biblioteket med praktiska frågor eller för att använda biblioteket som en social mötesplats.

Målformulering

Sektorns övergripande mål

Sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad har i sin arbetsplan övergripande mål som anger den gemensamma riktningen för hela sektorn:

- *Den öppna kommunen.*
- *Alla elever ska vara behöriga till gymnasiet efter avslutad grundskola.*
- *Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska.*

Biblioteken bidrar till detta genom läs- och kunskapsfrämjande insatser riktade mot alla kommuninvånare, särskilt till de grupper som utpekats i lag eller på annat sätt prioriteras. Genom att tillhandahålla ett brett och kvalitativt gott utbud av medier, inklusive digital infrastruktur, är det enkelt för medborgaren att komma i åtnjutande av relevant service.

Biblioteken bidrar till att höja utbildningsnivån bland vuxna i kommunen så att fler vuxenstuderande fullföljer påbörjad utbildning och avslutar utbildning med godkända betyg.

Övergripande mål för Valdemarsviks biblioteksverksamhet

- Tillgängligt för alla och anpassat till olika användares behov med ett allsidigt och kvalitativt utbud, vilket mäts genom besöksantal och utlån.
- Visa på kulturella uttryck genom att erbjuda utställningsmöjligheter, aktiviteter och kulturella arrangemang, vilket mäts i antal utställare, evenemang och besökare.

Mål för barn- och ungdomsverksamhet

- Utveckla skolbiblioteken genom möjlighet att anställa skolbibliotekarie genom samverkansprojekt med Skolverket.
- Utveckla samarbetet mellan folkbibliotek och skolbibliotek för att säkerställa en likvärdighet för alla kommunens elever i grundskolan genom en handlingsplan.
- Kvalitetssäkra verksamheten utifrån barnkonventionen genom att först kartlägga och nulägesbeskriva målgruppen samt bibliotekets förutsättningar för att sedan påbörja ett implementeringsarbete i bibliotekets olika styrdokument.
- Säkerställa att barnen får en personlig relation till biblioteket genom olika läsfrämjande insatser som sagostunder, bokprat, läsprojekt, biblioteksbesök och utställningar vilka kan mätas genom antal utförda aktiviteter, besök och utlån.

Mål för mångfald och tillgänglighet

- Tillgängligt för alla och anpassat till olika användares behov med ett allsidigt och kvalitativt utbud. Detta mäts genom besöksantal, utlån samt språk, genus, genre och ålder.
- Nå ut till de låntagare som inte själva kan ta sig till biblioteket genom *Boken kommer* vilket kan mätas genom antal talboksanvändare, Legimuskonton och utlån.
- Göra bibliotekets information tillgänglig för alla genom att följa tillgänglighetskraven på digitala plattformar och anpassa text efter målgrupp.
- Säkerställa att arbetet med att göra lokalerna än mer tillgängliga för personer med olika funktionsvariationer fortgår genom att revidera bibliotekets tillgänglighetsplan.
- Öka den digitala delaktigheten genom att erbjuda stöd och handledning i digitala resurser vilket kan mätas genom antal genomförda handledningstillfällen och statistik kring bibliotekets digitala tjänster.

Uppföljning av biblioteksplanen

Det är av stor vikt att biblioteksplanen blir ett levande dokument. Därför ska planen anges som referens vad gäller allt arbete med koppling till biblioteksverksamhet i Valdemarsviks kommun. Det är också viktigt att planen följs upp och revideras kontinuerligt. Statistiskt underlag för folkbiblioteken kan hämtas ur den statistik Valdemarsviks bibliotek årligen redovisar till Kulturrådet. Nyckeltal kan vara utlån, besök och aktiva låntagare. Statistiken går även att jämföra gentemot andra liknande kommuner eller tidigare års statistik.

Styrdokument

Följande lagar reglerar biblioteksverksamheten i kommuner:

- Bibliotekslagen SFS 2013:801
- FN:s barnkonvention
- Skollagen

Utöver lagstiftning finns handlingar och styrdokument som ger direktiv, vägledning och inriktning för biblioteksverksamhet. Av dessa kan särskilt nämnas:

- Unescos folkbiblioteksmanifest och Unescos skolbiblioteksmanifest
- Läroplaner för förskola, grundskola och särskola
- Regional kulturplan 2020 – 2023
- Regional biblioteksplan 2020 – 2023
- Regional gemensam medieplan 2019 – 2022
- Barn- och Utbildningsförvaltningens arbetsplan

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Caroline Starkås

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tel: 0123-19100

E-post: caroline.starkas@valdemarsvik.se

Grund-, lokal- och driftstöd 2021

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen beslutar senarelägga sista ansökningsdag till den 1:e september 2021.

Ärendebeskrivning

Några av kommunens föreningar har hört av sig och meddelat att de ej kan ha alla handlingar färdiga till sista ansökningsdagen 1/4 på grund av att de ej har haft möjlighet att ha sina årsmöten under rådande pandemi. För att ansökan ska vara komplett och bidrag ska kunna beviljas ska föreningarna inkomma med följande handlingar:

- Årsberättelse med verksamhets- och ekonomisk berättelse
- Revisionsberättelse
- Årsmötesprotokoll
- Budget- och verksamhetsplan

Förvaltningen föreslår därför att man senarelägger sista ansökningsdatum till 1:e september 2021.

Beslutsunderlag

KS-SA.2016.90 Policy och riktlinjer för förenings- och arrangemangsstöd i Valdemarsviks kommun

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 15

KS-SA.2021.27

Årsredovisning 2020

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. **Arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.**

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+16,7 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+14,0 mnkr). Därmed är det negativa balanskravsresultatet från 2019 (-8,3 mnkr) täckt.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Trots det höga resultatet är soliditeten oförändrad, detta på grund av ökad tillgångsmassa,

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtagandena är uppfyllda. Pandemin som kom i början på året förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåts.

KSAU § 15

KS-SA.2021.27

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-03-12
Årsredovisning 2020

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Sven Stengard
Ekonomichef
Tel: 0123-191 24
E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2020

Förslag till beslut i Kommunfullmäktige

Årsredovisning för 2019 avseende Valdemarsviks kommun och koncernen godkänns och fastställs.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+16,7 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+14,0 mnkr). Därmed är det negativa balanskravsresultatet från 2019 (-8,3 mnkr) täckt.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Trots det höga resultatet är soliditeten oförändrad, Detta på grund av ökad tillgångsmassa,

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtaganden är uppfyllda. Pandemin som kom i början på året förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåtts.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Årsredovisning 2020

KS-XXXX-XX | Antagen av kommunstyrelsen 2021 XX XX

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Årsredovisning 2020

Producerad av Valdemarsviks kommun i mars 2021.

Bilder: Björn Dahlgren, Adobe Stock, Pexels samt Valdemarsviks kommun.

Innehåll

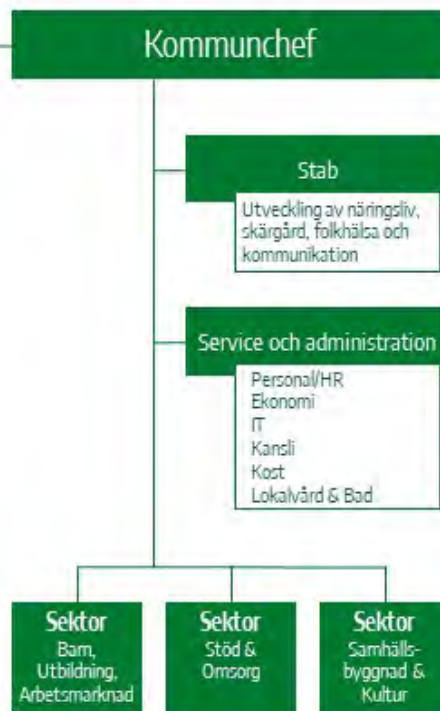
Organisation.....	4
Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	5
Förvaltningsberättelse	6
Utvecklingsarbete	7
Förväntad utveckling och framtid	7
Måluppfyllelse.....	8
Inriktningsmål: Den resurseffektiva kommunen.....	8
Inriktningsmål: Den hälsosamma kommunen	10
Inriktningsmål: Den öppna kommunen.....	11
Inriktningsmål: Den klimatsmarta och miljökloka kommunen	12
Inriktningsmål: Den framgångsrika lärandekommunen.....	13
Inriktningsmål: Den moderna kommunen.....	14
Ekonomisk översikt & analys	17
Den ekonomiska utvecklingen	17
Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv	18
Nettokostnader och skatteintäkter	18
Ekonomisk ställning	19
Finansiering	19
Pensionsförvaltning.....	20
Budgetavvikelser	20
Investeringar	20
Fem år i sammandrag	20
Koncernen Valdemarsviks kommun	21
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	21
Arbetsmiljö och hälsa	22
Räkenskaper.....	23
Resultaträkning	23
Kassaflödesrapport.....	24
Balansräkning	25
Noter och redovisningsprinciper	26
Driftredovisning.....	32
Investeringsredovisning.....	33
Särredovisning VA-enheten.....	34
Sektorsvis redovisning	37
Viktiga händelser	37
Ekonomi	39
Framtid	40
Revisionsberättelse.....	43

Organisation

POLITISK ORGANISATION

FÖRVALTNINGSORGANISATION

Ett turbulent 2020 lägger grunden för fortsatt framtidstro och tillförsikt

Det är dags att göra bokslut över ett av nutidshistoriens mest omvälvande år. Sett i ett kortsiktigt historiskt perspektiv har vårt samhälle stått, och står fortsatt, inför en påfrestning utan like. Det är alltför tidigt att dra några slutsatser av hur vi kommer att klara detta, men det som blir allt mer tydligt är att det starka svenska samhället har varit en nyckel för att kunna göra det. Det har också blivit tydligt att vi behöver fortsätta hjälpas åt att bygga det ännu starkare, tillsammans.

Så också i Valdemarsviks kommun. Det som för mig är tydligt, är att medarbetarna som tar hand om våra äldre i kommunen har gjort ett fantastiskt jobb – ett slitsamt jobb – med att ge bästa tänkbara omsorg samtidigt som pandemin rasar utanför, och stundvis innanför, våra väggar. Det kan vi också se i omfattningen av antalet smittade och avlidna. Det är tyvärr inte över ännu, och vi måste alla fortsätta hjälpas åt att hålla smittan borta från de allra sköraste – av vilka de allra flesta som tur är nu är vaccinerade.

Kommunens övriga personal ska också ha ett stort och innerligt tack för arbetet under det gångna året. Det har varit påfrestande, inte bara med pandemin, utan också det ekonomiska stålbad som kommunen gått igenom – ett stålbad som i vissa delar inte är över. Det ekonomiska resultatet för 2020 visar dock att åtgärderna gett effekt. Verksamhetens nettokostnader har minskat med 20 miljoner kronor jämfört med 2019, trots pandemi och efter att de extra statsbidragen som kompenserar de uteblivna skatteintäkterna är borträknade.

Detta har naturligtvis inte gått obemärkt i verksamheten – och jag vet att många är oroliga av de långsiktiga effekterna av besparingarna. De närmaste åren kommer vi att känna av detta, och vi kommer att behöva satsa på nytt i en del verksamheter. Men det kan vi först göra när vi har kontroll och ordning på ekonomin – ett arbete som ännu inte är helt i land. Även om det ser positivt ut för kommunen som helhet återstår arbete i vissa verksamheter under 2021 och kanske även under 2022.

Men trots att det är pandemi så finns det många ljusningar i kommunen. Det finns fortsatt ett stort intresse från företag som vill satsa i Valdemarsvik, både i bostäder och i verksamhet. Att bibehålla viljan i näringslivet att fortsätta utveckla kommunen är en viktig förutsättning för framtiden. Våra satsningar på nya förskolelokaler och nya äldreomsorgslokaler ger en bättre arbetsmiljö för kommunens anställda, bättre lärmiljö för våra barn och elever samt en bättre boendemiljö för de äldre. Detta är också viktiga signaler om en stark tro på utveckling i vårt samhälle.

Att döma av de dagsverken som alla medarbetare i alla delar av kommunens verksamhet gör varje dag för att göra Valdemarsviks kommun till en ännu bättre plats att bo och leva på, så är jag övertygad om att när vi lägger pandemin bakom oss och börjar fundera på hur samhället ska fortsätta byggas starkt så har vi i vår kommun en god grund att stå på, som ger både framtidstro och tillförsikt!

Mattias Geving

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Året som gått

2020 har inneburit stora påfrestningar på kommunens organisation. Förutom den stora påverkan pandemin inneburit har året också präglats av anpassningar och effektiviseringar. Under året har 2019 års underskott om 18,7 mnkr ersatts med ett överskott om 16,7 mnkr. Överskottet beror till del på ökad finansiering genom statsbidrag kopplat till pandemin, men också till stor del på faktiskt minskade kostnader för verksamheten om 12,4 mnkr.

Befolkningsminskning

Under 2020 minskade befolkningen i Valdemarsvik med 136 personer. Befolkningsminskningen var störst under början av året och antalet invånare i kommunen var den 31 december 7 737 personer (källa SCB). Befolkningsminskningen ger också ekonomiska effekter för kommunen. Jämfört med 2019 minskade skatteintäkterna med 6,9 mnkr.

Yttre händelser

2020 är ett år präglad av en global kris med stor påverkan även på Valdemarsvik. Kommunen har dessutom drabbats av lokala påfrestningar under året.

Pandemin

I stort sett all kommunal verksamhet har påverkats av den globala pandemin. Särskilt stor har påverkan varit på delar av verksamheten inom vård- och omsorgsområdet. Verksamheten kopplad till pandemin har inom sektor vård och omsorg under en stor del av året letts genom en etablerad krisledningsstab. Påfrestningarna har varit stora både på ledning och utförande personal. Under delar av året har dessutom en särskild covidenheter varit etablerad.

Översvämning

Under början av 2020 drabbades centrala Valdemarsvik av en omfattande översvämning då havsnivån steg onormalt mycket. Flertalet åtgärder behövde vidtas och även externa stödåtgärder via räddningstjänsten behövde utnyttjas.

Särskilda boenden

Det särskilda boendet för äldre i Ringarum, Ringgården har ett stort renoveringsbehov och utredning har under året skett för att genomföra en ombyggnad. Utredning och projektering genomfördes tillsammans med Riksbyggen, men efter beslut i kommunfullmäktige under hösten 2020 avslutades samarbetet och projektet drivs nu vidare i kommunal regi. Upphandling och byggstart planeras ske under 2021.

En utredning har skett tillsammans med Region Östergötland för att möjliggöra etablering av ett vårdcentrum i Valdemarsvik.

Näringslivsutveckling

En viktig fråga för kommunen är stöd och utveckling kopplat till det lokala näringslivet. Året har inneburit påfrestningar även för näringslivet där verksamheter har drabbats i olika hög grad. Stöd har getts i form av presentkort till medarbetare som kunnat lösas in hos lokala handlare, direkt stöd till utsatta branscher och närvarande stöd och rådgivning till de som efterfrågat detta. Arbetet har skett i nära samverkan med det lokala näringslivet.

Organisatoriska förändringar

Ett antal förändringar har skett inom förvaltningsorganisationen under året. Några av dessa verkställdes under början av 2021, men påbörjades 2020. Kulturverksamheten har övergått från sektor samhällsbyggnad till sektor barn, utbildning och arbetsmarknad. Detsamma gäller biblioteksverksamheten som övergått från service och administration. Kostverksamheten och lokalvården är sedan början av 2021 sammanslagna till en enhet.

Besparingsarbete

Under året har hela organisationen arbetat med åtgärdsplaner för att få ekonomin i balans. Planerna har redovisats och uppdaterats månatligt fram till och med hösten. Arbetet grundar sig i det besparingsarbete som påbörjades 2019 med målet att nå ekonomi i balans 2020. När arbetet påbörjades bedömdes åtgärdsbehovet vara i storleksordningen 30 mnkr. Flera spår sjuksattes för att ta fram besparingar. Dels en allmän återhållsamhet, dels en genomlysning och dels ett arbete som involverade alla anställda. Därtill fanns flera riktade besparingsuppdrag och samverkansuppdrag. Under processen utmynnade dessa i dels enskilda projekt men även till de samlade åtgärdsplaner som sektorerna arbetat utefter.

Utvecklingsarbete

Anpassningar och effektiviseringar

Året har till stor del präglats av stark yttre påverkan men även tydliga behov av att se över verksamhet och arbetssätt för att göra anpassningar kopplat till för höga kostnader under 2019. Neddragningar inom flera personalområden har krävt att nya sätt att utföra sina uppdrag har behövt utarbetas. Detta är tydligt inom flera av förvaltningens sektorer.

Digitalisering

Under 2020 genomfördes en utredning av det digitaliseringsarbete som bedrivits inom förvaltningen. Utredningen visar på ett rikt utvecklingsarbete men till delar saknas en samordning och gemensamma mål för arbetet. Det finns också påtagliga skillnader när det gäller utvecklingstakten mellan olika sektorer. Samarbetet med Söderköping och bildandet av ett gemensamt IT-kontor har bidragit till ökad samverkan och under 2021 kommer mycket fokus läggas på samordnad utveckling.

Samarbete med andra kommuner

En viktig framtidsfråga för de flesta kommuner i Sverige är att etablera samarbeten med andra kommuner. Det kan handla om allt från formaliserade samarbeten där arbetsuppgifter utförs gemensamt till kunskapsöverföringar. Valdemarsviks kommun har under året varit i kontakt med flera närliggande kommuner för att undersöka möjliga samarbetsformer. De mest formaliserade formerna finns idag i samverkan med Söderköping där det är tydligast med gemensamma miljö- och IT-kontor. Samverkan är också formaliserad genom gemensamma styrgruppsmöten på olika nivåer.

Krisledning

Pandemin och andra faktorer har gjort att förvaltningens krisledningsarbete setts över under året. Detta har lett till att ny krisledningsgrupp och stabsgroup formerats inom förvaltningen. Denna prövades i en faktisk situation i samband med ett omfattande strömavbrott under början av 2021.

Internhyressystemet

Ett strategiskt lokal- och fastighetsarbete är en viktig bidragande del för ett effektivt utnyttjande av kommunens resurser. Under året har förvaltningen arbetat fram ett förslag till nytt internhyressystem med ett tydligt regelverk och ansvarsfördelning. Kommunstyrelsen beslutade i januari 2021 om det nya

systemet. Det tydliggörs också att fastighetsavdelningen utgör kommunens lokalsamordningsfunktion samt har i detta ansvar för samtliga externa hyresavtal och en nyinrättad lokalbank. Syftet med den sistnämnda är att hantera internt uppsagda lokaler på ett effektivt sätt.

Förväntad utveckling och framtid

Samlad bedömning av verksamheten, God ekonomisk hushållning

Mot bakgrund av det exceptionella år som 2020 inneburit både vad avser pandemin och besparingsarbetet samt det oförutsedda händelser som skett under året är målpuppfyllelsen godkänd. När det gäller de finansiella målen för god ekonomisk hushållning har kommunen uppnått dem. Resultatet har varit gott men det har också varit stora investeringar att finansiera. Kommunen har lyckats väl med att bibehålla soliditeten och kan även avsätta till resultatutjämningsreserven.

Jämförelsen med andra kommuner och om vi är 5% dyrare än genomsnittet baserar sig på data från 2019 och kommunens egna utveckling 2020. Generellt kan sägas att kommunens nettokostnadsavvikelser har minskat inom samtliga större verksamheter båda vad gäller de negativa avvikelserna och de positiva. Större positiva avvikelser finns på äldreomsorg och fritidshem medan individ och familjeomsorg och grundskola har negativa avvikelser.

Inriktningsmålet den hälsosamma kommunen visar på goda resultat det samma gäller den klimatsmarta miljökommunen och den framgångsrika lärande kommunen.

Den öppna kommunen saknar tyvärr en del data och undersökningar har inte kunnat genomföras på grund av pandemin. Det sista inriktningsmålet, den lärande kommunen visar också på goda resultat.

Sammantaget med allt ovan i beaktande kan den slutsatsen dras att kommunen upprätthållit god ekonomisk hushållning under året. Detta ur både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv.

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har utifrån Visionens "Valdemarsvik 2025 i balans med naturen" och dess sex målområden antagit sex inriktningsmål för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv, samt mål ur det finansiella perspektivet.

Valdemarsviks kommun ska vara **den resurseffektiva kommunen**

Inriktningsmål: Den resurseffektiva kommunen

Resultatmål: Kommunens överskott ska motsvara minst 1,5 % av kommunens intäkter i form av skatter och statsbidrag. Soliditeten ska vara oförändrad.

● Analys

Resultatet uppgår till 3,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Soliditeten är oförändrad. Framförallt den höga investeringsvolymen under året gör att soliditeten inte steg trots det höga resultatet. Detta medförde att nyupplåningsbehovet uppgick till 35 mnkr.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Ekonomiuppföljning	1,5%	3,2% ●

Analys

Året började med stora prognostiserade underskott och ett omfattande besparingsarbete var sätts. Under senare delen av pandemin. Riksdagen beslutade efterhand om flera öknings av de generella statsbidragen och vid halvårsskiftet prognostiserade kommunen överskott. Detta med reservation för att kommunen skulle erhålla ersättning från socialstyrelsen för merkostnader till följd av pandemin.

Driftsbudgetens utfall och prognos för året redovisas i månadsrapporter.	-	-	●
--	---	---	---

Analys

Månadsrapporter har redovisats och fördjupade uppföljningar har redovisats per april, augusti och december.

Investeringsbudgetens utfall och prognos redovisas vid tertialuppföljning	-	-	●
---	---	---	---

Analys

Uppföljningarna har genomförts under året enligt plan.

Soliditeten ska vara oförändrad	29%	29%	●
---------------------------------	-----	-----	---

Analys

Soliditeten är oförändrad. Vilket betyder att resultatet varit rimligt i förhållande till målet och investeringsvolymen.

Resultatmål: Ingen kommunal verksamhetskostnad ska vara mer än 5% dyrare än snittet för jämförbara kommuner.

● Analys

Samlad data från alla kommuner finns inte tillgänglig avseende 2020. Målet mäts utifrån 2019 års data och de förändringar som skett i kommunen. Sammantaget har nettokostnadsavvikelse minskat under 2019. Detta avser både de positiva och de negativa. Avvikelsen var i kronor räknat för grundskolan -16 mnkr och för äldreomsorgen +12 mnkr. Kommunen har således utifrån denna jämförelse en dyr grundskola och en kostnadseffektiv äldreomsorg.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall	
Statistik för Kolada gällande verksamheter som är mer än 5% dyrare. Grundskola. Jämförelse med "liknande kommuner grundskola" i Kolada.	-	-	●

Analys

I jämförelsen liknande kommuner grundskola 2019 var hade Valdemarsvik en nettokostnadsavvikels på 16% vilket är 9%-enheter högre än medeltalet för de jämförbara kommunerna. Skillnaden var stor 2019 men mot bakgrund av det genomförda besparingsarbetet beöms gapet ha minskat betydligt.

Statistik från Kolada gällande verksamheter som är mer än 5% dyrare. Förskola. Jämförelse sker med "liknande kommuner förskola" i Kolada.	-	-	●
---	---	---	---

Analys

I jämförelse liknande kommuner förskola 2019 hade Valdemarsvik en nettokostnadsavvikelse på 2% vilket är 4%-enheter högre än genomsnittet för jämförbara kommuner. Skillnaden var inte över 5%-enheter 2019 och bedöms vara i ungefär samma nivå 2020.

Statistik från Kolada gällande verksamheter som är mer än 5% dyrare. IFO, Insatser för vård av barn och unga. Jämförelse med "liknande kommuner IFO".	-	-	●
---	---	---	---

Analys

Den genomsnittliga avvikelsen från referenskostnader för liknande kommuner uppgår till 19,9 % år 2019. För Valdemarsviks kommun uppgår den till 37,7 %. Skillnaderna är stora och ytterligare analyser fordras för att förklara dessa.

Kostnad per elev för grundskola	-	-	●
---------------------------------	---	---	---

Hämtas årligen via skolverket.se. Jämförelse sker för med kommungruppen lågpendlingskommun nära större stad
År 2019 uppgick kostnaden per elev i Valdemarsvik till 130,6 tkr/år och genomsnittet i kommungruppen till 117,5 tkr/år.

Kostnad per barn i förskolan Skolverkets statistik	-	-	●
--	---	---	---

Jämförelse med SKR:s kommungrupp: Lågpendlingskommun nära större stad
År 2019 uppgick kostnaden per elev i kommunal förskoleklass till 66,7 tkr/år i Valdemarsvik att jämföra med kommungruppens medelvärde 63,7 tkr,

Resultatmål: En hög andel av kommunens inköp ska ske från leverantörer som har ett konkurrensutsatt avtal med kommunen

● Analys

En analys har gjorts på tre varugrupper. Möbler, Böcker, tidningar och facklitteratur och arbetskläder. Inom den första gruppen möbler har 95% handlats på avtal under året. Inom den andra gruppen uppgår det till 73% och inom arbetskläder till 12%. Här handlar det om direktupphandlingar hos den gamla leverantören. Upphandlingsfunktionen har vidtagit informationsinsatser.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall	
Redovisning utifrån intern statistik genom stickprovskontroll av andelen avrop utifrån antalet ramavtal och antal direktupphandlingar.	-	-	●

Analys

Analysen ger vid handen att det finns brister inom varugruppen arbetskläder där direktupphandlingarna varit för stora i förhållande till avtalsavropen.

Valdemarsviks kommun ska vara

den hälsosamma kommunen

Inriktningsmål: Den hälsosamma kommunen

Resultatmål: Äldre som får insatser ska känna trygghet och att de har möjlighet till både verksamhet och bostäder som motsvarar behoven.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall	
Äldre som får insatser ska känna trygghet. Årlig uppföljning.	60%	88%	●

Analys

Av 99 personer tycker 89 att det är mycket tryggt att bo hemma med hemtjänst. Uppgift från Öppna jämförelser.

Äldres möjlighet till verksamhet som motsvarar behoven.			●
---	--	--	---

Analys

Hur nöjd eller missnöjd är du med de aktiviteter som erbjuds på ditt äldreboende? (från Öppna jämförelser)

Mycket nöjd/ ganska nöjd	Varken nöjd/ eller missnöjd	Ganska miss- nöjd/mycket missnöjd	Totalt
71	21	7	99

Äldres möjlighet till bostäder som motsvarar behoven.			●
---	--	--	---

Analys

Sektor Stöd och Omsorg

Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?

(från Öppna jämförelser)

Mycket nöjd/ ganska nöjd	Varken nöjd/ eller missnöjd	Ganska miss- nöjd/ mycket missnöjd	Totalt
83	17	0	100

Resultatmål: Öka andelen yngre och äldre som upplever att de har möjligheter till ett bra utbud av fritidsaktiviteter/sociala aktiviteter.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall	
Möjlighet till fritidsmöjligheter för äldre kommuninnevanare. Kolada. Årlig mätning.	-	-	●

Analys

Fritidsmöjligheterna har på grund av pandemin inte kunnat utvecklas såsom planerat under året.

Möjlighet till fritidsmöjligheter för yngre kommuninnevanare. Elevenkät 2020 (kompletterad).	-	-	●
--	---	---	---

Fritidsmöjligheterna har på grund av pandemin inte kunnat utvecklas såsom planerat under året. Inom kulturskolan har fortgått dock med samtliga större arrangemang inställda. Biblioteksverksamheten har varit öppen under större delen av året.

Resultatmål: Behov av insatser från socialtjänsten ska minska genom att öka de förebyggande insatserna för barn och ungdomar.

Indikatorer/Måtpunkter	Målvärde	Utfall	
Kostnadsutveckling för insatser från socialtjänsten. Statistik från IFO. Mäts per tertial.	-	3 303 tkr	●

Analys

Ökad samverkan med interna aktörer för att öka tillgängligheten via digitala medier. Websida för föräldrastöd är under införande. Under 2020 har fokus legat på att möta föräldrar via samtal för att synliggöra behov.

Valdemarsviks kommun ska vara **den öppna kommunen**

Inriktningsmål: Den öppna kommunen

Resultatmål: Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.

● Analys

Under 2020 har arbetet med att bredda samarbeten inom kommunens organisation samt med andra kommuner, lokalt näringsliv och föreningar fortsatt. Pandemin har begränsat antalet fysiska möten med företagare men ökat antalet digitala möten och informationsinsatser kopplat till stödinsatser, smittspridningsrestriktioner och rådgivning. Den undersökning som Svenskt Näringsliv årligen gör visade en negativ trend kopplat till företagsklimat i jämförelse med 2019 men fortsatt positiv trend i jmf med 2018. Tjänstepersoner och politiker har under året träffat Svenskt Näringslivs regionchef vid två tillfällen för att bättre förstå framkomliga vägar för förbättrat företagsklimat och tagit en del steg framåt i arbetet internt kopplat till kommunikation och service. Undersökningen Insikt har en utförts med anledning av besparingar. Mätningar enligt indikatorerna har inte kunnat genomföras under året.

Resultatmål: Näringslivet upplever att kommunen tar hänsyn till näringslivets behov i planeringsarbetet

● Analys

I syfte att öka kommunens attraktionskraft kopplat till kompetensförsörjning och inflyttning skapade näringslivsavdelningen i samarbete med näringslivet och kommunens kommunikationsstrateg en ny webbplatsform, flyttahit.valdemarsvik.se.

Näringslivsresurs har fungerat som stöd på Sektor Samhällsbyggnad kopplat till planarbete, utveckling i Fyrudden, hamnvårdskap, centrumutveckling, etablering av ny sjömack samt som lots i etablerings-, lokal- och markfrågor. Bredbandsutbyggnad på landsbygden är strategisk för kommunens utveckling. Avdelningen har under året fortsatt att försöka få Telia att öka andelen bredbandsanslutna hushåll.

Resultatmål: Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i processer.

● Analys

Medborgarservice flyttade in i nya lokaler i Funkishuset under april och därmed ökade tillgänglighet för medborgarna. En intern mätning av antalet besök visade på ett genomsnitt av tio fysiska besök per dag trots rådande pandemi. Därutöver hantearas samtal genom växeln i genomsnitt 100 samtal per dag eller 2103 samtal per månad. Verksamheten har en overflow lösning på telefonin med grannkommun där Valdemarsvik svarar på ytterligare i genomsnitt 34 samtal per dag. Någon ny extern undersökning av upplevd kvalitet och bemötande har inte genomförts på grund av besparingar. Från och med december har Medborgarservice flyttat till kommunhuset.

Under pandemin ökade invånarnas behov av information, framför allt kring pandemins effekter i det egna samhället. I takt med att de första bekräftade fallen i landet och i länet blev kända ökade ryktesspridningen i sociala medier. För att möta detta gjordes insatser under våren för att lyfta fram verksamheter och medarbetare som påverkats av pandemin. Genom reportage ökades och fördjupades kunskaperna om kommunens arbete i pandemin. Reportagen fick stor spridning och det blev en förbättrad situation med betydligt mindre ryktesbaserad information i sociala medier. Därutöver skapades en särskild pandemisida på kommunens hemsida som var extra lätt att hitta där kommunens egna reportage och nyheter om pandemin publicerades.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Uppföljning av Näringslivsstrategin		●

Valdemarsviks kommun ska vara den klimatsmarta och miljöklora kommunen

Inriktningsmål: Den klimatsmarta och miljöklora kommunen

Resultatmål: Den kommunala organisationens klimatavtryck ska minska

● Analys

Kommunen har minskat sina co-utsläpp med 19,4 ton under 2020.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall	
Egen statistik gällande minskade CO2-utsläpp	-	-	●

Analys

Kommunen har minskat sina CO2-utsläpp med 19,4 ton under 2020.

Ökad återvinning av avfall	-	-	●
----------------------------	---	---	---

Analys

Infört utsortering av matavfall 2020. Vilket har inneburit en minskning av avfallet till förbränning

Ökat återbruk av avfall	-	-	●
-------------------------	---	---	---

Analys

Arbetet har ej påbörjats under 2020.

Miljöfaktorer och dess påverkan vid ny- och ombyggnationer.	-	-	●
---	---	---	---

Analys

Vid nybyggnationer används ett system som heter Sunda hus, det gör byggvarubedömningar vilket innebär att det material som används är så miljövänligt som möjligt. Solcellslösningar installeras på tak vid nybyggnationer. Energisparande åtgärder arbetas det med fortlöpande vid både ny- och ombyggnationer.

Elförbrukning redovisas (kwh)	5 891 540	5 663 402	●
Egenproducerad el redovisas (kwh)	12 505	27 190	●

Resultatmål: Den kommunala organisationens inköp av miljö- och hälsofarliga produkter ska minska.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall	
Redovisning av minskningen av inköp av miljö- och hälsofarliga produkter sker från alla sektorer	-	-	●

Analys

Minskningen av kemikalier ingår i gata/fastighets miljöledningssystem. Antalet kemikalier i verksamheten är nu nere i ett 60 tal från att ha överstigit 200. Inom städverksamheten används 21 olika produkter och en minskning eller lika förbrukning kan konstateras på 12 av dessa. På grund av pandemin har vissa medel ökat i användning. Inom övriga verksamheter är det miljövänliga produkter som erbjuds när det gäller kemisk-tekniska produkter.

Resultatmål: Det icke återvinningsbara avfallet från kommunen ska minska.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall	
Minskade volymer till förbränning (ton)	1 952	1 967	●

Analys

Volymen för förbränning har inte minskat under 2020, troligen på grund av pandemin då en stor del av de fritidsboende har tillbringat större delen av året i sitt fridishus.

Valdemarsviks kommun ska vara **den framgångsrika lärande kommunen**

Inriktningsmål: Den framgångsrika lärande-kommunen

Digitaliseringen skapar fler ytor för att gynna elevers målpuppfyllnad men den skapar också möjligheter för tillgänglig och likvärdig undervisning genom att pedagoger och elever utbildas i de nya verktygen.

Eftersom satsning sker på 1:1 i åk 4-9 och 1:2 åk F-3 så fås tillgång till verktyg som inte varit möjliga tidigare och vi får ut verktygen till varje enskild elev vilket gör att det blir enklare att individanpassa utifrån elevens behov.

Ofta gynnar digitaliseringen även motivationen hos elever vilket är ett av våra utvecklingsområden då undervisningen kan bli mer varierad.

Resultatmål: Samtliga elever ska vara behöriga till gymnasieskolan efter avslutad grundskola

Analys

	2016	2017	2018	2019	2020
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	64,4	79,4	69,6	57,1	56,7
Elever i åk 9 som är behöriga till ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogrammen, hemkommun, andel (%)	72,4	84,1	79,7	73,0	73,3
Elever i åk 9 som är behöriga till estetiska programmet, hemkommun, andel (%)	75,9	87,3	83,5	74,6	78,9
Elever i åk 9 som är behöriga till naturvetenskaps- och teknikprogrammen, hemkommun, andel (%)	71,3	84,1	77,2	66,7	72,2
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	78,2	87,3	87,3	81,0	83,3

	2016	2017	2018	2019	2020
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen) (totalt)	214,0	220,0	220,0	197,0	199,0
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen) (kvinnor)	228,0	241,0	245,0	210,0	212,0
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen) (män)	194,0	204,0	200,0	187,0	186,0

SALSA är en statistisk modell som jämför skolors betygsresultat. SALSA tar hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, nyinvandrade och fördelningen pojkar/flickor i skolorna. De mått på betygsresultat som används är "andel elever som uppnått kunskapskraven" och "genomsnittligt meritvärde". Betygsresultaten under 2019 för eleverna i årskurs 9 ligger lägre än det förväntade resultatet enligt Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, SALSA. Resultatet (efter Skolverkets avrundning) avseende elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen är -6 och för det genomsnittliga meritvärdet är det -10. Siffrorna -6 och -10 är residualer, det vill säga, de visar på skillnad mellan faktiskt betygsvärde och förväntat värde där betydande bakgrundsfaktorer vägts in i resultatet. Residualen är ett värde jämfört med samtliga skolenheter med likadan elevsammansättning. Ett minusvärde innebär ett lägre resultat än jämförbara enheter.

Under 2020 infördes en analysmall för grundskola i syfte att bättre analysera våra studieresultat. En analysdag i maj var planerad där analysarbetet på varje skolenhet skulle ske. På grund av corona genomfördes inte dagen i sin helhet. Analysmallen upplevdes även som svårtolkad. Mallen har omarbetats och en strategi för 2021 har tagits fram för ge skolor bättre förutsättning för analys genom ett bra underlag och planering av arbetet.

Jämförelse mellan flickor och pojkar mellan 2016-2020

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Meritvärde årskurs 9	-	199
Andel elever som uppnått behörighetskraven till samtliga nationella gymnasieprogram.	100%	71,9% ●

Ange andel behöriga till samtliga nationella gymnasieprogram.

Andel elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6	100 %	58,3 % ●
--	-------	----------

En del av uppföljningen läsarvis som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet

Resultatmål: Föräldrar ska känna att det är tryggt att lämna sina barn på förskolan och att barnen ges möjlighet till pedagogisk verksamhet av god kvalitet

● Analys

Resultat från vårdnadshavarenkät och personalenkät i förskolan som genomförs årligen.

Vårdnadshavarens upplevelse av den pedagogiska verksamhetens kvalitet i förskolan är mycket positiv, både förra året och i år. Index har sänkts något från 9,01 förra året till 8,88 2020. I stort så har vårdnadshavare ett stort förtroende för personalens pedagogiska arbete. När det gäller personal inom förskolan så finns motsvarande förändring av index för det pedagogiska arbetet i förskolan när man jämför 2019 med 2020.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Föräldrar ska känna att det är tryggt att lämna sina barn på förskolan	7	9,13

Vårdnadshavarens upplevelse av barnens trygghet och omsorg i förskolan

Barnen i förskolan ges möjlighet till pedagogisk verksamhet av god kvalitet	7	8,77
---	---	------

Resultat från vårdnadshavarenkät och personalenkät i förskolan som genomförs årligen.

Resultatmål: Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska

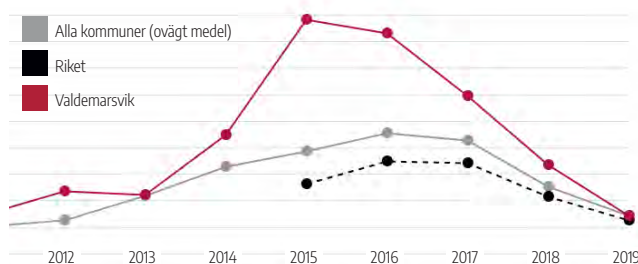
● Analys

Antalet öppet arbetslösa vid årsskiftet 2020/2021 var 133 personer. Det är en ökning sedan 2020 på 9%. (122st) Prognosen är att arbetslösheten kommer att öka, då exempelvis konkurser i länet ökade i december 2020.

De som får svårast på arbetsmarknaden är de unga (som inte kommer in på arbetsmarknaden) samt de som stod långt ifrån arbetsmarknaden redan innan pandemin, och kring dessa krävs inte bara ett vanlig coaching/väglledning utan mycket socialt arbete, vilket tar tid.

Valdemarsviks kommun tog emot många nyanlända/1000inv (se graf) under flera år. Mottagandet har under senare år minskat och 2020 och 2021 kommer inte några nyanlända placeras i kommunen.

Dock kan nyanlända söka sig till vår kommun frivilligt. Idag

jobbar medarbetarna inom integrationsenheten med andra frågor också och driver projekt som syftar till att få nyanlända i arbete. En stor del av enheten finansieras idag av yttre finansiering och uppdrag.

Pågående integrationsprojekt är förberedande körkortsutbildning och socialt företagande.

En bra vuxenutbildning lokalt och nära befolkningen är viktigt i sammanhanget.

Under 2020 fördes alla som läser SFI över till Söderköpings kommun från Norrköpings kommun.

Antal studerande november 2020

Studieform Vux.	Valdemarsvik	Norrköping	Söderköping	Övriga	Totalt
SFI	10	18	19	-	47
SVA grund	7	4	8	-	19
Grund övriga	3	-	-	-	3
Gymn.vux. Tot.	18	4	1	-	23
Yrkesvux Total	14	9	13	2	38
Totalt per ort	52	35	41	2	130

Under 2020 har inte arbetsmarknadsenheten fått ut så många som målsättningen i arbete och praktik. Feriejobb erbjöds i begränsad omfattning. Under året startade ett EU-projekt som riktar sig till de som är längst från arbetsmarknaden, "Grön rehab".

Under året har ett nytt samverkansavtal med arbetsförmedlingen skrivits.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Statistik från Arbetsförmedlingen 2019. Mäts per tertiäl. (Antal)	108	133 ●
Statistik ekonomiskt bestånd. Årlig mätning i Kolada. (tkr)	4 284	4 256 ●

Analys

Ekonomiska biståndet som överskridits tidigare i år har nu stabiliserats på en lägre nivå per månad än vad som budgeterats.

Egen statistik ekonomiskt bistånd 2020, antal hushåll.	-	92 ●
Egen statistik gällande ekonomiskt bistånd, antal individer.	-	296 ●

Analys

Antal individer under 2020 som varit aktuella 296 st.

Valdemarsviks kommun ska vara **den moderna kommunen**

Inriktningsmål: Den moderna kommunen

Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska präglas av ett gott och hållbart ledarskap.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Medarbetarenkät HME	78 %	76 % ●

Analys

En förstärkt HME-enkät genomfördes under hösten och det sammanvägda indexet är 76 i 2020 års mätning. Enkäten redovisas i främst tre områden; motivation, ledarskap och styrning och ett sammanvägt index beräknas på de tre delindexen. Under 2018 var det sammanvägda indexet 78. Resultatet av enkäten ska presenteras och analyseras på alla enheter och handlingsplan för förbättringar eller bibehållande av ett bra resultat ska tas fram och redovisas inom samverkanssystemet. Enkäten som genomfördes var förstärkt med frågor om organisatorisk och social arbetsmiljö där resultatet visar på hög arbetsbelastning och behov av förtydligande kring kränkande särbehandling vilket kommer att prioriteras under kommande år. Att medarbetarna upplever hög arbetsbelastning är förstärkt med anledning av perioder med hög frånvaro och svårigheter med bemanning som gjort att flera under perioder fått arbeta väldigt mycket.

Resultatmål: Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra.

Indikatorer/Mätpunkter	Målvärde	Utfall
Valdemarsviks kommun ska vara en arbetsgivare som våra medarbetare kan rekommendera till andra. HME 2020.		●

Analys

I genomförd HME-enkät visar resultatet att alla inte rekommenderar arbetsgivaren till andra. Analysen och uppföljningen av resultatet har påvisat att svaren beror till stor del på den press och arbetsbelastning under föregående år som pandemin utgjort i verksamheterna.

Resultat av avgångsintervjuer		●
-------------------------------	--	---

Analys

I genomförda avgångsintervjuer framför majoriteten av medarbetarna att de går vidare till nytt arbete på grund av flytt till annan ort eller att man avslutar sitt arbetsliv i samband med pension. Sammanställningen visar också på att orsaken i vissa fall beror på hög arbetsbelastning, arbetsmiljö och ledning.

Nyckeltal personalområdet			
---------------------------	--	--	--

Analys

Nyckeltal	2020	2019
Antal tillsvidareanställda	587	618
Medellålder	49 år	49 år
Antal tillsvidareanställda som arbetar heltid	71%	68%
Medelsysselsättningsgrad	93,45%	93%
Frisknärvaro	43,16%	30,77%
Långtidsjukfrånvaro	23,36%	31,83%
Sjukfrånvaro total	7,14%	5,88%
Medellön kvinnor	30 746	30 572
Medellön män	33 895	34 777
Personalomsättning	12%	11%
Arbetsskador	5 st	5 st

Resultatmål: Osakliga löneskillnader, beroende på kön, ska inte existera.

● Analys

Lönekartläggning kommer att genomföras 2021. Resultatet nedan är från den senast genomförda lönekartläggningen 2019. Utifrån genomförd lönekartläggning och arbetsvärdering har fokus under 2018 år legat på att höja kunskapen och utveckla lönebildningsprocessen. Den centrala avtalsrörelsen blev klar sent under året varför lönekartläggningen är genomförd på 2019 års lönenivåer.

Kartläggning visar att löneskillnaderna i medellön för kvinnor i jämförelse med män motsvarar 91,3 %. Handlingsplan har tagits fram för att fördjupa analyser i grupper om lika arbete. Kartläggningen visar på behovet av att fortsätta utveckla lönebildningsprocessen.

	Antal (st)	Andel (%)
Antal medarbetare	688	-
Varav kvinnor	576	83,7
Varav män	112	16,3
Kvinnors medellön i procent av männens medellön	-	91,3

Lika arbete	Antal (st)	Andel (%)
Antal grupper om lika arbete	69	-
Könsblandade grupper med både kvinnor och män	33	47,8
Grupper där män tjänar mer än kvinnor	20	29,0
Grupper där kvinnor tjänar mer än män	13	18,8
Antal analyser av löneskillnader	33	-
Antal analyser med förslag till handlingsplan	1	-

Likvärdigt arbete	Antal (st)	Andel (%)
Antal kvinnodominerade arbeten (kv > 60%)	46	66,7
Antal medarbetare i kvinnodominerade arbeten	599	87,1
Antal icke kvinnodominerade arbeten	23	33,3
Antal analyser av löneskillnader	30	
Antal analyser med förslag till åtgärd	4	

Som stöd i analysen har olika nyckeltal för lönespridning och plotterdiagram använts som tydliggör skillnaden i lönesättning mellan medarbetarna. De diagram som finns att tillgå presenterar lönesättningen utifrån kön/lön/ålder respektive kön/lön/anställningstid. Dessa nyckeltal och diagram skapar bilder av nuläget som sedan analyseras djupare utifrån frågan "varför är det skillnad i lönesättning mellan kvinnor och män?"

De grupper där det endast finns det ena könet lämnas utanför denna granskning, vilket är 26 stycken arbetsgrupper. Det innebär att granskningen av osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män har genomförts i 62 grupper vad gäller lika analysen.

De löneskillnader som finns mellan kvinnor och män som anses utföra lika arbete förklaras i många fall med hänvisning till kriterierna för individuell lönesättning. Medarbetare med lång och bred erfarenhet har ofta byggt upp hög kompetens vilket värderas lönemässigt. Dessutom har löneskillnaderna vid något tillfälle förklarats med att en av medarbetarna i gruppen har "ett visst utökat ansvar", som till exempel gruppen Handläggare. Det finns även grupper med vissa skillnader i uppdragets art som påverkar lönesättningen.

I några grupper används marknadsfaktorer som löneförklaringar. I dessa fall handlar marknadsfaktorn oftast om olika marknadslönenivåer att ta hänsyn till, konkurrens med offentlig och privata sektor, situationer då svårigheter att rekrytera och få tag i rätt person påverkar löneläget för enskilda individer i en grupp. Lönesättningen sker i organisationen men lönesättningen påverkas av omvärldsfaktorer som tillgång och efterfrågan.

Ekonomisk översikt & analys

Avsnittet ger en översiktlig och sammanfattande beskrivning av kommunens ekonomiska ställning och utveckling. Den innehåller också avstämningen mot det lagstadgade balanskravet.

Den ekonomiska utvecklingen

Året började med en kraftfull nedgång i den svenska ekonomin. Men under sommaren och hösten återhämtade sig ekonomin väl trots att hösten innebar ökad smittspridning och hårdare restriktioner. Återhämtningen i den svenska ekonomin mattades av något under de avslutande månaderna av 2020. Industrin gick relativt stark och lyftes av en utländsk efterfrågan medan den inhemska efterfrågan var dämpad och konsumtionen vände nedåt i slutet av året. Jämfört med fjärde kvartalet 2019 sjönk BNP med 2,6 procent.

Pandemins andra våg påverkade inte arbetsmarknaden lika hårt som den första då andelen sysselsatta i befolkningen sjönk med ungefär 2 procentenheter. Under andra halvåret återhämtades ungefär halva nedgången. Arbetslösheten som andel av arbetskraften ligger fortsatt på en hög historisk nivå. Den ligger vid årsskiftet på en bit under 9 procent. Arbetslösheten är högre än i EU som helhet.

För kommunsektorn blev det ett turbulent planeringsår och staten aviserade under våren ett antal kraftfulla öknings av de generella statsbidragen som betalades ut med en mindre del under våren och med merparten under sommaren. Totalt uppgick dessa för Valdemarsviks del till drygt 15 mnkr och för kommunerna totalt till närmare 20 Mrdkr. Därtill kom ökade ersättningar för höga sjuklönekostnader och kompensation till vissa verksamheter inom vård och omsorg för merkostnader i samband med Covid-19.

Sveriges befolkning ökade med 51 7607 antal invånare under året till totalt 10 379 295. För Valdemarsviks kommun rådde en omvänd situation med minskande befolkning. Vid årsskiftet var vi 7 737 invånare i kommunen vilket är en minskning med 136 personer under året.

Antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Situationen ser olika ut runtom i Sverige. I landsbygdskommunerna beräknas antalet invånare som är 80 år eller äldre öka i snitt med 33% de kommande tio åren, samtidigt som antalet invånare i yrkesför ålder

minskar med 9%. För Valdemarsvik ser bilden lite annorlunda ut där gruppen i yrkesför ålder minskar kraftigt medan grupperna unga och äldre ligger på en oförändrad nivå enligt senaste befolkningsprognosen.

Årets resultat

Resultaträkningen visar som helhet ett resultat på +16,7 mnkr för 2019 (-18,7 för 2019).

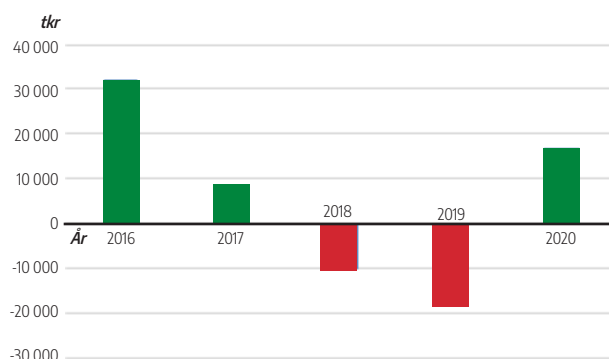

Diagram: Årets resultat. För koncernen där bolagen CVAB och VETAB inkluderas blev resultatet -16,3 mnkr för 2020 (-19,4 för 2019)

Resultatanalys, Mnkr	2020	2019	skillnad	Budget 2020	Budget avvik.
Verksamhetens intäkter	148,0	137,0	11,0	140,0	8,0
Verksamhetens kostnader	-627,3	-639,7	12,4	-623,9	-3,4
Netto	-479,3	-502,7	23,4	-483,9	4,6
Avskrivningar	-18,1	-16,2	-1,9	-15,5	-2,6
Verksamhetens netto	-497,4	-518,9	21,5	-499,4	2,0
Skatteintäkter	333,6	340,5	-6,9	342,2	-8,6
Generella statsbidrag och utjämning	181,4	160,0	21,4	167,4	14,0
Finansiella intäkter	0,8	1,2	-0,4	0,8	0,0
Finansiella kostnader	-1,6	-1,5	-0,1	-2,8	1,2
Årets resultat	16,8	-18,7	35,5	8,2	8,6

jämförelse mellan resultaträkning 2020 och 2019 samt 2020 års budget. Märkbart här är de lägre kostnaderna och de högre generella statsbidragen och utjämning. Den första är till stor del kopplad till besparingsarbetet och den andra till ökade välfärds miljarder till följd av pandemin.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravsutredning

Balanskravet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna, såväl i budget som i årsredovisning. Uppkommer ändå ett negativt resultat ska detta återställas inom tre år. Kommunens underskott att täcka från 2019 uppgår till 8,3 mnkr.

Balanskravsutredning, Mnkr	
Årets resultat enligt resultaträkning	16,7
Justering för reavinst	-0,2
Avsättning till resultatutjämningsreserv	-2,5
Årets balanskravsresultat	14,0

Reglering av det negativa balanskravsresultatet

Om balanskravsresultatet enligt för ett visst räkenskapsår är negativt, ska det i förvaltningsberättelsen för det året anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras enligt 11 kap. 12 § kommunallagen (2017:725).

Om fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte ska ske, ska en upplysning lämnas om skälen för detta.

Underskottet att täcka från 2019 på 8,3 mnkr är därmed täckt.

Resultatutjämningsreserv

Enligt lagstiftning finns möjlighet att avsätta medel till en resultatutjämningsreserv som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturykel. För Valdemarsviks del rör det sig om resultat överstigande två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Maxtaget för reserven är 5% av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

För 2019 var maxtaget 25,0 mnkr men resultatet medgav inte någon avsättning. Därför förblev resultatutjämningsreserven oförändrad 23,2 mnkr.

För år 2020 uppgår maxtaget till 25,7 mnkr. Resultatet uppgår till 16,7 mnkr och två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag är 10,3 mnkr. Detta innebär att en avsättning kan göras upp till årets maxtak. Denna avsättning blir då 2,5 mnkr.

Nettokostnader och skatteintäkter

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag.

Utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter inklusive generella statsbidrag 2016 - 2020 och exklusive jämförelsestörande poster.

Diagrammet nedan visar utvecklingen år från år. För år 2016 är staplarna höga och framförallt skatteintäktsstapeln. Detta beror på det extra statsbidrag kommunen erhöll p.g.a. högt flyktmottagande. För år 2017 ser läget annorlunda ut

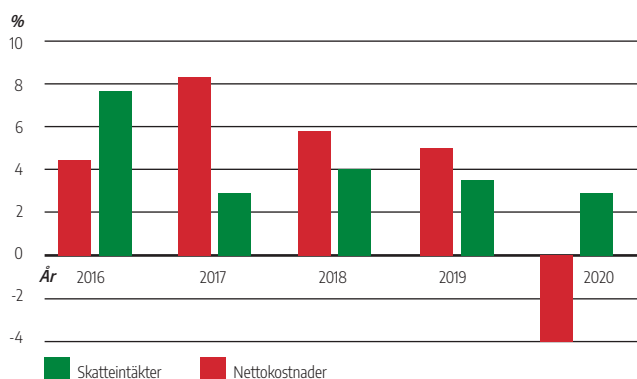

Diagram: Den procentuella utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter inklusive generella statsbidrag exklusive jämförelsestörande poster.

där nettokostnaderna ökat betydligt mer än skatteintäkterna och de generella statsbidragen. Detta var planerat då det stora resultatet 2016 medgav att 2017 års budget hade ett lågt resultat. År 2018 visar att nettokostnadsutvecklingen varit för stor i förhållande till skatteintäktsutvecklingen och detsamma gäller 2019. Under 2020 minskade nettokostnaderna relativt kraftigt samtidigt som de generella statsbidragen ökade kraftigare än vad skatteunderlaget minskade. Detta gjorde att skatteintäkter och generella statsbidrag ökade.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna

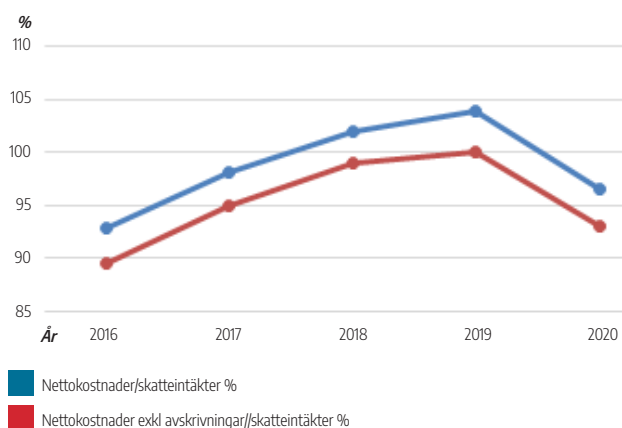

Diagram: Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Ovanstående diagram visar nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Diagrammet beskriver hur stor del av skatteintäkterna som åtgår till den löpande verksamheten. Resterande upp till 100% kan kommunen använda till finansiering eller till finansiellt sparande. Diagrammet visar nettokostnadsandelen inklusive avskrivningar och i andra linjen exklusive avskrivningar.

År 2018 användes 102 % av skatteintäkterna för att täcka verksamhetskostnaderna. Exklusive avskrivningar användes 99 %, För år 2019 användes 104 % av skatteintäkterna för att täcka verksamhetskostnaderna. Exklusive avskrivningarna användes 100 %. Under 2020 räckte det med 93% av skatteintäkterna för att täcka den löpande verksamheten och 96,5% inklusive avskrivningar.

Ekonomisk ställning

Kommunens egna kapital uppgår den sista december 2020 till 183 013 tkr (166 305 tkr) vilket innebär en soliditet om 29,4% (29,5%).

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, dvs det egna kapitalet i förhållande till tillgångarna. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångarnas och skuldernas förändring. Under 2019 minskade soliditeten med 3,7 %-enheter. Detta berodde främst på det negativa resultatet men även på att balansomslutningen ökade.

Trots det mycket goda resultatet 2020 ökade inte soliditeten utan var kvar på en oförändrad nivå. Detta beror på att balansomslutningen ökade mycket kraftigt till följd av framförallt stora investeringar på tillgångssidan och en stor upplåning på skuldsidan.

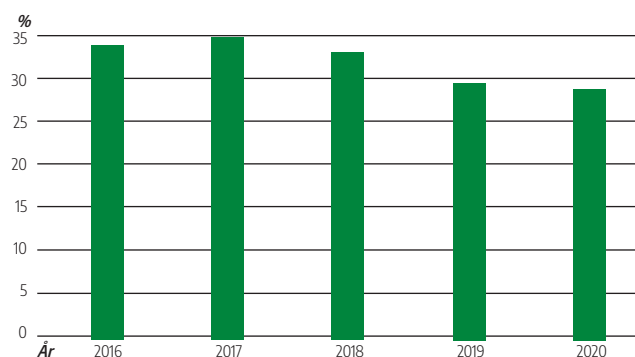

Diagram: Soliditet 2016-2019

Med kommunens samtliga pensionsförpliktelser inräknade, alltså även de som enligt lag redovisas som ansvarsförbindelse inom linje, är kommunens soliditet 3,2% (0,0 %). För 2018 var den svagt positiv men tidigare är har den varit negativ.

Finansiering

Under året har två lån om totalt 36,3 mnkr omsatts. Nyupplåningen har uppgått till 35 mnkr och avser till största delen finansiering av investeringar. Detta innebär att låneskulden har ökat under året från 192,8 mnkr till 227,8 mnkr. Samtliga lån finns hos Kommuninvest. Den genomsnittliga kapitalbindningen uppgår till 2,98 år (2,85) och räntebindningen till 2,06 år (2,6). Den genomsnittliga räntan uppgår till 0,56% (0,69). Under 2021 kommer två lån på sammanlagt 35 mnkr att omsättas.

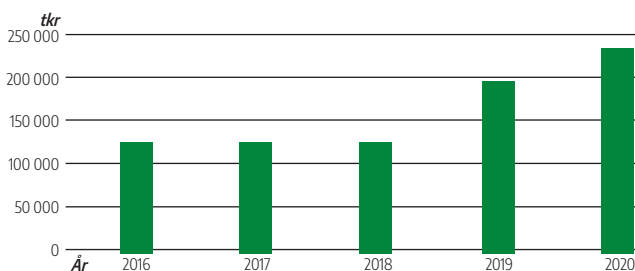

Diagram: Låneskuld. Långfristig upplåning hos Kommuninvest

Lån	Belopp mnkr	Ränta %
108766	20,0	0,37
112715	50,0	0,43
125249	20,0	0,43
103057	14,5	0,48
114929	10,0	0,01
122153	15,0	0,22
11860	15,0	0,52
80970	20,0	0,78
77295	15,0	1,33
129973	16,3	STIBOR 3 M +0,22
88296	12,0	STIBOR 3 M +0,54
128417	20,0	STIBOR 3 M +0,24

Kommunen hanterar de kommunala bolagens låneskulder genom att ta upp lån i eget namn och vidareutlåna till bolagen. I låneskulden ingår förmedlade till Centrumhuset AB och VETAB motsvarande långfristiga fordringar på bolagen med 38,9 mnkr.

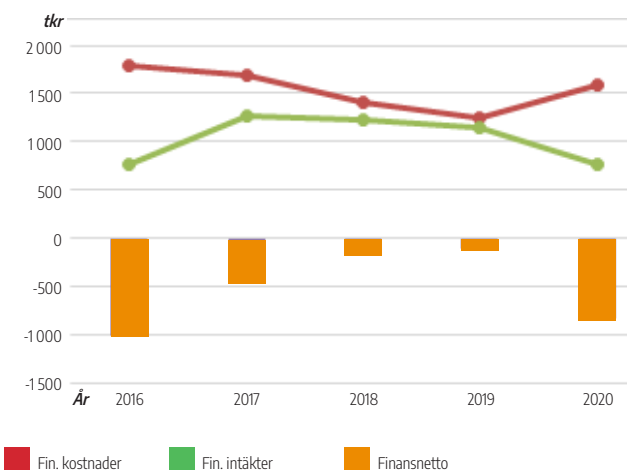

Diagram: Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella kostnaderna består av räntor på låneskulden 0,9 mnkr, ränta på pensionsavsättning 0,5 mnkr och övriga bankkostnader med mera 0,4 mnkr.

De finansiella intäkterna består av räntor på lån till koncernföretagen 0,7 mnkr, räntor från Kommuninvest 0,5 mnkr och övriga finansiella intäkter såsom utdelningar och ränta på bankkonton 0,1 mnkr.

Pensionsförvaltning

Kommunen har ingen egen pensionsmedelsförvaltning. Kommunfullmäktige har beslutat att kommunen ska hantera och tillskapa medel för pensionsreserver i egen balansräkning, där det är ekonomiskt möjligt. Under 2011 avsattes 4,0 mnkr som en del i eget kapital varav 2,8 mnkr senare har disponerats. I början av 2019 beslutade kommunfullmäktige om en ny pensionspolicy och i samband med detta beslutades även att kommunen ska försäkra upparbetad och nyintjänad förmånsbestämd ålderspension. Detta beslut verkställdes under 2019. Merparten av pensionsavsättningarna i balansräkningen försäkrades då. Kvarvarande ca 10 mnkr utgörs av pensioner till ett antal individer och pensionsförmåner som inte omfattas av försäkringen. Merparten kopplat till PA-KL och äldre avtal.

Nedanstående tabell avser pensioner inklusive löneskatt.

Pensionsförpliktelser, mnkr	2018	2019	2020
Avsättning för pensioner	47,7	10,6	10,4
Ansvarsförbindelser	174,8	168,4	163,4
Total pensionsförpliktelse i balansräkning	222,5	179,0	173,8
Pensionsförpliktelse i försäkring	0	21,9	21,9
Summa pensionsförpliktelser	222,5	200,9	195,7
Förvaltade pensionsmedel marknadsvärde, försäkringskapital	0	27,9	29,5
Pensionsreserv (del av eget kapital)	1,2	1,2	1,2

Budgetavvikelser

Sektorens avvikelse är totalt -13,3 mnkr (-28,2). Det budgeterade resultatet uppgick till +8,3 mnkr.

Finansieringsresultat uppgår till +21,7 mnkr.

Mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	170,0	173,0	-3,0
Stöd och Omsorg	225,9	225,6	+0,3
Samhällsbyggnad och Kultur	41,6	48,8	-7,2
Service och Administration	25,6	29,3	-3,7
Kommunchef med stab	6,8	6,1	+0,7
Räddningstjänsten	7,2	7,3	-0,1
Politisk organisation	2,9	3,4	-0,5
Överförmyndare	1,7	1,5	+0,2
Revisorerna	0,7	0,7	0,0
Summa	482,4	495,7	-13,3

Investeringar

Årets nettoinvesteringar exklusive miljöprojekten var budgeterade till 64,7 mnkr. Utfallet blev 61,4 mnkr. De största investe-

ringarna under året har varit de båda nya förskolorna i Sörby respektive Loviseberg. Andra stora projekt har varit vattenverket, köksrenoveringen i Gusum samt renoveringen av Ringgården. En mer detaljerad sammanställning av investeringarna med budgetavstämning finns under räkenskaperna.

Fem år i sammandrag

Den kommunala skattesatsen har under alla de fem redovisade åren varit oförändrad 22:48. Den senaste höjningen genomfördes 2016 med 50 öre.

Reslutat (mnkr)	2016	2017	2018	2019	2020
Årets resultat	32,3	8,7	-10,2	-18,7	16,7
Balanskravsresultat	32,3	8,6	-11,9	-19,1	+14,0
Budgetavvikelse totalt	+26,3	+6,3	-18,3	-31,9	+8,4
Budgetavvikelse förvaltning/ sektorerna	-1,0	-0,4	-14,4	-28,2	-13,3
Finansnetto	-1,0	-0,4	-0,1	-0,3	-0,8
Nettoinvesteringar	21,9	37,1	26,5	25,4	61,4
Låneskuld	127,8	127,8	127,8	192,8	227,8

Nyckeltal (procent)	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnader/ skatteintäkter och statsbidrag	93	98	102	104	96
Balanslikviditet	99	90	88	95	92
Soliditet	35	35	33	29	29

Invånarantal	2016	2017	2018	2019	2020
Befolkning 31/12	7 809	7 920	7 956	7 873	7 737
Flyttningsnetto	+95	+133	+70	-41	-95
Födelsenetto	-33	-22	-34	-43	-41

Koncernen Valdemarsviks kommun

I koncernen Valdemarsviks kommun ingår förutom modern kommunen de båda aktiebolagen Centrumhuset i Valdemarsvik AB (CVAB) och Valdemarsvik Etablerings AB (VETAB). Båda bolagen är fastighetsbolag utan egen anställd personal. CVAB äger och förvaltar Sjöhuset och Funkishuset. VETAB äger och förvaltar kommunhuset Strömsvik. Endast CVAB har externa hyresgäster.

VETAB redovisar ett nollresultat och har per 20201231 en balansomslutning på 9,1 Mkr.

CVAB redovisar en förlust på 0,4 Mkr och har per 20201231 en balansomslutning på 36,4 Mkr. Orsaken till förlusten är den låga uthyrningsgraden i Sjöhuset. Sjöhuset är under försäljning och står inför en betydande ombyggnation.

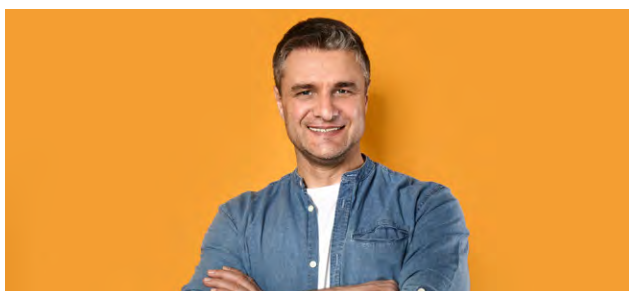
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Under inriktningsmålet "Den resurseffektiva kommunen" uttrycks de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i kommunstyrelsens verksamhetsplan.

Kommunens överskott ska motsvara minst 1,5% av kommunens intäkter i form av skatter och generella statsbidrag. Soliditeten ska vara oförändrad. Kommunen ska finansiera minst 50% av de aktuella investeringarna utan att låna.

Tidigare har även målet om oförändrad skattesats uttryckts. Resultatet uppgår till 3,2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Soliditeten är oförändrad. Nettoinvesteringarna uppgick till 64,0 mnkr och nyupplåningen till 35,0 mnkr. Årets resultat uppgick till 16,7 mnkr och avskrivningarna till 18,1 mnkr vilket skapar ett finansieringsutrymme på 34,8 mnkr. Drygt 50% av investeringarna har således kunnat finansieras med egna medel. Att nyupplåningen varit högre beror på förändringar i rörelsekapitalet.

Personalredovisning

Kompetensförsörjning

Året som gått har varit präglad av omställning och bemanning med anledning av pandemin. Det har inneburit ett högt tryck på verksamheterna att först arbeta med personalreducering och omställning av verksamheter för att direkt därefter gå in i en period med hög frånvaro och därmed stort bemanningsbehov till följd av pandemin.

Året började med att stärka cheferna i omställningsarbete genom utbildning i förändringsledning. På grund av rådande pandemi har utvecklingsarbetet kring hållbart ledarskap och

medarbetarskap har fått stå tillbaka något för att istället ha fokus på riskbedömningar och bemanningsfrågor.

Arbetet med heltid som norm fortgår och medelsysselsättningen har ökat något från 93 % 2019 till 93,45 % 2020 och andelen heltidsanställda har ökat från 68 % 2019 till 71 % 2020. Andelen kvinnor ökade något i jämförelse med 2019 i förhållande till andelen män 83 % kvinnor och 17% män.

Valideringsutbildningen från vårdbiträde till undersköterska genomfördes med stöd från Omställningsfonden med lyckat resultat. Alla deltagare klarade valideringen.

Utveckling av lönepolitiken fortgår och alla yrkesgrupper ingår numera i individuell lönebildning.

Arbetsmiljö

En förstärkt HME-enkät genomfördes under hösten och det sammanvägda indexet är 76 i 2020 års mätning. Enkäten redovisas i främst tre områden; motivation, ledarskap och styrning och ett sammanvägt index beräknas på de tre delindexen. Under 2018 var det sammanvägda indexet 78. Resultatet av enkäten ska presenteras och analyseras på alla enheter och handlingsplan för förbättringar eller bibehållande av ett bra resultat ska tas fram och redovisas inom samverkanssystemet. Enkäten som genomfördes var förstärkt med frågor om organisatorisk och social arbetsmiljö där resultatet visar på hög arbetsbelastning och behov av förtydligande kring kränkande särbehandling vilket kommer att prioriteras under kommande år. Att medarbetarna upplever hög arbetsbelastning är förstärkt med anledning av perioder med hög frånvaro och svårigheter med bemanning som gjort att flera under perioder fått arbeta väldigt mycket.

Företagshälsovård

Företagshälsovården flyttade under året in i kommunens lokaler i Bäckadal.

Kommunens personal

Tillsvidare anställda	Kvinnor 2019	Kvinnor 2020	Män 2019	Män 2020
Avdelning Service och Administration	50	46	7	6
Sektor Barn Utbildning och Arbetsmarknad	159	149	31	35
Sektor Samhällsbyggnad och Kultur	11	9	31	23
Sektor Stöd och Omsorg	286	276	30	32
Stab Sektorchef Chef SA	8	7	4	3
Kommundirektör	1	0	0	1
Totalt	515	487	103	100

År	2019	2020
Totalt antal anställda	618	587

Sjukfrånvaro i procent av all arbetad tid januari-december per sektor	Totalt	>59 dagar	Totalt	>59 dagar
	2019	2019	2020	2020
Avdelning Service och Administration	3,87	26,43	3,54	14,72
Sektor Barn Utbildning och Arbetsmarknad	5,46	23,77	7,63	26,83
Sektor Samhällsbyggnad och Kultur	3,96	39,6	3,53	39,05
Sektor Stöd och Omsorg	7,05	37,05	8,18	20,78
Stab Sektorchefer Chefer SA	1,21	0,00	1,01	0,00
Totalt	5,88	31,83	7,14	23,36

Under ett år präglad av pandemin har den totala sjukfrånvaron har ökat till 7,14%.

Sjukfrånvaro i procent av all arbetad tid januari-december	2019	2020
Total sjukfrånvaro	5,88	6,84
Kvinnor	6,50	7,51
Män	3,75	4,54

Varav långtidsjukfrånvaro (>59) dagar	31,83	25,58
Kvinnor	34,07	26,47
Män	18,38	20,55

Åldersindelad totalt	2019	2020
29 år och yngre	4,68	6,31
30-49 år	5,19	7,33
50 år och äldre	6,55	7,16

Varav långtidsjukfrånvaro (>59) dagar	2019	2020
29 år och yngre	14,98	14,22
30-49 år	20,11	19,10
50 år och äldre	40,11	27,97

Sjukfrånvaron har ökat inom alla åldrar, särskilt hög har ökningen varit i åldersgruppen kvinnor 30-49 år samt män upp till 29 år.

Arbetsmiljö och hälsa

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Procent	2019	2020
Total sjukfrånvaro	5,89	7,14
Varav långtidsjukfrånvaro (>59) dagar	31,74	23,36

Total sjukfrånvaro kön	2019	2020
Kvinnor	6,51	7,81
Män	3,75	4,79

Total sjukfrånvaro åldersindelad	2019	2020
29 år eller yngre	3,03	6,31
30 - 49 år	6,85	7,33
50 år eller äldre	5,32	7,16

Räkenskaper

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING		Kommunen		Sammanställd	
(belopp i mnkr)		2020	2019	2020	2019
Verksamhetens intäkter	not 1	148,0	137,0	148,9	138,2
Verksamhetens kostnader	not 2	-627,3	-639,7	-626,3	-639,1
Avskrivningar	not 2	-18,1	-16,2	-20,1	-17,9
Verksamhetens nettokostnader		-497,4	-518,9	-497,5	-518,8
Skatteintäkter	not 3	333,5	340,5	333,5	340,5
Skatteutjämnung	not 4	158,9	138,5	158,9	138,5
Fastighetsavgift	not 4	22,5	21,5	22,5	21,5
Summa skatteintäkter och bidrag		514,9	500,5	514,9	500,5
Finansiella intäkter	not 5	0,8	1,2	0,5	0,5
Finansiella kostnader	not 6	-1,6	-1,5	-1,6	-1,5
Summa finansnetto		-0,8	-0,3	-1,1	-1,0
Resultat före extraordinära poster		16,7	-18,7	16,3	-19,3
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
Skatt på årets resultat		0	0	0	-0,1
ÅRETS RESULTAT	not 7	16,7	-18,7	16,3	-19,4

Kassaflödesrapport

Kommunen, sammanställd.

(belopp i mnkr)	not	2020	2019	2020	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		16,7	-18,7	16,3	-19,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster		0	4,0	0	
- Av- / Nedskrivningar		19,3	16,2	21,3	17,9
- Avsättningar pensioner		-0,2	-37,1	-0,2	-37,1
- Avsättning deponi		0	0	0	0
- Övriga ej likviditetspåverkande poster		-0,1	0,1	-0,1	0,1
Justering för rörelsekapitalförändring	not 8	-3,0	-8,2	-7	-5,2
Kassaflöde från löpande verksamhet		32,7	-47,7	34,3	-43,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillg	not 9	-64,0	-26,0	-66,8	-30,4
Försäljning av materiella anläggningstillg		0	0,6	0	0,6
Investering i finansiella anläggningstillg		2,0	0	2,0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillg		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-62,0	-25,4	-64,8	-29,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning av långfristiga fordringar		-2,2	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0,3	0	0
Nyupptagna lån		35	65	35	65
Amortering av skuld					
Ökning övriga långfristiga skulder					
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		32,8	65,3	35	65
Årets kassaflöde		3,5	-7,8	4,5	-8,5
Likvida medel vid årets början		35,4	43,2	36,5	45,0
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		38,9	35,4	41,0	36,5

Balansräkning

Kommunen, samanställd.

(belopp i mnkr)	31-dec	2020	2019	2020	2019
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	not 10				
Mark, byggnader, tekniska anläggningstillgångar		354,7	323,2	392,6	363,2
Maskiner och inventarier		19,8	24,1	21,6	26,1
Pågående nyanläggningar		17,4	0	17,4	0
Finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Långfristiga fordringar	not 11	38,9	36,7	0	0
Värdepapper och andelar	not 12	8,7	10,7	7,7	9,7
Summa anläggningstillgångar		439,5	394,7	439,4	399,0
Omsättningstillgångar					
Förråd		0,3	0,3	0,3	0,3
Exploateringsfastigheter	not 13	0,2	0,4	0,2	0,4
Kortfristiga fordringar	not 14	143,6	132,8	138,6	127,9
Kassa och bank		38,9	35,4	41,0	36,5
Summa omsättningstillgångar		183,0	168,9	180,1	165,1
SUMMA TILLGÅNGAR		622,5	563,5	619,5	564,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	not 15	183,0	166,3	183,6	166,6
därav årets resultat		16,7	-18,7	16,3	-19,4
Summa eget kapital		183,0	166,3	183,6	166,6
Avsättningar	not 16				
Avsättningar pensioner		10,4	10,6	10,4	10,6
Avsättning återställande av deponi					
Summa avsättningar		10,4	10,6	10,4	10,6
Skulder					
Långfristiga skulder	not 17	230,4	195,5	230,4	195,5
Kortfristiga skulder	not 18	198,7	191,1	195,1	191,3
Summa skulder		429,1	386,6	425,5	386,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		622,5	563,5	619,5	564,1
Ansvars- och borgensförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits					
bland avsättningar och skulder	not 19	163,6	168,4	163,6	168,4
Borgensåtaganden	not 20	0,1	0,2	0,1	0,2

Noter och redovisningsprinciper

	Kommunen		Sammanställd	
(Tkr)	2020	2019	2020	2019
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Intäkter enligt driftsredovisningen	148,0	137,0	148,9	138,2
Eliminiering interna mellanhavanden				
Återbet AFA-Försäkring (jämf.stör. poster)				
Summa verksamhetens intäkter	148,0	137,0	148,9	138,2
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Kostnader enligt driftsredovisningen	-627,3	-639,7	-626,3	-639,1
Avskrivningar	-18,1	-16,2	-20,1	-17,9
Nedskrivningar				
Interna kostnader				
Övriga kostnader				
Summa verksamhetens kostnader	-645,4	-655,9	-646,4	-657,0
Not 3 Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	341,1	343,7	341,1	343,7
Slutavräkning 2018	0,0	0,2	0,0	0,2
Slutavräkning 2019	-2,0	-3,4	-2,0	-3,4
Preliminär slutavräkning 2020	-5,6		-5,6	
Summa skatteintäkter	333,5	340,5	333,5	340,5
Not 4 Skatteutjämning				
Inkomstutjämning	111,9	110,0	111,9	110,0
Kostnadsutjämning	4,3	-2,6	4,3	-2,6
Regleringsbidrag	8,1	5,6	8,1	5,6
Regleringsavgift	0	0	0	0
Strukturbidrag	0	0	0	0
Utjämningsbidrag LSS	13,7	16,8	13,7	16,8
Fastighetsavgift	22,5	21,5	22,5	21,5
Generella Statsbidrag	20,9	8,7	20,9	8,7
Summa skatteutjämning	181,4	160,0	181,4	160,0
Not 5 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,5	0,5	0,5	0,5
Ränta förlagsbevis Kommuninvest	0	0	0	0
Räntor från koncernföretag	0,3	0,7	0	0
Summa finansiella intäkter	0,8	1,2	0,5	0,5
Not 6 Finansiella kostnader				
Räntor på lån	-1,3	-1,0	-1,3	-1,0
Räntor på pensionsavsättning	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Räntekostn. leverantör och övr. fin kostnad	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3
Effekt sänkn diskonteringsräntan RIPS-07	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	-1,6	-1,5	-1,6	-1,5

Not 7 Årets resultat

Avstämning mot balanskravet:				
Årets resultat	16,7	-18,7	16,3	-19,4
Reservering medel till resultatutjämningsres.	-2,5	0		
Justering för reavinster	-0,2	-0,4		
Årets balanskravsresultat	14,0	-19,1	16,7	

Not 8 Justering för rörelsekapitalets förändring

Ökning (-)/minskning (+) kortfr.fordringar	-11,2	-6,0	-11,2	-2,9
Ökning (+)/minskning (-) kortfr. skulder	8,0	-2,4	4,0	-2,5
Ökning (-)/minskning (+) förråd/expl fastigh.	0,2	0,2	0,2	0,2
	-3,0	-8,2	-7,0	-5,2

Not 9 Investering i materiella anläggningstillgångar

Årets utgifter exkl. miljösaneringsprojekt	-63,9	-25,9	-66,7	-30,3
Intäkt/kostnad Toverumstippen	0	0		0
Kostnad Spånskivedeponin	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	-64,0	-26,0	-66,8	-30,4

Not 10 Materiella anläggningstillgångar**Mark, byggnader och tekniska anläggningar**

Anskaffningsvärde				
Vid årets början	686,7	664,5	834,5	808,1
Årets investeringar	45,8	22,3	48,6	26,5
Årets försäljningar	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Utrangeringar/omklassificeringar	3,0	-0,1	3,0	-0,1
Vid årets slut	735,5	686,7	886,1	834,5

Akkumulerade avskrivningar

Vid årets början	-355,9	-342,7	-424,1	-409,5
Årets avskrivningar	-15,1	-13,2	-16,8	-14,6
Årets försäljningar	0,0	0,0	0	0
Nedskrivningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	-2,2	0,0	-2,2	0
Vid årets slut	-373,2	-355,9	-443,1	-424,1

Akkumulerade nedskrivningar

Vid årets början	-7,6	-7,6	-47,1	-47,1
Årets nedskrivningar			-3,2	
Årets försäljningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	0	0	0	0
Vid årets slut	-7,6	-7,6	-50,3	-47,1

Bokfört restvärde vid årets slut

Markreserv	23,6	23,6	23,6	23,6
Verksamhetsfastigheter	185,0	156,8	185,0	156,8
Fastigheter affärsverksamhet	85,1	83,4	123,0	123,4
Publika fastigheter	47,8	46,2	47,8	46,2
Fastigheter annan verksamhet	13,3	13,2	13,3	13,2
	354,7	323,2	392,7	363,3

Inventarier och maskiner

Anskaffningsvärde				
Vid årets början	96,8	93,5	100,6	97,2
Årets investeringar	3,0	3,2	3,0	3,3
Årets försäljningar	-0,0	0	-0,0	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-5,8	0,1	-5,8	0,1
Vid årets slut	94,0	96,8	97,8	100,6

Ackumulerade avskrivningar

Vid årets början	-72,8	-69,9	-74,6	-71,4
Årets avskrivningar	-3,0	-2,9	-3,3	-3,2
Årets försäljningar	0	0	0	0
Nedskrivningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	1,7	0	1,7	0
Vid årets slut	-74,1	-72,8	-76,2	-74,6

Ackumulerade nedskrivningar

Vid årets början	0,1	0,1	0,1	0,1
Årets nedskrivningar				
Årets försäljningar				
Utrangeringar/omklassificeringar	-0,1		-0,1	
Vid årets slut	0	0,1	0,0	0,1

Bokfört restvärde vid årets slut

Inventarier och maskiner	19,8	24,1	21,6	26,1
--------------------------	------	------	------	------

Pågående nyanläggn. exkl. miljösaneringsprojekt**Anskaffningsvärde**

Vid årets början	0	0,0	0	0
Färdigställt och överfört till annat slag av tillgång	0	0	0	0
Omklassificeringar	2,2	0	2,2	0
Årets investeringar	12,6	0	12,6	0
Årets investeringar EU-projekt	2,6	0	2,6	0
Vid årets slut	17,4	0	17,4	0

Bokfört restvärde pågående nyanläggn årets slut

Miljösaneringsprojekt Valdemarsviken	-6,6	-10,7	-6,6	-10,7
Miljösaneringsprojekt Gusums bruksområde	-1,5	-1,7	-1,5	-1,7
Skuldbokförda investeringsbidrag	8,1	12,4	8,1	12,4
	0	0	0	0

Not 11 Långfristiga fordringar

Valdemarsviks Etablerings AB	4,7	4,7	0	0
Centrumhuset AB	34,2	32,0	0	0
Summa långsiktiga fordringar	38,9	36,7	0	0

Not 12 Värdepapper och andelar

Aktier				
Valdemarsviks Etablerings AB	0,1	0,1	0	0
Centrumhuset AB	0,9	0,9	0	0
Förenade Småkommuners Försäkrings AB	0	2,0	0	2,0
Östsvenska Yrkeshögskolan	0,05	0,05	0,05	0,05
Räddningstjänsten Östra götaland	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest Ekonomisk Förening				
Andelskapital	0,3	0,3	0,3	0,3
Förlagslån	1,3	1,3	1,3	1,3
Särskild medlemsinsats	5,2	5,2	5,2	5,2
Inera (SKL)	0,05	0,05	0,05	0,05
Kommunassurans Syd	0,5	0,5	0,5	0,5
Övrigt				
Summa värdepapper och andelar	8,7	10,7	7,7	9,7

Andelskapitalet i Kommuninvest Ekonomisk Förening avser inbetalt andelskapital vid medlemskapet.

Det totala insatskapitalet för Valdemarsviks kommun per 2019-12-31 uppgår till 6 891 300 kr.

Not 13 Exploateringsfastigheter

Vid årets början	0,4	0,5	0,4	0,5
Utgifter område Fyrtorp				
Utgifter område Borg				
Årets försäljning	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Reavinst				
Vid årets slut	0,2	0,4	0,2	0,4

Not 14 Kortfristiga fordringar

Mervärdesskatt	2,7	3,3	2,7	3,4
Konsumtionsavgifter	1,5	1,8	1,5	1,8
Barn- och äldreomsorgsavgifter	3,2	2,0	3,2	2,0
Övriga fakturafordringar inklusive hyror	5,0	1,8	4,8	1,8
Avräkning Valdemarsviks Etablerings AB	4,3	4,8	0	0
Övriga interimsfordringar	99,6	98,3	98,1	97,8
Övriga fordringar	27,3	20,8	28,3	21,1
Summa kortfristiga fordringar	143,6	132,8	138,6	127,9

Not 15 Eget kapital

Årets resultat	16,7	-18,7	16,3	-19,4
Resultatutjämningsreserv	25,7	23,2	25,7	23,2
Pensionsreserv	1,3	1,3	1,3	1,3
Övrigt eget kapital	139,3	160,5	140,3	161,5
Summa eget kapital	183,0	166,3	183,6	166,6

Not 16 Avsättningar

Pensioner	8,4	8,5	8,4	8,5
Löneskatt pensioner	2,0	2,1	2,0	2,1
Summa avsättningar	10,4	10,6	10,4	10,6

Specifikation avsättning pensioner				
Ingående avsättning	10,6	47,7	10,6	47,7
Nyintjänad pension	0,1	0,1	0,1	0,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,3	1,3	0,3	1,3
Försäkring	0,0	-33,1	0,0	-33,1
Nya efterlevandepensioner	0,1	0,2	0,1	0,2
Övrig post	0,1	-4,3	0,1	-4,3
Årets utbetalningar	-0,8	-1,3	-0,8	-1,3
Utgående avsättning	10,4	10,6	10,4	10,6

Not 17 Långfristiga skulder

Lån hos Kommuninvest	227,8	192,8	227,8	192,8
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Gatukostnadsersättningar	1,1	1,2	1,1	1,2
Anslutningsavgifter	1,5	1,5	1,5	1,5
Summa långfristiga skulder	230,4	195,5	230,4	195,5

Not 18 Kortfristiga skulder

Preliminärskatt och arbetsgivaravgifter	14,6	12,8	14,6	12,8
Pensionsskuld avgiftsbestämd del	11,5	11,1	11,5	11,1
Löneskatt avgiftsbestämd del	5,5	5,5	5,5	5,5
Semesterlöneskuld	21,4	22,1	21,4	22,1
Mervärdesskatt	0,4	1,3	0,5	1,3
Slutavräkningar kommunalskatt	11,0	3,7	11,0	3,7
Övriga leverantörs/interimsskulder	63,9	64,2	60,2	64,4
Skuld saneringsprojekt	70,4	70,4	70,4	70,4
Summa kortfristiga skulder	198,7	191,1	195,1	191,3

Not 19 Pensionsförpliktelser

Pensionsförmåner intjänade före 1998	131,7	135,5	131,7	135,5
Löneskatt	31,9	32,9	31,9	32,9
	163,6	168,4	163,6	168,4
Specifikation pensionsförpliktelser				
Ingående ansvarsförbindelse	167,4	174,8	167,4	174,8
Aktualisering				
Ränteuppräknig	1,0	1,1	1,1	1,1
Förändring av diskonteringsräntan				
Basbeloppsuppräknig	4,1	4,4	4,1	4,4
Övrig post	0,3	-2,6	0,3	-2,6
Bromsen				
Årets utbetalningar	-10,2	-10,2	-10,2	-10,2
Intjänad visstidspension förtroendevalda	1,0	0,9	1,0	0,9
Utgående ansvarsförbindelse	163,6	168,4	163,6	168,4
Aktualiseringsgrad	93%	93%	93%	93%

Not 20 Borgensåtaganden

Valdemarsviks IF	0,0	0,1	0,0	0,1
Kommunalt förlustansvar för egnahem	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa borgensåtaganden	0,1	0,2	0,1	0,2

Valdemarsviks kommun har i september 1994 ingått en solidarisrisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Valdemarsviks kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229 801 864 kronor och totala tillgångar till 525 483 415 941 kronor. Valdemarsviks kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 283 456 536 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 302 640 735 kronor.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Undantaget investeringsbidrag som till viss del minskat anskaffningsvärdet och därmed inte redovisats enligt rekommendation RKR 18.1 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Ej utnyttjade investeringsbidrag till miljösaneringsprojekten är skuldbokförda.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Sammanställd redovisning. I den kommunala koncernen ingår två helägda fastighetsbolag, Centrumhuset i Valdemarsvik AB samt Valdemarsviks Etablerings AB. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning. Långfristiga skulder avser lån som upptagits för att finansiera investeringar. Kommande års amorteringar klassificeras som kortfristiga skulder. Som långfristiga skulder har även upptagits eventuella lån som förfaller under 2020 och som avses konverteras/omsättas.

Pensionsskulden redovisas enligt blandad modell. Det innebär att pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning och tidigare års intjänade pensioner redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas, dvs. lika stora nominella belopp varje år under den beräknade nyttjandeperioden, mellan 3 och 50 år. Avskrivningen baseras på ursprungligt anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde och påbörjas när tillgången tas i bruk. Intern ränta har under år 2016 belastat färdigställda anläggningstillgångar med 2,5%.

Fr.o.m. 2014 har övergång till komponentavskrivning enligt RKR 11.4 påbörjats. De två största projekten ombyggnad Vammaraskolan och ny förskola i Gusum har aktiverats i de komponenter som bedömts väsentliga. Under 2016 har komponentavskrivning införts i sin helhet.

Omsättningstillgångar: Värdering av omsättningstillgångar har skett i enlighet med kapitel 6 lagen om kommunal redovisning. Påbörjade exploateringsområden redovisas som omsättningstillgång. Omklassificering av markreserv till omsättningstillgång vid exploatering sker då detaljplan fastställts och vunnit laga kraft.

Särskilda noteringar: Valdemarsviks kommuns samtliga leasingavtal gällande inventarier klassificeras som operationella, med en avtalstid om högst tre år.

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar: Tillgångar som är avsedda att ägas under längre tid.

Avskrivningar: Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde. Avskrivningar är kostnader som har uppkommit genom att inventarier och fastigheter har använts och förslitits under året.

Avsättningar: Skuld som är osäker till belopp eller betalningstidpunkt.

Kortfristiga skulder: Skulder som kan komma att betalas inom ett år från balansräkningens datum.

Likviditet: Betalningsförmåga på kort sikt. Förhållandet mellan lätt realiserbara tillgångar och kortfristiga skulder.

Långfristiga skulder: Skulder som återbetalas på längre tid än ett år.

Nettoinvesteringar: Investeringar efter avdrag för investeringsbidrag.

Nettokostnader: Driftkostnader efter avdrag för driftsbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Omsättningstillgångar: Tillgångar som relativt snabbt kan omsättas till likvida medel.

Rörelsekapital: Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet: Andelen av eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens ekonomiska styrka på lång sikt.

Driftredovisning

Nedan redovisas en sammanfattning av resultatet enligt verksamhetsindelning. För mer detaljerad analys hänvisas till sektorernas verksamhetsberättelser.

Verksamhet	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto 2019
Politisk verksamhet	6,5	0,4	6,9	6,2
Infrastruktur skydd mm	29,1	14,1	43,2	30,2
Fritid och kultur	12,5	12,1	24,6	14,6
Pedagogisk verksamhet	180,5	24,9	205,4	181,9
Vård och omsorg	228,1	43,2	271,3	232,3
Särskilt riktade insatser	2,3	12,8	15,1	1,9
Kommungemensamma	31,8	54,6	86,4	30,7
Affärsverksamhet	3,7	34,8	38,5	2,4
Finansiering	-511,1	542,2	31,1	-481,5
Summa	-16,7	739,1	722,4	18,7

Investeringsredovisning

Projekt, Mkr	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse 2020
FÖRSKOLOR SÖRBY, LOVISEBERG	36,2	37,1	-0,9
FASTIGHETSUNDERHÅLL ENLIGT PLAN	3,1	2,4	0,7
TOPPBELÄGGNINGAR ENLIGT PLAN	1,25	1,7	-0,4
RINGGÅRDEN RENOVERING	5,0	3,4	1,6
LEKPLATSER UNDERHÅLL ENLIGT PLAN	0,25	0,0	0,25
BRYGGOR EKÖNS CAMPING/YXNINGEN	1,0	0,6	0,4
SIMHALLEN GUSUM	0,0	0,0	0,0
UTRUSTNING GATA OCH FASTIGHET	0,5	0,1	0,4
KÖKSRENOVERING GUSUMS SKOLA	4,5	4,7	-0,2
GRÄNNÄS RESTAURANG	0,3	0,0	0,3
GRÄNNÄS CAMPING	0,1	0,0	0,1
KULVERT FIFALLÅN	0,5	0,0	0,5
LÖTABORG RIVNING EXPLOATERING	0,8	0,4	0,4
INFRASTRUKTURÅTGÄRDER	1,2	1,0	0,2
DELSUMMA	54,7	51,5	3,2
INVENTARIER BUA	1,0	0,3	0,7
INVENTARIER SO	0,6	0,2	0,4
INVENTARIER SOK, SOA, STAB	0,05	0,1	-0,05
ARBETSMILJÖ OCH SÄKERHETSÅTGÄRDER	0,3	0,0	0,3
ENERGISPARÅTGÄRDER	0,4	0,3	0,1
LOKALVÅRDSUTRUSTNING	0,05	0,0	0,05
KÖKSUTRUSTNING	0,1	0,1	0,0
IT-INVESTERINGAR	2,0	1,4	0,6
VÅRDSAMVERKAN	0,5	0,4	0,1
UNDERSÖKNING KOLPLAN	0,0	0,4	-0,4
EKÖN/ÄMTÖ	0,0	0,3	-0,3
DETALJPLAN STATIONSHUSET V-VIK	0,0	0,2	-0,2
SPÅNSKIVEDEPONIN	0,0	0,1	-0,1
ÖVRIGT	0,0	0,1	-0,1
SUMMA	59,7	55,4	4,3
AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET			
VATTEN- OCH AVLOPPSANLÄGGNINGAR	3,0	2,6	0,4
NYTT VATTENVERK FALLINGEBERG	2,0	3,4	-1,4
SUMMA AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	5,0	6,0	-1,0
RESERV	1,0	0,0	1,0
NETTOINVESTERINGAR	65,7	61,4	4,3
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR			
UTLÄMNAD LÅN TILL CENTRUMHUSET OCH VETAB	3,5	2,2	1,3
SUMMA ATT FINANSIERA	69,2	63,6	5,6

Särredovisning VA-enheten

Enligt vattentjänstlagen ska va-huvudmannen årligen upprätta en separat balans- och resultaträkning för verksamheten. I Valdemarsviks kommun bedrivs VA-verksamheten i förvaltningsform inom sektor samhällsbyggnad & kultur. Verksamheten finansieras via bruks- och anläggningsavgifter.

RESULTATRÄKNING (Belopp i mnkr)		2020	2019
Verksamhetens intäkter	not 1	18,3	16,8
Verksamhetens kostnader	not 2	-13,8	-12,6
Avskrivningar		-3,5	-3,2
Verksamhetens nettokostnader		1,0	1,0
Finansiella kostnader	not 3	-1,0	-1,0
Resultat efter finansiella poster		0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		0,0	0,0

BALANSRÄKNING (belopp i mnkr)	31-dec	2020	2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	not 4	72,9	70,8
Summa anläggningstillgångar		72,9	70,8
Omsättningstillgångar			
Förråd		0,3	0,3
Kortfristiga fordringar	not 5	9,4	7,7
Summa omsättningstillgångar		9,6	8,0
SUMMA TILLGÅNGAR		82,6	78,8

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	not 6	4,2	4,2
därav årets resultat		0	0,3
Summa eget kapital		4,2	4,2
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	not 7	0,2	0,2
Summa avsättningar		0,2	0,2
Skulder			
Långfristiga skulder	not 8	73,0	70,8
Förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter	not 9	1,2	0,0
Kortfristiga skulder	not 10	4,0	3,6
Summa skulder		78,1	74,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		82,6	78,8
Pensionsförmåner intjänade före 1998		2,4	2,4

BOKSLUTSKOMMENTARER - NOTER (Belopp i mnkr)	2020	2019
---	------	------

Noter till resultaträkningen

Not 1 Verksamhetens intäkter

Brukningsavgifter (externa och interna)	16,4	14,8
Anslutningsavgifter	1,5	1,5
Övriga externa intäkter	0,5	0,5
Övriga interna intäkter	0	0,0
	18,3	16,8

Anslutningsavgifter vilka bedömts uppgå till väsentliga belopp är skuldbokförda som en förutbetalad intäkt och periodiseras linjärt över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod, mellan 9 och 50 år.

Not 2 Verksamhetens kostnader

Personalkostnader	-4,7	-4,3
Från kommunen fördelade gemensamma kostn.	-0,1	-0,4
Övriga verksamhetskostnader	-8,9	-7,9
	-13,8	12,6

Kommunens gemensamma kostnader har fördelats utifrån framtagna fördelningsnyckel. Personalrelaterade gemensamma kostnader är beräknade utifrån VA-enhetens andel av kommunens personalbemannning. Övriga gemensamma kostnader är beräknade utifrån VA-enhetens omsättningsandel i förhållande till kommunen, alternativt sektor Samhällsbyggn & Kultur. Kostnaden för telefonväxel/reception och sekt Samhällsbyggn/Kulturs ledning/administration, är beräknad enligt schablon. Kostnaden för ekonomi är beräknad efter nedlagd tid.

Not 3 Finansiella kostnader

Ränta på långfristiga skulder hos kommunen	-1,1	-1,2
--	------	------

Noter till balansräkningen

Not 4 Materiella anläggningstillgångar

Akkumulerade anskaffn.värden tkr		
Vid årets början	174,5	168,8
Omklassificeringar	0	0
Årets investeringar	5,7	5,5
Vid årets slut	180,0	174,3

Akkumulerade avskrivningar mnkr		
Vid årets början	-103,6	-100,4
Omklassificeringar	0	0
Årets avskrivningar	-3,5	-3,1
Vid årets slut	-107,0	-103,5

Not 5 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	0,9	1,1
Övriga kortfristiga fordringar	8,5	6,6
	9,4	7,7

Not 6 Eget kapital

Ingående eget kapital	4,2	4,2
Årets resultat	0	0,0
Utgående eget kapital	4,2	4,2

Not 7 Avsättning för pensioner

Pensioner	0,2	0,2
Löneskatt	0,0	0,0
	0,2	0,2

Not 8 Långfristiga skulder

Lån från kommunen	72,9	70,8
-------------------	------	------

Not 9 Anslutningsavgifter förutbetalda

	1,2	1,2
--	-----	-----

Not 10 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	0,6	1,0
Semesterlöneskuld	0,2	0,2
Övriga kortfristiga skulder	3,2	2,4
	4,0	3,6

Största pågående projekt har under året varit detaljprojekteringen av det nya vattenverket.

Sektorsvis redovisning

Viktiga händelser

Stöd och omsorg

Sektor stöd och omsorg har präglats mycket av den pandemi som råder. Då Covid-19 drabbade landet gick kommunen upp i krisledningsstab där samtliga verksamheter gicks igenom och en prioriteringsordning av samhällsviktiga funktioner gjordes. Ett stort fokus i detta var förstas vård- och omsorgsverksamhet för äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning. Krisledningen har senare under året hanterats internt i sektorn och inneburit omfattande arbete för flera funktioner. För sektorns medarbetare har situationen inneburit oro och ökad arbetsbelastning. Regelbunden kontakt med smittskydd, regionen och övriga kommuner i länet har skett för att hela tiden hålla verksamheterna uppdaterade på aktuell situation.

Ett antal medarbetare har getts möjlighet att validera sina kunskaper för att bli undersköterska. Under året har barnkonventionen blivit lag och arbete med implementering är pågående.

Hälsö- och sjukvård

Under hösten har medarbetare rekryterats och från november finns bara tillsvidareanställd personal inom enheten. Valdemarsviks kommun har under 2020 tillsammans med primärvården i Valdemarsvik fortsatt att samverka för en Nära vård.

Äldreomsorg

Implementering av nya riktlinjer för äldreomsorgen har skett. I riktlinjerna är det rehabiliterande förhållningssättet centralt. Under året har såväl Vammarhöjden (exklusive Östergården) som Gusums äldreboende förändrats till att bli demensboenden. Åldersro är därmed kommunens enda vård- och omsorgsboendet för personer utan demensdiagnos. Ringgården har evakuerats och både boende och personal finns nu i andra verksamheter i kommunen.

Stöd vid funktionsnedsättning

Verksamheterna har försökt att finna lösningar på den sociala begränsning pandemin innebär för målgruppen. Den dagliga verksamheten har för att kunna bedrivas på ett säkert sätt genomfört en del förändringar under året. Verksamheten har varit utflyttad till boendena vissa perioder och helt stängd andra perioder. För de enskilda som inte bor i bostad med särskild service har daglig verksamhet erbjudits under hela perioden. Övriga insatser inom området har utförts på det sätt som ansetts mest lämpligt med tanke på försiktighetsåtgärder.

Individ- och familjeomsorg

Samverkan mellan socialtjänst, skola och arbetsmarknadsenhet har varit i fokus. Öppenvården har breddats för att personer som är i behov av stöd lättare ska kunna ta kontakt och på så vis få stöd innan problematik eskalerar. Uppdatering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd har genomförts och motsvarande för

insatser enligt LSS är under upprättande. IFO har under året genomfört flera rekryteringar vilket innebär att användningen av inhyrd personal minskat betydligt.

Barn, Utbildning och Arbetsmarknad

Sektorns arbete med besparingar har fortsatt under 2020 genom uppsägningar, åtgärder utifrån genomlysningssrapporten t ex beslut om förändrat busskort för grund- och gymnasieelever, stängning av öppen förskola samt pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare upphör. Vid varje utskott samt på KS har sektorn redogjort för sitt besparingsarbete.

Covid-19 har fortsatt att påverka verksamheterna. Under året har frånvaron varit hög både bland lärare och elever under vissa perioder beroende på smittläge. Situationen är fortsatt ansträngd. Vi har haft våra verksamheter öppna under hela 2020. Digitaliseringsarbetet har fortsatt enligt planen. Det har varit svårigheter med leveranser av datorer då fabriker i Kina varit stängda med anledning av Covid-19. Arbete med att implementera Infomentor inom förskola gjordes under hösten och är nu i gång.

Nybyggnationen av Sörby förskola är klar och har varit i drift från september. Nybyggnationen av Lovisebergs förskola går enligt plan.

Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning har genomförts på huvudmannanivå och på Ringarum skola. Beslut kom i början av maj. Skolinspektionen bedömer att huvudmannens arbete med analys av studieresultat och trygghet samt kompensatoriskt arbete i flera delar är relevanta. Inom två utvecklingsområden behöver ett utvecklingsarbete inledas:

1. att huvudmannen tillsammans med rektorsgruppen fortsätter utveckla arbetet med att analysera studieresultat i relation till genomförandet av och förutsättningar för utbildningen.
2. att utvärdera i vilken utsträckning fördelningen av resurser och kompensatoriska åtgärder leder till faktiska förbättringar av elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Åtgärderna som vidtagits i syfte att förbättra förutsättningar för utbildning genom att fördjupa orsaksanalys av studieresultat, likvärdig fördelning utifrån enheternas behov och effekt av kompensatoriska åtgärder, är redovisade till Skolinspektionen. Det handlar om gemensam analysdag för kommunens grund-

skolor, fortsatt kvalitetsarbete för ledningsgrupp, orsaksanalys av skolresultat, förtydligande av centrala elevhälsans roll och att enheternas analysunderlag med socioekonomiskt index ska utgöra fördelning av kompensatoriska medel samt att transparens, delaktighet och dialog utgör viktiga faktorer.

Sammanfattningsvis har årets fortsatt att präglas av ekonomiska besparingar och av pandemin. Trots omfattande besparingar når sektorn inte budget i balans 2020.

Samhällsbyggnad och kultur

Gata/fastighet

Ny förskola på Sörbyområdet är färdigbyggd och invigd och förberedande arbeten inför förskolebyggnationen på Lovisebergområdet har inletts. Ombyggnad av Gusumskolans kök och rivningen av den uttjänta byggnaden "Lötaborg" mitt emot Vammarskolan är genomförda. Gång och cykelvägen mellan Ringarums vårdshus vid E22 och Ringarums centrum är färdigbyggd.

Nya vågbrytande flytbryggor inom EU-projektet Smart Marinas har kommit på plats i Fyruddens hamn. Även ett EU-projekt för bättre omhändertagande av avfall på Harstena genom flytande "moloker", är slutfört.

Centrala Valdemarsvik drabbades i slutet av februari av en översvämning. Vid den kulverterade Fifallaåns utlopp gick havsvattnet in och täckte efterhand parkeringsytan på centralplan med kringtytor. Ett kraftigt regn i september orsakade också vissa skador i Biblioteket i Funkishuset.

I början av decembermånad brann fd lärarbostaden i Ringarum ner till grunden och sex hyresgäster drabbades.

Samhällsbyggnad

Detaljplaner för Kägglå och Hummelvik (bostadsbebyggelse) har vunnit laga kraft och aktivt detaljplanearbete pågår bl a för Stationshuset i Valdemarsvik som före årsskiftet såldes till privata aktörer. EU-projektet Coast4Us är inne i en detaljplane-process för Ekön med antagande under 2021.

På Borgsområdet är merparten av småhustomterna sålda och tre bostadshus byggda eller under uppförande. På Liljekonvaljkullen i Gryt har ytterligare tre tomter sålts. Även mindre markförsäljningar har skett i centrala Valdemarsvik. Gusums hembygdsgård har vederlagsfritt överlåtits till hembygdsföreningen.

Kultur

Inom kulturskolan och Biblioteket har verksamheten under året pågått med anpassning till rekommendationer utifrån Corona-situationen.

Biblioteket flyttade under våren in i ombyggda kontorslokaler och övergick samtidigt till Service och Administration..

VA

Detaljprojekteringen av nytt Vattenverk har pågått under året och den mest aktuella frågan har varit ändrad placering, eftersom detaljplanen överklagats från närboende. Byggstart planeras till slutet av 2021.

Alla miljörapporter och årsrapporter är verkställda inom föreskriven tid, liksom genomgång av alla kontrolldokument med avseende på råvattnets kvalitet för alla vattenverk.

Uppstart av en process för nytt vattenskyddsområde för Yxningen har skett. Arbetet med vattenskyddsområde för Koppetorpssjön är pausat.

Renhållning

Matavfallsinsamling med "gröna påsen" är införd, Ny entreprenör för insamling av hushållsavfall och slam liksom nya leverantörer för behandling av alla fraktioner från ÅVC samt hushållsavfallet är upphandlad.

Inom Renhållning märks tydligt rådande Corona-läge. Många ägare bor nu i sina fritidshus medförande större tryck på ÅVC:n, fler slamtömningar och förtätade intervall för tömning av hushållssopor.

Service och administration

Personalenheten har haft ett stort tryck i verksamheten, då rekryteringsbehovet av vikarier varit stort under våren. Enheten är också stöd i övertalighetsarbetet och uppsägning av personal. Hanteringen av arbetsmiljöfrågor, riskbedömningar m m gällande Covid-19 har också involverat personalenhetens resurser. Nytt flexitidsavtal har framtagits som ska ge större möjlighet till eget ansvar och ökad flexibilitet vad gäller arbetstider. Medborgarservice har minskat i omfattning och flyttat in i Strömsviks lokaler och organiseras inom personalenheten. Avgångsintervjuer har genomförts med de som har slutat sin anställning,

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2020 om en ny styrmall för Valdemarsviks kommun vilken har implementerats under året. Därtill har rullande 12-månadersuppföljning införts på kommungemensam nivå på försök. Vidare har månadsuppföljningarna utvecklats framförallt vad avser uppföljningen för

april då denna mer har fått karaktären av en tertialrapport.

Ett antal upphandlingar har genomförts under året både sådana som varit planerade men även av det mer akuta slaget såsom t.ex. när kommunen var i behov av undersköterskor.

Politiska sammanträden via digital länk växte fram under året och kanslienheten införde succesivt den nya tekniken.

IT-enheten upphörde i sin gamla form under sommaren för att tillsammans med Söderköpings kommun bilda en gemensam enhet under Söderköpings ledning. Utfallet under det första halvåret var lyckat och Valdemarsvik har kunnat tillföras både kompetens och resurser.

Medborgarservice avvecklades under hösten i sin dåvarande form. Personalstyrkan halverades och enheten flyttade åter in till Strömsvik.

Lokalvård och Kost kommer åter att slås samman till en enhet 2021. Den förstnämnda har genomfört stora förändringar under året och är i balans med budget och för den sistnämnda pågår en utredning kring avgiftsuttag, ekonomistyrprinciper m.m.

Kommunchef med stab

Under 2020 har arbetet med att bredda samarbeten inom kommunens organisation samt med andra kommuner, lokalt näringsliv och föreningar fortsatt. Pandemin har begränsat antalet fysiska möten med företagare men ökat antalet digitala möten och informationsinsatser kopplat till stödsatser, smittspridningsrestriktioner och rådgivning. Tjänstepersoner och politiker har under året träffat Svenskt Näringslivs regionchef vid två tillfällen för att bättre förstå framkomliga vägar för förbättrat företagsklimat och tagit en del steg framåt i arbetet internt kopplat till kommunikation och service.

Arbete kring kompetensförsörjning och integration har påverkats av pandemin. Flera av de större arbetsgivarna i kommunen fick permittera och under en stor del av året fanns ingen kompetensbrist.

I syfte att öka kommunens attraktionskraft kopplat till kompetensförsörjning och inflyttning skapade näringslivsavdelningen i samarbete med näringslivet och kommunens kommunikationsstrateg en ny webbplats, flyttahit.valdemarsvik.se. Besöksnäringsföretag, restauranger och detaljhandeln var de branscher som drabbades hårdast av pandemin lokalt. Under hösten 2020 inleddes en upphandling av en entreprenör för turistryråverksamhet och hamnvårdskap. Upphandlingen avslutas första kvartalet 2021.

Pandemin medförde att en del av de budgeterade medlen omfördelats till insatser som syftat till att stötta näringslivet i form av marknadsföring och kommunikationsinsatser.

Bredbandsutbyggnad på landsbygden är strategisk för kommunens utveckling.

Kommunens krisorganisation har prövats utifrån den pågående pandemin. Krisen och den extraordinära händelsen har hanterats på alla nivåer i organisationen (krisledningsnämnd, ledningsgrupp, krisledningsstab, sektor/verksamhet) samt i samverkan i länet. Fokus har legat på vikten av att kommunen har en fungerande kontinuitetshantering så att samhällsviktiga verksamheter fungerar då det inträffar extraordinära händelser.

Ekonomi

Nettokostnader, Mnkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse	Utfall 2019
Stöd och omsorg	225,6	225,9	+0,3	228,5
Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	173,0	170,0	-3,0	175,9
Samhällsbyggnad och kultur	48,8	41,6	-7,2	52,5
Service och administration	29,3	25,6	-3,7	25,6
Kommunchef och stab	6,1	6,8	+0,7	7,6
Övrigt	12,9	12,5	-0,4	12,6
Summa	495,7	482,4	-13,3	502,7

Året har varit mycket tufft för flertalet sektorer, dels beroende på den pandemi som fortfarande pågår och dels p.g.a. de stora besparingsuppdrag som organisationen haft. Sektorerna har haft ett stort fokus på det gemensamma besparingsuppdraget och regelbundet redovisat till utskott och styrelse.

Stöd och omsorg

Sektorn redovisar ett budgetöverskott på +0,3 mnkr. Äldreomsorgen gör ett stort överskott bland annat på grund av evakueringen av Ringgården. Individ- och familjeomsorgen gör underskott främst beroende på minskade intäkter men även inhyrd personal har bidragit stort.

Den rådande pandemin har inneburit ökade kostnader på flera sätt. En Covidenhet hade öppet vid två tillfällen. Sektorn har sökt och erhållit ersättning för merkostnaderna upp till 91,4 % till och med november månad. Ersättning för december som beslutades först under 2021 kommer att sökas och föras på 2021.

Barn, Utbildning och arbetsmarknad

Sektorn redovisar ett budgetöverdrag på -3,0 mnkr. Detta är i första hand kopplat till verksamheterna förskola/skolbarnomsorg och grundskola. För den förstnämnda verksamheten är det framförallt vikarie- och personalkostnader som står för underskottet och för den sistnämnda verksamheten personalkostnader.

Samhällsbyggnad och kultur

Underskotten finns framförallt på verksamheterna: Centralt -2,7 mnkr där ett avgångsvederlag uppgår till -1,8 mnkr. Därutöver finns kostnader för sopmajor i skärgården -800 tkr. Fastighet har ett underskott på 2,7 mnkr vilket bland annat beror på att Folkets hus inte sålts vilket var budgeterat samt ersättning till gatuavdelningen med 1 mnkr samt oförutsedda händelser och minskade hyresintäkter bland annat Loviseberg. Gatuavdelningen visar ett underskott på -0,7 mnkr och är kopplat till att ishallen inte sålts såsom planerat. Renhållningen har ett underskott på -2,0 mnkr vilket beror på ökade kostnader på återvinningscentralen, dyrare sopsortering med gröna påsen och ökad förbränningskostnad.

Service och administration

Avdelningen redovisar en negativ avvikelse på -3,7 mnkr. Detta beror på personalbrist inom IT som täckts med konsulter, inga debiterbara uppdrag på medborgarservice och stora avbeställningar inom kosten till följd av pandemin samt ökade vikariekostnader inom bemanningsenheten till följd av hög arbetsbelastning under pandemin.

Kommunchef och stab

Avdelningen redovisar ett mindre överskott. I övrigt har verksamheterna bedrivits inom budgeterad ram.

Övrigt

Politiks verksamhet och Räddningstjänst redovisar små underskott. Verksamheten i i stort bedrivits inom budget. En negativ avvikelse finns på kommunstyrelsen.

Framtid

Sektor Stöd och omsorg

Den demografiska kurvan ligger fortsatt på en hög nivå vilket innebär att vi måste räkna med ytterligare ökade behov av hemtjänst, hemsjukvård och platser för personer med demenssjukdom. Detta innebär en utmaning när det gäller ekonomiska och personella resurser.

Satsningen heltid som norm är ett arbete där alla nya tjänster ska vara heltidstjänster. Arbetet kräver en oerhört god planering av arbetstid och schemaläggning. För att hantera detta har en funktion som övergripande schemaplanerare tillsatts. Fortsatt arbete med mobilt arbetssätt och digitala tjänster krävs för att hitta nya arbetssätt som kan förbättra och effektivisera vård och omsorg för medborgare och medarbetare. Under 2021 kommer samverkan med Söderköpings kommuns digitaliseringsfunktioner att öka.

Ett utvecklingsarbete kring klagomåls- och avvikelsehantering ska ges fokus under 2021. Detta som en del av egenkontroll och systematiskt förbättringsarbete.

Hälsa- och sjukvård

Det är viktigt att följa omvärldsbevakning och regeringens

intentioner om Nära vård, det ligger väl i linje med vårdssamverkan med vårdcentralen. Inom ramen för Nära vård finns ett ledarskapsprogram där flera tjänstepersoner och politiker deltar. Ett vaccineringsarbete samordnas med vårdcentralen.

Äldreomsorg

Utveckla arbetet och kompetensen kring personer med demenssjukdom utifrån att den målgruppen ökat. Fortsätta utbildning inom BPSD.

Återuppta arbetet kring Värdegrund och värdegrundsarbete då det inte varit så aktivt under året.

Under 2021 kommer arbetet fortskrida med ombyggnad av Ringgården.

Ett hemgångsteam är under bildande och beräknas komma igång under Q1.

Stöd vid funktionsnedsättning

Ett arbete pågår för att utforma och tillämpa en resursfördelningsmodell som ska kunna tillämpas i budgetarbetet.

Under året ska den sedan tidigare planerade inventeringen av medborgares framtida behov av LSS-insatser ske.

Fortsatt utveckling av pedagogiska arbetssätt och digitala hjälpmedel som bidrar till ett gott liv för de enskilda.

Individ- och familjeomsorg

Digitalisering i form av elektronisk journalföring är under upphandling och är en del i att underlätta och kvalitetssäkra arbetet.

Fortsatt samverkan såväl inom länet som mellan kommunens egna verksamheter. Preventionsprojektet är en del i detta där länsstyrelsen är initiativtagare och där IFO tillsammans med BUA ser på hur vi kan arbeta för att nå gemensamhet kring frågor som berör oss och där det kommuneffektiva kan utvecklas. Flera aktiviteter har genomförts under våren och tidig höst. Styrgruppen består av såväl politiker som tjänstemän.

En ökning av våld i hemmet nämns på nationell nivå som en konsekvens av pandemin. Riktlinjer för detta är prioriterade och har påbörjats.

Planerade utbildningar som under 2020 har ställts in ska förhoppningsvis genomföras under 2021. Bland annat kommer utbildning kring LSS ges i olika nivåer. En fortsättning på vår grund CRA är att nu rikta oss mot ungdomar där fortsättningen A-CRA är utbildning som behandlare går. Deltagande i webbutbildningar kring bland annat våld i nära relationer och barnperspektiv. BBIC kommer ges internt då vi under 2020 utbildat egen BBIC-utbildare.

Sektor Barn, Utbildning och arbetsmarknad

Några regeländringar inom skolområdet är att elever kan få göra provning i grundskoleämnena i gymnasieskolan. Med anledning av coronapandemin har regeringen beslutat att gymnasieelever ska kunna göra provning i grundskoleämnena i gymnasieskolan. De nya bestämmelserna innebär att en elev i gymnasieskolan ska ha rätt att göra provning vid sin egen skola i alla grundskoleämnena som ingår i elevens individuella studieplan.

Från och med den 1 juli 2021 förändras bestämmelser om fjärr- och distansundervisning. Skolor får då använda fjärrundervisning inom de kurser som regeringen föreskriver. Fjärrundervisning får bland annat användas om det inte finns någon behörig lärare för en viss typ av undervisning eller om det är för få elever i skolan. Distansundervisning, som då införs i skollagen, får användas för en elev som inte kan vara i skolan på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. Sektorn behöver fortsätta sitt arbete att utveckla undervisningen inom förskolan och grundskolan för att fler elever ska bli godkända i alla ämnen, nå gymnasiebehörighet och få med sig goda förutsättningar för vidare studier och arbete. Andelen som fullföljer sina gymnasieutbildningar och når gymnasieexamen inom tre år behöver också förbättras.

Prioriterade utvecklingsområden inom grundskolan är att utveckla läsförståelsen hos elever. Det påverkar måluppfyllelsen positivt i alla ämnen. Sektorn har tackat ja att gå in i ett Skolverksprojekt om nyanländas lärande. Vi ska kartlägga vårt nuläge och ta fram åtgärder. Vi kommer att beviljas medel för att göra kompetensutvecklingsinsatser för våra lärare. Inom förskolan påbörjades ett utvecklingsprojekt i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt under hösten 2019 och fortsatt under 2020.

Valdemarsviks kommun har haft möjlighet att söka statsbidrag för likvärdig skola 2020. Bidraget syftar till att utöka huvudmannens resurser för att stärka likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass till och med år 9 samt i fritidshem. Bidraget ska användas till utökning av pågående insatser eller till nya insatser utifrån en analys av lokala förutsättningar och behov. Bidraget fördelas utifrån socioekonomiskt index och elewantal. För 2020 tilldelades kommunen 5,5 mkr. Dessa medel har använts till: specialpedagog, kurator och läspedagog samt digitaliseringsprojekt.

Sektorns förutsättningar inom digitalisering har ljusnat då vi har fått bättre stöd av IT-enheten än förut. De byter ut gammal utrustning som gör att vi nu kan börja arbeta som det är tänkt. Personal är som oftast positivt inställd till digitaliseringen och de nya tjänster och enheter vi inför. Vi fortsätter att utbilda och stötta personalen då vi ser att det gynnar det digitala arbetssättet och kompetensen.

Sektor Samhällsbyggnad och kultur

Sektorn har många utmaningar under kommande år, som rör stora projekt så som anläggandet av nytt vattenverk i Birkekärr samt renovering av kulverten för Fifallaån och renovering av kajer. Sedan kommer det kontinuerliga arbetet fortgå med energibesparingsåtgärder och miljöarbete.

Förbifart Söderköping beräknas klar 2026, varför fortsatt utveckling av Ringarum med bl a bostadsmöjligheter och industrimark är angeläget de närmsta åren.

Planverksamheten kommer ha fortsatt högt tryck, med många detaljplaner som ska hanteras, samt så bör en planeringsstrategi för översiktsplaneringen upprättas.

Ett fortlöpande arbete görs för att anpassa fastighetsbeståndet till att i högre grad motsvara vad som typiskt sett är en kommunal angelägenhet att förvalta, särskilt i fråga om objekt som har ett stort negativt driftsnetto. Personalanpassningar genomförs för bättre synergier både inom och utom sektorn och därmed kostnadsbesparingar. Mellankommunalt samarbete förstärks och avtalssamverkan ökar.

Arbete med att få en fungerande sjömack på plats en liten bit längre ut i viken från Valdemarsviks centrum pågår.

Arbete pågår med att tillskapa ytterligare parkeringsplatser i Fyrudden, samt åtgärder i centrala Valdemarsvik kring upprustning av torgytor och anläggandet av fler ställplatser.

Kommunchef och stab

Näringsliv

I början av 2021 enades lokal besöksnäring och kommunen att sammanföra webbplattnar och grafiskt språk under begreppet "Visit Valdemarsvik". Arbetet med webbplats, sociala medier och annan marknadsföring fortgår under våren.

Säkerhet och beredskap

Arbete kommer att ske för att skapa en kvalitativ säkerhetskultur. Ett sätt att nå detta är att starta upp en säkerhetsgrupp under våren 2021. Ett annat viktigt område är att utveckla civilförsvaret i samverkan med våra andra intressenter inom kommunen geografiska ansvarsområde, och som en del i total-

försvaret. Kommunen har uppdrag att säkerställa krigsorganisation med krigsplacering av personal.

Kommunikation

Risikkommunikation är eftersatt och därför ett viktigt utvecklingsområde. Utifrån den risk- och sårbarhetsanalys som finns behöver även en strategi för kommunikationsarbetet utvecklas och anpassas utifrån olika scenarios.

Det interna kommunikationsarbetet har stor utvecklingspotential, och alternativ till dagens kommunikationskanaler ska utredas. En enkätundersökning hösten 2020 kring kommunens intranätlösning visade att det finns ett stort behov av mer intern information i form av exempelvis nyheter från verksamheterna, men den pekade också på behovet av genomtänkt lösning för dokumenthantering.

Skärgårdsutveckling

Fokus ska läggas på hur det skapas fler arbetstillfällen i skärgården och på kommunikationer. Det finns många strategiska frågor för att inte få en avfolkad skärgård inom en inte allt för avlägsen framtid. I övrigt sker vidare arbete med bland annat miljöprojekt i vattenråden, LOVA ansökan om 8 mnkr för strukturstärkning och projekt med Hushållningssällskapet, LRF.

Folkhälsa

Under 2021 fortsätter arbetet med det preventiva arbetet och Föräldrawebben. Kommunen prioriterar även utvecklingsinsatser kring natur och friluftsliv genom att delta i det nationella projektet "Luften är fri".

Service och administration

Inom upphandlingsområdet sker en utveckling tillsammans med Norrköping och även tillsammans med nätverkskommunerna Åtvidaberg, Kinda, Söderköping och Finspång. I ett samverkansprojekt upphandlare/ekonomier i kommunerna kommer ett gemensamt projekt kring spendanalys att initieras under året. Internhyressystemet sätts vid halvårsskiftet och ytterligare utredningar och förslag är på gång avseende ekonomistyrning och effektivisering av verksamheten. Bland annat pågår ett projekt kring kostnad både vad avser kostnadseffektivisering men även finansiering.

År 2022 är det val och kansliet rustar för att genomföra detta.

En ny växel är under införande i ett projekt där IT och personalenheten samverkar. Detta innebär också att medborgarservice som svarar för växeln kommer att bemannas till viss del med personal från de olika avdelningarna inom kontoret.

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning för alla arbetsgivare. I syfte att attrahera och kompetenssäkra kritiska processer så arbetar HR och Medborgarservice med fokus på digitalisering, kvalitetssäkring av rekryteringsprocessen, stärka chefer i ledarskapet och utöka samarbete med andra närliggande kommuner.

Revisionsberättelse

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration

Sven Stengard

Ekonomichef

Tel: 0123-191 24

E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Garvarhuset - återköp av fastigheten

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Centrumhuset i Valdemarsvik AB medges återköpa fastigheten Bergudden 10, "Garvarhuset"

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Centrumhuset i Valdemarsvik AB (CVAB) beslutade 2020-12-09, § 8 inhämta kommunfullmäktiges godkännande för att få genomföra ett återköp av fastigheten Valdemarsvik Bergudden 10, "Garvarhuset"

Förvaltningen tillstyrkte återköp av fastigheten i skrivelse 2021-01-07.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-01-18, § 5 att återremittera ärendet för framtagande av ytterligare underlag.

Förvaltningen har tittat på tre olika scenarier: återköp och framtida försäljning, återköp och rivning samt inget återköp. Först redovisas nedlagda kostnader fram till dags dato.

Av kommunen nedlagda kostnader

Kostnad per rapport:

- Anticimex, utredningsprotokoll (dat 2015-10-09). Kostnad 52 491 kr.
- Structor, Miljöteknisk markundersökning av fastigheten Bergudden 10 (rapportdatum: 2018-04-20). 134 697 kr.
- Structor, kompletterande miljöteknisk undersökning, Bergudden 10 (rapportdatum: 2019-02-28). Kostnad: 51 774 kr.
- Structor, Riskbedömning och åtgärdsförslag, fastigheten Bergudden 10 (rapportdatum 2019-04-23). Inkl möte på plats för att presentera resultaten. Kostnad: 30 926 kr.
- Structor, PM åtgärdsplan för fastigheten Bergudden 10 (datum PM 2020-04-20) Kostnad: 6 863 kr.
- Renall, Provtagning o omhändertagande av avfall (fakturadatum ngn gång i slutet av juni/juli 2020). Kostnad 18 598 kr.

Kostnader enligt köpeavtal 1)

Enligt köpeavtalet undertecknat 2016-08-05 ska CVAB erlægga totalt 4.000.000 kronor till fastighetsägaren efter genomförda åtgärder:

- Rivning av lågdel och övergång: 700.000 kronor.
- Renovering av tak och putsade fasader samt fönstermålning: 1.200.000 kronor.
- Efter utförda och godkända renoveringsarbeten av fasader och fönster ytterligare 2.100.000 kronor.

Åtgärderna har genomförts och CVAB har ersatt köparen 20170421 med 1 900 000 kronor och 20180117 med 2 100 000 kronor.

Alternativ återköp för framtida försäljning

Återköpskostnaden uppgår till 300.000 kronor.

Tillkommande kostnader rörande föreningar:

- Åtgärder enligt åtgärdsplan för att kunna genomföra provtagning av inomhusluft, bottenplatta mm. kostnad: 250 000 kronor enligt offert daterad 2020-04-20,
- Kompletterande provtagning inomhus/under byggnad inkl uppdaterad riskbedömning och åtgärdsförslag: bedömd kostnad 150 000 kr.
- Troligen krav på uppföljande provtagning också utifrån Anticimex tidigare utredning och miljökontorets synpunkter: Bedömd kostnad ca 75 000 kr.

Detaljplan

Kostnaden enligt av Kommunfullmäktige antagande plan- och byggtaxa för framtagandet av en detaljplan enligt denna kategori är 2021 166 600 kr (exkl. moms)

Övriga kostnader

- Metria, kartframställning m.m. ca 35.000 kronor
- Eventuellt kulturhistoriskt utlåtande ca 50.000 kronor

Försäljningskostnader

Någon aktuell bedömning av försäljningskostnaderna har inte tagits fram men de torde i sammanhanget inte vara avgörande.

Ekonomiska effekter för CVAB och kommunen

CVAB har begränsade resurser att genomföra ett projekt i den här storleksordningen. Därför fordras finansiering från kommunen. I det fall de nedlagda kostnaderna inte kan täckas via försäljning uppstår ett nedskrivningsbehov som kan behöva täckas av ett kommunalt bidrag. Fastigheten kan bedömas som svårsåld.

Bidrag till efterbehandling av förorenade områden

Naturvårdsverket förmedlar medel avseende bidrag till efterbehandling av förorenade områden. Ansökan görs av huvudmannen till länsstyrelsen som sedan avgör om projektet är prioriterat (riskklass 1 eller 2) och i övrigt lämpligt. I det fall går länsstyrelsen vidare med ansökan till Naturvårdsverket.

Bidraget får endast användas till nybyggnation av bostäder och således inte till renovering, omvandling av befintliga byggnader för bostadsändamål eller liknande.

I det fall kommunen ändå vill gå vidare med en ansökan för saneringsåtgärder inför bostadsbyggande vid Garvarhuset kan kommunen göra detta men det är osäkert om medel beviljas. Därtill är Garvarhusets fastighet inte riskklass 1 eller 2 vilket innebär att kommunen inte kan söka medel från det vanliga saneringsanslaget.

Alternativ återköp och rivning

Vid detta alternativ bör fastighetens framtida användning beaktas. Marken torde vara svårsåld för framtida byggnation. Därtill kommer eventuella kostnader för sanering och återställning av marken.

Någon aktuell bedömning av kostnaderna för en rivning finns inte.

CVAB har begränsade resurser att genomföra ett projekt i den här storleksordningen. Därför fordras finansiering från kommunen.

Alternativ inget återköp

Vid detta alternativ kvarstår fastigheten hos nuvarande fastighetsägare eller en annan framtida ägare. CVAB har förbundit sig att tillse att kommunen beställer och bekostar planändring för bostäder, kontor, hotell och handel. I gengäld förband sig köparen att senast tre år efter planändring påbörja ombyggnad i enlighet med då gällande detaljplan och därvid åtgärda av Anticimex då synade brister.¹⁾

Ekonomiska risker

Den minsta ekonomiska risken för kommunen och CVAB är alternativet "inget återköp". Däremot finns en risk att den fortsatta renoveringen och ombyggnaden av fastigheten dröjer.

Något större risk finns vid återköp och rivning. Dels handlar det om saneringskostnader men även den framtida markanvändningen och huruvida CVAB ska kvarstå som ägare till fastigheten.

Störst risk finns vid återköp med ambitionen att sälja fastigheten i framtiden. Dels handlar det om fastighetens framtida användning och dels handlar det om att nå ett försäljningspris som täcker kommunens och CVAB:s nedlagda kostnader samt att hitta en intresserad och lämplig köpare. Men det är också

detta alternativ som kan leda till att det kommer verksamhet eller bostäder i byggnaden och att den står kvar.

- 1) Köpeavtal underskrivet 2016-08-05 mellan parterna Centrumhuset i Valdemarsvik AB och J&A Entreprenad AB

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

KS § 5

KS-SA.2021.4 040

Garvarhuset - återköp av fastigheten

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras för framtagande av ytterligare underlag.

Yrkanden

Per Hollertz (M) med instämmande från Göran Hargestam (SD) och Marianne Svensson (KD) yrkar att ärendet återremitteras för framtagande av ytterligare underlag.

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Centrumhuset i Valdemarsvik AB (CVAB) beslutade 2020-12-09, § 8 inhämta kommunfullmäktiges godkännande för att få genomföra ett återköp av fastigheten Valdemarsvik Bergudden10, "Garvarhuset"

Förvaltningens yttrande

Ett eventuellt återköp av fastigheten Valdemarsvik Bergudden 10, "Garvarhuset" har diskuterats under hösten 2020. Under oktober månad togs kontakt med nuvarande fastighetsägare Johnsson & Almén Fastighet AB. Vid detta tillfälle diskuterades även köpeskillingen. Denna uppgår till 300 tkr vilket är den köpeskillning CVAB sålde fastigheten för och även det belopp som återfinns i det ursprungliga köpeavtalets daterat 2016-08-05, vitesklausul för återköp av fastigheten. Nuvarande fastighetsägare hade vid detta tillfälle inget att invända mot ett eventuellt återköp.

I övrigt tillstyrker förvaltningen ett eventuellt återköp och har inget övrigt att anföra i ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-01-07
Protokoll från CVAB 2020-12-08 § 8

Beslutet skickas till

Kommundirektören
Ekonomichefen
Akten

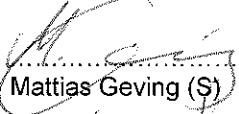
Plats och tid Sammanträdesrum Stora Studion, Funkishuset, onsdag 2020-12-09
Kl 11.00-11.40.

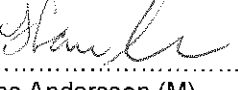
Beslutande Mattias Geving (S), ordf. Närvarande ersättare Jonas Andersson (V)
Anders Carlsson (C) i st för
Jenny Elander Ek (C)
Per Hollertz (M)
Hans Andersson (M) i st för
Göran Hargestam (SD)
Lars Beckman (S)

Övriga närvarande Karl Öhlander, VD
David Gudjonsson, Ekonom

Utses att justera Hans Andersson (M)

Underskrift Sekreterare Paragrafer 1-9
David Gudjonsson

Ordförande
Mattias Geving (S)

Justerare
Hans Andersson (M)

§ 1. Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

§ 2. Val av justerare

Hans Andersson (M) valdes till att justera dagens protokoll.

§ 3. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 4. Föregående mötesprotokoll

Protokoll från styrelsemötet den 14 oktober 2020 lades till handlingarna.

§ 5. Hyresgästläget

Ekonom redovisar att inga förändringar finns gällande hyresgästläget. Hyresavtal för Avonova och Kommunalekonomernas förening avslutas vid årsskiftet.

Beslut:

Styrelsen godkände redovisningen.

§ 6. Ekonomisk uppföljning

Ekonom redovisade för det ekonomiska resultatet 20200101-20201031.

Beslut:

Styrelsen godkände redovisningen.

§ 7. Sjöhuset - försäljning

Ordförande och VD träffar köparen för samtal om försäljningen, måndagen den 14 december. Läget är osäkert.

Styrelsen ger mandat åt ordföranden och VD att om nödvändigt omförhandla köpeavtalet § 14. Enligt avtalet skall ombyggnaden av övervåningen påbörjas omedelbart efter tillträde och vara färdigställda inom tre år. En fråga att förhandla kring kan vara huruvida kravet på att 50 % av lägenheterna ska vara färdigställda istället skulle kunna avse mellanvåningen.

§ 8. Garvarhuset – återköp av fastigheten

Frågan om ett eventuellt återköp av fastigheten Bergudden 10, Garvarhuset, diskuterades. Alternativ till återköp är att slutföra försäljningen med medföljande kostnader för detaljplan.

Ordförande föreslår att bolaget ska inhämta kommunfullmäktiges godkännande att genomföra ett återköp av fastigheten.

Per Hollertz (M) yrkar avslag på ordförandes förslag.

Beslut:

Styrelsen beslutade att i enlighet med ordförandes förslag inhämta kommunfullmäktiges godkännande att få genomföra ett återköp av fastigheten.

§ 9. Avslutning

Ordförande avslutade mötet

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunfullmäktige

- 1. Räddningstjänsten Östra Götaland medges ta de lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.**
- 2. Valdemarsviks kommun tillstyrker ett ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnader som ett nytt räddningsövningsfält innebär.**

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- 3. Kommundirektören uppdras att aktualisera frågan avseende en revidering av Räddningstjänsten Östra Götlands förbundsordning §§ 10-11. Inriktning ska vara mot att avgiften per invånare ska vara densamma för alla i förbundet ingående kommuner avseende gemensamma kostnadsökningar.**

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar bifall till förslaget med ändringen av punkt 2 att kommundirektören uppdras att aktualisera frågan avseende en revidering av Räddningstjänsten Östra Götlands förbundsordning §§ 10-11. Inriktning ska vara mot att avgiften per invånare ska vara densamma för alla i förbundet ingående kommuner avseende gemensamma kostnadsökningar.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) beslutade 2020-12-10 § 91 att:

- Godkänna utredningen avseende nytt räddningsövningsfält.
- Förorda att ett nytt räddningsövningsfält ägs och förvaltas av RTÖG.
- Hemställa till medlemskommunerna om medgivande att få ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.
- Hemställa om ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnadsökningar som ett nytt räddningsövningsfält innebär.

RTÖG har sedan flera år tillbaka arbetat tillsammans med Miljö- och samhällsbyggnadskontoret i Linköpings kommun för att hitta en ny placering

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

för kommunens räddningsövningsfält, som idag finns inom stadsdelen Djurgården. Övningsfältet i Norrköping är också över tid i behov av betydande investeringar för att uppfylla nuvarande och framtida krav. Med anledningen av detta har RTÖG presenterat möjligheten att ersätta de två övningsfälten med ett gemensamt. Under 2020 har ett förslag och en kostnadskalkyl avseende ett nytt gemensamt räddningsövningsfält tagits fram. Detta visar att ett gemensamt räddningsövningsfält ger verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar. Bedömningen är att det också är fördelaktigt att RTÖG äger och förvaltar ett gemensamt övningsfält. Enligt förbundsordning finns inget som hindrar att RTÖG äger andra byggnader eller anläggningar än brandstationer. Dock kräver en sådan investering medlemskommunernas medgivande om att ta nödvändiga lån och, som en konsekvens av detta, ett ökat medlemsbidrag. Investeringen beräknas till 125 mnkr exklusive tomtmark och den årliga kostnaden ökar med 7,5 mnkr varav Valdemarsviks andel uppgår till ca 250 tkr.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen tillstyrker att RTÖG får ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält. Enligt preliminära beräkningar uppgår utgiften till 125 mnkr exklusive tomtmark. Enligt förbundsordningen § 13 får inte förbundet ta upp lån till långfristiga investeringar utan medlemskommunernas godkännande.

Enligt förbundsordningen § 11 ska kostnaderna för förbundets verksamhet täckas av avgifter från medlemskommunerna. Norrköping och Linköping erlägger avgift med lika krontal per invånare. Övriga kommuners avgift utgår från Norrköpings och Linköpings avgift uppräknat med en faktor vilken för Valdemarsviks del uppgår till 1,44. Detta är beräknat utefter självkostnaden för den överförda verksamheten. Valdemarsviks kommun ingick i förbundet 2015-01-01 (KF §62, 214-10-27). Faktorn har inte justerats sedan Valdemarsviks kommun inträdde i förbundet. (Förbundsordning daterad 2014-05-07). Eftersom faktorn inte prövats sedan kommunen inträdde i förbundet och att den bland annat byggde på beräknade investeringar t.o.m. 2019 finns det skäl att diskutera denna. Faktorn får också en märkvärdig effekt på den förslagna finansiering av övningsfältet där en invånare i Valdemarsvik förutsätts betala närmare tio kronor mer per år än en invånare i Norrköping/Linköping för ett gemensamt övningsfält. Den årliga kostnaden för övningsfältet beräknas till ca 21,60 kr/inv i Norrköping/Linköping och 31,80 kr/inv i Valdemarsvik.

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

Enligt RTÖG:s beräkningar uppgår ökningen av medlemsavgiften till ca 250 tkr för Valdemarsvik och totalt 7 500 tkr för hela förbundet.

Mot bakgrund av ovanstående ser förvaltningen ett behov av att aktualisera förbundsordningens §10-11. En första revidering kan möjligen innebära en komplettering av §11 för kostnadsfördelning av förbundets större investeringar. En större uppdatering av vagnparken i Norrköping/Linköping skulle kunna få samma effekt på avgiften som övningsfältet i detta ärende.

Förbundet bör på sikt sträva efter lika avgift per invånare i samtliga ingående kommuner och kortare sikt fördela ökade gemensamma kostnader med samma avgift per invånare. För övningsfältets del skulle den ökade kostanden utslaget per invånare i hela förbundet bli ca 22,05 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2020-12-22
Protokoll RTÖG § 91

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration

Sven Stengard

Ekonomichef

Tel: 0123-191 24

E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland

Förslag till beslut i Kommunfullmäktige

1. Räddningstjänsten Östra Götaland medges ta de lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.
2. Valdemarsviks kommun tillstyrker ett ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnader som ett nytt räddningsövningsfält innebär. Dock bör fördelningen av det ökade medlemsbidraget utredas och förbundsordningens paragraf 10 -11 revideras med inriktning mot att avgiften per invånare ska vara den samma för alla i förbundet ingående kommuner avseende gemensamma kostnadsökningar.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) beslutade 2020-12-10 § 91 att:

- Godkänna utredningen avseende nytt räddningsövningsfält.
- Förorda att ett nytt räddningsövningsfält ägs och förvaltas av RTÖG.
- Hemställa till medlemskommunerna om medgivande att få ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.
- Hemställa om ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnadsökningar som ett nytt räddningsövningsfält innebär.

RTÖG har sedan flera år tillbaka arbetat tillsammans med Miljö- och samhällsbyggnadskontoret i Linköpings kommun för att hitta en ny placering för kommunens räddningsövningsfält, som idag finns i nom stadsdelen Djurgården. Övningsfältet i Norrköping är också över tid i behov av betydande investeringar för att uppfylla nuvarande och framtida krav. Med anledningen av detta har RTÖG presenterat möjligheten att ersätta de två övningsfälten med ett gemensamt. Under 2020 har ett förslag och en kostnadskalkyl avseende ett nytt gemensamt räddningsövningsfält tagits fram. Detta visar att ett gemensamt räddningsövningsfält ger verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar. Bedömningen är att det också är fördelaktigt att RTÖG äger och förvaltar ett gemensamt övningsfält. Enligt förbundsordning finns inget som hindrar att RTÖG äger andra byggnader eller anläggningar än brandstationer. Dock kräver en sådan investering medlemskommunernas medgivande om att ta nödvändiga lån och, som en konsekvens av detta, ett ökat medlemsbidrag. Investeringen beräknas till 125 mnkr exklusive tomtmark och den årliga kostnadsökningen till 7,5 mnkr varav Valdemarsviks andel uppgår till ca 250 tkr.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen tillstyrker att RTÖG får ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält. Enligt preliminära beräkningar uppgår utgiften till 125 mnkr exklusive tomtmark. Enligt förbundsordningen § 13 får inte förbundet ta upp lån till långfristiga investeringar utan medlemskommunernas godkännande.

Enligt förbundsordningen §11 ska kostnaderna för förbundets verksamhet täckas av avgifter från medlemskommunerna. Norrköping och Linköping erlägger avgift med lika krontal per invånare. Övriga kommuners avgift utgår från Norrköpings och Linköpings avgift uppräknat med en faktor vilken för Valdemarsviks del uppgår till 1,44. Detta är beräknat utefter självkostnaden för den överförda verksamheten. Valdemarsviks kommun ingick i förbundet 2015-01-01 (KF §62, 214-10-27). Faktorn har inte justerats sedan Valdemarsviks kommun inträdde i förbundet. (Förbundsordning daterad 2014-05-07). Eftersom faktorn inte prövats sedan kommunen inträdde i förbundet och att den bland annat byggde på beräknade investeringar t.o.m. 2019 finns det skäl att diskutera denna. Faktorn får också en märkvärdig effekt på den förslagna finansiering av övningsfältet där en invånare i Valdemarsvik förutsätts betala närmare tio kronor mer per år än en invånare i Norrköping/Linköping för ett gemensamt övningsfält. Den årliga kostnaden för övningsfältet beräknas till ca 21,60 kr/inv i Norrköping/Linköping och 31,80 kr/inv i Valdemarsvik.

Enligt RTÖG:s beräkningar uppgår den årliga ökningen av medlemsavgiften till ca 250 tkr för Valdemarsvik och totalt 7 500 tkr för hela förbundet.

Mot bakgrund av ovanstående ser förvaltningen ett behov av att aktualisera förbundsordningens §10-11. En första revidering kan möjligen innebära en komplettering av §11 för kostnadsfördelning av förbundets större investeringar. En större uppdatering av vagnparken i Norrköping/Linköping skulle kunna få samma effekt på avgiften som övningsfältet i detta ärende.

Förbundet bör på sikt sträva efter lika avgift per invånare i samtliga ingående kommuner och kortare sikt fördela ökade gemensamma kostnader med samma avgift per invånare. För övningsfältets del skulle den ökade kostande utslaget per invånare i hela förbundet bli ca 22,05 kr.

Beslutsunderlag

<Här listas de handlingar som finns som underlag till ärendet>

Beslutet skickas till

<Här skrivs till vilka som det slutliga beslutet ska skickas>

Akten

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

§ 91. Uppförande av räddningsövningsfält- beslut
Dnr RÖG 2020/0568 172

Direktionen beslutar:

- godkänna utredningen avseende nytt räddningsövningsfält
- förorda att ett nytt räddningsövningsfält ägs och förvaltas av RTÖG
- hemställa till medlemskommunerna om medgivande att få ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält
- hemställa om ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnadsökningar som ett nytt räddningsövningsfält innebär

Sammanfattning

RTÖG har sedan flera år tillbaka arbetat tillsammans med Miljö- och samhällsbyggnadskontoret i Linköpings kommun för att hitta en ny placering för kommunens räddningsövningsfält som idag finns i inom stadsdelen Djurgården. Övningsfältet i Norrköping är också över tid i behov av betydande investeringar för att uppfylla nuvarande och framtida krav. Med anledningen av detta har RTÖG presenterat möjligheten att ersätta de två övningsfälten med ett gemensamt.

Under 2020 har ett förslag och en kostnadskalkyl avseende ett nytt gemensamt räddningsövningsfält tagits fram. Detta visar att ett gemensamt räddningsövningsfält ger verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar. Bedömningen är att det också är

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

Räddningstjänsten
Östra Götaland

fördelaktigt att RTÖG äger och förvaltar ett gemensamt övningsfält.

Enligt förbundsordning finns inget som hindrar att RTÖG äger andra byggnader eller anläggningar än brandstationer. Dock kräver en sådan investering medlemskommunernas medgivande om att ta nödvändiga lån och, som en konsekvens av detta, ett ökat medlemsbidrag.

Beskrivning av ärendet:

Ulf Lago och kanslichef Mikael Skoog är föredragande. I dag finns två räddningsövningsfält inom förbundet, ett i Linköping och ett i Norrköping. RTÖG har sedan flera år tillbaka arbetat tillsammans med Miljö- och Samhällsbyggnadskontoret i Linköpings kommun för att hitta en ny placering för kommunens räddningsövningsfält som nu finns inom stadsdelen Djurgården i Linköping. Då Djurgården ska utvecklas till ett nytt bostadsområde måste övningsfältet flyttas. Övningsfältet i Norrköping är också över tid i behov av betydande investeringar för att uppfylla nuvarande och framtida krav. Med anledningen av detta har RTÖG presenterat möjligheten att ersätta de två övningsfälten med ett gemensamt. En förutsättning för ett gemensamt övningsfält är dock att det har en geografisk placering som uppfyller förbundets verksamhetsmässiga behov och krav. RTÖG har identifierat ett läge i Norsholm (Norrköpings kommun) som skulle fungera väl för ändamålet.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

Inför att förbundet bildades 2010 identifierades flera områden där rationaliseringsvinster kunde finnas. En av de rationaliseringsvinster som nämns i förstudierna är gemensamt räddningsövningsfält. Kring fältet i Linköping har det under flera årtionden förts diskussioner om en flytt, vilket medfört att större och nödvändiga investeringar i det befintliga fältet inte gjorts. Samtidigt kommer tidpunkten allt närmre då livsförlängande investeringar behöver ske på räddningsövningsfältet i Norrköping.

Vår bedömning är att vi kan klara vårt uppdrag med ett räddningsövningsfält istället för två. Ett sådant bör förläggas mellan centralorterna Linköping och Norrköping där omgivningspåverkan kan minimeras och också nås med kollektiva kommunikationer. Ett nytt räddningsövningsfält kan utformas för att tillgodose det växande behovet av övningar, för att möta den allt mer komplexa riskbilden som räddningstjänsten möter i såväl fred, kris och krig. Ett nytt, gemensamt övningsfält kan också anpassas för externa aktörers behov, såväl offentliga, privata som frivilliga.

Kommundirektörerna i Linköping och Norrköping fick hösten 2019 i uppdrag att tillsammans med förbundsdirektören i RTÖG utreda ett förslag och en kostnadskalkyl avseende ett nytt gemensamt räddningsövningsfält. Kalkylerna grundar sig på en tidigt gjorda och delvis schabloniserade kostnader och intäkter.

Resultatet av detta arbete redovisas i nedanstående tabell. Tabellen redovisar den uppskattade nettokostnadsökning som skulle kunna uppkomma. Som en jämförelse redovisas även nettokostnadsökningarna för att fortsätta verksamheten vid de

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

två räddningsövningsfält som finns idag. Det är viktigt att poängtera att såväl kostnader som intäkter är gjorda i ett tidigt skede och ger en uppfattning om kostnadsbilden snarare än att vara en exakt kalkyl.

	Total investering	Ökad driftskostnad (per år)	Ökad intäkt (per år)	Nettokostnadsökning (per år)
Nytt och gemensamt räddningsövningsfält	125 mnkr (exkl tomtmark)	9,0 mnkr	1,5 mnkr	7,5 mnkr
Nytt räddningsövningsfält Linköping	85 mnkr (exkl tomtmark)	6,0	0,5	5,5 mnkr
Renovering av räddningsövningsfält Norrköping	43 mnkr	4,1	0,5	3,6 mnkr

Tabell 1. En tidig ekonomisk kalkyl som jämför de preliminära nettokostnadsökningar för ett nytt räddningsövningsfält med att fortsätta med räddningsövningsfält i Linköping och Norrköping.

Det finns även verksamhetsmässiga stora fördelar med ett gemensamt övningsfält.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

De fördelar som uppnås är en mycket starkare organisation både vad gäller kompetens och resurser. Bättre förutsättningar för utveckling och kvalitetshöjning av befintliga och nya uppgifter. På sikt kan även rationaliseringsvinster uppnås på grund av den bättre strategiska placeringen i Norsholm.

Finansiering

Enligt gällande förbundsordning finns inget hinder för förbundet att äga andra byggnader eller anläggningar än brandstationer, men ska förbundet ta långfristiga lån för investeringar behövs medlemskommunernas medgivande. Redan idag betalar medlemskommunerna driften av de två räddningsövningsfälten som finns genom att förbundet betalar hyra och driftskostnader ur sin egen budget. I budgeten utgör medlemsavgifter runt 90% av förbundets intäkter. Skillnaden för medlemskommunerna vid ett uppförande av ett nytt räddningsövningsfält är att de ökade nettokostnaderna behöver kompenseras genom att medlemsavgiften ökar.

Enligt förbundsordningen ska kostnaderna för förbundets verksamhet täckas av avgifter från medlemskommunerna. Norrköping och Linköping erlägger avgift med lika krontal per invånare. Övriga kommuners avgift per kommuninvånare utgörs av krontalet per invånare för Norrköping och Linköping uppräknat enligt följande: Söderköpings krontal per invånare räknas upp med faktorn 1,14, Valdemarsviks med faktorn 1,44 och Åtvidabergs med faktorn 1,08. Detta innebär att om de kalkylerade nettokostnadsökningarna hamnar på 7,5 miljoner kronor för ett nytt och gemensamt räddningsövningsfält, fördelas denna nettokostnadsökning enligt följande:

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

Kommun	Årlig ökning av medlemsavgift
Linköping	3 518 166
Norrköping	3 095 245
Söderköping	364 076
Åtvidaberg	272 217
Valdemarsvik	250 297
	7 500 000 kr

Tabell 2. Fördelningen av nettokostnadsökningen för ett nytt räddningsövningsfält per medlemskommun med de kostnadsfördelningsprinciper som finns i förbundsordningen.

För RTÖGs del innebär det egna ägandet av ett räddningsövningsfält fördelar. Det ökar rådigheten över anläggningen och gör det lättare att göra de anpassningar som krävs för att verksamheten ska motsvara de växlande och växande behoven. Det gör det också lättare att vara mer lyhörd för externa intressenters behov av att samutnyttja anläggningen samt att marknadsföra densamma.

Mikael Skoog informerar om den tänkta platsen som ligger i Norsholm och är på 65 000 m². Nästa steg är att skriva en option för att säkra platsen och därefter följer en del praktiska saker som markundersökning m.m. samt att ha omvärldsbevakning på hur ett ändamålsenligt räddningsövningsfält ska se ut. Utifrån beslut fortsätter planering och Ulf Lago kommer att informera direktionen fortlöpande.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 12

KS-KcS.2021.5

Revidering av pandemiplan

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen beslutar att anta reviderad pandemiplan.

Ärendebeskrivning

Mot bakgrund av pågående pandemi så har det uppstått behov av att revidera tidigare beredskapsplan för pandemi från 2008-06-23. Nytt förslag till reviderad pandemiplan föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2021-02-16

Reviderad pandemiplan daterad 2021-02-16 inkl. bilagor

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommundirektör och Stab

Peter Tirheden

Säkerhetssamordnare

Tel: 0123-192 44

E-post: peter.tirheden@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Revidering av pandemiplan

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen beslutar att anta reviderad pandemiplan.

Ärendebeskrivning

Mot bakgrund av pågående pandemi så har det uppstått behov av att revidera tidigare beredskapsplan för pandemi från 2008-06-23. Nytt förslag till reviderad pandemiplan föreligger.

Beslutsunderlag

Reviderad pandemiplan daterad 2021-02-16 inkl. bilagor

Beslutet skickas till

Kommundirektören

Socialchefen

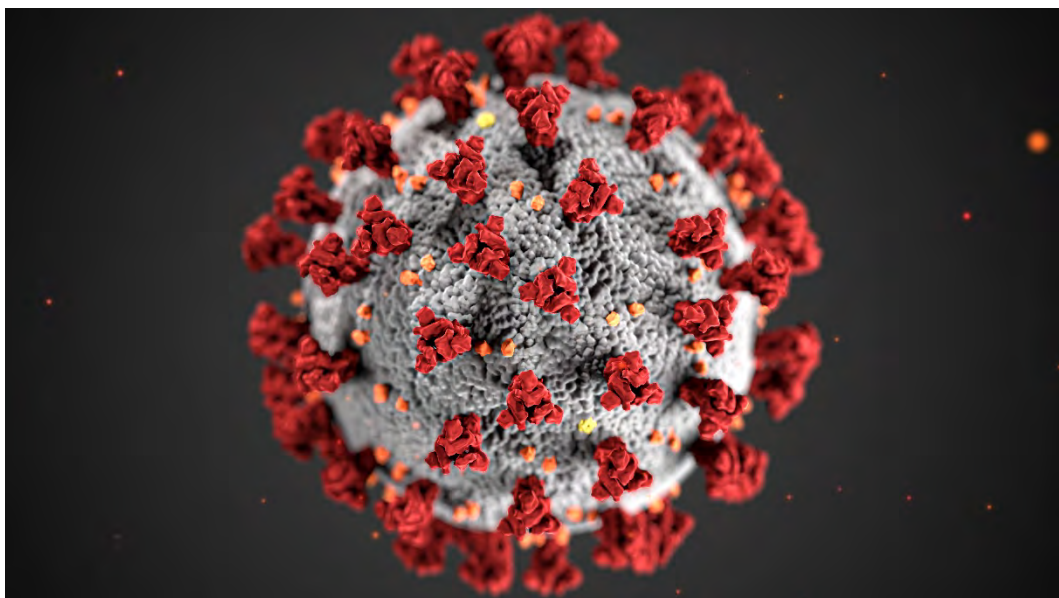
Säkerhetssamordnaren

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Pandemiplan Valdemarsviks kommun

Antagen av XX:XXX-XX-XX
Senast reviderad: XXXX-XX-XX
Giltig från och med: XXXX-XX-XX
Dokumentansvarig: Kommundirektör

Innehållsförteckning	Sida
1. Inledning	3
2. Syfte, mål och viljeinriktning	3
3. Relation till andra styrdokument	4
4. WHO:s faser och världens agerande inför och vid pandemi	4
5. Aktörer och ansvarsfördelning i Sverige	5
6. Ansvarsfördelning inom kommunen	8
7. Samverkan och samordning med myndigheter och andra aktörer	10
8. Samhällsviktig verksamhet	11
- Kommunala verksamheter som måste fungera vid en pandemi;	
9. Bedömd hanteringsförmåga i sektorer/bolag	12
10. Pandemiplan Checklista	12
- WHO fas 1; Interpandemisk fas	
- WHO fas 2; Aktiveringsfas	
- WHO fas 3; Pandemisk fas	
- WHO fas 4; Övergångsfas -, Återgång till interpandemisk fas	
11. Informationshantering	12
12. Levandegöra	13
13. Uppföljning	13
Bilagor;	
1. Prioriterad verksamhet	
2. Rutiner kriskommunikation Pandemi	
3. Pandemi - Checklista	

1. Inledning

Denna pandemiplan är en revidering av tidigare framtagna planer vid namn Beredskapsplan för pandemi Valdemarsviks kommun med underrubrik Samhällsviktig verksamhet från år 2008.

Vad är en pandemi?

En pandemi är när en infektionssjukdom sprids över stora delar av världen och drabbar en stor andel av befolkningen i varje land.

Vid en pandemi kan

- händelseförloppet vara komplext och långdraget med successiva vågor
- belastningen inom sjukvården bli mycket hög
- flera samhällssektorer påverkas samtidigt och samhällsviktiga verksamheter drabbas av en omfattande sjukfrånvaro.

En pandemi innebär en omfattande spridning som med stor sannolikhet kommer att påverka stora delar av vårt samhälle och världens befolkning. Det är därför viktigt att det finns en god beredskap för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet, begränsa spridningen av sjukdomen i befolkningen och lindra sjukdomsförloppet hos den enskilda individen.

Världshälsoorganisationen WHO spelar en central roll under en pandemi eftersom organisationen deklarerar pandemins olika globala faser, förmedlar kunskap om pandemins epidemiologi och effekter.

2. Syfte, mål och viljeinriktning

Samhällets övergripande mål vid en pandemi är att säkerställa samhällsviktig verksamhet, minimera dödligheten och sjukligheten i befolkningen samt att begränsa övriga negativa konsekvenser för individ och samhälle. För att nå dessa mål fordras olika strategier vilka innefattar medicinska och icke-medicinska åtgärder samt kommunikationsinsatser.

Genom att försöka minska smittspridningen och fördröja pandemins förlopp, finns möjlighet att spridningskurvas topp förskjuts och planas ut. På detta sätt kan belastningen på sjukvården och samhället minska eftersom andelen sjuka vid ett givet tillfälle (kurvas topp) minskar, tiden för förberedelser ökar och vaccin hinner bli tillgängligt. En sådan effekt kan uppnås med hjälp av medicinska åtgärder (bland annat antiviral behandling och vaccinationer) och icke-medicinska åtgärder (bland annat social distansering).

Syftet med Valdemarsviks kommuns pandemiplan är fastställa hur kommunen ska kunna upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter på en acceptabel nivå under en influensaepidemi.

Syftet är dessutom att kommunen och dess bolag ska kunna hantera en pandemi utifrån följande aspekter:

- risk för liv och hälsa
- åtaganden enligt lagstiftning eller avtal
- ekonomiska konsekvenser

- miljömässiga konsekvenser
- stort beroende hos andra viktiga aktörer eller hos allmänheten

- Att tydliggöra vilka förberedande åtgärder som skall vara vidtagna för att minimera de negativa effekter som kan följa av en pandemi
- Att planen ska fungera som beslutsstöd för kommunens ledning och verksamheter vid en pandemis olika faser
- Att i förväg klargöra ansvarsförhållanden samt att tydliggöra när kommunen ska agera vid en pandemi, vad som ska göras, vem som gör det och vilka som ska samverka.

3. Relation till andra styrdokument

Pandemiplanen är framtagen mot bakgrund av andra styrdokument enligt följande; Risk- och sårbarhetsanalys 2019 - 2022, Säkerhets- och skyddsanalys 2019 - 2022, Styrdokument för krisberedskap 2019 - 2022 samt tidigare beredskapsplan för Pandemi 2008.

4. WHO:s faser och världens agerande inför och vid pandemi

WHO har sedan pandemin år 2009 ersatt tidigare modell med en mer sammanflätad modell utifrån 4 faser. Dessa faser är grundläggande och fokuserar på en kontinuerlig riskbedömning på såväl global som nationell nivå. WHO:s bedömning är baserad på virologiska, epidemiologiska och kliniska data på global nivå.

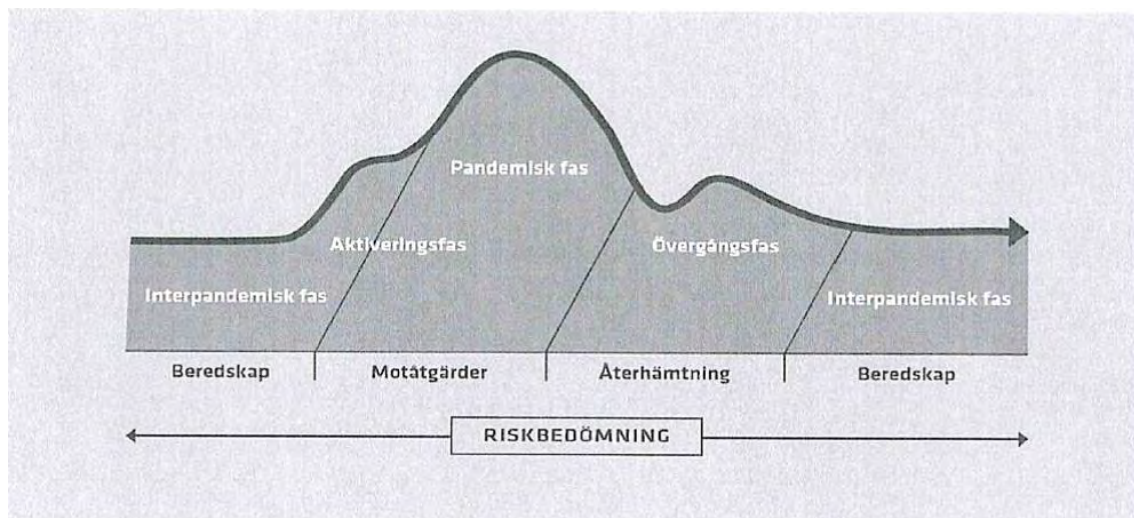
WHO: S faser

FAS 1: Interpandemisk fas – beredskapsplanering inför en pandemisk influensa, tiden mellan pandemierna.

FAS 2: Aktiveringsfas – virus med pandemisk potential har identifierats bland människor

FAS 3: Pandemisk fas – det nya viruset har fått en global spridning

FAS: 4 Övergångsfas – den globala eller regionala riskbedömningen fastställer att åtgärderna mot den pandemiska influensan kan börja trappas ner.

Pandemiberedskap // Hur vi förbereder oss - ett kunskapsunderlag

5. Aktörer och ansvarsfördelning i Sverige

I Sverige är det Folkhälsomyndigheten som har ansvaret för att samordna beredskapen mot allvarliga hälsohot. Myndigheten är utsedd till nationell kontaktpunkt av regeringen och har en rapporteringsskyldighet till WHO.

Andra aktörer såsom kommuner, regioner och myndigheter är i sin tur skyldiga att omedelbart kontakta Folkhälsomyndighetens tjänsteman i beredskap (TiB) när de får kännedom om en misstänkt eller konstaterad händelse som kan innebära ett internationellt hot mot människors hälsa. Denna underrättelseskyldighet medför inte någon förändring i respektive myndighets ansvar att hantera händelsen och vidta åtgärder.

I Sverige ansvarar flera myndigheter på nationell, regional och lokal nivå gemensamt för att förebygga och hantera spridningen av smittsamma sjukdomar. För att arbetet vid en pandemi ska fungera på ett effektivt sätt krävs en samverkan mellan alla aktörer på alla nivåer.

Samverkansarbetet kan bestå i att:

- samla in och dela information för att få en gemensam lägesbild
- diskutera riskbedömningar och åtgärder
- koordinera åtgärder
- samordna och kommunicera budskap.

Nedanstående beskriver kortfattat aktörernas roller och ansvar inför och vid en pandemi.

Regeringen och Regeringskansliet

- Skapar förutsättningar för att säkerställa tillgång till vaccin, antiviraler.
- Beslutar om influensa ska klassificeras som allmänfarlig sjukdom och därmed vara smittspåringspliktig/anmälningsskyldig.
- Beslutar om lagringsstrategi för antiviraler i beredskapslager.

Folkhälsomyndigheten

- Samordnar pandemiberedskapen på nationell nivå.
- Ger stöd till planeringen på regional och lokal nivå, där det operativa arbetet bedrivs.

- Samordnar framtagandet av vaccinationsstrategi.
- Avropar och distribuerar vaccin och beredskapsläkemedel.
- Ansvarar för de nationella beredskapslagren av beredskapsläkemedel.
- Ansvarar för framtagandet av rekommendationer för användning av beredskapsläkemedel.
- Samordnar kommunikationsinsatser för vaccination.
- Är internationell kontaktpunkt.
- Övervakar pandemins utveckling.
- Bedriver och utvecklar laboratoriediagnostik för detektion, typning och resistensbestämning av pandemisk influensa.
- Samordnar smittskyddet i Sverige.
- Sammankallar Nationella pandemigruppen.

Socialstyrelsen

- Är nationell kunskapsmyndighet för hälso- och sjukvård och socialtjänst. Samordnar landstingens och kommunernas krisberedskap inom hälso- och sjukvård och socialtjänst inför allvarliga händelser.

- Utfärdar föreskrifter om ordination och praktisk hantering av läkemedel inom hälso- och sjukvården, inklusive vaccinationsverksamhet.
- Förser andra myndigheter med data för utvärdering av effekt och säkerhet av läkemedel genom exempelvis data från dödsorsaks-, patient- och läkemedelsregistret.

Läkemedelsverket

- Godkänner pandemivaccin.
- Tar fram rekommendationer för läkemedelsbehandling.
- Möjliggör licensförskrivning av pandemivaccin och andra nödvändiga läkemedel vid behov och ansvarar för frisläppning av pandemivaccin i Sverige.
- Följer upp effekt och säkerhet av beredskapsläkemedel inkl. vaccin.
- Värderar risk- och nytta av läkemedel inkl. vaccin.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

- Stödjer, vid behov, regioner och kommuner vid upphandlingar av transporter av vaccin.
- Stödjer regioner och kommuner vid samordningsbehov och upprättar kommunikationskanaler.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

- Stödjer nationell samordning mellan aktörer vid pandemi.
- Bevakar och bedömer konsekvenser av en pandemi för samhället och samhällsviktiga verksamheter.
- Stödjer centrala myndigheters, länsstyrelser, regioners och kommuners arbete med att identifiera samhällsviktiga verksamheter

Arbetsmiljöverket

- Ansvarar för föreskrifter för biologiskt agens och smittämnen i arbetsmiljön och har tillsynsansvar när det gäller mikrobiologiska arbetsmiljörisker.

Länsstyrelsen i Östergötlands län

- Har samordningsansvaret för den regionala krisberedskapen.
- Följer upp kommunernas beredskapsförmåga.
- Analyserar och sammanställer en regional lägesbild. Identifierar samhällsviktiga verksamheter inom sitt geografiska ansvarsområde.

Region Östergötland samt aktörer som bedriver hälso- och sjukvård

- Vårdar sjuka.
- Genomför vaccination.
- Ger förebyggande råd till allmänheten.
- Rapporterar beläggning, personalfrånvaro och IVA-vårdade för influensa.
- Utför diagnostik samt rapporterar fall.
- Planerar för utökad hemsjukvård och hembesök.
- Ansvarar för inköp och distribution av läkemedel.
- Ansvarar för att ta emot och distribuera beredskapsläkemedel.
- Återrapporterar vaccinationer och förbrukning av antiviraler till Folkhälsomyndigheten.
- Ansvarar för omhändertagandet av döda

Smittskyddsläkaren

- Samverkar med beredskapsansvariga inom regioner.
- Har ett samlat ansvar för smittskyddsarbetet inom sin region.
- Ska planera, organisera, leda och verka för ett effektivt, samordnat och likformigt smittskydd.
- Ansvarar för regional övervakning och återrapportering av epidemin till regioner,

Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter.

- Planerar och fördelar vaccin och andra läkemedel.
- Tar fram pandemiplan.
- Deltar i förberedande arbete inför beslut om avrop av vaccin.
- Kommunikerar lokalt med såväl hälso- och sjukvården som invånarna

Kommuner (Valdemarsviks kommun)

- Är en samverkande länk mellan regionala och lokala aktörer.
- Genomför åtgärder för att öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet och hantera extraordinära händelser.
- Ger aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka.

- Ska vid en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings och samordningsfunktion (ISF), ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram samt verkar för att information till allmänheten samordnas.

6. Ansvarsfördelning inom kommunen

Enligt samhällets krishanteringssystem ska den som i normala fall ansvarar för en verksamhet även ha detta ansvar under en krissituation - närhetsprincipen. Det innebär att kommunens ansvar gentemot medborgarna är oförändrat även under en pandemi.

Under en pandemi ska kommunen sträva efter, att så långt som möjligt, genomföra sina verksamheter i normal omfattning samt ge invånarna och media tillräcklig och korrekt information om läget. Men kommunen ska också bidra med åtgärder med syfte att fördröja pandemins förlopp.

När nationella och internationella övervakningssystem varnar för en pandemi, behöver aktiviteter och åtgärder för att begränsa effekten påbörjas. Det innefattar att skapa sig en god kunskap om risker och sårbarheter som kan påverka kommunens egen verksamhet.

Krisledning och dess organisation;

Valdemarsviks kommuns krisorganisation består av krisledningsnämnd, strategisk ledning samt dess krisledningsstab enligt fastställda beslut och delegationsordning.

Krisledningsnämnd

Om ordinarie beslutsvägar inte fungerar, eller om skyndsamma politiska beslut behöver fattas vid extraordinära händelser kan krisledningsnämnden aktiveras. Deras ansvarsområde regleras i Reglemente för krisledningsnämnden. De aktiveras vid en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Krisledningsnämndens ordförande eller, om denne har förhinder, vice ordförande tar beslut om och när krisledningsnämnden skall aktiveras.

Krisledningsnämnden tar endast över kommunala myndighetsnämnders och bolagens verksamheter vid en extra ordinär händelse - LEH.

Krisledning

Kommunens sektors ledning utgör också kommunens krisledning – strategisk ledning. De ansvarar för de förberedande och akuta åtgärder som kommunen behöver fatta i samband med kriser vilket också omfattar en pandemi. *Hantering av en pandemi ska ske i enlighet med fastställd kommunikationsplan – se bilaga nr 4.* Sektors ledningen stärks i dessa fall upp av särskilt berörda verksamhetschefer, kommunens *säkerhets- och beredskapssamordnare*, kommunikations strateg samt MAS. Vid behov ska gruppen vara tillgänglig dygnet runt tills dess att behovet inte längre kvarstår.

Inom kommunen har varje bolag, sektor, verksamhet och enhet ansvar att genomföra tillräcklig planering inför en massjukfrånvaro. Denna planering ska delges kommunens sektors ledning och *säkerhets- och beredskapssamordnare* utan skäligt dröjsmål inom den tid som anges.

Tjänsteman i beredskap

För att säkerställa kommunens krisberedskap under dygnets alla timmar vid en pandemi finns en tjänsteman i beredskap. I TIB uppgifter ingår att:

- ha beredskap och vara kommunens kontaktperson under icke ordinarie arbetstid
- vara lätt att kontakta för andra aktörer
- ansvara för att information som kommer in till kommunen sprids vidare till berörda verksamheter
- värdera information och vid behov kunna aktivera berörda verksamheter
- bedriva omvärldsbevakning genom att följa relevant rapportering och lägesbild
- dokumentera information och vidtagna åtgärder i (webbaserat informationssystem) kunna initiera ett stabsarbete

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

I kommunen har den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS) en viktig roll. MAS: en svarar för att det finns rutiner för kontakt med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal.

Generella rutiner för kommunen inför och vid pandemi

Kommunen ska i sin risk – och sårbarhetsanalys identifiera vilka verksamheter som är samhällsviktig och vilka verksamheter som alltid måste fungera. Kommunen ska också upprätta samverkan och samordning vid kriser generellt. Samma samverkansformer ska användas vid pandemier.

Aktiveringsfasen (spridning i olika delar av världen och eventuella enstaka fall i Sverige); Kommunen ska se över sin identifiering av verksamheter som är samhällsviktiga i kommunen och som måste bedrivas vid en epidemi. Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden skall ha motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer.

Kommunens förvaltningsledning ska skapa en lägesbild över situationen.

Folkhälsomyndigheten kommer tillsammans med andra aktörer ta fram underlag som kommunen bör följa. Den kommer bland annat baseras på:

- Immunitet i befolkningen
- Antal sjuka i förhållande till antal exponerade
- Antalet avlidna i förhållande till antalet smittade
- Antalet sjukhusinläggningar
- Tillgänglighet till vårdplatser
- Tillgänglighet till vaccin eller medicin

I detta skeende kan kommunen fatta beslut om både medicinska och icke-medicinska åtgärder.

Exempel på medicinska åtgärder är vaccination. Under en pandemi är vaccination den mest effektiva åtgärder för att minska sjukligheten och dödligheten i befolkningen och för att motverka fortsatt spridning. Framställning av vaccin kan dröja och inledningsvis kommer det vara brist på vaccin varför prioriteringar kan komma att bli nödvändiga.

Exempel på icke-medicinska åtgärder är handhygien, host- och nysetikett, frivillig isolering i hemmet vid sjukdom, undvika allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, och stänga skolor. Omfattande åtgärder bör alltid ske i samverkan med andra kommuner och i samråd med regionen, länsstyrelsen och andra myndigheter. Det är bland annat pandemins allvarlighetsgrad, spridning och samhällskontexten som avgör lämpligheten för samhällsriktade icke-medicinska åtgärder. Åtgärderna kan ha en negativ påverkan på samhällets funktionalitet och måste därför vara väl avvägd.

Kommunen ska också planera för resursfördelning mellan icke nödvändig verksamhet och kommunens samhällsviktiga verksamhet.

Kommunen ska planera för att enskilda verksamheter kan drabbas av utbrott och ha rutiner för hur detta ska hanteras.

Pandemisk fas;

Vid bekräftad pandemi med spridning i Sverige ska eventuella lokala pandemiplaner aktiveras. Samverkansgrupper inom GR eller länet ska startas upp, t.ex. grupper för kommunikationsdelning. Kommunen ska använda samma samverkansformer som vid andra kriser.

Kommunen ska se över om det behövs allmänhygieniska åtgärder i förvaltningen.

Säkerheten för egen personal skall alltid prioriteras. Säkerhet och försiktighet går alltid före verkan. I möjligaste mån bör därför följande arbetssätt användas:

- undvik fysiska möten, försök att ersätta dem med andra former av möte såsom telefonmöten.
- om möjligt, låt personalen arbeta hemifrån. Förbered tekniska och praktiska arrangemang för detta.
- för den personal som måste vara på plats, ordna så att de olika skiftens personal inte möter varandra i lokalerna.
- se till att hygien hålls god i pentryn och toaletter
- upprätthålla rutiner för att säkerställa att personal är utbildad i t.ex. användandet av personlig skyddsutrustning och vaccination.

Kommunen ska tillsammans med andra aktörer planera för åtgärder som kan fördröja och minska toppen på den epidemiska kurvan samt reducera smittspridning i utsatta samhällsgrupper.

Kommunen ska så långt det är möjligt upprätthålla all samhällsviktig verksamhet genom omfördelning av resurser, samverkan med andra myndigheter och civilsamhället.

7. Samverkan och samordning med myndigheter och andra aktörer

I Sverige ansvarar flera myndigheter på nationell, regional och lokal nivå gemensamt för att förebygga och hantera spridningen av smittsamma sjukdomar. För att arbetet vid en pandemi ska fungera på ett effektivt sätt krävs en väletablerad samverkan mellan alla aktörer på alla nivåer. Samverkan och samordning med myndigheter och andra aktörer

För att skapa en gemensam lägesbild och god samordning krävs samverkan med andra myndigheter, företag och aktörer. Initialt under en pandemi är samverkansbehov i form av omvärldsbevakning och informationsflöde av stor vikt. I efterföljande skeden krävs regional ledning och resursfördelning.

Samverkan sker på samma sätt som vid andra kriser. Normalt genom telefonkonferenser eller Skype möten. Samverkande myndigheter:

- Länsstyrelsen
- Regionen – representanter för slutenvård, primärvård, smittskydd och kommunernas MAS (medicinskt ansvariga sjuksköterskor)
- Säkerhetschef/samordnare för kommunerna
- Primärvård – kommunal hälso- och sjukvård
- Slutenvård/smittskydd – kommunal hälso- och sjukvård

Under en pandemi kan också personalresurser behöva samplaneras mellan olika huvudmän. Det kan röra sig om hälso- och sjukvårdspersonal eller inom skolverksamhet.

8. Samhällsviktig verksamhet - Kommunala verksamheter som måste fungera vid en pandemi

Vad är samhällsviktig verksamhet?

När vi talar om samhällsviktig verksamhet syftar vi på verksamhet som är nödvändig för att samhället ska fungera och för medborgarnas liv och hälsa.

Samhällsviktig verksamhet – en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt. Se Valdemarsviks kommuns Risk- och sårbarhetsanalys avseende LEH1 för vidare information om samhällsviktig verksamhet.
- Valdemarsviks kommuns samhällsviktiga verksamheter ska planera för ett bortfall av personal upp till 50 procent.

Omfördelning av personal

En förutsättning för att kunna hantera den personalbrist som kan komma att uppstå vid en pandemi är att personal kan omfördelas från verksamheter som inte bedöms vara samhällsviktig verksamhet till verksamheter bedömda som prioriterade.

Omfördelning av personal kan behöva göras inom egen förvaltning och även till annan verksamhet. Verksamheterna bör göra en inventering och bedöma vilka medarbetare som kan frigöras från ordinarie uppgifter och vilka andra kompetenser och arbetslivserfarenheter dessa medarbetare har som kan göra dem lämpliga för andra arbetsuppgifter.

- Prioritet; - Se bilaga 1 Prioriterad verksamhet

9. Bedömd hanteringsförmåga i sektorer/bolag prioriterad verksamhet.

Kontinuitetshantering för respektive kommunal verksamhet med utgångspunkt i kritisk punkt vid personalfrånvaro samt tidslängd. Den kritiska punkten för personalbortfall vid en pandemi och respektive verksamhet beräknas dels utifrån 15% eller 50% personalbortfall samt tidslängd upp till 3 månader.

10. Pandemiplan Checklista - Se bilaga 3

- WHO fas 1; Interpandemisk fas
- WHO fas 2; Aktiveringsfas
- WHO fas 3; Pandemisk fas
- WHO fas 4; Övergångsfas -, Återgång till interpandemisk fas

11. Informationshantering

Informationsbehovet inför och under en pandemi kommer att vara mycket stort. Stor vikt ska läggas vid att samordna informationen från olika myndigheter.

Nationell information

Socialstyrelsen, regionen och andra nationella myndigheter ger allmänheten information om smittan och dess symptom. Myndigheterna ger råd för att undvika smitta och åtgärder vid insjuknande.

Krisinformation.se kommer att användas vid en pandemi.

Läkemedelsverket informerar allmänheten om vaccin- och läkemedelsegenskaper.

Myndighetsinformation kommer också att kunna följas i informationssystemet WIS.

Medicinsk information

KSM (Katastrofmedicinskt råd) samordnar informationen inom Region Skåne. KSM likriktar det budskap som ska föras ut till media och allmänhet.

Smittskyddsläkaren ger information om tillgång till vaccin och antivirala läkemedel.

Information till allmänheten om öppettider på vårdcentraler, vart sjuka ska vända sig etc. ges av Region Skåne.

Kommunens information

Information till allmänheten på det lokala planet samordnas i första hand av regionen och smittskyddsläkaren, men också från länsstyrelsen och kommunerna.

Information till kommunerna samordnas av länsstyrelsen via Vidar E nätverket.

Informationshanteringen sköts via krisledningen genom kommunens kommunikations strateg.

Rutiner kriskommunikation Pandemi – Se bilaga 2

Förutsättningar för kommunikation

Några förutsättningar vid kommunikation om pandemi är:

- Kunskapen om smittsamma sjukdomar och hur man skyddar sig mot exempelvis influensa är relativt låg i befolkningen.
- Vissa viktiga yrkesgrupper kommer att behöva stöd i form av riktad information om hur deras situation påverkas och vad de kan göra.
- Information inom en mängd olika områden kommer att efterfrågas, vilket kräver en god samordning av budskap och förberedd information aktörer emellan.
- Vissa budskap kan vara svåra att både kommunicera och ta till sig, till exempel när det gäller prioriteringar för vaccin, läkemedel och sjukvård eller om många barn drabbas.
- Hög press på dem som har ansvar för att kommunicera, som själva kan ha många sjuka medarbetare. Om andra kriser inträffar under denna period kan de bli extra svåra att hantera i ett redan pressat läge.
- Den osäkra situationen kräver tydliga budskap och stor öppenhet. Om informationen är bristfällig eller motstridig riskerar rykten och misstro att uppstå. En kris i sig påverkar också förutsättningarna att ta till sig och tolka information

Information till allmänheten och kommunanställda under en pandemi innefattar bland annat:

- Vad är en pandemi?
- Var kan man hitta information om läget och hur skyddar man sig mot smitta?
- Vart ska man vända sig om man misstänker att man smittats?
- Vad ska man göra om man misstänker att man smittats?
- Myndigheternas bedömning och riskbild för allmänheten.
- Vad gör myndigheterna för att minska smittspridningen?

12. Levandegöra

Denna plan skall kommuniceras till berörda funktioner inom kommunen och till samverkande aktörer inom kommunens geografiska område. Planen ska revideras minst en gång per mandatperiod.

13. Uppföljning

Efter en händelse där planen aktiveras eller efter en övning ska planen utvärderas. Kommundirektören har ett övergripande ansvar att tillse att uppföljningen av styrdokument sker samt att revidera denna plan då behov uppstår.

Bilagor;

1. Prioriterad verksamhet
2. Rutiner kriskommunikation Pandemi
3. Pandemi - Checklista

	Prioritet A	Prioritet B	Prioritet C	Kommentar
Renhållning – Återvinningscentral			X	
Renhållning – Kundtjänst		(X)		
Renhållning - Sophämtning		(X)		
VA	X			
Gatu			X	
Ishall			X	
Fastighet		X		
Miljö		X		
Plan/Bygg		X (Bygg)	X (Plan)	
Färdtjänst	X			
Kultur			X	
Bibliotek			X	
Kost – äldreomsorg	X			
Kost – skola och förskola		X		
Lokalvård		X		

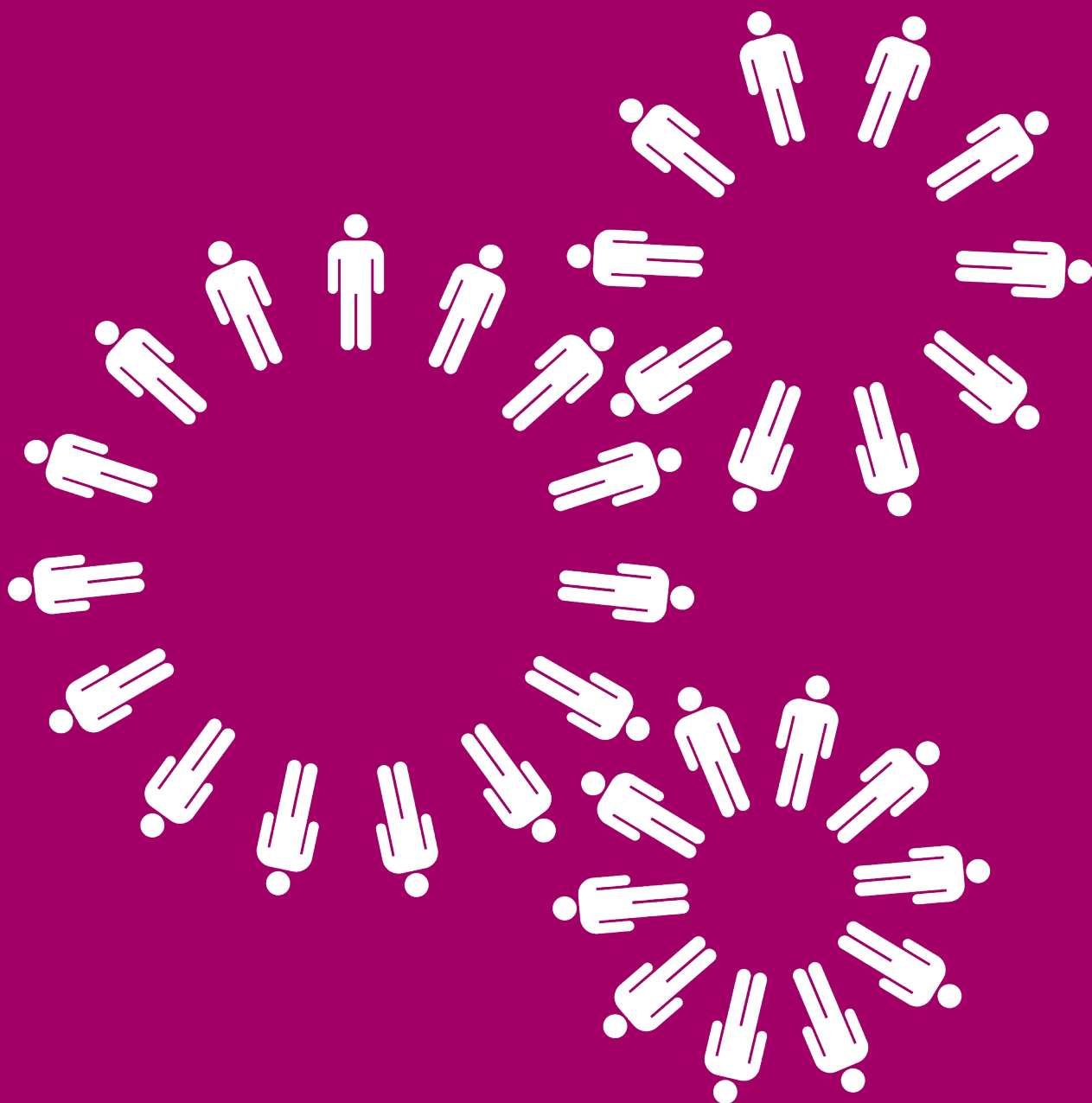
Simhall			X	
Bemanningsenhet	X			
Ekonomi			X	
Ekonomi – kassan	X			
Ekonomi – Löneutbetalning	X			
Ekonomi – löneservice		X		
IT-kommunikation	X			
IT-Journalsystem	X			
IT-Växel systemet	X			
Medborgarservice		X	(X)	
Medborgarservice- växel	X			
Vård- och omsorgsboende, äldre	X			
Korttidsplats	X			
Dagverksamhet	X			
Hemtjänst	X			
LSS boende	X			
LSS dagligverksamhet		X		
LSS personlig assistans	X			
LSS korttids		X		
IFO – barn och unga	X			

IFO- äldre, LSS och ekonomiskt bistånd	X			
IFO råd och stöd		X		
Hälso- och sjukvård	X			
Boendestöd	X			
Träffpunkt för de som inte bor där			X	
Grundskola F-3	X			
Grundskola 4-8		X		
Grundskola 9	X			
Skolskjuts	X			
Förskola	X			
Fritidshem	X			
Fritidsgård			X	
Öppen förskola			X	
15-timmarsbarn		X		
Gifva AME Mattransport/posttransport AME- övrigt Integration Fabriken Vuxenutbildning Gymnasium	X	X	X X X X	

Senast reviderad 2020-03-20 // 2020-05-15 // 2021-02-16 P.T

Elevhälsa

X

Så kommuniserar vi i pandemi

Det är omöjligt att veta när en influensapandemi kommer eller hur den kommer att utvecklas. Beredskapsplaneringen för kommunikation måste därför pågå kontinuerligt och anpassas varje gång en pandemi uppstår – ingen pandemi är den andra lik.

Tre grundläggande principer

Det svenska krishanteringssystemet bygger på tre grundläggande principer, som även gäller kommunikationsarbetet i samband med en pandemi.

- Ansvarsprincipen** Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under en kris. Här ingår också att initiera och bedriva sektorsövergripande samverkan.
- Likhetsprincipen** Verksamheten vid en kris ska likna den normala i så stor utsträckning som möjligt.
- Närhetsprincipen** En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Mål för kommunikationen

Nationella, regionala och lokala aktörer ska med sin kommunikation stödja de insatser som görs för att hantera och lindra effekterna av den pandemiska influensa.

Kommunikationsarbetet handlar om att följa, och om möjligt hantera, bilden av pandemin – att lyssna till omvärlden och agera utifrån läget.

Kommunikationens främsta mål är att stödja de insatser som syftar till att lindra negativa konsekvenser av pandemin. Under en pandemi syftar kommunikationsarbetet bland annat till att:

- Förklara situationen
- Förklara hur smitta sprids och hur man skyddar sig själv och andra
- Motverka ryktesspridning och hänvisa till säkra källor
- Bidra till ett högt förtroende för myndigheter

Strategier för att uppnå målen

Kommunikationen bör präglas av empati och respekt. Genom att kommunicera tidigt, vara korrekt och ärlig i sin kommunikation upprätthålls trovärdigheten.

Som stöd för arbetet med att uppnå målen med kommunikationen i samband med en pandemi, arbetar vi utifrån sex ledstjärnor:

1. Öppenhet
2. Tillgänglighet
3. Lyhördhet
4. Flexibilitet
5. Samverkan och samordning
6. Kontinuitet och igenkänning

1. Öppenhet

Vi ska, precis som i andra sammanhang, kommunicera och agera på ett transparent och öppet sätt, det vill säga berätta vad vi och andra myndigheter gör, varför, vad vi vet och vad vi inte vet. Det innebär också att informera media och att formulera enkla och relevanta budskap, som så långt det är möjligt svarar mot målgruppernas frågor och behov av information.

2. Tillgänglighet

Den information som kommunen och andra aktörer kommunicerar behöver vara enkel, lätt att hitta och att ta till sig utifrån olika förutsättningar.

Tillgänglighet innebär också att kommunen behöver vara redo att kommunicera även om inte hela bilden är klar och alla svar finns.

3. Lyhördhet

Att uttrycka empati och förståelse för de känslor och utmaningar som medborgarna står inför är viktigt i en kris. Det underlättar i arbetet med att nå särskilt utsatta grupper och för att upptäcka brister i kommunikationen.

4. Flexibilitet

Flexibilitet innebär att hela tiden ompröva situationen, vara beredd på överraskningar och att bedöma och analysera risker i kommunikationsarbetet.

En lyhörd och effektiv omvärldsbevakning ger underlag för kommunikationsarbetet och det bör prioriteras i organisationen.

5. Samverkan och samordning

Genom att koordinera kommunikationsarbetet kan kommunen, tillsammans med de nationella myndigheterna och regionen, bidra till att budskapen blir enhetliga och når ut på ett effektivt sätt.

Genom att dela kunskap om omvärlden och utgå från samma grundinformation kan aktörerna ge alla bästa möjliga förutsättningar att fatta beslut och stödja hanteringen av pandemin.

6. Kontinuitet och igenkänning

Kommunen bör prioritera att kommunicera med hjälp av de avsändare och kommunikationskanaler som målgrupperna känner förtroende för.

Målgrupper

Vid en pandemi är målgrupperna för kommunikationen många, alla med olika behov och förutsättningar. Kommunens kommunikativa utmaning handlar till stor del om att ge alla målgrupper lika förutsättningar att ta till sig information, med allt från förebyggande åtgärder till information om nuläget.

Som utgångspunkt följer här en grov indelning av viktiga målgrupper.

- Allmänhet
- Medier
- Riskgrupper
- Grupper med specifika behov, ex språk
- Yrkesgrupper och verksamheter
- Nyckelpersoner och nätverk
- Frivilligorganisationer

Ytterligare en viktig målgrupp är de egna medarbetarna inom kommunens verksamheter. Medarbetare bör informeras löpande om vad som sker, inte bara för att de ska få information, utan även för att de kan vara viktiga kommunikationskanaler. Att informera exempelvis medarbetare inom förskolan om vilken information som skickas ut till vårdnadshavare kan vara en viktig åtgärd för att stärka kommunikationen.

Kommunikationskanaler

För att få största möjliga effekt av kommunikationsinsatserna krävs ofta en kombination av olika kanaler. Situationen under en pandemi är ofta osäker och fakta tillkommer under händelsernas gång. Då är det viktigt att använda snabba kanaler där ändringar kan göras och kommuniceras utan större problem.

Nedan beskrivs några av de övergripande kommunikationskanaler som kan användas i samband med en pandemi. Det finns naturligtvis många fler vägar för att kommunicera och valet av kanaler måste präglas av en stor flexibilitet utifrån situationen.

- Webbplatser
- Sociala medier
- E-post
- Informationsblad
- Medier
- Särskilt informationsnummer

Huvudbudskap

Vid en pandemi finns tre huvudbudskap. Dessa tar avstamp i det som är allra viktigast att kommunicera till målgrupperna. Huvudbudskapen ligger till grund för kommunikationsinsatserna och måste anpassas utifrån målgruppernas förutsättningar. Viss information är möjlig att förbereda, men en hel del måste tas fram efter hand utifrån läget. Budskapen ska vara väl grundade i fakta och anpassas till den aktuella situationen. De huvudsakliga budskap som behöver kommuniceras är:

- En influensapandemi innebär att en ny influensa sprids över hela världen. Många kan smittas och bli sjuka. Hur allvarlig situationen kan bli vet ingen i början, men följ nyheterna och lyssna till myndigheternas bedömning av situationen.
- Situationen innebär att allmänheten behöver känna till hur man undviker att smittas eller smitta andra, samt vad man gör om man själv eller någon närstående blir sjuk.
- Vaccination är den mest effektiva åtgärden för att minska sjuklighet och dödlighet i befolkningen samt motverka smittspridning.

Checklista kommunikation

Större delen av åtgärderna inför, och under en pandemi genomförs av kommuner och regioner. Kommunikation är en av dessa åtgärder. Kommunikationen ska stödja de insatser som syftar till att lindra negativa konsekvenser av pandemin, både för enskilda personer och för samhäl-

let i stort. Den ska förklara situationen och därmed minska risken för att människor smittas eller smittar andra.

Nedan finns en övergripande checklista som tagits fram av Folkhälsomyndigheten. Checklistan är en utgångspunkt, och kan givetvis behöva anpassas och revideras i varje ny situation.

✓ Aktiviteter under	Kommentar
Interpandemisk fas (tiden mellan pandemier)	
	Ta fram en kommunikationsplan med tydliga kanaler för att säkerställa snabb och korrekt förmedling av information, till både myndigheter och allmänhet.
	Se över kommunikationsberedskapen i organisationen.
	Etablera samverkansgrupper för kommunikation och samordnad information under en pandemi för nationell, regional och lokal nivå.
	Ta fram strategier att förhålla sig till i sociala medier, för att möta ryktesspridning och föra samtal med målgrupperna.
	Ta fram FAQ, checklistor och övergripande gemensamma budskap.
	Kommunicera pandemiberedskap i andra relevanta sammanhang, t. ex. vid krisberedskap och influensaövervakning.
	Upprätta dokumentationsrutiner för beslut som tas under en pandemi.
	Öva beredskapskommunikation.
Aktiverings- och pandemifas	
	Aktivera och upprätthåll samverkansgrupper för kommunikation och samordnad information under en pandemi.
	Uppdatera kommunikationsplanen, FAQ, checklistor och gemensamma budskap.
	Upprätthåll dokumentationsrutiner för beslut som tas under pandemin.
	Använd avstämningspunkter för löpande uppföljning av kommunikationsinsatserna, och justeringar under händelseförloppet.
	Bevaka sociala medier, bemöt ryktesspridning och för samtal med målgrupperna.

Budskap i början av, och under en pandemi

Hur allvarlig situationen kan bli vet ingen i början, men följ nyheterna och lyssna till myndigheternas bedömning av situationen. Kommunicera löpande vad som görs för att få veta mer.

Kommunicera:

Vad situationen innebär för allmänheten.

Vilka beslut som fattas med anledning av situationen, varför och vad de innebär.

Vart allmänheten kan vända sig för att få information och ställa frågor.

Vart anställda inom vård och omsorg kan vända sig för att få information och ställa frågor.

Hur man kan få information på andra språk än svenska.

Hur man undviker att smittas eller smitta andra – tvätta händerna, nys och hosta i armvecket och stanna hemma om du känner dig sjuk.

Hur man kan vårda sig själv och andra hemma.

Vad som gäller för grupper med specifika behov, exempelvis gravida, barn, äldre och andra medicinska riskgrupper.

Vad som gäller för svenskar som är utomlands eller kommer hem från en resa.

Vad det innebär att vaccinera sig, varför det finns anledning att göra det och om det medför några risker.

Hur vaccinet fungerar, och om och var det finns tillgängligt.

Det mest effektiva sättet att förebygga svår sjukdom vid influensa är vaccination.

Resurser där allmänheten kan finna information:

- Hos 1177.se (på webben) och tfn 1177 kan du få information om vad som gäller om du har frågor om hälsa och sjukvård eller känner dig sjuk.
- På den nationella webbportalen Krisinformation.se kan du få information om situationen, myndigheternas ansvar och arbete och hitta svar på dina frågor.
- Till det nationella informationsnumret 113 13 kan du ringa om du som privatperson har frågor och undrar över situationen.
- Läkemedelsupplysningen på tfn 0771-46 70 10 svarar på dina frågor om läkemedel: hur fungerar de, hur ska de tas och förvaras, och hur är det med biverkningar?

Aktiviteter under

Kommentar

Övergångsfas (pandemin är på väg att gå över)

- ☐ Följ upp och utvärdera kommunikationsplaneringen.
- ☐ Avsätt resurser för utvärdering.
- ☐ Gör dokumentation och beslut som tagits under pandemin tillgängliga.
- ☐ Ta tillvara personliga erfarenheter och intryck, vid löpande uppföljning och utvärdering.
- ☐ Följ upp dokumentationsrutiner.
- ☐ Se över era avstämningspunkter för löpande uppföljning och justering under händelseförloppet – fungerade det?

Pandemiplan – checklista		
WHO fas 1: Interpandemisk fas <i>Inga nya influensavirussubtyper har upptäckts bland människor. En influensavirussubtyp som orsakat infektion bland människor kan förekomma bland djur. Risken för infektion och sjukdom hos människor bedöms som låg.</i>	Ansvarig	Sign
Uppdatera pandemiplanen: Löpande uppdatering utifrån ändringar i Socialstyrelsens nationella pandemiplan ¹⁴ samt uppdatering vid varje ny mandatperiod, samt utifrån tidigare krisledningsutvärdering.	Strategisk ledning, säkerhets- och beredskaps-samordnare	
Uppdatera alternativt upprätta (för ny verksamhet) kontinuitetsplan	Sektorschef	
Kontinuitetsplaner sammanställs centralt och införlivas i Valdemarsviks kommuns Pandemiplan	Säkerhets- och beredskaps-samordnare	
Samverkan med samhällsviktig verksamhet i kommunen avseende förberedande åtgärder och beredskap	Säkerhets- och beredskaps - samordnare	
Övning i seminarieform, regelbunden utbildning i krisledning	Strategisk ledning	
Klargör ansvarsfördelningar mellan Valdemarsviks kommun och Region Östergötland i de olika pandemifaserna	Strategisk ledning, säkerhets- och beredskaps-samordnare	
WHO fas 2: Aktiveringsfas <i>Infektion med en ny virussubtyp hos människor har bekräftats men den har endast i sällsynta fall spritts från människa till människa. Små anhopningar av mänskliga fall med begränsad smitta mellan människor identifierade vilket antyder att virus är dåligt anpassat till människa.</i>	Ansvarig	Sign
Säkerhets- och beredskapssamordnare samt MAS följer den epidemiologiska utvecklingen och rapporterar fortlöpande till kommundirektör.	Säkerhets- och beredskaps-samordnare, MAS	
Kommundirektör informerar respektive Sektorschef samt övriga i ledningsgrupp	Kommundirektör	
Sektorschef fattar beslut tillsammans med strategisk ledning om huruvida en lokal krisledning – närhetsprincip, ska upprättas	Sektorschef, Strategisk ledning	
Säkerhets-och beredskapssamordnare etablerar kontakt med samverkan Östergötland.	Säkerhets- och beredskaps-samordnare	
Sektorschef informerar medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS,) Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) och Verksamhetschef för elevhälsan enligt lagstadgat medicinskt uppdrag.	Sektorschef	
Kommundirektör gör en bedömning om huruvida strategisk ledning och krisledningsstab ska kallas in och upprättas	Kommundirektör /stf kommundirektör	

¹⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/b6cce03c4d0e4e7ca3c9841bd96e6b3a/pandemiberedskap-hur-vi-forbereder-oss-19074-1.pdf>

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

WHO fas 3: Pandemisk fas <i>Större anhopningar av fall men spridningen fortfarande lokaliserad, vilket antyder att virus blir mer och mer anpassat till människa (påtaglig pandemisk). Pandemi: ökad och oavbruten smitta mellan människor i samhället.</i>	Ansvarig	Sign
Kommundirektör fattar beslut om Strategisk ledning och krisledningsstab ska kallas in och upprättas.	Kommundirektör /stf kommundirektör	
Krisledningsstabens stabschef formerar en central krisledningsgrupp	Säkerhets- och beredskaps-samordnare /stabschef	
Lokal krisledning aktiveras - närhetsprincip	Sektorschef	
Strategisk ledning och krisledningsstab identifierar och aktiverar övergripande strategier för Valdemarsviks kommun	Kommundirektör / Stabschef	
Sektorernas/verksamheternas kontinuitetsplaner aktiveras	Sektorsschef/enhetschef	
Övergripande kommunikation och information internt och externt säkerställs	Kommunikationsstrateg	
Medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) samverkar med Enhet för smittskydd och vårdhygien, Chefsläkarfunktionen och andra relevanta aktörer utifrån patientsäkerhetsperspektivet	MAS och MAR	
Ansvarig sjuksköterska för elevhälsan samverkar med Enhet för smittskydd och vårdhygien utifrån ett smittskyddsperspektiv	Ansvarig sjuksköterska för elevhälsan	
Om behov föreligger fattar ordförande i krisledningsnämnden beslut att krisledningsnämnden ska träda i funktion. <i>Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap</i>	Ordförande i krisledningsnämnden	
FAS: 4 Övergångsfas- Återgång till interpandemisk fas <i>WHO kommer att rapportera när pandemiperioden upphört, vilket innebär en återgång till en frekvens av influensafall som är normal för årstiden.</i>	Ansvarig	Sign
Utvärdering av krisledning på både central och lokal nivå	Strategisk ledning	

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration

Fredrik Sivula

Kommunsekreterare

Tel: 0123-191 82

E-post: fredrik.sivula@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Redovisning 2021 - Motioner inlämnade till kommunfullmäktige senast december 2020 och som inte är avslutade

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Redovisningen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning, § 29, ska de motioner som inte har beretts färdigt och är inlämnade under föregående kalenderår redovisas till kommunfullmäktige.

Förvaltningen konstaterar att det idag finns ett stort antal obesvarade motioner. Vissa av motionerna är även gamla. Ett omtag på handläggningen av motioner, för att få till en snabbare beredning, kommer ske under året.

Detta gäller följande motioner:

- Inventering och åtgärdsplan för kulturella byggnader. Dnr KS-SA 2017/57. Inlämnad av (V) 2017-05-29. – *Ärendet är återremitterat. Motionen kräver återstående utredningsarbete. Avyttring pågår av hembygdsgårdar. (Särskilt ärende).*
- Planarbete, höjning av havsnivån. Dnr KS-SA 2017/58. Inlämnad av (LpO) 2017-05-29. – *Ett nytt planarbete ligger "i pipen" då intressenter för byggnation/exploatering finns. Vissa kompletterande miljöundersökningar utförs för närvarande som en nödvändig förutsättning för planarbetet. Havsvattennivå, kajernas förankringar och markens hållfasthet kommer likaså påverka planarbetet. Livsmedelsbutik är inte längre aktuell då Ica nu planerar för utbyggnad på befintlig plats – förutsättningarna har förändrats. Planarbetet kommer därför följa önskemålen i motionen.*
- Hållbart byggande. Dnr KS-SA 2017/73. Inlämnad av (MP) 2017-09-05. - *Motionen är under beredning.*
- Ta fram tomt för 55 + boende. Dnr KS-SA 2018/75. Inlämnad av (SD) 2018-06-11. - *Motionen är under beredning.*

- Marknadsföring inför förbifart Söderköping. Dnr KS-SA 2019/93. Inlämnad av (M), (KD) och (LpO) 2019-11-19. - *Motionen är under beredning.*
- Införa medborgarförslag till kommunfullmäktige. Dnr KS-SA 2019/74. Inlämnad av (M) 2019-10-29. – *Ärendet återremitterades av KS i juni 2020 till förvaltningen samt demokratiberedningen för ytterligare utredning. Då demokratiberedningens verksamhet har varit inaktiv med anledning av det inte har utsett en ny ordförande har även motionens beredning avstannats.*
- Inför digital närvaro, debatt och voteringsystem. Dnr KS-SA 2019/104. Inlämnad av (M) 2019-12-17. - *Motionen är under beredning.*
- Vård och omsorgsboende. Dnr KS-KcS 2019/62. Inlämnad av (LpO) 2019-09-03. - *Motionen är under beredning.*
- Kartläggning av LSS-verksamhet. Dnr KS-SO.2020.8. Inlämnad av (V) 2020-01-28. - *Motionen är under beredning.*
- Inbromsning försäljning av ishallen. Dnr KS-KcS. Inlämnad av (LpO) 2020-01-28. - *Motionen är under beredning.*
- Anläggande av hundpark/rastgård. Dnr KS-TEK.2020.33. Inlämnad av (V) 2020-03-31. - *Motionen är under beredning.*
- Laddstationer för elbil. Dnr KS-TEK.2020.32. Inlämnad av (V) 2020-03-31. - *Motionen är under beredning.*
- Skapa hundrastgård. Dnr KS-TEK.2020.31. Inlämnad av (M) 2020-03-31. - *Motionen är under beredning.*
- Spara inlagda motioner på hemsidan. Dnr KS-KcS.2020.26. Inlämnad av (M) 2020-03-31. - *Motionen är under beredning.*
- Översyn av förvaltningens struktur. Dnr KS-SA.2020.57. Inlämnad av (LpO) 2020-05-25. - *Motionen är under beredning.*
- Mål- och strategidokument. Dnr KS-SA.2020.56. Inlämnad av (V) 2020-05-25. - *Motionen är under beredning.*
- Avloppsanläggningar och slogan "Östersjöns ledande miljökommun". Dnr KS-KcS.2020.39. Inlämnad av (LpO) 2020-05-25. - *Motionen är under beredning.*
- Översyn av uppkoppling i kommunens fastigheter. Dnr KS-KcS.2020.58. Inlämnad av (M), (KD), (LpO) 2020-08-31. - *Motionen är under beredning.*

- Inrätta insektshotell i rosariet. Dnr KS-TEK.2020.80. Inlämnad av (M) 2020-10-26. - *Motionen är under beredning.*
- Sophämtning utmed enskilda vägar. Dnr KS-TEK.2020.79. Inlämnad av (LpO) 2020-10-26. - *Motionen är under beredning.*
- En landsbygdskommun måste ha en fungerande sophämtning i hela kommunen. Dnr KS-TEK.2020.78. Inlämnad av (M) 2020-10-26. - *Motionen är under beredning.*
- Anpassa öppettiderna efter medborgarnas önskemål på återvinningsstationen. Dnr KS-TEK.2020.77. Inlämnad av (M) 2020-10-26. - *Motionen är under beredning.*
- Säkerställa språkkunskap i anslutning till anställning inom äldreomsorgen. Dnr KS-SO.2020.59. Inlämnad av (SD) 2020-10-26. - *Motionen är under beredning.*
- Tidigareläggande av delårsbokslut. Dnr KS-TEK.2020.78. Inlämnad av (M) 2020-11-23. - *Motionen är under beredning.*

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Till

2017 05 29

Kommunfullmäktige i Valdemarsviks kommun

Hannes Carlsson

MOTION ANG. Inventering & åtgärdsplan för kulturella byggnader

Valdemarsviks kommun har i sin ägo ett antal byggnader som i olika grad har ett kulturellt värde för kommunen och tillhörande ort.

Byggnaderna är i olika omfattning i behov av åtgärd.

Vi ser behovet av att kommunen får ett helhetsgrepp om vilka byggnader som är av kulturell betydelse, hur och om de ska bevaras för framtiden samt därefter upprätta en åtgärdsplan.

Vänsterpartiet föreslår att kommunfullmäktige; ger kommunstyrelsen i uppdrag att inventera kommunens ägda byggnader i ett kulturellt perspektiv samt upprätta en åtgärdsplan över kommande berörda byggnader.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

Olle Wester

Hans Lindahl

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2017 -05- 2 9	
Dnr	Fv/Avd/handl
Dpl/Obj	

Motion från Valdemarsviks LPO

Geoverkstan Sverige AB:s geotekniska utredning inom detaljplanearbetet för Kolplan-Ångbåtskajen har inte överraskande verifierat de betydande problem som en omfattande byggnation av området skulle innebära.

Möjligen skulle en byggnation av en livsmedelshall vara möjlig om huskroppen förskjuts längre mot Sjöhuset, men då uppstår å andra sidan andra inte acceptabla problem med minskat antal parkeringsplatser och kulturskymning vad gäller Sjöhusets vackra fasad.

Föreslagna bostadsbyggnader är över huvudtaget inte möjliga att placera utan en synnerligen omfattande och kostbar ombyggnad av befintliga kajanläggningar med förankringar, enligt den geotekniska undersökningen.

Vi föreslår därför att arbetet med detaljplan snarast växlar in på nytt spår innan ytterligare pengar bokstavligen kastas i sjön.

Området ligger centralt och är med sitt sjönära läge attraktivt, men måste som utredningen visar, användas för verksamheter som inte kräver stora ingrepp och ger stora belastningar. En inom överskådlig framtid fruktad höjning av havsnivån bör även vävas in i en samlad bedömning. I det nya planarbetet bör även hänsyn tas till påverkan och möjligheter till utveckling av övriga delar av centrum.

För Landsbygdspartiet oberoende

Anders Bockgård

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2017 -05- 29	
Dnr	Fv/Avd./handl
Dpl/Obj	

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2017 -09- 0 5	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Valdemarsvik 31/8 -17

Motion till kommunfullmäktige i Valdemarsviks kommun

Angående Hållbart Byggande

Då vi är en kommun som växer och planerar att bygga t. ex nya förskolelokaler har vi i Miljöpartiet en önskan. Vi vill se riktlinjer för hållbart byggande. Vår vision är att allt som byggs i Valdemarsviks kommun ska byggas på ett hållbart sätt så att vi som bor och vistas här ska trivas och må bra samt minska vår klimat- och miljöpåverkan. Mycket bra och väl genomarbetade riktlinjer har de i Skellefteå Kommun, där kan vi hämta mycket inspiration och kunskap.

Hållbart byggande innefattar :

Social hållbarhet.

En bra livsmiljö för människan att bo, arbeta och vistas i på fritiden. Här ska man trivas!

Ekologisk hållbarhet

Ett ansvarstagande för klimatet och miljön i produktion och produkt. Genom val av byggprocesser och sunda material bygger vi för framtiden. Vi blir ett föredöme för vår omvärld!

Ekonomisk hållbarhet

Att ta hänsyn till ekonomi i ett längre perspektiv. Att hushålla med pengar så väl som jordens resurser.

Med anledning av ovanstående föreslås till kommunfullmäktige att besluta:

-Att kommunen tar fram riktlinjer för Hållbart byggande.

Evelyn Chaparro *Mika Liffner*

Evelyn Chaparro och Mika Liffner, Miljöpartiet i Valdemarsvik

miljöpartiet de gröna

Motion om Brf Bovieran Sst framtidens boende.

För att göra inflyttning attraktivt föreslås ge möjlighet att Boviera fås tillträde till tomtmark mellan gamla Tågstationen och gamla odlal. Bovieras konsept är att stå för all "prospektering" gällande ca 56 lägenheter. 2-3 ROK 64-87 m²
Bifogar Brf Bovieras folder ang. hela processens förfarande från start till nyckel på dikt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Sverigedemokraterna att kommunfullmäktige beslutar:

Att:

Taga fram tomt centralt belägen till Sst boende mellan Tågstationen och "odlal" ca 6-7000 kvm för 54 lägenheter 2-3 ROK 64-82 m²

För Sverigedemokraterna 6 maj, 2018. Valdemarsvik.
Kurt Olsson 31m Andersson
gm

Jam stusfält
Gruppledare valdemarsvik
SD.

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -11- 19	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Motion till Kommunfullmäktige 2019-11-18

Marknadsföring inför Förbifart Söderköping.

Planerna på förbifart Söderköping är nu efter årtionden av diskussioner långt framskridna och planerad byggstart är 2022. De bättre kommunikationerna och den förkortade restiden till Norrköping, Linköping och även anslutning till Ostlänken ger förbättrade utvecklingsmöjligheter för både boende och näringsverksamhet i de norra kommundelarna. Kommunen har bland annat i Översiktsplanen pekat ut den norra kommundelen som ett utvecklingsområde.

Det är viktigt att redan nu väcka intresse för de möjligheter till boende och verksamhet som finns och planeras.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att förvaltningen får i uppdrag att se över möjligheten att utanför både Ringarum och Gusum i anslutning till E22 uppföra skyltar som marknadsför de nya etableringsmöjligheterna både för boende och näringsverksamhet.

P. Hallertz (M)
Lars Lundqvist (LPO)

Marina Persson (Kd)

i Valdemarsvik

2019-10-06

Motion om att införa medborgarförslag till kommunfullmäktige

Moderaterna önskar öka medborgarinflytandet och ha en mer öppen och aktiv dialog med medborgarna. Med medborgarförslag stärks demokratin, goda idéer tas tillvara och delaktigheten ökar.

Medborgarförslag innebär att enskilda personer som är folkbokförda i en kommun kan lämna in förslag till beslut som fullmäktige kan bereda. Medborgarförslag är ett sätt att minska avståndet mellan väljare och förtroendevalda. Förhoppningen är att förslagsrätten ska leda till ett ökat engagemang i kommunpolitiska frågor bland medborgare men också att tjänstemän och förtroendevalda får del av medborgares behov och kunskaper om kommunal verksamhet. Kommunens verksamhet utvecklas därmed med bra förslag.

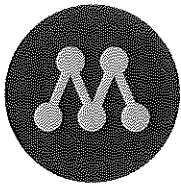
Moderaterna föreslår kommunfullmäktig besluta:

- Att införa medborgarförslag i kommunfullmäktige

Moderaterna i Valdemarsvik

Leana Thuvesson *Henrik*
Yvonne Jauhäger *Per Holmertz*
Anna Nilsson *Anders Solander*

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -10- 28	
Önr	Fv/Ävd/Handl
Dpl/Obj	

i Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -12- 16	
Dnr	Fv/Avd/handl
Dpt/Obj	

2019-09-22

Motion om att införa digitalt närvaro, debatt och voteringsystem

Tekniken har utvecklats och det finns idag program som har system för närvaromarkering, begära ordet och för votering.

Ett sådant program underlättar för ordförande och sekreterare samt effektiviserar sammanträden.

Samtliga ledamöter har idag en läsplatta vilket innebär att utrustningen redan finns för att kunna införa ett system.

Moderaterna föreslår kommunfullmäktig besluta:

- Att införa ett digitalt närvaro, debatt och voteringsystem i Kommunfullmäktige med syfte att effektivisera kommunfullmäktiges sammanträden samt underlätta för ordföranden och sekreterare.

Anna Nilsson
Anna Nilsson

Per Hult
Per Hult

Yvonne Jank
Yvonne Jank

2019-09-02

Motion vård- och omsorgsboende

Waldemarsviks befolkning har minskat och ekonomin har drastiskt försämrats. Det är nödvändigt att syna varje tum av såväl investerings- som driftbudgeten.

Renoveringen av Lammarsböjden bör inskränka sig till bra boendemiljö för funktionshindrade och begränsas till nuvarande storlek på boendet. Kommunen bör istället söka partnerskap med privata aktörer för att minst 30 platser för centralt och sjönära omsorgsboende i kombination med trygghetsboende i lättforcerade terräng.

Vård och omsorgsboendet i Gåsarna och Gryt behålls i nuvarande omfattning.

Sammanfattningsvis: den befintliga boendeförordningen är inaktuell och bör revideras, där de blivande hyresgästernas synpunkter har fått väga tungt.

Aschoberg
L Po

Till Valdemarsviks Kommunfullmäktige

Kartläggning av kommunens LSS verksamhet

Efter tidigare lagd interpellation i ämnet, ser Vänsterpartiet brister och behov av att kommunstyrelsen, inför kommunfullmäktige kan visa på att LSS verksamheten inom kommunen, lagstadgad som frivillig, följs upp systematiskt i kommunstyrelsens årliga arbete; så att enstaka medborgare inom LSS verksamheten har samma rättigheter som övriga; att de får om möjligt så likvärdiga levnadsvillkor som övriga; samt att deras rätts- och försäkringsskydd säkerställs.

Därmed ser vi behovet av:

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att:

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att kartlägga den kommunala LSS verksamheten – lagstadgad som frivillig, hur områdena är fördelade i ks-utskottens ansvarsområden, hur dessa följs upp, samt vilka rätt- och försäkringsskydd som brukarna täcks av.
- Kommunstyrelsen ger Kommunfullmäktige en sammanställd rapport under år 2020.

Jonas Andersson

Olle Wester

Vänsterpartiet Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -01- 27	
Önr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Inbromsning av försäljningen av ishallen

Många privatpersoner och företag som under lång tid har stött ishallen i Valdemarsvik har ställt sig mycket förvånade inför en försäljning. Mycket av upprustningen av hallen har drivits som leaderprojekt genom Kustlandet och mycket EU-stöd har erhållits. Det är måhända inte olagligt att sälja Sparbankshallen så kort in på erhållna stöd, men är moraliskt svårt att försvara.

Även vi politiker som är mycket medvetna om kommunens bristfälliga ekonomi har många frågor vi skulle vilja ha svar på innan vi kan säga ja eller nej till en försäljning. Kostnadsredovisningen för driften och värdeminskningssavdragen känns vara tilltyxade på en höft, och en bättre ekonomisk genomlysning bör göras innan beslut om försäljning kan fattas.

Vidare finna det ganska enkla konkreta åtgärder att vidta för att både öka inkomsterna genom bättre marknadsföring och minska driftkostnaderna genom bättre hushållning.

Vi föreslår att en eventuell försäljning skjuts upp till sent i höst när kommunen i samarbete med WIF vidtagit dessa åtgärder, och de ekonomiska förutsättningarna för fortsatt drift i kommunal regi har utvärderats. Vidare bör relationen mellan Valdemarsviks kommun och Kustlandet säkerställas, så att en försäljning inte negativt påverkar framtida leaderprojekt med stöd av EU-pengar.

Anders Bockgård, LPO

Hans A Andersson, LPO

Tord Andersson, NB

Bertil Eklund, NB

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kallelse	
2020 -01- 27	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpt/Obj	

Fullmäktige Valdemarsvik

Anläggande av Hundpark/rastgård

Hundar, liksom människor, är i dagligt behov av motion och av att vara i rörelse.

Ett sätt att nå båda dessa behov är att anlägga en hundrastgård en bit utanför Valdemarsviks centrum där hundar, givetvis under uppsikt, kan mötas och leka. Rastgården bör vara utformad så att den är spännande att undersöka. Den bör därför vara en aning kuperad och där ska finnas stenar, stammar, stubbar m m för att stimulera hundens nyfikenhet.

På området ska finnas bänkar och bord för hundägarna, tillgång till färskvatten för törstiga hundar, latrintunna samt belysningsstolpar så att rastgården även kan nyttjas kvällstid.

Ett lämpligt område kan vara i anslutning till Banvallsstugan där både el och vatten redan finns framdraget, alternativt finns ju många områden på kommunal mark, på Grännäs, i Norrbackaområdet eller på Majeldsberget.

Vänsterpartiet föreslår därför:

Att fullmäktige ger KS uppdraget att utreda vilka lämpliga möjligheter som finns att anlägga en hundrastgård, eller flera, enligt ovan.

Denna motion är inspirerad av ett nu liggande Valdemarsviksförslag. Handläggandet av ärendet bör därför kommuniseras med förslagsställaren.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

Olle Wester

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
2020 -03- 30	
Avd/Handl	

Fullmäktige Valdemarsvik

Laddstationer för elbilar.

Utvecklingen av elbilar och laddhybrider går fort, likaså ökar antalet i landet. Under 2019 ökade antalet med 50%, och nyregistreringar ligger nu på ca 30% av nya bilar.

Utvecklingen mot en elektrifierad bilvärld går inte att bortse från.

I Valdemarsviks kommun finns det nu 2 laddstationer, en kommunal avgiftsfri 22kW i Valdemarsviks centrum samt en kommersiell 22 – 50 kW vid Ringarums Vårdshus. Detta är inte tillräckligt för att möta behoven. Kommunen behöver möta de nya beteenden som ett elbilsägande ger, samtidigt som kommunens roll som ett av regionens stora besöksmål ska kunna säkerställas.

För att i dagsläget möta detta; behövs minst en 22 – 50kW station i Valdemarsviks centrum, en 22 – 50 kW i Gusums centrum och även en 22 -50kW station för Skeppsgården och dess besöksmål. Däröver behövs 22kW stationer vid kommunens besöksmål som; Fyruddens hamn, Ekön camping, Yxningens camping samt Grännäs Fritidsområde.

Det pågår nu även en helt ny utbyggnad av "superladdare" på 350kW, den närmsta finns i Norrköping och söderut Oskarshamn. Att kunna få en laddstation av den graden är på längre sikt nödvändig för vår kommuns infrastruktur, det företag som nu står för denna satsning finns redan idag etablerade i vår kommun.

Vi ser att: kommunfullmäktige ger KS i uppdrag att verka för utbyggnad av laddstationer inom kommunen, med egna investeringar och/eller tillsammans med en eller flera kommersiella aktörer.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

Olle Wester

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kommunen	
2020 -03- 30	
Lm	v/avd/Handl
Upp/Öv	

i Valdemarksvik

2020-03-29

Skapa en hundrastgård

Sedan 2014 har det i Valdemarksviksförslaget kommit upp fem gånger om önskemål om inrättande av hundrastgård i kommunen.

Forskning visar att bland annat hundar har en hälsobefrämjande och hälsobevärande effekt.

Införandet av en hundrastgård skulle underlätta för personer i alla åldrar som har en tillfällig/permanent funktionsnedsättning att själva kunna sköta rastningen, kunna behålla sitt djur och utifrån det ha möjlighet att få hälsobefrämjande och hälsobevärande effekter.

Exempel är:

- Stressar ner
- Beröring lugnar
- Stimulerar till en rörlig vardag
- Sociala kontakter

Moderaterna yrkar att fullmäktige beslutar:

- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att undersöka möjligheten att skapa en hundrastgård/hundpark i Valdemarksviks kommun.

Moderaterna i Valdemarksvik

Carina Thuresson

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kenneslösa	
2020 -03- 30	
Dir:	v/Avd/Handl
Oppl/Obj	

i Valdemarsvik

2020-03-29

Spara lagda motioner på hemsidan

Idag läggs lagda motioner ut på hemsidan. När motionen är besvarad tas den bort från hemsidan.

Det innebär att historiken av lagda motioner och resultat försvinner och att varken ledamöter eller medborgare kan se den delen av det politiska arbetet. Det innebär även att motioner med samma karaktär läggs igen inom en närtid.

Hand

Moderaterna yrkar att fullmäktige beslutar:

- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att lagda motioner ska finnas kvar på hemsidan med strukturen: År, parti och beslut.

Moderaterna i Valdemarsvik

Carina Thuresson

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
Följ kändedom	
2020 -03- 30	
30	v/Avd/Handl
C/1/Obj	

Motion till Valdemarsviks kommunfullmäktige 2020-05-25

I takt med att kommunens ekonomi har försvagats har byråkratin och antalet ~~chefstjänstemän~~ ökat i antal i förvaltningshuset och dess satellit i Funkishuset. Den pågående pandemin har inte gjort situationen bättre och lär kasta en skugga över kommunens ekonomi i år framöver. Stater har ju privilegiet att trycka mer pengar när det sinar, men det har ju kommuner tyvärr inte ännu.

Kostymen är helt enkelt för stor och det krävs en modig ändringsskräddare med vass sax och hårda nypor för att få till en passande kostym. Vi måste helt enkelt gallra bland ~~chefstjänstemännen~~ och få till en effektivare förvaltning.

Förhoppningsvis kan vår nya kommundirektör här vid lag vara oss förtroendevalda behjälplig och forma ett litet effektivt lag som passar vår lilla i grunden trevliga kommun. Samarbetet som redan pågår och som kan utökas med närliggande kommuner stödjer vi helt, men vi vill även fortsättningsvis se Valdemarsvik som en självständig kommun.

Vi kräver att kommunstyrelsen ser över förvaltningens struktur inklusive inköpta konsulttjänster och plockar bort det som är minst nödvändigt.

Landsbygdspartiet Oberoende

Anders Bockgård

Hans A. Andersson

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -05- 25	
Dnr	Fv/Avd/handl
Dpl/Obj	

Motion

Fullmäktige Valdemarsvik

Mål och strategidokument.

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -05- 25	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

200525

Vår kommun har en vision, en vision som ska nås. Men arbetet dit, dvs färdvägen är diffus, det finns ingen karta att gå efter.

Kommunstyrelsen har nu en verksamhetsplan och sektorerna har sina arbetsplaner, ett steg i bättre struktur och styrning.

Det tomrum av styrdokument som nu finns utifrån kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan till kommunens vision behöver fyllas med en tydlig struktur.

För att vi som politiker ska ha en rimlig möjlighet att planera på lång sikt, dvs längre än tre år, behövs måldokument och strategidokument.

Måldokument för att peka gemensamt på kommunens vilja inom ett visst utvecklingsområde.

Strategidokument för att gemensamt peka på hur vägen till målet ska se ut.

Mål- och strategidokument bör vara i områden som är av särskild betydelse för kommunens utveckling, som t ex inom infrastruktur eller energiomställning.

Vi ser att: kommunfullmäktige ger KS i uppdrag att; påbörja en process för att fånga upp särskilt betydande områden för kommunens utveckling, och utifrån denna process ta fram mål- och strategidokument.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

Olle Wester

Motion till Valdemarsviks kommunfullmäktige 2020-05-25

Ensamstående fattigpensionärer är en utsatt grupp vars livsutrymme attackeras och snävas in från olika håll. En översyn av enskilda avloppsanläggningar sveper över vår kommun utan förbarmelse med hänsyn till privata förhållanden. Att bygga och bekosta nya anläggningar kan för enskilda ensamstående fattigpensionärer vara oöverstigliga hinder, som betyder att man inte kan bo kvar i sin stuga. Kostnaden för den enskilda står helt enkelt inte i paritet med nyttan för miljön i ett ensamhushåll.

Reglerna för enskilda avlopp är generella i landet och går inte att gå runt. Men det finns utrymme för att den utpekade gruppen ensamstående fattigpensionärer kommer sist i kön och kan få anstånd tills hela listan av enskilda avlopp i kommunen är avbetad.

Det är dags att tona ner den olycksaliga sloganen om "Östersjöns ledande miljökommun". Det kostar bara mer än det smakar.

Landsbygdspartiet Oberoende

Anders Bockgård

Hans A. Andersson

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -05- 25	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Motson

M

Översyn av uppkoppling i kommunens fastigheter.

Det har framkommit att Kommunens Nätverk/uppkoppling är undermåligt. Framförallt nu när skolans elever ska ha chromebook. Vilket är ett krav från Skolverket och absolut nödvändigt vid nationella prov.

Motionärerna ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda behov och kostnad för att uppnå godtagbar nivå.

Anders Söderlund M

Leena Pernomäki M

Henrik Linder L P

Leif Jönsson KD

Henrik M

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020-08-31	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

i Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -10- 26	
Dnr KS-TEK 2020.80	Fv/Avd/Handl
Dp/Obj	

2020-10-23

Inrätta insektshotell i rosariet

På Valdemarsviksförslaget publicerades det den 2020-06-23 ett förslag om att inrätta ett insektshotell i rosariet för att skapa en positiv miljö för bland annat alla bin som finns i rosariet.

Fram till att förslaget stängdes har förslaget gillats av 41 personer.

I kommunfullmäktige 2020 togs ett beslut om att alla förslag som har 30 röster eller mer ska tas upp. Så har inte skett utan förslaget har arkiverats utan att det har tagits upp för ställningstagande.

Moderaterna tycker att det är en bra idé.

Moderaterna föreslår att fullmäktige beslutar att ge Kommunstyrelsen i uppdrag

- Att enligt Valdemarsviksförslaget inrätta insektshotell i Rosariet.

Moderaterna i Valdemarsvik

Carina Thuresson
CARINA THURESSON

Yvonne Janhäger
YVONNE JANHÄGER

Bernt Janhäger

BERNT JANHÄGER

Anders Sjölander
Anders Sjölander

Motion kf 2020-10-26

Sophämtning utmed enskilda vägar

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -10- 2 6	
Dnr KS-TEK.2020.79	Fv/Ävd/Handl
Dpt/Obj	

Boende utmed Vittviksvägen har i en skrivelse pekat på orimligheter med sophämtningen utmed enskilda vägar på landsbygden i Valdemarsviks kommun.

Det är orimligt att det skall krävas högre vägstandard på de statsbidragsberättigade enskilda vägarna vad gäller de relativt små sopbilarna än t.ex. 24 meters långa timmerbilar. Det är även orimligt att fasta datumgränser och inte vädret skall avgöra när en mindre väg är framkomlig. Vintern 2019-2020 var de t.ex. knappast något vinterväglag alls.

Vi kräver att kommunfullmäktige snarast reviderar föreskrifterna om avfallshantering från 2019-05-02 och gör dem mer verklighetsförankrade till något som bättre anstår en liten utpräglad landsbygdskommun med ambition att bli Östersjöns ledande miljökommun.

För Landsbygdspartiet oberoende

Anders Bockgård

Hans A. Andersson

Moderaterna
Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -10- 26	
Dnr KS-TEK.2020.78	Fv/Avd/Handl
Dp/Obj	

Motion till Kommunfullmäktige 2020-10-26

En landsbygdskommun måste ha en fungerande sophämtning i hela kommunen.

När det gäller "Föreskrifter om avfallshantering för Valdemarsviks kommun" som KF beslutade om 2019-05-02 så har det visat sig att beslutet har negativa effekter för landsbygden.

Det är väldigt viktigt för en levande landsbygd att sophämtningen fungerar. Att behöva ta fram bilen och köra över 5 kilometer enkel resa till soptunnan kan inte vara varken önskvärt eller speciellt miljömässigt. Det är bl.a. bilaga 2, "instruktion för väghållare och transportvägars framkomlighet" som behöver gås igenom.

När det gäller fastboende i skärgården så behöver regelverket tydliggöras så att kommunen kan tillhandahålla sopsäckar och ett system för hur de ska transporteras på Östgötatrafikens båtar.

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Förvaltningen får i uppdrag att snarast revidera "Föreskrifter om avfallshantering för Valdemarsviks kommun" så att de anpassas till vår landsbygdskommun och inte bidrar till att avveckla landsbygden och skärgården.

Anna Nilsson (M)

i Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -10- 26	
Dnr KS-TEK.2020.77	F-v/Ävd/Handl
Dpl/Obj	

2020-10-23

Anpassa öppettiderna efter medborgarnas önskemål på Återvinningsstationen

På Valdemarsviksförslaget publicerades det den 2020-10-11 ett förslag om att Återvinningscentralen skulle vara öppen minst två lördagar i månaden året runt. Har även framkommit önskemål om att stationen ska vara öppen på fredagar året runt.

Fram till 2020-10-23 har förslaget gillats av 157 personer. Liknande synpunkter har vi inom Moderaterna har fått tidigare.

Vi ser det som självklart att detta önskemål ska tillgodoses. Öppettiderna ska underlätta för besökare till återvinningscentralen inte tvärtom. Som det är idag är det anpassat för besökare som kan komma vardagar dagtid. Inte för besökare som arbetar dagtid.

En omstrukturering av medarbetarnas scheman inom befintlig budget borde vara möjligt.

Moderaterna föreslår att fullmäktige beslutar att ge Kommunstyrelsen i uppdrag

- Att öppettiderna på återvinningscentralen förändras enligt Valdemarsviksförslaget med öppettider minst två lördagar i månaden samt öppet fredagar.
- Att förändringen av öppettiderna sker med förändring av medarbetarnas scheman inom befintlig budget.

Moderaterna i Valdemarsvik

Carina Thuresson
CARINA THURESSON
Yvonne Janhäger
Yvonne Janhäger

Anders Sjölund
Anders Sjölund
Per Hallertz
Per Hallertz

Motion till Kommunfullmäktige 2020-10-26

Säkerställa språkkunskap i anslutning till anställning inom äldreomsorgen

I personalstyrkan inom äldreomsorgen i Valdemarsviks kommun ingår ett antal utrikes födda som förstärker omsorgen om våra äldre. En del talar god svenska, men personalen och de boende vittnar om att det också förekommer språkbrister. Bor och arbetar man i ett land ~~är~~ så är goda språkkunskaper i det landets språk viktigt. I synnerhet inom äldreomsorgen. Personalen måste kunna kommunicera med varandra. Brukarna ska kunna förvänta sig att förstå men också kunna bli förstådda. All kommunikation ska kunna ske med minsta möjliga risk för missförstånd.

Språkförbistring skapar inte bara praktiska problem. Sker missförstånd kan det leda till situationer som är kritiska för både personal och brukare. Idag ställs inga krav om goda kunskaper i svenska språket vid anställning inom äldreomsorgen.

Personer utan adekvat kunskap i det svenska språket arbetar idag ofta på egen hand. Ibland saknas handledning eller utbildning i svenska, enligt en nyligen publicerad statlig utredning om kompetensen inom vård och omsorg (SOU 2019:20). Samma utredning har också kommit till slutsatsen att dessa brister i yrkesgruppens kompetens påverkar kvaliteten i verksamheterna och innebär potentiella patientsäkerhetsrisker.

Fackförbundet Kommunal publicerade för en tid sedan en rapport som visar att problemet är omfattande. Den visar bland annat att personal inte förstår varandra och brukare vars behov och önskemål inte blir tillgodosedda på grund av att de inte har möjlighet att göra sig förstådda.

73 procent av de tillfrågade uppgav att språkförbistring bland annat leder till högre stress hos personalen, ökad oro bland brukarna och att vissa uppgifter inte blir genomförda på ett säkert sätt.

På arbetsgivare med ansvar för människor som är i stort behov av omsorg vilar ett extra stort ansvar om goda möjligheter till god och säker kommunikation.

Det är inte rimligt att anställa en person som inte klarar språket och sedan låta arbetskamrater lösa de problem som uppstår då kommunikationen mellan kollegor, brukare och anhöriga inte fungerar.

Det finns möjligheter att lära sig det svenska språket via till exempel SFI. Enligt rapporten "Svenska språket - A och O i äldreomsorgen"¹ som Kommunal tagit fram kommer många nyanlända med glädjebetyg från SFI.

Det borde vara en självklarhet att man tillgodogör sig goda kunskaper i det svenska språket innan man söker anställning där arbetsuppgifterna i stora delar bygger på att man kan kommunicera med varandra. Oavsett så skall en arbetsgivare ställa krav på förkunskaper vid varje enskilt tillfälle då vakans skall fyllas. Vid arbete inom äldreomsorgen bör goda kunskaper i det svenska språket definitivt vara ett av kraven.

Tyvärr håller inte vårdutbildningarna alltid måttet. Undersköterskeutbildningen på komvux är, till skillnad från gymnasieutbildningen, inte sammanhållna utan ges kursvis, påpekar Kommunal. Och det går att strunta i kurser och ändå bli behörig. Det är inte bara Kommunal som kritiserar kvaliteten. "Vissa utbildare till och med bedriver utbildningen med material på elevens hemspråk för att få dem godkända", står det i en statlig utredning om kompetens i vården. Det finns exempel på hur språkbrister kan orsaka rena kränkningar och även leda till livshotande situationer för brukare. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, anser att språkbrister är en risk inom omsorgen².

Från ett flertal kommuner hörs idag klagomål över att nyanlända som har gått vårdutbildningar i Sverige varken klarar språket eller har tillräckliga yrkeskunskaper.

1

[https://www.kommunal.se/sites/default/files/attachment/svenska_spraket_a_och_o_inom_aldreomsorgen_webb .pdf](https://www.kommunal.se/sites/default/files/attachment/svenska_spraket_a_och_o_inom_aldreomsorgen_webb.pdf)

2

https://www.regeringen.se/4adab8/contentassets/e38875e2c15f4bdc8e10e2a15b177949/starkt-kompetens-i-var-d-och-omsorg-sou-2019_20.pdf

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Att berörd sektor får i uppdrag att införa rutiner som genom språktest säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket, minst på gymnasienivå, under anställningsförfarandet inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.
2. Att genom språktest identifiera anställda i äldreomsorgen i Valdemarsviks kommun som har bristande kunskaper i svenska språket. De som behöver förbättra sin svenska ska erbjudas stöd att göra det.

För Sverigedemokraterna:

Göran Hargestam

Eva Larsson

Kurt Olsson

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -11- 23	
Dnr KS-SA.2020.106	Fv/Ävd/Handl
Bpl/Öb	

Motion till Kommunfullmäktige 2020-11-23

Tidigareläggande av delårsbokslut.

Kommunfullmäktige har ett antal år behandlat delårsbokslutet på årets sista ordinarie kommunfullmäktigesammanträde. På samma möte är det då också ofta debatt och beslut om nästa års budget. Att delårsbokslutet kommer upp till behandling så sent, ofta med bara en återstående månad kvar på året, ger inte fullmäktige tid att reagera och agera på delårsbokslutet under innevarande år.

Både budget och delårsbokslut på samma sammanträde ger också effekten att någon större debatt avseende delårsbokslutet inte förekommer.

Vi anser att det finns skäl att införa ett delårsbokslut per den 30/6.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag om införande av delårsbokslut efter sex månader.

Pu Holmertz (M)

Anna Olsson (H)

Julia Lönn

Jonas Janköper

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration

Fredrik Sivula

Kommunsekreterare

Tel: 0123-191 82

E-post: fredrik.sivula@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Redovisning 2021 - Motioner som bifölles av kommunfullmäktige föregående år

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Redovisningen läggs till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning § 29 ska det redovisas vad som har hänt med de motioner som har bifallits under året.

Här nedan följer en redovisning av de motioner som bifölles 2020:

- Policy inför stora investeringar. Dnr KS-SA.2019.33. Bifölles av kommunfullmäktige 2020-05-25 § 55. – *Ett förslag till investeringspolicy för kommunen har upprättats och ärendet är på väg till kommunfullmäktige för ställningstagande.*
- Rullande månadsrapportering avseende ekonomin. Dnr KS-SA.2019.34. Bifölles av kommunfullmäktige 2020-05-25 § 54. – Månadsrapporteringar sker kontinuerligt på central nivå och har pågått under stora delar av 2020.
- Fastställande av sammanträdestider. Dnr KS-SA.2019.92. Bifölles av kommunfullmäktige 2020-03-30 § 27. – *Under 2020 tidigarelades fastställandet av nästkommande års sammanträdestider för kommunfullmäktige. Senare under året beslutade kommunfullmäktige om en revidering av tiderna. Den nya tidsplanen för fastställande av kommunfullmäktiges möten är planerad att fortsätta.*

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunledning

Karl Öhlander

Kommundirektör

Tel: 0123-19100

E-post: karl.ohlander@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppföljning av inriktningsmål - Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen lägger redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2021 ska arbetet med målet om att Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen, redovisas till kommunstyrelsen den 12 april.

Uppföljningen fokuserar på delarna kring medborgarinflytande, förbättrad service och kommunikation.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2021 fastställt sex inriktningsmål för verksamheten under året. Målen ska under året redovisas till kommunstyrelsen. Redovisningen ska beskriva hur målet avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit. Enligt planen är det andra målet som ska redovisas, *Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen*.

Valdemarsviks kommun ska vara den öppna kommunen

Resultatmål

- Kommunen har en hög servicegrad och stor tillgänglighet för medborgare och företagare och bidrar därmed till ett attraktivt företagsklimat.
- Fler medborgare ska känna att de får tillräcklig information om den kommunala verksamheten och känna delaktighet i viktiga processer

Vägen till målet

Ett aktivt arbete kommer att bedrivas inom kommunens förvaltning med syfte att öppna upp verksamheten gentemot invånare, företag och övriga som har kontakt med kommunen. Kommunen ska uppfattas som en positiv part att kontakta och samarbeta med. Tillgängligheten till kommunala tjänster och till kommunens tjänstepersoner ska öka och ett arbete ska startas upp för att förändra arbetssätt och rutiner med syfte att öka tillgängligheten och servicenivån.

Medborgare ska bjudas in till fler dialoger och får större möjligheter att påverka. Det är viktigt att dialoger som förs leder till att synpunkter tas tillvara och bidrar till förändring i den riktning som framkommer vid dialogen. Olika

former för dialog ska provas under året, inte bara stormöten utan former som leder till större delaktighet där alla får möjlighet att bidra. Det kommer att vara viktigt att alla grupper i kommunen får möjlighet att delta och göra sin röst hörd.

Kommunens webbplats är en viktig kanal för att nå delaktighet och insyn, men andra kanaler ska utforskas och introduceras under året.

Uppföljning

Målen följs genom enkäter hos näringsliv och medborgare. SCB:s medborgarenkät genomförs 2021, därefter görs regelbundna uppföljningar via egna enkäter (näringslivs- och medborgarpanel). Prognoser för måluppfyllelse ska lämnas i tertialrapport T1 samt delårsrapport bland annat baserat på bedömningar av inkomna klagomål och synpunkter.

Arbete med målet

Öppen förvaltning

Arbetet är påbörjat med att se över de kontaktytor kommunen har med medborgare, företagare och andra intressenter. Målet är att den som har kontakt med kommunen ska uppfatta kontakten som positiv och professionell. Uppdraget gäller samtliga kommunala verksamheter och ska bedrivas på alla nivåer i förvaltningen.

I ett första skede kommer fokus att läggas på vissa verksamheter som i tidigare uppföljningar pekats ut som särskilt viktiga när det gäller externa kontakter. Här har fokus under året hittills legat på att bjuda in till dialog och förenkla kontaktvägar.

Näringsliv

Under hösten 2020 intensifierades kontakterna med kommunens olika företagare. Flera företagsbesök genomfördes och nya nätverk initierades. Pandemin och de begränsningar denna inneburit för besök och fysiska möten har sedan medfört ett minskat antal aktiviteter. Nya digitala former har prövats under slutet av 2020 och under början av 2021, men dessa behöver utvecklas ytterligare.

Under 2021 behöver också det uppsökande arbetet för att nå nya och mindre företagare prioriteras. Vissa av dessa grupper har tidigare varit svåra att nå och nya vägar behöver tas fram.

Delaktighet

Under årets början har inga direkta medborgardialoginsatser genomförts. Detta verktyg behöver utvecklas under året och det ska läggas fokus på att använda digitala kanaler i högre grad för att föra dialog med medborgare.

Det finns olika aktiviteter kring brukarmedverkan inom kommunens verksamheter. Bland annat finns matråd inom skolorna där elever själva är med och påverkar menyer.

Valdemarsviksförslaget

Under 2021 har fem olika förslag lämnats in. Av dessa har ett förslag om att etablera en parkour- eller skatepark varit det förslag som fått flest röster. Hittills har 139 personer lagt sin röst på detta förslag

Webbplatsen

Arbete sker löpande för att utveckla kommunens webbplats. Under slutet av 2020 lanserades en "flytta-hit"-del av webbplatsen med riktad information till de som vill flytta till Valdemarsvik. Aktivt arbete pågår också för att etablera en egen del av webbplatsen för föräldrastöd. Lansering av denna är planerad under våren 2021.

Nya kommunikationskanaler

Arbete sker också för utveckling av kommunikation via andra digitala medier. Sedan tidigare är kommunen aktiv via Facebook, men kommer också utveckla kommunikationen via andra sociala mediaplattformar. Under våren 2021 kommer även kommunikation via en egenproducerad poddkanal att lanseras.

Uppföljning av målet

Resultat finns ännu inte från de enkäter som ska ligga till grund för uppföljning av målet. Det handlar bland annat om Svensks Näringslivs näringslivsranking som presenteras under hösten 2021.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Plats och tid Skutan, Strömsvik, 2021-03-17, 13:15-16:45

Beslutande	Jenny Elander Ek (C), ordf. Ulla Wallering Fall (S) i st f Mattias Geving (S) Nhela Ali (S) Per Hollertz (M) Göran Hargestam (SD)	Ersättare	Anders Carlsson (C) Carina Thuresson (M) Hans Andersson (M)
Övriga Närvarande	Karl Öhlander, kommundirektör Sven Stengard, ekonomichef §§ 14-15, 19 Carina Magnusson, personalchef § 18 Malin Österström, näringslivsutvecklare §§ 11, 18		Fredrik Sivula, sekreterare Aline Eriksson, t.f. Samhällsbyggnadschef § 13

Utses att Justera Göran Hargestam (SD)

Justeringens plats och tid Avdelning Service & Administration, 2021-03-22 kl. 16

Underskrift	Sekreterare		Paragrafer 11 - 19
		Fredrik Sivula	
	Ordförande		
		Jenny Elander Ek (C)	
	Justerare		
		Göran Hargestam (SD)	

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsens arbetsutskott		
Sammanträdesdatum	2021-03-17		
Datum för anslagsuppsättande	2021-03-23	Datum för anslagsnedtagande	2021-04-14
Förvaringsplats för protokollet	Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik		
Underskrift	 Fredrik Sivula		

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KSAU § 11	Leader Kustlandet, 2021-2027 Medverkan och medfinansiering	3 - 4
KSAU § 12	Revidering av pandemiplan	5
KSAU § 13	Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna	6
KSAU § 14	Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland	7 - 9
KSAU § 15	Årsredovisning 2020	10 - 11
KSAU § 16	Ansökan om bidrag för verksamhetsåret 2021 från föreningar utanför ramarna för kommunens regler för föreningsbidrag	12 - 13
KSAU § 17	Redovisning av uppdrag - Digitalisering i kommunens verksamhet samt arbetet med utbyggnaden av fiber intensifieras	14 - 18
KSAU § 18	Information KS-AU	19
KSAU § 19	Ekonomisk uppföljning 2021	20 - 23

KSAU § 11

KS-KcS.2021.10

Leader Kustlandet, 2021-2027 Medverkan och medfinansiering

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1. Arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.**

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Leader är EU:s landsbygdsutvecklingsmetod och omfattar 48 leaderområden i Sverige och drygt 2 800 över hela EU. Metoden har starka inslag av lokalt medbestämmande, underifrånperspektiv, samarbete, hållbarhet och hjälp till självhjälp.

Leader Kustlandet är en ideell förening med en styrelse på 17 personer från sektorerna näring, ideellt och offentligt. Kustlandet omfattar hela eller delar av kommunerna Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Västervik, Oskarshamn och Mönsterås. Två av styrelseledamöterna och en ersättare är från olika delar av Valdemarsviks kommun. Styrelsen beslutar utifrån en utvecklingsstrategi vilka projektansökningar som ska beviljas. Det centrala temat har varit att bidra till kustnära landsbygdsutveckling.

Valdemarsviks kommun har deltagit i leaderområde Kustlandet sedan år 2000 (tre programperioder). Under 2014–2020 har Kustlandets totala budget för programperioden varit 39,8 miljoner kronor. Av dessa har Valdemarsviks kommun medfinansierat 0,57 miljoner (81 642 kr/år i sju år). Medlen är idag fullt uppbokade och de sista projekten kommer att pågå fram till slutet av 2022. Hittills har sammanlagt drygt 150 projekt beviljats varav 18 i Valdemarsviks kommun (ytterligare projekt gynnar flera kommuner). I pengar, om man räknar lågt och bara inkluderar offentliga medel till projekt i bara Valdemarsviks kommun, blir summan för projekten 2 454 000 kr. Tar man med offentliga medel till andra projekt som gäller hela Kustlandet också (tex mikrostöd/paraplyprojekten), blir Valdemarsviks del 3 527 000 kr. Räknar man istället högt och inkluderar privata, faktiska medel som ingått som medfinansiering i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 4 414 000 kr. Och till sist, om man räknar allra högst

KSAU § 11

KS-KcS.2021.10

och inkluderar även ideellt arbete i projekt i bara Valdemarsviks kommun är summan 5 366 000 kr.

Valdemarsviks medfinansiering 81 642 kr per år i sju år, totalt 572 000 kr, ger därför en uppväxling på mellan 4,3 och 9,4. Samarbetet med, och inom, Kustlandet har fungerat mycket väl.

Ny programperiod

Jordbruksverket har meddelat Kustlandet att leaderverksamheten tilldelats en budget på 10,7 miljoner kronor för de två första åren av programperioden 2021–2027. För att kunna använda budgetutrymmet krävs lokal offentlig medfinansiering. Om kommunstyrelsen styrker beslutet fortsätter Valdemarsviks kommun att medfinansiera Kustlandets leaderverksamhet med 81 642 kr per år. Den nya medfinansieringen av de nya medlen skulle därmed ta vid där den gamla slutar.

Folkkungaland

Under dagens sammanträde informerar näringslivsutvecklaren om Leader Folkkungaland. Ett alternativ för kommunen till Leader Kustlandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2021-02-16

Skrivelse från Ideella föreningen Kustlandet inkommen 2021-02-08

Utvärdering av Kustlandet 2014-2020

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 12

KS-KcS.2021.5

Revidering av pandemiplan**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag****1. Kommunstyrelsen beslutar att anta reviderad pandemiplan.****Ärendebeskrivning**

Mot bakgrund av pågående pandemi så har det uppstått behov av att revidera tidigare beredskapsplan för pandemi från 2008-06-23. Nytt förslag till reviderad pandemiplan föreligger.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Staben 2021-02-16

Reviderad pandemiplan daterad 2021-02-16 inkl. bilagor

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 13

KS-TEK.2021.21

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

- 1. Kommunstyrelsen antar upprättat förslag till policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker.**

Ärendebeskrivning

Tillsammans med byggnader utgör träden en stomme i kommunens tätorter som spelar en viktig roll för att ge dem deras speciella identitet och karaktär.

Träd bidrar till förbättrat klimat genom att rena luften från föroreningar, utjämna temperatursvängningar, dämpa vind, höja luftfuktigheten och fungera som filter som tar upp damm och stoft från luften.

Parker, koloniområden, trädgårdar, kyrkogårdar, alléer och andra gröna ytor ger identitet och karaktär i tätorterna. De bidrar till att göra dem trevliga och attraktiva att bo och verka i. Träden bidrar inte minst till den biologiska mångfalden och fågellivet.

För att få till stånd en bättre hantering av inkomna önskemål om borttagning av träd på kommunens marker i tätorterna har en policy med rutiner tagits fram.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från sektor Samhällsbyggnad & Kultur 2021-02-25

Policy och rutiner för nedtagning av träd i tätorterna på kommunens marker

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

Uppförande av räddningsövningsfält för Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunfullmäktige

1. Räddningstjänsten Östra Götaland medges ta de lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.
2. Valdemarsviks kommun tillstyrker ett ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnader som ett nytt räddningsövningsfält innebär.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

3. Kommundirektören uppdras att aktualisera frågan avseende en revidering av Räddningstjänsten Östra Götlands förbundsordning §§ 10-11. Inriktning ska vara mot att avgiften per invånare ska vara densamma för alla i förbundet ingående kommuner avseende gemensamma kostnadsökningar.

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar bifall till förslaget med ändringen av punkt 2 att kommundirektören uppdras att aktualisera frågan avseende en revidering av Räddningstjänsten Östra Götlands förbundsordning §§ 10-11. Inriktning ska vara mot att avgiften per invånare ska vara densamma för alla i förbundet ingående kommuner avseende gemensamma kostnadsökningar.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) beslutade 2020-12-10 § 91 att:

- Godkänna utredningen avseende nytt räddningsövningsfält.
- Förorda att ett nytt räddningsövningsfält ägs och förvaltas av RTÖG.
- Hemställa till medlemskommunerna om medgivande att få ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält.
- Hemställa om ökat medlemsbidrag för att täcka de nettokostnadsökningar som ett nytt räddningsövningsfält innebär.

RTÖG har sedan flera år tillbaka arbetat tillsammans med Miljö- och samhällsbyggnadskontoret i Linköpings kommun för att hitta en ny placering

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

för kommunens räddningsövningsfält, som idag finns inom stadsdelen Djurgården. Övningsfältet i Norrköping är också över tid i behov av betydande investeringar för att uppfylla nuvarande och framtida krav. Med anledningen av detta har RTÖG presenterat möjligheten att ersätta de två övningsfälten med ett gemensamt. Under 2020 har ett förslag och en kostnadskalkyl avseende ett nytt gemensamt räddningsövningsfält tagits fram. Detta visar att ett gemensamt räddningsövningsfält ger verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar. Bedömningen är att det också är fördelaktigt att RTÖG äger och förvaltar ett gemensamt övningsfält. Enligt förbundsordning finns inget som hindrar att RTÖG äger andra byggnader eller anläggningar än brandstationer. Dock kräver en sådan investering medlemskommunernas medgivande om att ta nödvändiga lån och, som en konsekvens av detta, ett ökat medlemsbidrag. Investeringen beräknas till 125 mnkr exklusive tomtmark och den årliga kostnaden ökar med 7,5 mnkr varav Valdemarsviks andel uppgår till ca 250 tkr.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen tillstyrker att RTÖG får ta de långfristiga lån som krävs för att finansiera uppförandet av ett nytt räddningsövningsfält. Enligt preliminära beräkningar uppgår utgiften till 125 mnkr exklusive tomtmark. Enligt förbundsordningen § 13 får inte förbundet ta upp lån till långfristiga investeringar utan medlemskommunernas godkännande.

Enligt förbundsordningen § 11 ska kostnaderna för förbundets verksamhet täckas av avgifter från medlemskommunerna. Norrköping och Linköping erlägger avgift med lika krontal per invånare. Övriga kommuners avgift utgår från Norrköpings och Linköpings avgift uppräknat med en faktor vilken för Valdemarsviks del uppgår till 1,44. Detta är beräknat utefter självkostnaden för den överförda verksamheten. Valdemarsviks kommun ingick i förbundet 2015-01-01 (KF §62, 214-10-27). Faktorn har inte justerats sedan Valdemarsviks kommun inträdde i förbundet. (Förbundsordning daterad 2014-05-07). Eftersom faktorn inte prövats sedan kommunen inträdde i förbundet och att den bland annat byggde på beräknade investeringar t.o.m. 2019 finns det skäl att diskutera denna. Faktorn får också en märkvärdig effekt på den förslagna finansiering av övningsfältet där en invånare i Valdemarsvik förutsätts betala närmare tio kronor mer per år än en invånare i Norrköping/Linköping för ett gemensamt övningsfält. Den årliga kostnaden för övningsfältet beräknas till ca 21,60 kr/inv i Norrköping/Linköping och 31,80 kr/inv i Valdemarsvik.

 Justerare

.....

.....

KSAU § 14

KS-SA.2020.115

Enligt RTÖG:s beräkningar uppgår ökningen av medlemsavgiften till ca 250 tkr för Valdemarsvik och totalt 7 500 tkr för hela förbundet.

Mot bakgrund av ovanstående ser förvaltningen ett behov av att aktualisera förbundsordningens §10-11. En första revidering kan möjligen innebära en komplettering av §11 för kostnadsfördelning av förbundets större investeringar. En större uppdatering av vagnparken i Norrköping/Linköping skulle kunna få samma effekt på avgiften som övningsfältet i detta ärende.

Förbundet bör på sikt sträva efter lika avgift per invånare i samtliga ingående kommuner och kortare sikt fördela ökade gemensamma kostnader med samma avgift per invånare. För övningsfältets del skulle den ökade kostanden utslaget per invånare i hela förbundet bli ca 22,05 kr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2020-12-22
Protokoll RTÖG § 91

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 15

KS-SA.2021.27

Årsredovisning 2020

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1. Arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.**

Yrkanden

Jenny Elander Ek (C) yrkar att arbetsutskottet skickar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärendebeskrivning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige över det gångna året.

Valdemarsviks kommuns årsredovisning innehåller en uppföljning av inriktningsmål och resultatmål, en ekonomisk redovisning och en personalredovisning samt verksamhetsberättelser från respektive sektor. Det ingår även en sammanställd redovisning där kommunens bolag är medräknade samt en särredovisning för VA-verksamheten.

Det ekonomiska resultatet för året är positivt (+16,7 mnkr) och så är även balanskravsresultatet (+14,0 mnkr). Därmed är det negativa balanskravsresultatet från 2019 (-8,3 mnkr) täckt.

Kommunen klarar sina mål för god ekonomisk hushållning. Trots det höga resultatet är soliditeten oförändrad, detta på grund av ökad tillgångsmassa,

Måluppfyllelsen är i övrigt god. En stor del av målen och åtagandena är uppfyllda. Pandemin som kom i början på året förändrade förutsättningarna för flertalet verksamheter i kommunen. Det är den enskilt största och helt dominerande förklaringen till att flera resultatmål inte uppnåts.

Justerare

.....

.....

KSAU § 15

KS-SA.2021.27

BeslutsunderlagTjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-03-12
Årsredovisning 2020

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 16

KS-SA.2020.37 805

Ansökan om bidrag för verksamhetsåret 2021 från föreningar utanför ramarna för kommunens regler för föreningsbidrag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1. Ärendet återremitteras för ytterligare utredning avseende frågan om underlag i ansökningarna samt för att avvakta sista ansökningsdagen 1 april.**

Yrkanden

Per Hollertz (M) yrkar att ärendet återremitteras för ytterligare utredning avseende frågan om underlag i ansökningarna samt för att avvakta sista ansökningsdagen 1 april.

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2021 då det inkommit färre ansökningar samt en ny sökande förening vars verksamhet faller utanför ramarna för övriga bidrag. Gusums Folkets hus återgår till att få samma stöd som de fått tidigare år, Bris Region Öst får beviljat hela beloppet som de sökt stöd för. Valdemarsviks Ryttarkamrater beviljas sökt bidrag för att bevara den sista ridsportsföreningen med säte inom kommunen.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2021. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2021 är det färre sökande än föregående år, endast 3 ansökningar har inkommit. Nytt för året är att Valdemarsviks Ryttarkamrater har inkommit med en ansökan om bidrag för 2021. Föreningen hänvisar till att deras verksamhet faller utanför ramarna för övriga föreningsstöd. Föreningen är den sista ridsportföreningen med säte i kommunen utan dem förloras den sista naturliga samlingspunkten för hästintresserade i kommunen. De ansöker därför om stöd till att täcka kostnaderna för medlemskapen i Svenska ridsportförbundet samt Svenska ridsportförbundet Östergötland vilka är ett måste för att kunna bedriva verksamhet. Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade.

KSAU § 16

KS-SA.2020.37 805

Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2021 till 150 tkr. Valdemarsviks Ryttarkamrater har tillkommit som sökande av bidrag fr.o.m. 2021.

Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen höjs till 100 tkr samt att BRIS Region Öst i detta år får bidrag för hela det belopp de ansökt om, likaså Valdemarsviks Ryttarkamrater. En omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande:

Förening	Bidrag 2020	Sökt bidrag 2021	Förslag 2021
Gusums Folkets Hus	80 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
BRIS Region Öst	5 000 kr	15 000 kr	15 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	0 kr	8 000 kr	8 000 kr
Östra Ed/Tryserum Bygdegårdsförening	45 000 kr	0 kr	0 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	0 kr	0 kr
Synskadades Riksförbund	5 000 kr	0 kr	0 kr
Summa:	165 000 kr	123 000 kr	123 000 kr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-02-25

Ansökan från Valdemarsviks ryttarkamrater inkommen 2020-04-02,

komplettering inkommen 2021-02-12

Ansökan från Gusums Folkets hus inkommen 2020-09-29

Ansökan från Brisen Region Öst inkommen 2020-03-24

Beslutet skickas till

Samhällsvägledare medborgarservice C.S.

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 17

KS-SA.2020.107 041

Redovisning av uppdrag - Digitalisering i kommunens verksamhet samt arbetet med utbyggnaden av fiber intensifieras

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1. Kommunstyrelsens arbetsutskott lägger redovisningen till handlingarna.**

Sammanfattning

Enligt planen för uppföljning av verksamhet och ekonomi 2021 ska arbetet med uppdraget om digitalisering i kommunens verksamheter samt arbetet med utbyggnad av fiber intensifieras, redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott den 17 mars.

Det sker en aktiv digitaliseringsutveckling inom kommunens verksamheter. Arbetet behöver under 2021 samordnas och prioriteras. Bredbandsutveckling är en nyckelfråga för många delar av kommunen. Samarbete sker vidare framåt med externa leverantörer och olika finansieringslösningar ska diskuteras. Stöd för utbyggnad och samarbete diskuteras tillsammans med Region Östergötland.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i budget 2021 fastställt sex uppdrag till verksamheten under året. Uppdragen ska under året redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott. Redovisningen ska beskriva hur uppdraget avses att uppfyllas och hur arbetet sker för att nå dit. Enligt planen är det första uppdraget som ska redovisas, *Digitalisering i kommunens verksamheter samt arbetet med utbyggnad av fiber intensifieras*.

Digitalisering i kommunens verksamheter samt arbetet med utbyggnad av fiber intensifieras

Digitalisering är en viktig del i utvecklingsarbetet. Genom att använda digitaliseringens möjligheter kan utveckling drivas framåt både med fokus på effektiviseringar och nytänkande. Under 2020 har en genomgång gjorts av det digitaliseringsarbete som skett och som pågår i kommunen. Under 2021 kommer ett samlat strategiskt grepp att tas kring arbetet och fokus ska läggas på gemensamma lösningar och på satsningar på utveckling där den ger störst nytta. Bland annat kommer detta innebära satsningar på digitalisering inom vård och utbildning.

KSAU § 17

KS-SA.2020.107 041

En översyn ska också inledas när det gäller kommunens verksamhetssystem. Detta i syfte att utveckla men även att effektivisera handläggning.

Arbetet med att stödja fiberutbyggnad i de delar av kommunen som idag saknar fiberuppkoppling ska intensifieras. Kontakter ska tas med externa aktörer, men vägar för tydligare kommunal medverkan ska också undersökas. I samverkan med Söderköpings kommun får Valdemarsviks kommun tillgång till strategisk digitaliseringskompetens. Prioriterade områden är vård och utbildning.

Arbete med uppdraget

Digitalisering

Under 2020 genomfördes en utredning av det digitaliseringsarbete som bedrivits inom kommunen. Utredningen visar på ett rikt utvecklingsarbete men till delar saknas en samordning och gemensamma mål för arbetet. Det finns också påtagliga skillnader när det gäller utvecklingstakten mellan olika sektorer.

Samarbetet med Söderköping och bildandet av ett gemensamt IT-kontor har bidragit till ökad samverkan och under 2021 kommer mycket fokus läggas på samordnad utveckling. En övergripande digitaliseringsgrupp har bildats och denna leds av Valdemarsviks och Söderköpings gemensamma digitaliseringschef. Gruppen har ett brett deltagande med nyckelpersoner från förvaltningens samtliga sektorer.

En översyn av verksamhetssystem kommer att genomföras under 2021. Det handlar om system för stöd och uppföljning. Översynen ska syfta till att effektivisera processer och underlätta uppföljning av verksamheterna. Översyn pågår även av kommunens intranät för att ta fram en bättre lösning. Tillsammans med Söderköping pågår även arbete för övergång till en molnbaserad lösning för dokument- och möteshantering.

Digitaliseringsutvecklingen ska också ge effekter för kommunens medborgare. Det handlar om tillgången och tillgängligheten till kommunens tjänster. Det ska vara lätt att kontakta kommunen och det ska finnas transparenta systemlösningar som ger positiva effekter inte bara för den egna förvaltningen. Utveckling sker under 2021 kopplat till webbplatsen men även framtagande av digitala tjänster.

Justerare

.....

.....

KSAU § 17

KS-SA.2020.107 041

Bredbandsutveckling

Bredbandsutbyggnaden idag

Genom ett samarbetsavtal mellan TeliaSonera Sverige AB och Valdemarsviks kommun (2015) har bredbandsutbyggnad skett i kommunen. Målet var att bygga ut bredband så att det skulle nå fastighetsägare både på landsbygden, mindre orter och tätorter då snabba och säkra digitala förbindelser är en mycket viktig del av samhällets infrastruktur. Genom samarbetslösningen är kommunen inte nätägare.

I tätorterna Valdemarsvik, Gryt (inklusive Snäckvarp och Fyrudden), Gusum och Ringarum har fiberutbyggnad skett (2015–2018) på kommersiell basis utan stödpengar. Intressenter som velat ansluta sig i efterhand har dock inte behandlats effektivt av leverantören.

De landsbygdsområden som omfattats av utbyggnaden är delar av Ringarums socken, sydvästra Gusum och Kaggebo. Under 2021 kommer även delar av Gryts socken få fiber med hjälp av stödpengar tilldelade av Länsstyrelsen.

I kvarvarande geografiska områden har Telia bedömt att det inte finns ekonomiska förutsättningar för fiberutbyggnad. Därför har Telia erbjudit uppkoppling via mobilnätet som alternativ till fiber i några landsbygdsområden. Lösningen FWA (fixed wireless access) är fast bredband via mobilnätet där kunden får nätet säkrat på sin adress och Telia monterar en mobilmottagare på fastigheten. Denna lösning kan dock inte erbjudas i hela kommunen i dagsläget.

Flera använder mobilt bredband men även här finns stora begränsningar när det kommer till mobil täckning och kapacitet. Antalet master räcker inte kopplat till geografin. Den mobila kapaciteten är inte tillräcklig under sommarhalvåret då antalet användare/personer i kommunen ökar kraftigt. Det gör att det inte går att vara uppkopplad i hemmet och man har svårighet att ringa under en del av året. Detta har blivit extra påtagligt under pågående pandemi då många söker sig till sina fritidshus. Kapaciteten i de mobila näten sjönk i och med det redan i april under 2020.

Behovet, en sammanfattning

För de kommunala verksamheterna har kommunen byggt en del egna lösningar genom åren för att få bredband. Fiber är däremot inte tillgängligt i alla fastigheter.

KSAU § 17

KS-SA.2020.107 041

Det finns både företagare, invånare och besökare som idag står utan möjligheten att använda bredband. Det finns dessutom områden som har dålig mobiltäckning och där kopparnätet monteras ned.

Arbetet framåt

Bredbandsutbyggnad

Under 2021 kommer fiberutbyggnaden i Gryts landsbygdsområde slutföras. När fler hushåll har tillgång till fiber avlastas mobilnätet något vilket frigör lite kapacitet till de många besökare som rör sig i området. Dock räcker inte detta för att tillgodose bra kapacitet för besökare, öbor och de hushåll på fastlandet som inte omfattats av fiberutbyggnaden. Bättre kapacitet i master och bättre geografisk täckning är nödvändig.

Telias erbjudande om FWA går till hushåll i utvalda områden. Resultatet angående hur många som valt att köpa tjänsten har inte redovisats ännu. Vi vet i dagsläget inte heller när tjänsten kan levereras och hur väl den faller ut gällande kapacitet. Dialog sker med Telia för att få en samlad bild av den nya lösningens utfall.

Andra leverantörer

Kontakt har även tagits med andra större leverantörer av fiber. Dialog och möten har även genomförts med en aktör. De kostnadsmodeller och kalkyler som presenterats har däremot inte lett till något vidare intresse från denna aktör. Fortsatta kontakter kommer tas under 2021, men troligtvis är huvudspåret framöver fortfarande via Telia.

Bredbandsstöd

Arbete sker också tillsammans med Region Östergötland kopplat till bredbandsutveckling. Frågan om stöd för utbyggnad finns tydligt med i detta sammanhang. Ett första samarbetsmöte med detta fokus sker mellan regionen och kommunen under slutet av mars 2021.

Fiber till kommunens verksamheter

De verksamheter/fastigheter som har behov av fiber ska sammanställas och behov ska bedömas. Underlag ska sedan tas fram för en prioriterings- och kostnadskalkyl.

KSAU § 17

KS-SA.2020.107 041

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Kommunledningen 2021-03-05

Beslutet skickas till
Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 18

Nämnd.2021.3

Information KS-AU

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Personalfrågor

Personalchefen informerar om följande:

- Personalenkäten.
- Pågående arbete avseende lönerevisionen.
- Översyn av lönestrukturen.
- Organisering av medborgarservice.
- Växelsamverkan med räddningstjänst Östra Götaland.

Näringslivsfrågor

Näringslivsutvecklaren informerar om följande:

- Nuläget för näringslivet.
- Gångfartsområde och övriga centrumfrågor i centralorten.

Sjömack

Näringslivsutvecklaren informerar om det pågående arbetet avseende eventuell etablering av en ny sjömack.

Samråd vattenförvaltning

T.f. Samhällsbyggnadschefen informerar om aktuellt samråd om vattenförvaltning.

Kommundirektörens information

Kommundirektören informerar om att näringslivsutvecklaren har sagt upp sig på egen begäran.

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 19

KS-SA.2021.2

Ekonomisk uppföljning 2021 - extra ärende

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- Månadsuppföljning per 28/2 2021 godkänns och uppdrag ges till förvaltningen att i samband med apriluppföljningen ha en samlad analys och åtgärder för att nå budget i balans på sektorerna Samhällsbyggnad och Barn, Utbildning och Arbetsmarknad. Detta bör samordnas med tidigare uppdrag givna av kommunstyrelsens arbetsutskott.**

Sammanfattning

Prognosen per den sista februari visar på ett resultat på +12,8 mnkr. Detta är en negativ budgetavvikelse med -2,2 mnkr fördelat på ett överskott på finansieringen med +12,3 mnkr och underskott i verksamheterna på -14,5 mnkr. Det är framförallt två sektorer som redovisar stora problem att hålla budget 2021, Samhällsbyggnad och Barn, utbildning och arbetsmarknad.

Med en investeringsbudget på 82,1 mnkr är det prognostiserade resultatet på gränsen för att kunna upprätthålla soliditeten, kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Minskade generella statsbidrag 2022 och 2023 gör också att det framtida utrymmet för verksamhet minskar. Bland annat därför fordras vidare åtgärder för att få verksamheterna inom ram innevarande år.

Prognos driftbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	-477,1	-491,6	-14,5
Finansiering	492,1	504,4	+12,3
Summa (årets resultat)	15,0	12,8	-2,2

Prognos investeringsbudget, tkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	82,1	82,1	0,0

Någon genomgripande uppföljning av investeringsbudgeten har inte gjorts per februari. Prognosen pekar mot att budgeten kommer att ianspråktagas i sin helhet.

KSAU § 19

KS-SA.2021.2

Ärendebeskrivning

Mnkr, netto	Budget	Utfall 28/2	Prognos avvikelse
Service och administration	29,8	4,9	0
Stöd och omsorg	222,9	36,3	0,0
Barn, utbildning och arbetsmarknad	171,1	31,5	-9,1
Samhällsbyggnad och kultur	40,7	11,8	-5,4
Räddningstjänst Östra Götaland	7,3	1,2	0
Politisk organisation	5,3	0,6	0,0
Summa verksamheterna	477,1	86,3	-14,5
Varav merkostnader Covid -19			(2,4)

Service och administration

Prognosen pekar mot att budgeten kommer att hållas.

Stöd och omsorg

Prognosen visar i det närmaste ett nollresultat. Sektorn har fortsatt haft ett stort arbete kring Corona. Dock har arbetet med vaccinationer kommit en bit på väg. Alla på vård- och omsorgsboende är vaccinerade med dos 1 och dos 2. Många hemsjukvårdspatienter är även vaccinerade och personalvaccination pågår.

Äldreomsorgen visar en mindre negativ avvikelse till följd av ökat antal ärenden. Åtgärden är att noga följa personalbemanningen och justera vid nedgången av antalet timmar.

Barn, utbildning och arbetsmarknad

Förskoleverksamheten prognostiserar ett underskott på -6,1 mnkr, grundskolan -2,4 och kulturverksamheten -0,2 samt ledning och administration -0,4. Prognosen visar på ett samlat underskott på -9,1 mnkr.

 Justerare

.....

.....

KSAU § 19

KS-SA.2021.2

Förskolan har under flera år gått med ett underskott och kan inte hämta hem både ett budgetunderskott sedan tidigare år och också en anpassning efter årets tilldelning. Paviljongerna i Ringarum används inte av verksamheten men kostnaderna belastar förskolans budget under de första åtta månaderna.

Skolornas budget kommer inte att ha budget i balans under 2021. En av orsakerna är flera elever med speciella behov som kräver mycket resurser och den andra orsaken är minskning av ersättning från Migrationsverket.

Samhällsbyggnad och kultur

Totalt prognostiserar sektorn ett underskott på -5,4 mkr varav -3,4 mnkr avser den skattefinansierade verksamheten.

Gatuavdelningen har visat en prognos på -0,9 mnkr och fastighetsavdelningen -1,8, ledning och administration prognostiserar ett underskott på -0,3 mnkr.

På Gatuavdelningen har kostnaderna för vinterväghållning redan överskridit budget. På fastighetsavdelningen kommer det nya internhyressystemet att införas vid halvårsskiftet.

Renhållning prognostiserar ett underskott på - 2,0 mnkr. Åtgärden är att justera taxan.

Övriga verksamheter prognostiserar ett underskott på -0,4 mnkr.

I övrigt finns uppdrag givet till kommundirektören att upprätta en handlingsplan för att nå budget i balans för sektorn.

Finansiering

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen prognostiseras ge ett överskott mot budget på +12,3 mnkr. Detta beror framförallt på att skatteunderlaget 2020 inte sjönk i den omfattning som prognostiserades vid budgettillfället. Under mars månad kommer kommunen att nyupplåna 15,0 mnkr.

Investeringar

Budgeten beräknas ianspråkta i sin helhet.

KSAU § 19

KS-SA.2021.2

Sammanfattning och slutsatser

Verksamheternas samlade prognoser på -14,5 mnkr är en för stor negativ avvikelse för att kommunen ska kunna upprätthålla sin betalningsförmåga. Trots att finansieringen prognostiserar mycket stora överskott +12,3 mnkr understiger prognosen därmed det budgeterade resultatet på -2,2 mnkr. De generella statsbidragen kommer att minska 2022 och 2023 jämfört med innevarande års nivå. Detta betyder att det inom nuvarande skattesats inte finns utrymme för någon expansion utöver beslutade ramar. Mer strukturella åtgärder måste troligen genomföras på dessa båda sektorer för att kunna nå budget i balans.

Kommundirektören fick i uppdrag av KSAU 2021-02-17 § 10 i samband med redovisningen av det preliminära bokslutet att upprätta en handlingsplan för år 2021 avseende sektor Samhällsbyggnad och Kultur. I synnerhet ska handlingsplanen genomlysas verksamheterna centralt och renhållning.

För att kunna få en så samlad bild som möjligt av innevarande år bör den samlade analysen kring de båda sektorer som prognostiserar underskott vara klar till apriluppföljningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-03-10
Rullande månadsuppföljning februari 2021

Beslutet skickas till

Kommundirektören
Ekonomichefen
Akten

 Justerare

.....

.....

2021-03-16

Plats och tid Stora Studion, Funkishuset, 2021-03-16, 08:15- 12:30

Beslutande Nhela Ali (S), ordförande
Lars Beckman (S)
Torvald Karlsson (C), vice ordf
Carina Thuresson (M) § 9-10
Kurt Olsson (SD)
Hans Andersson (M) § 11

Närvarande	Ulla Wallering Fall (S)
ersättare	Hans Andersson (M)
	Stefan Kemle (LPo)

Övriga närvarande Marie Schmid, sektorchef
Lena Borgman Fred, MAS
Sofia Johansson, MAR

Frida Andersson, sekreterare
Lotta Burström, ekonom

Ut ses att justera Carina Thuresson (M) § 9-10

Hans Andersson (M) § 11

Justeringens
plats och tid

Avdelning Service och Administration, Strömsvik, 2021-03-24 kl. 08:00

Underskrift

Sekreterare Paragrafer 9 - 11
Frida Andersson

Ordförande
Nhela Ali (S)

Justerande
Carina Thuresson (M)

Justerande
Hans Andersson (M)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsens stöd och omsorgsutskott

Sammanträdesdatum 2021-03-16 00:00:00

Datum för
anslagsuppsättande

2021-03-25

Datum för
anslags nedtagande

2021-04-16

Förvaringsplats
för protokollet

Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik

Underskrift

.....
Frida Andersson

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KS-SOU §9	Information KS-SOU	3 - 5
	a) Verksamhetsbesök	
	b) Tillsyner, inspektioner och yttranden	
	c) Aktuellt läge i sektorn	
	d) Covid -19	
	e) Ekonomi - Månadsuppföljning	
	f) Hållbart medarbetarengagemang	
	g) Uppföljning Nära vård	
	h) Övrig information	
KS-SOU §10	Revisionens granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg	6 - 9
KS-SOU §11	Frågor	10 - 11

KS-SOU §9

Nämnd.2021.2

Information KS-SOU

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

1. Informationen godkänns och läggs till handlingarna.
2. Den ekonomiska månadsstatistiken och sektorchefs åtgärdsförslag för att motverka underskott godkänns.

Reservationer

Carina Thuresson (M) reserverar sig mot beslutet p. 2. punkt 1 e

Ekonomi - Månadsuppföljning med följande motivering:

"Ekonomiska uppföljningen per 2021-02-28 visar en prognos för äldreomsorgen på minus 400 TKR. Trots att det är tidigt på året bör en förklaring av prognostiserade underskott redovisas skriftligt för utskottet samt vilka åtgärder som sätts in för att förhindra ett underskott. De åtgärder som görs även redovisas ekonomiskt med summor."

Ärendebeskrivning

a) Verksamhetsbesök

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Lena Borgman Fred och medicinskt ansvarig rehab Sofia Johansson redogör för sina respektive verksamhetsområden.

Kontaktpolitiker Ulla Wallering Fall (S) Carina Thuresson (M) har digitalt träffat funktionerna MAS och MAR och redogör för sina intryck.

b) Tillsyner, inspektioner och yttranden

Inget nytt att rapportera.

c) Aktuellt läge i sektorn

Sektorchef Marie Schmid redogör för följande:

- Det står för närvarande fem personer i kö till särskilt boende. Kön hanteras genom platser på korttidsboende och insatser med hemtjänst.
- Sektorn arbetar för att uppfylla beslutade mål och budget genom upprättande av arbets- och enhetsplaner.

KS-SOU §9

Nämnd.2021.2

- Rekryteringen av enhetschef till äldreomsorgen börjar närma sig slutskedet och det finns två intressanta kandidater.

- Arbete pågår med förstärkningen inom IFO och centralt i sektorn.

- Kommunen och Regionen har ingått en överenskommelse där Regionen ersätter kommunen med en liten summa för samverkan gällande vaccinationen.

- Sektorn har börjat med visst utvecklingsarbete och kompetensutveckling istället för enbart fokus på Corona-pandemin.

- Planeringen inför sommaren pågår. Sommarvikarier har sökts länge med hjälp av bemanningsenheten. Vikarierna kommer att vara vaccinerade inför arbetsstarten.

d) Covid - 19

Sektorchef Marie Schmid redogör för följande:

- Det finns för närvarande ingen konstaterad smitta i verksamheterna, dock har det skett en svag ökning av antal smittade i länet den senaste veckan.

- Smittskyddets samtliga rekommendationer kvarstår. Det finns en fortsatt god tillgång på skyddsutrustning.

- Samtliga boende på kommunens särskilda boenden inom Äldreomsorgen är vaccinerade, inom LSS gruppboendestäder samt LSS i ordinärt boende pågår vaccination.

- Folkhälsomyndigheten har tillfälligt pausat leveransen av Astra Zenecas vaccin på grund av misstänkta bieffekter. De som redan fått första sprutan kommer att få mer information.

- Vårdcentralen har frågat om kommunen kan hjälpa till om de behöver extra resurser för vaccinering i sommar. Frågan undersöks.

e) Ekonomi - månadsuppföljning

Sektorchef Marie Schmid och ekonom Lotta Burström redogör för följande:

- Månadsstatistik för januari och februari månad redogörs. Inga större förändringar har skett sedan redovisningen vid förra sammanträdet. Covid-19 orsakar stora kostnader men sektorn räknar med att bli kompenserade för dessa från staten.

- Äldreomsorgen visar en avvikelse, prognostiserat underskott på 400 tkr som består av ökade hemtjänstkostnader till följd av utökade ärenden. Det

KS-SOU §9

Nämnd.2021.2

åtgärdas genom att noga följa bemanningen och justeras vid nedgång av antalet timmar.

- Ledamöterna diskuterar formerna för redovisning av ekonomin. De enas om att varje kvartal redovisa en djupare analys av kostnader och intäkter för respektive enhet.

f) Hållbart medarbetarengagemang

Sektorchef Marie Schmid redogör för hållbart medarbetarengagemang enkäten (HME) som medarbetarna fyllde i under november månad - 20.

Resultaten går i genom på enheternas arbetsplatsträffar där man arbetar fram olika handlingsplaner utifrån enkätens resultat.

g) Uppföljning Nära vård

Ledamöterna reflekterar över redovisningen om Nära Vård som gavs på senaste kommunstyrelsesammanträdet.

h) Övrig information

Inget att rapportera.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Justerare

.....

.....

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

Revisionens granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

1. **Handlingsplanen med dagens revideringar fastslås och skickas till kommunstyrelsen för ställningstagande.**

Reservationer

Kurt Olsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Carina Thuresson (M) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

"En genomgång av sektorns svar har delvis gjorts under utskottet 2021-03-16 och till viss del har synpunkter/frågor på svaret diskuterats. Då alla ledamöter inte haft möjlighet på grund av tidsbrist att lämna synpunkter/ställa frågor under mötet för diskussion och ställningstagande yrkade undertecknad på att fortsätta med punkten på kommande utskott i april. Vilket avslogs.

På grund av att bland annat undertecknad har frågetecken kring hur förslag till åtgärder utformats föreslogs att revisionen skulle bjudas in för klargörande. Vilket avslogs."

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Enligt kommunstyrelsens beslut 2021-02-15 § 18 ska kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott tillsammans med sektor stöd och omsorg upprätta en handlingsplan för förbättringsåtgärder med anledning av revisionens rekommendationer efter revisorernas granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg.

Handlingsplan

1 Rekommendation

Säkerställ att löpande jämförelser görs med andra jämförbara kommuner i Syfte att skapa effektiv styrning. En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt möjliggör bättre analyser och planeringsförutsättningar för att stärka budgetens styrkraft.

Åtgärd

I Kolada presenteras kostnader där jämförelser med liknande kommuner går att ta fram. Jämförelserna görs inom liknande kommuner framtagna av Kolada inom respektive verksamhetsgren. Detta innebär att det kan bli olika

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

jämförelsekommuner inom olika verksamhetsområden. Sektorchef kommer årligen (Q4) redovisa sådana jämförelser inom nedanstående områden:

ÄO

Äldreomsorg, övergripande
Äldreomsorg, särskilt boende
Äldreomsorg, ordinärt boende (hemtjänst)

SF

Funktionsnedsättning, övergripande
Funktionsnedsättning, boende
Funktionsnedsättning, daglig verksamhet
Boendestöd

IFO

Individ- och familjeomsorg, övergripande
Individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd
Individ- och familjeomsorg, placeringar
Individ- och familjeomsorg, missbruk

2 Rekommendation

Tydliggör ställningstaganden, analyser och åtgärdsförslag utifrån avvikelser från mål och ekonomi. Relevanta åtgärder bör beslutas med tidsatta och beloppsatta aktiviteter vid prognosciterad avvikelse.

Åtgärd

Protokollen utformas efter kommunallagens krav 5 kap 67-68 §§ kommunallagen (2017:725) och allmän kommunalrättslig praxis. Enligt nämnda bestämmelser ska protokollen för varje ärende innehålla:

- 1, vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
- 2, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
- 3, genomförda omröstningar och resultaten av dem,
- 4, vilka beslut som har fattats,
- 5, vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar och
- 6, vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Åtgärdsplanen för besparingsåtgärder stöd och omsorg har inte den karaktären att det är ett underlag där samtliga förslag leder till beslut om besparingar. Listan innehåller ett antal förslag på åtgärder från förvaltningen.

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

Vissa åtgärder behöver enskilda politiska ställningstaganden. Den ekonomiska månadsuppföljningen redovisas, följs upp och godkänns av utskottet. Vid avvikelse i budgeten redovisas orsaken och vilka åtgärder behövs för att få budgeten i balans.

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott saknar delegation att fatta beslut om de åtgärder som anges i listan. Detta åligger kommunstyrelsen. Därför saknar kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott befogenhet att fatta de beslut som revisionen anser att utskottet bör göra.

3 Rekommendation

Genomför och omvärdera riskanalys och de åtgärder som vidtas löpande för att säkerställa att relevanta och aktuella risker omhändertas. Vid avvikelser ska åtgärder framgå. Inom ramen för intern kontroll har aktuella kontroller för 2019 till stor del bedömts utan avvikelser. Risker bör rimligtvis ha minskat respektive ökat för några områden vilket kräver andra insatser/kontroller.

Åtgärd

Arbetet med utformning av internkontrollen börjar i det kommungemensamma och utifrån det arbetet kommer sektorn att utforma riskbaserad kontroll för verksamheten. Vid genomgång av innehållet i nuvarande internkontroll framgår att där finns en del kontrollpunkter som snarare borde ske inom ramen för egenkontroll. En genomgång ska därför göras för att skilja ut detta. Klart under Q3.

4 Rekommendation

Tydliggör det strategiska arbetet rörande kompetensförsörjning för sektorn och säkerställ en delaktighet i arbetet av chefer på flera nivåer. Givet de kompetensutmaningar som noteras bör orsaker till personalomsättningen analyseras och dokumenteras.

Åtgärd

Detta arbete bör utgå från kommungemensam nivå med utgångspunkt i kompetensförsörjningsstrategi och andra gemensamma riktlinjer. Utifrån detta ska sektorn upprätta en kompetensförsörjningsplan för samtliga sektorns medarbetare, chefer och nyckelpersoner. Detta ska ske med stöd av HR-funktion och med god förankring i befintlig verksamhet samt med ett framtidsperspektiv på kompetensbehov, personalomsättning, pensionsavgångar ect. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

5 Rekommendation

Upprätta, uppdatera och besluta om dokumenten som anges som bilaga till styrmodellen för att skapa en följsamhet mellan dokument, aktuella

KS-SOU §10

KS-SO.2020.84

tidsplaner och ansvarsområden. Däribland dokumentet "Chefsuppdrag i Valdemarsvik". Ta upp till kommunledningen.

Åtgärd

Då dessa dokument är kommungemensamma bör de hanteras av kommunledningen eller av någon därifrån utsedd för uppdraget. Arbetet ska ske under Q3-Q4.

Yrkanden och förslag

Carina Thuresson (M) yrkar att ärendet återremitteras till kommande sammanträde för ytterligare bearbetning.

Torvald Karlsson (C) yrkar att handlingsplanen fastslås med dagens revideringar och skickas vidare till kommunstyrelsen för ställningstagande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut. Dels Carina Thuressons (M) förslag om återremiss och dels Torvald Karlssons (C) förslag om att handlingsplanen fastslås med dagens revideringar och skickas vidare till kommunstyrelsen.

Ordföranden ställer proposition på Carina Thuressons (M) förslag och finner att det avslagits.

Ordföranden ställer proposition på Torvald Karlssons (C) förslag och finner att kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott antagit förslaget.

Beslutsunderlag

Skrivelse från sektor stöd och omsorg 2021-03-08 Handlingsplan utifrån revisionens rekommendationer till kommunstyrelsen - diskussionsunderlag.

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

KS-SOU §11

Nämnd.2021.10

Frågor

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

1. Punkten lämnas.

Ärendebeskrivning

Stefan Kemle (LPo) frågar om anställd överschemaplanerare och de ekonomiska vinningar denna medfört.

Sektorchef Marie Schmid svarar att de små procent med schemaplanering som legat på flera tjänster, har lagts till en gemensam planerare på heltid.

Det har medfört att övriga tjänster kunna återgå till ordinarie tjänster och schemaplaneraren kan administrera heltid som norm.

Stefan Kemle (LPo) frågar hur JK-enheten utfört arbete samt redovisar utfört arbete.

Ordförande Nhela Ali (S) svarar att stora delar av JKs verksamhet har gått upp i AME i sektor barn, utbildning och arbetsmarknad, ks-sou har inte insyn i hur den sektorn organiseras. Resten av JK har gått upp i Änggården.

Stefan Kemle (LPo) ställer följande frågor:

"1 Det har kommit till LpO:s kännedom att det har funnits brister i brandlarmet avseende kommunikation mellan larmskåp och SOS, tydligen har det varit något tekniskt fel vilket innebär att vid ett eventuellt larm har inte överföringen till SOS gått fram. Ovanstående fel har tydligen funnits sedan oktober 2020 och ska nu som först vara åtgärdat någon gång under februari 2021.

Således har Åldersro stått utan ett fungerande brandlarm under 6 månader om de uppgifter vi har tagit del av stämmer!

Ovanstående fel kunde ha fått förödande konsekvenser om en brand utlösts nattetid då huset endast är bemannat men en personal.

Bekräftelse från sektorchef Marie Schmid om ovan stämmer och vem bär ansvaret?

2 LpO vill nu få en försäkran om att brandlarmet fungerar enligt gällande krav från RTÖG .

KS-SOU §11

Nämnd.2021.10

3 Vem är ansvarig för att fastigheten har ett fungerande brandlarm är det fastighetsägaren eller kommunen?"

Sektorchef Marie Schmid återkommer med svar på frågorna.

.

Justerare

.....

.....

Plats och tid	Stora Studion, Funkishuset, 2021-03-15, 08:15-12:30		
Beslutande	Jenny Elander Ek (C), ordf. Lars Beckman (S), v. ordf. Maud Carlsson (S) Daniel Johnsson (C) Hans Andersson (M)	Närvarande ersättare	Jonas Andersson (V)
Övriga närvarande	Caroline Hedvall, sektorchef Ann-Catrin Stening, Intendent Birgitta Modig, Rektor	Monica Magnusson, sekreterare Victoria Ackemo, Rektor Anders kempe, Rektor Carolina Edvinsson, Bibliotekarie	
Utses att justera	Hans Andersson (M)		
Justeringens plats och tid	Avdelning Service och Administration, Strömsvik 2021-03-22 kl 15:00		
Underskrift	Sekreterare	Paragrafer 17 - 21	
	Monica Magnusson		
	Ordförande		
	Jenny Elander Ek (C)		
	Justerande		
	Hans Andersson (M)		

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsens Barn och Utbildningsutskott		
Sammanträdesdatum	2021-03-15		
Datum för anslagsuppsättande	2021-03-23	Datum för anslags nedtagande	2021-04-13
Förvaringsplats för protokollet	Avdelning Service & Administration, kommunkontoret Strömsvik		
Underskrift	 Monica Magnusson		

Innehållsförteckning

Paragrafer	Ärendemening	Sidnr
KS-BUU §17	Öppnande av sammanträdet	4
KS-BUU §18	Godkännande av dagordningen	5
KS-BUU §19	Information KS-BUU	6 - 9
	a. Arbetsplan Barn, Utbildning och Arbetsmarknad	
	b. Arbetsplan grundskola och fritidshem	
	c. Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)	
	d. Årsredovisning Barn, Utbildning och Arbetsmarknad 2020	
	e. Närvaro	
	f. Skolplikt	
	g. Ekonomi, fördjupning grundskola	
	h. Överenskommelse nyanländas lärande	
	i. Demonstration av Stratsys	
	j. Medarbetarenkät	
	k. Lägesbeskrivning pågående pandemi	
	l. Kontaktpolitikens uppdrag och verksamhetsbesökens innehåll	
	m. Rapportering kontaktpolitiker	
	n. Busskort	
	o. Övrig information	
KS-BUU §20	Frågor	10
KS-BUU §21	Avslutning av sammanträdet	11

KS-BUU §17

Nämnd.2021.7

Öppnande av sammanträdet

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

Ordförande öppnar sammanträdet.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §18

Nämnd.2021.8

Godkännande av dagordningen.

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

1. Dagordningen kompletteras med informationspunkt gällande nya busskort för skolelever.
Punkt e). närvaro utgår och redovisas vid nästa utskott.
2. Dagordningen godkänns i övrigt.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §19

Nämnd.2021.1

Information KS-BUU

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

1. Informationen godkänns.
2. Förvaltningen uppdras att återkomma med en ekonomisk prognos för 2021 samt åtgärder för att nå budget i balans.
3. Förvaltningen uppdras att återkomma med redovisning av antal tillsvidare- samt visstidsanställda och kostnader för vikarier och inhyrd personal under perioden 2019-2020.
4. Förvaltningen uppdras att återkomma med redovisning av lokalförsörjning inför införandet av internhyressystemet sommaren 2021.
5. Förvaltningen uppdras att återkomma med redovisning av kostnader för skolskjutsar och skolkort för 2019 och 2020. Uppdraget innehåller också en uppskattning av förväntad kostnadsutveckling under 2021 samt 2022 och uppgifter om när nuvarande avtal med Östgötatrafiken löper ut.

Ärendebeskrivning

A) Arbetsplan Barn, Utbildning och Arbetsmarknad

Rektor Birgitta Modig redogör för Barn, Utbildning och Arbetsmarknads arbetsplan gällande 2021, som ska vara tydlig, transparent och genomsyra samsyn. Sektorn arbetar för inriktningsmålet att Valdemarsvik ska bli **Den framgångsrika lärandekommunen**.

Resultatmål består av följande:

- Samtliga elever ska vara behöriga till gymnasieskolan efter avslutad grundskola
- Den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska

Utvecklingsområden har identifierats och man har enats om verksamhetsmål med inriktning på inkluderande arbetssätt och anpassning av undervisning och stöd efter varje barn och elev. Utvecklingsområden är enligt följande:

- Behörighet hos personal
- Inkluderande och differentierad undervisning

KS-BUU §19

Nämnd.2021.1

- Digitalisering
- Forskningsbaserad undervisning och arbetssätt
- Pedagogiskt ledarskap

B) Arbetsplan grundskola och fritidshem

Rektor Victoria Ackemo och rektor Anders Kempe redogör för gemensam arbetsplan grundskola och fritidshem 2021. En ny organisation med två rektorer har genomförts som ska bana vägen mot en hållbar organisation och likvärdiga förutsättningar för alla våra elever. Grundskola i Valdemarsvik bildar en helhet med större möjlighet till samsyn.

Nuläget gällande pandemin på samtliga enheter beskrivs som stabilt.

Kontinuerliga uppföljningar av riskbedömningsdokument genomförs.

C) Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

Bibliotekarie Carolina Edvinsson redogör för delbetänkande av utredningen om stärkta skolbibliotek och läromedel (SOU 2021:3). Uppdraget är att utreda och föreslå åtgärder för att stärka skolbiblioteken i syfte att ge alla elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan likvärdig tillgång till skolbibliotek. I detta ingår även att utreda och föreslå åtgärder för att öka tillgången till skolbibliotek med utbildade bibliotekarier. Utredaren ska också föreslå hur statens roll bör se ut när det gäller läromedel i svensk skola.

D) Årsredovisning Barn, Utbildning och Arbetsmarknad 2020

Sektorchef Caroline Hedvall öppnar upp för frågor runt årsredovisningen gällande Barn, utbildning och Arbetsmarknad. Jonas Andersson (V) undrar om det inte går att hitta någon form av mätvärde om hur mycket plastmaterial som rensats bort i förskolorna. Caroline Hedvall informerar om att åtgärder vidtagits utifrån skolverkets riktlinjer gällande giftfri förskola och att det kan vara svårt att få fram något mätvärde i efterhand.

E) Närvaro

Ärendet bordläggs.

F) Skolplikt

Intendent Ann-Catrin Stening redovisar att samtliga barn skrivna i Valdemarsviks kommun uppfyller skolplikten.

G) Ekonomi, fördjupning grundskola

Intendent Ann-Catrin Stening och sektorchef Caroline Hedvall beskriver att bokslut för 2020 ser ut att stanna på ett underskott om ca 2,2 miljoner kronor. Detta kan man se som ett bra resultat då prognosen var på omkring 5 miljoner kronor. Inför 2021 ser det bekymmersamt ut och många anpassningar kommer att krävas då stora intäktsposter i stadsbidrag

KS-BUU §19

Nämnd.2021.1

försvunnit. Mer tid krävs för att analysera effekter och arbetet är pågående. Jenny Elander Ek (C) påpekar vikten av en tillförlitlig prognos så snart som möjligt. Sektorerna behöver också redovisa konsekvenser och förslag på vad som krävs för att klara nya anpassningar.

Yrkande och förslag

Jenny Elander Ek (C) yrkar på att ge sektorn i uppdrag ta fram en ekonomisk prognos och åtgärder för att nå budget i balans.

Jenny Elander Ek (C) yrkar på att ge sektorn i uppdrag att återkomma med redovisning av antalet tillsvidare- och visstidsanställda och kostnader för vikarier och inhyrd personal under perioden 2019-2020.

Jenny Elander Ek (C) yrkar på att ge sektorn i uppgift att redovisa lokalförsörjning inför införandet av internhyressystem sommaren 2021.

Protokollsanteckning

Jonas Andersson (V) lämnar följande protokollsanteckning. Information om ekonomiskt läge skolverksamhet, med budgetförutsättningar som innebär ca 5,6 miljoner i ytterligare besparingsåtgärder för de två rektorsområdena i kommunen, och om de kvarhålls, innebär detta verksamhetsförhållanden som inte på något vis är hållbart. Med 2021 rör sig kommunens skolverksamhet med en ekonomi på 90% av motsvarande jämförbara kommuner. I runda tal 10-11 mkr mindre anslag i resurser. Det råder just nu ingen politisk linje som pekar på att rationalisera bort en eller två skolenheter för att kunna hamna i ekonomisk balans. Politiken via dess huvudmannaskap ska ge skolverksamheterna reella förhållanden till att klara av barnens skolgång och rätt till god utbildning.

Det finns ekonomiskt utrymme via nya ekonomiska prognoser för kommunen 2021. Detta utrymme bör användas till en tilläggsbudget för sektor BUU inför läsåret 21/22.

H) Överenskommelse nyanländas lärande

Överenskommelse nummer 2 i skolverksprojektet nyanländas lärande är godkänt, vilket omfattar insatser som genererar ett belopp på 4,5 miljoner kronor. Den sista delen rörande kompetensutveckling i grundskolan är ännu ej framskriven. Denna överenskommelse kommer skickas in under maj månad. Detta för att verksamheterna ska hinna processa vilka utbildningsområden som är av intresse. Kompetensutvecklingsdelen kommer rikta sig mot hela lärarkåren och generera ytterligare ca 1,5 miljoner kronor.

I) Demonstration av Stratsys

Ärendet bordläggs tills utskottet kan ske fysiskt. Programmet är webb-baserat och kan inte visas via Zoom.

KS-BUU §19

Nämnd.2021.1

J) Medarbetarenkät

Sektorchef Caroline Hedvall redogör för resultat i enkäten "Hållbart medarbetarengagemang". Områden som behöver granskas är arbetsbelastning och återhämtning samt kränkningar på arbetsplatsen. Inom dessa områden bör djupanalys som är enhetsspecifika genomföras.

K) Lägesbeskrivning pågående pandemi

Sektorchef Caroline Hedvall redogör för rådande läge inom sektorn. Under föregående vecka har smittskyddsläkare varit på besök. Rådet är fortsatt att inte gå över på distansundervisning. Frånvaro bland elever och personal sjunker.

Gymnasieelever läser fortsatt på distans men där ser Gymnasienätverket i Östergötland över möjligheterna att gå upp i närundervisning igen. Undersökningar påvisar att gymnasieungdomarna blir passiva och resultaten sjunker. Framförallt tittar man på möjligheten till att kunna erbjuda närundervisning till de grupper som har studiesvårigheter.

L) Kontaktpolitikens uppdrag och verksamhetsbesökens innehåll

Ärendet bordläggs.

M) Rapportering kontaktpolitiker

Ärendet bordläggs.

N) Busskort

Sofia Malander från Östgötatrafiken redogör för det nya skolbiljettsortimentet som kommer gälla från höstterminen 2022.

O) Övrig information

Jenny Elander Ek (C) rapporterar om elevenkäten "om mig" som genomförs i årskurs 8 samt med gymnasieelever. En redovisning av resultatet genomförs vid nästa utskott.

Sektorchef Caroline Hedvall rapporterar från gymnasie- och vuxennätverk där arbetsförmedlingen varit på besök och informerat om gällande läge på arbetsmarknaden. Genomförd gymnasieutbildning är en garanti för att få ett arbete.

Beslutet skickas till

Sektor Barn, Utbildning och Arbetsmarknad
Akten

Justerare

.....

.....

KS-BUU §20

Nämnd.2021.10

Frågor

Ärendebeskrivning

Vid dagens sammanträde ställs följande fråga:

Hans Andersson (M) efterfrågar nulägesanalys och åtgärdsplan för nyanländas lärande i Valdemarsviks kommun. Sektorchef Caroline Hedvall berättar att den är i sin helhet klar 2021-02-08 och kommer att distribueras ut.

Justerare

.....

.....

KS-BUU §21

Nämnd.2021.11

Avslutning av sammanträdet

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

1. Ordförande avslutar sammanträdet.

Justerare

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Region
Östergötland

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Slutrapport

Nära Vård - Vårdsamverkan Valdemarsvik

Handläggare: David Ring
Verksamhet: Vårdcentralen Valdemarsvik
Datum: 2021-03-11
Diarienummer: HSN 2019-228

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Grundläggande information.....	5
2.1 Uppdrag	5
2.2 Syfte	5
2.3 Mål.....	5
3 Bakgrund.....	5
3.1 Nära Vård	5
3.2 Demografi.....	6
3.3 Vårdsamverkan Valdemarsvik.....	6
4 Mål.....	7
4.1 Effektmål.....	7
4.2 Projekt mål	7
5 Organisation och roller	8
5.1 Organisation	8
5.2 Roller	8
5.3 Kostnader	10
6 Resultat.....	11
6.1 Effektnresultat.....	11
6.2 Projektnresultat.....	11
6.2.1 Avancerad klinisk sjuksköterska	11
Bakgrund11	
Diskussion och resultat.....	12
6.2.2 Ambulant sjukvård:.....	12
Bakgrund12	
Diskussion och resultat.....	13
6.2.3 Vårdsamverkan Valdemarsvik	13
6.2.3.1 Kommunal Hemrehabilitering.....	14
Bakgrund14	
Diskussion och resultat.....	14
6.2.3.2 Valdemarsviksmodellen	14
Bakgrund14	
Diskussion och resultat.....	15
6.2.3.3 E-hälsa inom Valdemarsviks kommun	15
Bakgrund15	
Diskussion och resultat.....	15

6.2.3.4 Vårdcentrum Valdemarsvik	16
Bakgrund16	
Diskussion och resultat.....	16
Närvårdplats, Östergården, Vammarhöjden	16
Äldremottagning på vårdcentral i nära dialog med hemsjukvård	17
PAH, Primärvårdsansluten Hemsjukvård	17
6.2.4 Helen, digital kommunikation.....	17
Bakgrund17	
Diskussion och resultat.....	17
6.2.5 Egenmonitorering, Ekosystem för e-Hälsa	18
Bakgrund18	
Diskussion och resultat.....	18
6.2.6 Hjärtsvikt, projekt för ett strukturerat vårdförlopp	18
Bakgrund18	
Diskussion och resultat.....	19
7 Erfarenheter under projekttiden	19
7.1 Framgångsfaktorer och utmaningar	19
8 Slutord.....	21

1 Sammanfattning

Hur sammanfattar man ett utvecklingsarbete som pågått i över två års tid och som dessutom i allra högsta grad är en levande och agil process och som spänner över hela hälso och sjukvårdens verksamhetsområde?

Ambitionen har varit att med denna slutrapport beskriva delar av det arbete som gjorts, men framförallt vad dem olika utvecklingsområdena mynnat ut för erfarenheter. Oavsett resultat har vi inom projektet och inom verksamheterna lärt oss mycket, och vår förhoppning är att beskriva det på ett enkelt och intressant vis för dig som läsare. Och kanske kan våra erfarenheter komma till nytta för andra?

Den verksamhet som varit central i detta arbete och där stora delar av alla utvecklingsaktiviteter har genomförts har varit Vårdcentralen Valdemarsvik och Hälso och sjukvårdsenheten inom Valdemarsviks kommun. Utöver dessa enheter har även Prehospital vård, Kardiologen, Vrinnevisjukhuset och Rehab Öst deltagit. Hatten av för alla er. Utan er höga ambition, nyfikenhet och vilja till dialog och arbete så hade detta projekt aldrig kunnat genomföras, och följaktligen hade vi heller inte haft möjlighet att beskriva några av dem lärdomar vi dragit.

Nedan får ni ta del av en händelse i Birgittas liv. Birgitta är 83 år, änka sedan ett par år och bor ensam i sin lägenhet på orten. Händelsen speglas utifrån Birgitta som patient och berättaren som nära anhörig och deras respektive perspektiv. Kanske kan det bidra till en bild av vad Nära Vårdsamverkan Valdemarsvik handlar om?

"Telefonen ringer, det är hemtjänsten som berättar att mamma ramlat ur sängen och gjort sig illa. De berättar att hon har ont och att de efter kontakt med den kommunala hemsjukvården valt att ringa efter en ambulans som nu är på väg. Jag bor nästan granne med mamma så jag säger att jag kan komma direkt.

Ambulansen kommer strax efter mig. Det är två sjuksköterskor som undersöker mamma och ber henne berätta vad som hänt och hur hon mår. Utifrån mammas berättelse och den undersökning som görs väljer ambulanssjuksköterskan att kontakta mammas läkare på vårdcentralen, de resonerar tillsammans med mamma och mig utifrån situationen och kring var hon kan få bäst vård närmst. Vi kommer överens om att ambulansen ska ta med mamma och mig till vårdcentralen istället för akuten.

På vårdcentralen får mamma en fördjupad undersökning av en Avancerad klinisk sjuksköterska med bland annat mobil röntgen och provtagning. Det visar sig att mamma inte har någon fraktur vilket känns jätteskönt, både för mamma men även för mig. Istället för ett besök på sjukhuset i stan så får mamma ett förband och en mitella som stöd av sjuksköterskan på vårdcentralen. Redan imorgon ska tydligen en fysioterapeut ringa upp och delge mamma ett rörelseschema för de närmsta veckorna. Däremot ser de i samband med undersökningen att mamma har tecken på hjärtsvikt. Vi får höra att vårdcentralen tillsammans med hjärtsviktsmottagningen på sjukhuset arbetar tillsammans för att alla hjärtsviktspatienter ska få den bästa behandlingen så nära hemmet som möjligt.

Då jag känner mig lite orolig över mamma och hur hon ska klara sig hemma på egen hand så undrar jag vad nästa steg i planeringen är? De berättar då om något som heter äldrevårdsmottagningen och att det är de som ska planera och samordna all omsorg och omvårdnad kring mamma, fast hon är hemma. Hon kommer bland annat att få hjälp av kommunal hemsjukvård med rehabiliterande insatser och med dem läkemedel mamma behöver. Både mamma och jag känner oss trygga efter samtalet. Skönt att hon får komma hem där hon känner igen sig och har alla sina saker. Dessutom får ju jag närmre att hälsa på.

Personalen från kommunen och från vårdcentralen gör sina olika delar för mamma, men det känns som de gör det tillsammans vilket jag tycker är skönt. Då slipper jag kontrollera och säga till alla vad dem ska göra. Det finns en plan som alla känner till, inte minst mina syskon som bor långt borta och som nu också känner sig trygga med omvårdnaden runt vår mamma efter att ha tagit del av vårdplanen via Mina vårdkontakter på 1177.se. Vid nästa vårdplanering ska dem tydligen även kunna vara med via datorn i samtalet. Mamma och jag därhemma, mina syskon där de bor och personalen kvar på hemtjänsten och vårdcentralen. Fantastiskt.

I mammas plan finns också förberett vad som kommer hända om mamma blir sämre. I samma hus som vårdcentralen finns det nämligen en avdelning med närvårdplatser dit hon kan komma för vidare observation och behandling när mammas läkare tycker det behövs. Mammas läkare planerar vården och

samarbetar med kommunens arbetsterapeuter och fysioterapeuter vid behov av rehabiliterande insatser som exempelvis behovet av hjälpmedel i hemmet, samt sjuksköterskor som kan ta hand om henne som även nattetid och på helger. Det känns jätteskönt att veta att hon har nära till den hjälpen och jag som anhörig har nära till henne även när hon blir sämre.

Att ha så mycket hälso och sjukvård samlad lokalt i Valdemarsvik skapar både närhet och trygghet för mig som anhörig och för mamma som patient. När vården dessutom är så väl planerad och dokumenterad verkar det inte spela någon roll vem eller vilken enhet som har ansvar för en specifik insats. Omvårdnaden kring min mamma känns samlad, personlig och tydlig. Alla parter runt henne vet vad som ska göras, när det ska göras och av vem. Det kallas tydligen för Nära Vård”.

Ett av exemplen ovan handlar om ett nytt arbetssätt som kallas Ambulant bedömning. Den nya rutinen har fallit väl ut och en stor andel patienter, likt fallet ovan får sin vård i närområdet eller via egenvård istället för en lång ambulanstransport till närmsta akutmottagning. I samband med att man förändrar ett redan inarbetat arbetssätt bör man ha i åtanke de utmaningar det innebär. Projektet ser därför ett behov av fortsatt stöd och utbildning bland medarbetarna för att stärka den positiva utveckling som nu sker.

Avslutningsvis vill projektet förtydliga hur man ser på det fortsatta implementeringsarbetet. Dem goda exempel som lyfts i denna slutrapport och som redan pågår runt om i länet i sann Nära Vård anda får inte riskera att fastna i endast lokala lösningar. De behöver lyftas upp, genomlysas och anpassas för att kunna implementeras inom hela den regionala och kommunala hälso och sjukvården. En del i ett sådant arbete innebär att man från ledningshåll dels behöver kravställa en bredare spridning, och samtidigt ha en tydlighet kring hur processtöd och uppföljning ska gå till.

2 Grundläggande information

2.1 Uppdrag

Projektet genomförs på uppdrag av Region Östergötlands Hälso- och sjukvårdsdirektör Lena Lundgren och Vårddirektör Martin Magnusson. Projektet är en fortsättning på Vårdsamverkan Valdemarsvik med fokus på samverkan och utveckling av den nära vården mellan vårdcentralen, kommunen och ambulanssjukvården för medborgarna i Valdemarsvik.

2.2 Syfte

Syftet är att ge patienterna möjlighet till ökad trygghet och delaktighet lokalt i Valdemarsvik och i hemmet genom tillgång till en nära vård, stärkt samverkan mellan vårdgivare och nya arbetssätt med stöd av digital teknik. Samverkansparter är vårdcentral, kommunal hemsjukvård och rehabilitering, ambulanssjukvård och slutenvården inom Region Östergötland.

2.3 Mål

Målet är att genom ökad kontinuitet med fast läkarkontakt på vårdcentralen ge en jämlik vård för Valdemarsviks medborgare. Öka tillgängligheten genom ett adekvat antal hembesök av läkare och sjuksköterskor. Målet är även att patienten ska uppleva att den digitala tekniken som erbjuds är individanpassad och möjliggör en trygg, säker och god medicinsk omvårdnad i patientens hem.

3 Bakgrund

3.1 Nära Vård

Regeringens utredare Anna Nergårdh säger i sitt andra delbetänkande att ”Svensk hälso- och sjukvård har i ett historiskt perspektiv dominerats av satsningar på akutsjukhus och annan specialiserad vård. I internationella jämförelser har svensk vård goda resultat när det gäller medicinsk kvalitet, men sämre utfall i jämförelser när det gäller kontinuitet, patienters delaktighet och tillgänglighet till vården för medborgarna. Regeringen menar att Primärvården är den del av svensk hälso- och sjukvård som har bäst förutsättningar att se till personers hela vårdbehov”.

Sveriges regioner och kommuner står inför stora utmaningar för att klara framtidens hälso- och sjukvård. Antalet äldre ökar betydligt vilket bland annat innebär att behovet av vård och omsorg ökar snabbare än den arbetsföra befolkningen. Förändringen av befolkningssammansättningen varierar över landet. Utöver de demografiska förändringarna så sker även en snabb medicin-teknisk utveckling vilket skapar möjligheter att behandla tillstånd som tidigare inte var möjligt men också att avancerade behandlingar kan erbjudas högre upp i åren. Vidare behöver hälso- och sjukvården förändras i takt med samhällsutvecklingen avseende ändrade förväntningar och krav exempelvis vad gäller tillgänglighet och digitalisering av allt fler samhällsfunktioner.

Sammantaget innebär det att hälso- och sjukvården behöver ställa om alla delar av vården. Det kommer att krävas nya arbetssätt och en djupare samverkan mellan vårdens huvudmän.

Nära vård och närhet har flera dimensioner. Geografisk närhet är viktig i vissa fall till exempel för att kunna erbjuda hembesök och mer avancerad vård i hemmet, samtidigt som geografisk närhet inte är lika viktig när kommunikation och övervakning kan ske på distans exempelvis med hjälp av IT lösningar. Relationell närhet och god tillgänglighet kommer alltid att vara av avgörande betydelse för att skapa trygghet, tillit och för att kunna bedriva en personcentrerad vård.

Nära vård kräver att nya samarbetsformer utvecklas mellan sjukvården i både kommuner och regioner men också att kommunernas omsorgsverksamhet kan samordnas på ett effektivt sätt. Sveriges hälso- och sjukvård har beskrivits som "sjukhustung". Andelen resurser inklusive läkare är lägre inom primärvården än i många andra jämförbara länder. Detta har varit och är fortfarande en flaskhals i utvecklingen av en mer effektiv nära vård. Akutsjukhusen är dyra resurser som bara ska användas när deras resurser och kompetens behövs. Det innebär att nya vårdformer behöver utvecklas, bl.a. "närvårdsplatser", lämpligen i samverkan med kommunerna, för att kunna erbjuda vård på en högre nivå när så behövs men när vård på akutsjukhus inte är nödvändig. En väg att skapa närvårdsplatser har varit att utveckla så kallade Vårdcentrum innebärande att regioner ansvarar ekonomiskt och medicinskt för ett antal vårdplatser inom kommunernas vårdboenden.

3.2 Demografi

Som en följd av en ökad medellivslängd ökar antalet äldre. Störst är ökningen i gruppen över 80 år. De flesta äldre anger en god självskattad hälsa med hög autonomi. Men det finns stora skillnader i hälsotillstånd, framför allt kopplat till ekonomisk situation. Det är därför viktigt att arbeta för en bättre och mer jämlik hälsa även hos de äldre i vårt samhälle. När antalet äldre ökar, ställer det andra krav på olika samhällsfunktioner och institutioner än tidigare. Fler äldre medför i regel högre kostnader för samhällstjänster men att det finns fler äldre är dock knappast ett problem i sig utan en del av villkoren för framtida anpassningar.

Utmaningen ligger i att antalet personer i arbetsför ålder, som förenklat uttryckt borde skapa de nödvändiga inkomsterna som ska omfördelas till befolkningsgrupper utan inkomster, inte ökar i samma omfattning. En möjlig definition sätter totalbefolkningen i relation till befolkningen i åldersgruppen 20–64 år. Måttet kallas (demografisk) försörjningskvot.

3.3 Vårdsamverkan Valdemarsvik

Under 2017-2018 genomfördes projektet Vårdsamverkan Valdemarsvik. Vårdsamverkan Valdemarsvik har legat till grund för det fortsatta projektsamarbetet i Nära Vårdsamverkan Valdemarsvik som pågått under 2019-2020 och som redovisas i sin helhet i denna slutrapport. Med hänsyn tagen till demografi, avstånd till sjukhus och primärvårdens behov ökar kraven på flexibla arbetssätt vilket föranlett att två sjuksköterskor vid vårdcentralen påbörjat sin utbildning till Avancerad klinisk sjuksköterska (AKS). Behovet av sjuksköterskor med utbildning på avancerad nivå med fördjupade kunskaper är en möjlig lösning för att möta de ökade kraven på tillgänglighet, snabb bedömning, behandling och optimalt utnyttjande av resurser i dagens sjukvård.

Övriga erfarenheter som gjordes i projektet linjerar med Anna Nergårdhs utredning. Att förflytta hälso- och sjukvård i nära samverkan med stöd av digital teknik möjliggör en nära och trygg vård för Valdemarsviks medborgare.

Syftet har varit att med stöd av digital teknik utveckla samverkan mellan vårdcentralen i Valdemarsvik och Hälso-och sjukvårdsverksamheten inom Valdemarsviks kommun för en trygg och säker vård för de som lever och bor i kommunen. Genom stärkt samverkan mellan verksamheterna har rutiner och processer tagits fram som ska säkerställa en likvärdig vård och behandling oavsett vem av huvudmännen som ansvarar för den. En stärkt läkarmedverkan i hemsjukvården är en viktig del i detta. Genom att utrusta verksamheterna med digital teknik har man skapat möjligheter till utvecklad samverkan mellan läkarna på vårdcentralen och kommunens hälso-och sjukvård som ronder via länk, konsultationer på distans och utveckling av ett mer mobilt arbetssätt.

Projektet har bidragit till ökad trygghet och närhet för patienter och boende i Valdemarsviks kommun och ökad tillgång till en god sjukvård på lika villkor. Genom att skapa bättre förutsättningar för nära vård minskas också behovet av resor till och från länets sjukhus, vilket minskar miljöpåverkan. Med stöd av digital teknik har patienters självständighet och delaktighet ökat. Personalen kan använda sin arbetstid mer effektivt och genom förbättrad tillgänglighet till dokumentation ökas även tryggheten och stressen minskar.

Projektet har visat på ett stort behov av fortsatt nära samverkan mellan Valdemarsviks vårdcentral, Rehab Öst, kommunens hälso-och sjukvårdsverksamhet och den prehospitla vården med målsättningen att skapa en god och nära vård för Valdemarsviks innevånare. Modellen med "hemsjukhuset" i Borgholm är en stor inspirationskälla för det fortsatta arbetet – en modell som bygger på att patienten vårdas hemma med en förstärkt möjlighet till besök av läkare och sjuksköterskor i hemmet eller via länk.

4 Mål

4.1 Effektmål

De långsiktiga effektmålen beskrivs i projektplanen som vinster för befolkningen, Region Östergötland och Valdemarsviks kommun genom:

- Ökad trygghet i hemmet för den enskilde patienten.
- Ökad delaktighet för den enskilde patienten.
- Ökad tillgänglighet till vård i hemmet för den enskilde patienten.
- Kompetenshöjning genom användande av ny teknik.
- Kompetenshöjning genom Avancerade kliniska specialistsjuksköterskor.
- Samverkan över organisations- och professionsgränser.
- Miljövinster genom minskat resande.

De mätbara effektmålen efter projekttidens slut:

- Minskat antal vårddygn för Valdemarsviks medborgare på sjukhus genom ökad trygghet i hemmet
- Ökat antalet gemensamma bedömningar och beslutade åtgärder mellan ambulanssjukvården och läkare på vårdcentralen
- Förbättrad upplevelsen av delaktighet och trygghet i hemmet för patienten, genom säkerställd SIP.
- Antal hembesök av läkare från vårdcentralen.
- Antal hembesök av sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut från den kommunala hemsjukvården.
- Antal hembesök av sjuksköterska från äldreomsorgsmottagningen på vårdcentralen.

4.2 Projekt mål

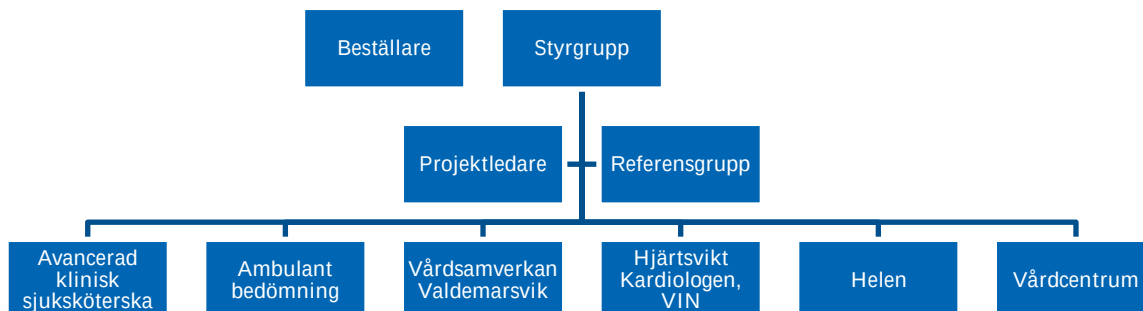
Projektet ska leverera:

- Utökad samverkan mellan primärvård, ambulanssjukvård och slutenvård inom Region Östergötland och hemsjukvården inom Valdemarsviks kommun genom patientcentrerade arbetssätt och digital teknik.
- Ambulanssjukvården ska bidra till en nära och trygg sjukvård genom möjlighet att konsultera läkare på vårdcentralen och/eller sjuksköterska inom den kommunala hemsjukvården vid de patientfall som rör målgruppen i samband med triagering och beslut.
- Stärka upp vårdcentralens och den kommunala hemsjukvårdens möjligheter till diagnostik närmare patienter med behov.
- Implementerad arbetsmodell för Avancerad klinisk specialistsjuksköterska vid vårdcentralen.

- Projektet ska delta i framtagande av Ekosystem för e-hälsa och vid implementering av Egenmonitorering som ny vårdform.

5 Organisation och roller

5.1 Organisation

5.2 Roller

Beställare och finansiär:

Lena Lundgren Hälso- och sjukvårdsdirektör.

Martin Magnusson Vårddirektör

Styrgrupp:

Lotta Saleteg Falk Ombud för beställaren och mottagare, E-hälsostateg

Charlotte Kettle Resursägare, Verksamhetschef vid Vårdcentralen Valdemarsvik

Marie Schmid Resursägare, Socialchef vid Valdemarsviks Kommun

Stefan Anskär Sakkunnig, Nära Vård och Fastighet

Lena Borgman Fred Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Carin Olofsson Enhetschef, Vård och omsorg

David Ring Projektledare

Referensgrupp Avancerad Klinisk Sjuksköterska (AKS):

Susanne Kvarnström Linköpings Universitet

Sara Mellegård HR-chef, Primärvårdscentrum

Pia Yngman FoU

Projektgrupp Avancerad Klinisk Sjuksköterska (AKS):

Anette Falk Sjuksköterska

Petra Amlöh	Sjuksköterska
Ulrika Ringborg Klensmeden	Specialist i Allmänmedicin och Medicinskt Lednings Ansvarig
Charlotte Schlyter Masreliez	Specialist i Allmänmedicin
David Ring	Projektledare
Charlotte Kettle	Verksamhetschef

Projektgrupp Ambulant bedömning:

Joakim Lundin	Utvecklingsledare, Prehospital vård
Anita Mohall	Medicinskt Lednings Ansvarig
Charlotte Kettle	Verksamhetschef
Ulrika Ringborg Klensmeden	Specialist i Allmänmedicin och Medicinskt Lednings Ansvarig
David Ring	Projektledare

Projektgrupp Vårdsamverkan Valdemarsvik/Rehabilitering:

Mika Smeds	MAR, Medicinskt ansvarig rehabilitering
Lena Borgman Fred	MAS, Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Carin Olofsson	Enhetschef, Vård och omsorg
Charlotte Kettle	Verksamhetschef vid Vårdcentralen Valdemarsvik
Lena Törnfeldt	Verksamhetschef vid Rehab Öst
Ulrika Stenport	Enhetschef vid Rehab Öst
Anna Käcker	Enhetschef vid Rehab Öst

Projektgrupp Helen, digital kommunikation:

Linnea Nilsson	Delprojektledare, Vårdadministratör
Rosita Andersson	Vårdadministratör
Johanna Andersson	Vårdadministratör
Christine Gustavsson,	Vårdadministratör
Anna Klint	Vårdadministratör
Charlotte Kettle	Verksamhetschef Beställare
David Ring	Processtöd
Klara Gelin	Worldish
Jan Fahlgren	Innovationsrådgivare Test o Innovation

Projektgrupp, Strukturerat vårdförlopp Hjärtsvikt:

Ulrika Ringborg Klensmeden	Specialist i Allmänmedicin och Medicinskt Lednings Ansvarig
Marcin Wojciechowski	Specialist i Allmänmedicin, Vårdcentralen Valdemarsvik
Laila Hübbert	Projektledare, Kardiologen, ViN
Annika Jensen Möllheden	Sjuksköterska, Vårdcentralen Valdemarsvik
Dimitrios Ftakas	Sviktansvarig kardiolog kardiologiska kliniken ViN
Maj Jonsson	Hjärtsvikts ssk kardiologiska kliniken ViN
Anna Rapp	Hjärtsvikts ssk kardiologiska kliniken ViN
Daniel Taub och Sara Thunberg Roche	
David Ring	Projektledare

Vårdcentrum Valdemarsvik, regionen:

Ulrika Ringborg Klensmeden	Specialist i Allmänmedicin och Medicinskt Lednings Ansvarig
Charlotte Kettle	Verksamhetschef
Christine Gustavsson	Vårdadministratör
Lena Andersson	Undersköterska
Åsa Abrahamsson	Distriktssjuksköterska
Åsa Lundberg	Biomedicinsk analytiker
David Ring	Projektledare
Gun Ryding	Vårdadministratör

Vårdcentrum Valdemarsvik, kommunen:

Marie Schmid	Chef sektor stöd och omsorg
Carin Olofsson	Enhetschef hälso-och sjukvårdsenheten
Lena Borgman Fred	Medicinskt ansvarig sjuksköterska
Stanislau Perysch	Medicinskt ansvarig för rehabilitering
Sofia Johansson	Medicinskt ansvarig för rehabilitering
Mats Agebrink	Systemförvaltare

5.3 Kostnader

Region Östergötland har anslagit medel under projekttiden. Projektet har genomförts inom budgeterad ram. De huvudsakliga kostnaderna avser projektledning och personella resurser vid implementering av nya arbetssätt enligt följande:

2019: 1.559.433 kr. 2020: 1.441.161 kr. Totalt: 3.000.594 kr.

6 Resultat

6.1 Effekresultat

	Mål	2018	2019	2020	Resultat
1	Minskat antal vårddyggn för Valdemarsviks medborgare på sjukhus genom ökad trygghet i hemmet	4839	4452	4328	
2	Ökat antalet gemensamma bedömningar och beslutade åtgärder mellan ambulanssjukvården och läkare på vårdcentralen	0	0	35	
3	Förbättrad upplevelsen av delaktighet och trygghet i hemmet för patienten, genom säkerställd SIP.	44	142	66	
4	Följa antalet hembesök av läkare från vårdcentralen.	297	268	190	
5	Följa antalet hembesök av sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut från den kommunala hemsjukvården.	5360	4773	7780	
6	Följa antalet hembesök av sjuksköterska från äldreomsorgsmottagningen på vårdcentralen.	-	113	283	

Ankom: 2021-04-09 Ärende: Namnd.2021.4 Handling: 383643

6.2 Projektresultat

6.2.1 Avancerad klinisk sjuksköterska

Bakgrund

Med hänsyn tagen till demografi, avstånd till sjukhus och primärvårdens behov ökar kraven på flexibla arbetssätt och att bredda kompetensen för sjuksköterskor som arbetar på vårdcentral. Behovet av sjuksköterskor med utbildning på avancerad nivå med fördjupade kunskaper är en möjlig lösning för att möta de ökade kraven på tillgänglighet, snabb bedömning, behandling och optimalt utnyttjande av resurser i dagens sjukvård.

Syftet med avancerade kliniska sjuksköterskor på vårdcentral är att hitta alternativa vägar för att tillsammans med läkare förbättra tillgängligheten för de behovsgrupper som finns inom primärvården. Den nya funktionen ska ses som ett komplement till befintlig kompetens och fungera som kunskapsstöd för samtliga medarbetare.

Målet är att i högre utsträckning ansvara för delegerade områden och med fördjupade kunskaper kliniskt och självständigt bedöma samt färdigbehandla patienter. Och att erbjuda en attraktivare primärvård/nära vård genom att höja och bredda kompetensen för sjuksköterskor vilket även kommer att innebära en ny karriärväg i yrket.

Diskussion och resultat

Vårdcentralens ledning har formulerat mål och syfte med den nya funktionen, samt påbörjat arbetet med funktionsbeskrivning. Detta arbete kommer fortgå löpande under kommande året fram till utbildningen är klar och sjuksköterskorna är på plats. Utöver detta har en struktur för mentorskap med senior distriktsläkare tagits fram, samt verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i syfte att skapa förutsättningar för den kliniska praktiken.

Avancerad klinisk sjuksköterska är en vidareutbildad sjuksköterska med arbetsuppgifter som dels omfattar omvårdnadsarbete på specialistsjuksköterskenivå och dels arbetsuppgifter som traditionellt har varit läkararbetsuppgifter på vårdcentralen. AKS kommer vara en kunskapsresurs samt ett stöd för vårdcentralens sjuksköterskor och undersköterskor i omvårdnadsarbetet.

AKS kommer utföra arbetsuppgifter som annars åligger läkare, nedan beskrivs några områden som kan bli aktuella.

- Ta emot och sortera i det akuta flödet genom att ta anamnes, status, bedöma, ordinera prover och EKG och i vissa fall remittera - exempelvis frakturer, sårskador och inom området öron-näs-hals. Lyssna på hjärta och lungor, samt tolka avvikelser.
- Att med ett personcentrerat förhållningssätt inte bara hitta fel på patienten, utan rätt fel. Genom att analysera patientens symtom och undersökningsfynd, göra bedömning av analysen med preliminär diagnostisering och behandlingsplan. Stödja övriga läkare att utvärdera effekt av insatt behandling och åtgärder samt bevaka laboratoriesvar och röntgensvar kontinuerligt och utifrån detta agera samt eventuellt vidta adekvata åtgärder.
- Ha ett övergripande omvårdnadsansvar för vårdplanering, ronder och överrapportering gällande närsjukvårdsplatserna. Leda och utveckla omvårdnadsperspektivet på vårdcentralen. Stötta vid komplexa vårdplaneringar och i arbetet med SIP. Rapportera över patienter till andra vårdinrättningar och till kommunal hemsjukvård.Handledning av läkare under utbildning. Samt undervisning för personal i FOU- arbete.

6.2.2 Ambulant sjukvård:

Bakgrund

Modellen Ambulant bedömning syftar till att förbättra omhändertagandet i hela vårdkedjan av äldre patienter och att utveckla samarbetet mellan primärvården och den prehospitla vården. Målgruppen är personer som är 75 år eller äldre, samt alla personer med omfattande vårdbehov.

Triageverktyget RETTS (Rapid Emergency, Triage and Treatment System) har varit vägledande. Inom ambulanssjukvården i Östergötland används systemet RETTS vid bedömning av patienters hälsotillstånd för att ange prioriteringsnivå. I stora drag handlar det om att via vialparametrar och sökorsak avgöra hur svårt sjuk/skadad en patient är. Patienten får en färgkod: röd, orange, gul eller grön. Koderna avgör rekommenderade insatser.

För patientens del kan Ambulant bedömning/sjukvård innebära olika alternativ:

- Patienten får råd till egenvård
- Patienten får åtgärd i hemmet av läkare eller sjuksköterska från vårdcentralen.
- Patienten blir körd till Vårdcentralen Valdemarsvik.
- Patienten blir körd till akutmottagningen på Vrinnevisjukhuset.
- Patienten får insatser av kommunens hälso- och sjukvård.

Diskussion och resultat

Utdrag från en hälsoekonomisk fallstudie av studenter vid Linköpings Universitet:

"Sverige lägger stora resurser på hälso- och sjukvård varje år med målet att få ut så mycket hälsa som möjligt. Vi spenderar dock inte resurserna på samma sätt som andra länder. Primärvården får betydligt mindre resurser än vad slutenvård och sjukhus får. Däremot pågår en förändring inom Sveriges hälso- och sjukvårdssektor där landet vill omvandla vården för att göra primärvården mer nära och mer specialiserad. En utveckling i de befintliga hälsosystemen kan leda till en mer personcentrerad vård istället för fokus kring sjukdomar.

Nära vård - Vårdsamverkan Valdemarsvik verkar inom denna typ av omställning. Projektet har etablerat en strategi som kallas för Ambulant bedömning där målet är att kunna flytta sjukvården närmre den äldre befolkningen i kommunen som bor långt ifrån ett sjukhus genom att erbjuda mer avancerad vård lokalt i Valdemarsvik. Syftet med denna studie är att utvärdera och analysera hur arbetssättet Ambulant sjukvård påverkar hälso- och sjukvårdens kostnader och hälsoutfall. Genom att använda Nära vård Valdemarsvik som fallstudie kommer en kvantitativ hälsoekonomisk utvärdering av programmets kostnader att göras. Vidare kommer en kvalitativ diskussion av projektets hälsokonsekvenser att genomföras för att utröna om Ambulant sjukvård är en långsiktigt hållbar arbetsform.

Ambulant sjukvård som arbetssätt jämförs med dagens rutinsjukvård (Standardvård) i utvärderingen. Efter identifiering och kvantifiering av resursförbrukningen kommer resurserna värderas utifrån data vi blev försedda med från projektledaren för Nära vård Valdemarsvik. För att värdera effekterna genomförde vi en känslighetsanalys där vi satte upp ett antal scenarion för att undersöka de viktigaste variablerna i kostnadskalkylen.

Resultatet blev att Ambulant sjukvård minskade antalet ambulansresor samt andelen inläggningar på sjukhus. Andelen besök på vårdcentralen och andelen patienter med hemsjukvård ökade istället. Kostnaden för en ambulansresa till sjukhus och kostnaden för en inläggning på sjukhus är dyrare än kostnaderna för en resa eller inläggning till/på vårdcentral/hemsjukvården. Detta innebär att Ambulant sjukvård har lägre kostnader än jämförelsealternativet Standardvård. Slutligen kunde vi konstatera att arbetssättet Ambulant sjukvård är ett effektivt sätt att använda de resurser som finns inom vården".

Reflektion:

För att Region Östergötlands sjukvårdsresurser ska utnyttjas effektivt bör vården ges på den vårdnivå som är mest ändamålsenlig. Det innebär att alla patienter inte med automatik ska transporteras till akutmottagningen. Patienter med vissa sjukdomstillstånd kan bättre handläggas av primärvården och vissa patienter kan hänvisas till fortsatt egenvård. Ambulant bedömning innebär att ambulanssjuksköterskan tar kontakt med läkare på vårdcentralen kring patienter som triageras grönt och gult enligt RETTS, för dialog och beslut om lämplig åtgärd.

Rutinen har fallit väl ut. Ambulanssjuksköterskorna upplever vårdcentralens bemötande mycket positivt. En stor andel patienter som varit föremål för en ambulant bedömning får sin vård i närområdet eller via egenvård. Färre patienter transporteras till akutmottagningen vilket är positivt för alla parter.

Tyvärr används inte rutinen fullt ut, så det finns därmed en viss utvecklingspotential. I samband med att man förändrar ett redan inarbetat arbetssätt bör man ha i åtanke dem utmaningar det innebär. Projektet ser därför ett behov av påminnelser och fortsatt utbildning, både bland medarbetare inom Prehospital vård och bland medarbetarna vid vårdcentralen.

Projektet rekommenderar RÖ att utöka implementeringen av rutinen ambulant bedömning initialt till Finspång, Kisa och Åtvidaberg. Detta innebär en större volym patienter som kan ligga till grund för en adekvat utvärdering.

6.2.3 Vårdsamverkan Valdemarsvik

Vårdsamverkan Valdemarsvik är den del av projektet som rör olika samverkande aktiviteter och arbetssätt mellan kommunens hälso och sjukvård och vårdcentralen i Valdemarsvik. Det långsiktiga målet är att utveckla ett modernt vårdcentrum med inspiration från det glesbygdsmedicinska konceptet. Ett vårdcentrum

som kan erbjuda medborgarna en jämlik vård trots avstånd till sjukhus och bidra till att bättre ta tillvara de resurser som finns geografiskt inom kommunen till nytta för de som lever och bor i Valdemarsviks kommun.

Fortsatt utveckling av samverkan mellan kommunens hälso- och sjukvårdsenhet och regionens vårdcentral i Valdemarsvik har under projektiden fokuserat på området rehabilitering och implementering av Borgholmsmodellen.

6.2.3.1 Kommunal Hemrehabilitering

Bakgrund

Syftet kring hemrehabiliteringen är att ge en ökad livskvalité för alla brukare, samt att erbjuda trygga hemgångar för dem som varit inskrivna inom sjukhusvården eller vistats på korttidsvård i kommunens regi. Arbetet har pågått sedan 2017 med målet att öka möjligheten till kvarboende för kommunens invånare.

Genom att tidigt erbjuda brukare trygghetsskapande och rehabiliterande insatser kan självständigheten och delaktigheten öka och leda till minskat behov av antalet hjälpende insatser i våra verksamheter. Detta kan leda till en ökad hälsa, bättre livskvalité för kommunens brukare samtidigt som det är kostnadseffektivt för verksamheten på sikt. Fokus har lagts på preventiva åtgärder, vardagsrehabilitering och implementering av ett rehabiliterande förhållningssätt.

Diskussion och resultat

Projektet har bidragit till att en förbättrad rehabiliteringskedja kunnat erbjudas alla invånare i Valdemarsviks kommun. Ökat antal medarbetare med rehab kompetens har utgjort grunden för att nya arbetssätt inom den kommunala hälso- och sjukvården kunnat införas. Strukturerade multiprofessionella teamträffar introducerades utifrån en tydlig områdesfördelning och all berörd personal gavs möjlighet att delta i teamträffarna för att utbyta relevant information.

Ett stort fokus har lagts på fallförebyggande arbete med diverse utbildningar, samt hembesök i samband med ansökan om hemtjänst och en mer aktiv hjälpmedelsförskrivning. Dessa insatser har haft ett tydligt utfall med klar minskning av fallolyckor, särskilt i ordinärt boende. Ett framgångsrikt fallförebyggande arbete är en viktig förutsättning för kvarboende. Personer med förflyttningsproblematik och fallrädsla kräver större insatser från hemtjänsten för att undvika potentiella frakturer. Genom att förbättra personers förflyttningsförmåga och förebygga fall skapas tryggare förutsättningar för kvarboende.

Samarbetet mellan rehab personal och biståndshandläggare är ett annat exempel där personalen genomför hembesök i samband med att en individ ansökt om exempelvis ett trygghetslarm eller duschhjälp. Syftet är att ta fram bra underlag för rättvis bedömning av det stöd individen behöver i för att bevara individens funktioner och aktivitetsförmåga, samt implementera förbyggande insatser. Sedan 2016 har hälso- och sjukvårdsenheten mer än dubblat sina rehabiliterande patientkontakter och har nu resurser att möta behoven som kommer att uppstå i samband med den demografiska utvecklingen bland våra äldre.

Rehab personalen har även varit en viktig del av demensteamet och bidragit till att utveckla och kvalitetssäkra vård och omsorg av individer med demenssjukdom. Demensteamets arbete har ett tätt samarbete med vårdcentralen, med anhöriga och med individer som har blivit nydiagnostiserade.

Ett samarbete har påbörjats mellan rehabiliteringen inom Valdemarsviks kommun och Rehab Öst kring gemensamma lokaler för träning. Målet med samarbetet är att på ett bättre sätt kunna slussa ut rehab patienter till öppenvården. Samarbetet skulle även kunna bidra till att personer som inte längre klarar av att träna i öppenvården snabbt kan få kontakt med kommun rehab och få tillgång till fortsatt träning i hemmet. Denna del av vårdssamverkan kommer även fortsättningsvis vara en prioriterad aktivitet som både rör arbetssätt och i förlängningen även planeringen av vårdcentrumets lokaler.

6.2.3.2 Valdemarsviksmodellen

Bakgrund

Regeringens utredare Anna Nergårdh fick i uppdrag att se hur svensk primärvård skulle kunna stärkas. Hon uppmärksamade Borgholmsmodellen i sin utredning "Samordnad utveckling för god och nära vård" som

ett gott exempel på hur vården kan ställa om och bli mindre sjukhustung. Hon synliggöra bland annat kommunens roll i sjukvården och vikten av att förbättra samverkan mellan kommunerna och regionerna.

Borgholmsmodellen med sitt hemsjukhus har blivit ett välkänt begrepp och innebär bland annat att alla som är inskrivna i hemsjukhuset erbjuds hembesök av läkare och sjuksköterska. Vidare har modellen utvecklats genom att ytterligare involvera specialister inom rehabilitering och de som känner individen allra bäst. Konceptet är att skapa nära vård och omsorg i den enskildes hem.

”Det intressanta är den nära samverkan mellan kommunen och regionens hälsocentral. Det är förstås också intressant att kunna finnas till hands redan i hemmet och därmed undvika den oro som transport och inläggning på sjukhus kan innebära”, säger Anna Nergårdh.

Under projekttiden hade medarbetare och ledningspersoner från den kommunala och regionala hälso och sjukvården i Valdemarsvik möjlighet att besöka Borgholm för ett studiebesök. Gemensamt beslutades att verksamheterna skulle ta fram en modell med inspiration av Borgholmsmodellen, men som var anpassad för dem lokala förutsättningarna i Valdemarsvik.

Diskussion och resultat

Modellen som togs fram förtydligar dem riktlinjer som gäller för all hälso och sjukvård som bedrivs i hemmet, samt möjligheten till samverkande arbetssätt. Exempelvis:

- Möjlighet till konsultationsronder med läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter och arbetsterapeuter via länk
- Möjlighet till läkarkonsultationer via bärbar dator och länk i patientens hem. Sjuksköterskor eller annan profession befinner sig då hemma hos patienten.
- Möjlighet för sjuksköterskor inom kommunal verksamhet att direkt boka hembesök av läkare från vårdcentralen.
- Möjlighet för kommunens legitimerade personal att använda ROS, Cosmic Link och Pascal via bärbar dator.
- Möjlighet för kommunens sjuksköterskor att använda och lagra digitala bilder i patientjournalen

Det mobila arbetssättet integreras löpande och dem digitala kontakterna mellan sjuksköterska och läkare vid konsultationsronder fungerar bra. Det är ett arbetssätt som både ger tidsvinster, en tydlig struktur och en mobilitet i verksamheten. Användandet av Skype har ökat kraftigt och används nu för interna och externa möten, samt samordnad individuell planering och vid utbildning av personalen. Dock ses i resultatet att andelen SIP har minskat. Det är ett resultat som även ses i östra länsdelen och är ett fortsatt område att observera och mäta. SIP är grunden för ett säkert omhändertagande och skapar tydlighet i ansvar för patientens vård och behandling. Det är även en stark indikator för att undvika återinläggningar. Den digitala tekniken och möjligheten för kommunens sjuksköterskor att boka tid för läkarbesök i hemsjukvården ses som viktiga framgångsfaktorer i omställningen till Nära Vård.

6.2.3.3 E-hälsa inom Valdemarsviks kommun

Bakgrund

Valdemarsviks kommuns interna arbete inom e-hälsa och välfärdsteknik linjerar med, Vision e-hälsa 2025. Visionen utgår ifrån att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd, samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet

Utifrån den nationella strategin för E-hälsa samt de nationella målen tog Nätverket för E-hälsa fram ”Handlingsplan samverkan e-hälsa i Östergötland”. Handlingsplanen är politiskt förankrat i länets kommuner och i Region Östergötland. I den nya strukturen för samverkan för 2020 har kommunerna 50% utvecklingsledare inom området e-hälsa och i varje kommun finns kontaktpersoner.

Diskussion och resultat

En översyn och implementering av digitala hjälpmedel för biståndshandläggning har genomförts. Exempelvis kommer inom kort taligenkänning för biståndshandläggning vid journalföring. Likaså erbjuds idag möjligheten att införa mer digitala hjälpmedel inom hemtjänst för exempelvis tillsyn som

trygghetskamera till brukare för digital tillsyn. Kommunen har även infört Life Care mobil omsorg för digital signering av läkemedelsdoser och rehabiliterande insatser. Systemet säkerställer att ordinationer genomförs och att inte några insatser glöms bort, eftersom det digitala stödet behöver klarmarkeras innan hembesöket är klart.

Utöver dessa insatser pågår ett utvecklingsarbete för att bland annat erbjuda e-signering för socialtjänst, synkronisera avvikelser, klagomål och synpunkter i digital modul samt utveckla digital kommunikation under covid-19 pandemin för brukare i syfte att bryta isolering samt möjliggöra säkra besök.

6.2.3.4 Vårdcentrum Valdemarsvik

Bakgrund

Region Östergötland och Valdemarsviks kommun tog under hösten 2016 initiativ till ökat samarbete och samverkan över gränserna för att åstadkomma bästa möjliga hälsa och omsorg för Valdemarsviks medborgare. Initiativet involverar en gemensam vision om ett Vårdcentrum i Valdemarsvik med flera olika verksamheter vilket kommer kräva lokalförändringar för att fungera.

En fördjupad förstudie har tagits fram under 2019-2020 för att utreda vilka förutsättningar som behöver finnas på plats för hur en ny regionägd byggnad ska kunna uppföras i direkt närhet av Vammarhöjden där även det kommundrivna äldreboende och produktionsköket ska ingå.

Diskussion och resultat

För att kunna bedriva en allt mer kvalificerad vård är närheten mellan olika yrkesgrupper inte bara en framgångsfaktor utan helt nödvändigt utifrån medicinsk synvinkel. Vården bygger hela tiden på närhet och förtroende mellan olika yrkesgrupper. Det går inte uppnå en god, nära och jämlik vård för våra mest sjuka äldre enbart på distans. Att möjliggöra denna närhet för våra medborgare och medarbetare genom ett gemensamt vårdcentrum säkrar inte bara dagens hälso och sjukvård, utan möter även framtidens behov och utmaningar. Vårdcentralens geografiska plats och fortsatta uppdrag på orten kompletterar de digitala möjligheterna att söka vård vilket kommer att ha stor påverkan och skapa goda förutsättningar så omställningen till Nära vård kan uppfyllas. Primärvården representerad av vårdcentralen och den kommunala hälso- och sjukvården kommer vara navet i patientens kontakter. Den kommer bygga på tillit och geografisk närhet och möjliggöra dem hembesök medborgaren är i behov av.

Projekt Nära Vårdsamverkan har visat på ett stort behov av fortsatt samverkan mellan Region Östergötlands olika verksamheter som Valdemarsviks vårdcentral, rehab öst, sjukhusvården och prehospita vård tillsammans med all kommunal hälso- och sjukvårdsverksamhet. Målsättningen är att skapa en god och nära vård för Valdemarsviks innevånare. Avgörande för att kunna erbjuda en effektiv nära vård är att regionens och kommunens hälso- och sjukvård fungerar väl tillsammans, över huvudmannagränserna och utifrån respektive uppdrag.

Genom geografisk närhet skapas också möjlighet för medarbetarna att minska stressfaktorn med ett närmare och effektivare arbetssätt. Genom att skapa bättre förutsättningar för nära samverkan minskar behovet av resor vilket minskar miljöpåverkan. Medarbetarna både inom Valdemarsviks kommuns verksamhet och i samverkan med vårdcentralen kan använda sin arbetstid mer effektivt genom ökad tillgänglighet till varandra. Den fördjupade förstudien redovisar att de lokalbehov som efterfrågas kan tillgodoses genom en om- och tillbyggnad av befintlig byggnad på Vammarhöjden.

Nedan beskrivs några exempel på vårdsamverkande arbetssätt.

Närvårdplats, Östergården, Vammarhöjden

Närsjukvårdsplatsen är lokaliserad på Östergården i nära anslutning till Vårdcentralen och ska utnyttjas för patienter inskrivna i det palliativa teamet när särskilda omständigheter och behov finns. Möjlighet finns också att använda platsen för multisjuka äldre som på grund av sitt sjukdomstillstånd behöver relativt kortvarig vård, och där hemsjukvård inte är tillräcklig samt där vård på sjukhus inte är nödvändig av medicinska skäl.

Inskrivning till närsjukvårdsplats beslutas av vårdcentralens läkare eller av koordinator i det palliativa teamet enligt fastställd rutin, Närsjukvårdsmeddelande. Sjuksköterskor och undersköterskor vid

Östergården ansvarar för omvårdnad och rutinmedicinsk vård enligt läkarordination och tillhandahåller dessutom medicinsk utrustning.

Denna samverkansform möjliggörs via avtalsskrivning mellan Hälso och sjukvården vid Valdemarsviks Kommun och Närsjukvården i östra länsdelen, Region Östergötland. Samt att båda huvudmännens verksamhet är samlokaliserade.

Äldremottagning på vårdcentral i nära dialog med hemsjukvård

Genom att ta ett helhetsgrepp kring äldres hälsa har antalet vård dagar i slutenvården för den aktuella gruppen minskat. Det visar projektet Riktad primärvård för äldre. Nio vårdcentraler runt om i länet har deltagit i projektet under två års tid, däribland Vårdcentralen i Valdemarsvik. De har skapat en äldremottagning för personer över 75 år, som i framtiden riskerar att få ett stort vårdbehov. Vilka dessa personer är har identifierats med hjälp av ett IT-verktyg som projektet har utvecklat. Mottagningen vid Vårdcentralen Valdemarsvik bemannas idag av tre sjuksköterskor.

Patienterna erbjuds en kontaktsköterska som tillsammans med ansvarig läkare och andra aktörer, till exempel den kommunala hemsjukvården, upprättar en vårdplan för varje patient. I stället för att behandla symtom och sjukdomar var för sig, har patienter på äldremottagningarna bedömts utifrån ett helhetsperspektiv. Där ingår medicinsk behandling och läkemedel, men även funktion, aktivitet, social situation och särskilt fokus på individens egna behov vilket ligger väl i linje med sammanhållen och personcentrerad vård.

PAH, Primärvårdsansluten Hemsjukvård

Primärvårdsansluten hemsjukvård möjliggörs genom samverkan mellan Vårdcentralen och Kommunen i Valdemarsvik och LaH inom Närsjukvården på Vrinnevisjukhuset. Remiss/ vårdbegäran skickas från den aktuella vårdinrättningen till PAH- Valdemarsviks vårdcentral. Inkommande remisser kontrolleras och patienten diskuteras direkt i teamet. PAH-koordinator tar första kontakten med patient/vårdinrättning och skapar sig en bild av patientens aktuella vårdbehov. Efter samtalet påbörjar koordinator planering för inskrivning i hemmet samt påbörjar vårdplanering.

Inskrivning och vårdplanering sker i hemmet med patient, närstående, läkare, sjuksköterska, rehab personal samt eventuell annan berörd personal. All dokumentation sker i Cosmic, där även palliativa vid behovs-mediciner ordineras. Detta uppdrag linjerar helt i Nära vård utredningen och visar att Valdemarsvik är en föregångare i patientcentrerad samverkan.

6.2.4 Helen, digital kommunikation

Bakgrund

Leverantören Worldish erbjuder en digital kommunikations och översättningslösning som heter "Helen". Syftet med Helen är att underlätta kommunikationen i det dagliga arbetet mellan personal och patient där det finns språkbarriärer. Helen underlättar kommunikationen i mötet med patienter som talar annat språk än svenska och kan användas tillsammans med tolk eller som enda verktyg under hela konsultationen.

Syftet med Helen på Vårdcentralen Valdemarsvik var att pröva ett digitalt verktyg i mötet med patienter i reception för att skapa en tydligare och tryggare kommunikation trots olika modersmål. Samt att delta i utvecklandet av kommunikationsverktygets frågetråd för anpassning till primärvården.

Diskussion och resultat

Vårdadministratörerna i reception vid Valdemarsviks vårdcentral har använt den digitala tolkningsapplikationen Helen vid behov under projektiden. Dagligen möter dem patienter i receptionen som har annat modersmål än svenska och som pratar begränsad svenska eller engelska.

Helen möjliggör kommunikation via språken, arabiska, somaliska, dari och engelska för att få fram en kortfattad men tydlig anamnes på vad patienter söker för. Jourssköterskan konsulteras därefter om patientens hälsoproblem. Hen gör en bedömning av den information som framkommit och bokar in patienten till sjuksköterska eller läkare utifrån aktuell behovsbeskrivning.

Kommunikationsverktyget Helen följer dagens digitala utveckling och är en stor hjälp när det gäller kommunikation på andra modersmål. Helen är ett verktyg som är tillgängligt dygnet runt och som ger en snabb, trygg och säker anamnes utifrån patientens besvär och tillstånd. Genom att använda Helen sparas både tid och pengar eftersom verktyget finns så pass tillgängligt. Verksamheten slipper ringa telefontolk, som dels är en viss kostnad för regionen samt att den sparar den tid det tar att invänta en tolk som är ledig.

Under testperioden upplevde medarbetarna Helen aningen rörig då en del information var samlad på alltför många ställen, vilket gjorde det svårt att hitta vilken kategorimapp man skulle leta i. Ett förbättringsförslag skulle kunna vara att göra Helen mer anpassad till den mottagning den används inom. Mot slutet av projektperioden har verksamheten använt Helen mindre. Dels för att asylsökande i kommunen har minskat och dels för att många av dem asylsökande börjat lära sig mer svenska och engelska vilket gör att de använder dem ordinarie kontaktvägarna istället.

Kan Worldish fortsätta att utveckla kommunikationsverktyget Helen mer så att fler mottagningar och språk involveras så kommer Helen kunna vara till stor hjälp i kommunikationen mellan patienter och vårdgivare inom hälso- och sjukvården.

6.2.5 Egenmonitorering, Ekosystem för e-Hälsa

Bakgrund

Med hjälp av modern teknologi skapar och utvecklar idag Region Östergötland förutsättningar för en preventiv egenvård, där patienter med kroniska sjukdomar i många fall kan vårdas eller vårda sig själva i hemmet, med samma medicinska säkerhet som om de var på sjukhus.

Egenmonitorering kan möjliggöra ökad trygghet hos både patienter, närstående och medarbetare genom ökad patientdelaktighet och möjlighet till proaktivitet. Detta kan leda till ett stabilare sjukdomstillstånd som bidrar till minskat antal onödiga inläggningar och onödiga besök inom vården. Läs gärna mer genom att gå in på Region Östergötlands hemsida och söka på Egenmonitorering.

Diskussion och resultat

Projektet har:

- Tagit fram ett önskat läge utifrån en behovsinventering som genomförts tillsammans med medarbetare från verksamheten och representanter för patientgrupper och föreningar.
- Skapat en organisation för IT och Medicinsk teknik
- Vårdorganisation och övergripande egenmonitoreringsenhet som idag servar verksamheten med dem administrativa arbetsuppgifterna som krävs i samband med uppstart och avslut av patienter för egenmonitorering.
- Upphandlat en medicinsk plattform inklusive support och logistik som heter ImagineCare. Tjänsten möjliggör idag egenmonitorering för patienter med kroniska tillstånd som hjärtsvikt, kronisk obstruktiv lungsjukdom, diabetes och hypertoni.
- Tagit fram verksamhetsprocesser genom riktlinjer, mall för lokala rutiner, samt införandematerial för att underlätta utbildning och uppstart.

Lokalt har möjligheterna för Vårdcentralen Valdemarsvik öppnats upp, och verksamheten egenmonitorerar nu patienter med Kronisk obstruktiv lungsjukdom samt patienter med Hjärtsvikt. Teamet på vårdcentralen har formulerat en lokal rutin och deltar aktivt i det övergripande utvecklingsarbetet av vårdformen.

6.2.6 Hjärtsvikt, projekt för ett strukturerat vårdförlopp

Bakgrund

Syftar till att utarbeta ett strukturerat vårdförlopp för hjärtsviktpatienter mellan kardiologiska kliniken och Vårdcentralen Valdemarsvik. Att med rätt användande av diagnostik, inkl. biomarkörmätning på vårdcentralen, telemedicin och beslutsstöd säkerställa evidensbaserad behandling med ett effektivt resursanvändande och därmed ett förbättrat hälsoutfall i form av medicinska kvalitetsparametrar, återinläggningar och livskvalitet.

Alla patienter med hjärtsvikt på vårdcentralen i Valdemarsvik utreds och behandlas i nära samarbete med hjärtsviktmottagningen på Vrinnevisjukhuset för upptitrering av mediciner, råd om egenvård, rehabilitering och bedömning angående eventuella avancerade behandlingsalternativ. Patienterna registreras och följs via det nationella hjärtsviktsregistret, Riks Svikt

Monitorering sker med hjälp av NTproBNP på vårdcentralens laboratorium. Samt utarbetande av beslutstöd i Cosmic för att identifiera patienter med behov av eskalerad sviktbehandling.

Diskussion och resultat

Hjärtsvikt är ett allvarligt tillstånd som har negativ påverkan på patientens livskvalitet och prognos. När man har hjärtsvikt betyder det att hjärtat inte pumpar så mycket som kroppen behöver. Det kan leda till antingen dålig blodförsörjning i olika organ eller blodstockning i lungorna och /eller nedre delen av kroppen.

Efter diagnosställning är det mycket viktigt att initiera och upptitrera läkemedelsbehandling, identifiera bakomliggande orsaker. Inte minst behandlingsbara sådana. Utbilda patienter kring egenvård och även möjliggöra deltagning i fysisk träning, och psykologiskt stöd vid behov. Det finns adekvat vetenskapligt stöd som tyder på att ovannämnda åtgärder har mest effekt om de tillämpas inom ramen av en organiserad sviktmottagning med en strukturerad vårdplan. Då omhändertagandet av patienter med hjärtsvikt ser mycket olika ut inom länet och nationellt, samt mellan slutet och öppen sjukvård har detta arbete känts angeläget och kommer framgent bidra till en mer jämlik vård.

Strukturerat vårdförlopp inom hjärtsviktsvården har arbetats fram i syfte att förtydliga och förenkla flödet av patienter mellan Kardiologen på Vrinnevisjukhuset i Norrköping och Vårdcentralen Valdemarsvik. Vårdförloppet beskriver vem som gör vad, och i vilken ordning. Likaså vart i organisationen dessa insatser skall göras så att vi nyttjar vårdens resurser på ett klokt sätt, samt minskar onödig miljöpåverkan och vare minskade resor till och från sjukhus.

En dokumentationsmall för mottagningsanteckning och vårdplan för hjärtsvikt i Cosmic har framarbetats för att möjliggöra kunskapsöverföring och tydlighet i planering och behandling. Utöver detta har ett analysinstrument som mäter proBNP installerats lokalt på vårdcentralen vilket möjliggör en enklare och snabbare handläggning av patienter med hjärtsvikt. Kompetensöverföring möjliggörs idag via digitala ronder där vårdcentralens sjuksköterska och läkare kan lyfta enskilda patientfall och frågeställningar med hjärtsviktsmottagningen på Vrinnevisjukhuset. I närtid kommer läkarna på vårdcentralen även få testa ett automatiserat beslutstöd i Cosmic där behandlingsrekommendationer synliggörs via en popuppruta i patientjournalen. Cosmic CDS är ett datoriserat kliniskt beslutstöd som kombinerar uppgifter specifika för en enskild patient med regelverk baserade på medicinsk evidens för att kontrollera följsamhet eller ge råd om vad som är den bästa behandlingen för patienten.

7 Erfarenheter under projekttiden

7.1 Framgångsfaktorer och utmaningar

Ett framgångsrikt utvecklingsarbete består av många viktiga faktorer, inte minst när olika huvudmän och olika verksamheter tillsammans ska utveckla nya arbetssätt och testa ny teknik över organisationsgränserna. Något som projektet identifierat som helt grundläggande och som inte nog kan betonas är värdet av dialog. Ett försök att visa på olika tillvägagångssätt och förutsättningar som bidragit till en god dialog redovisas nedan.

Styrning och ledning:

I stora delar börjar dessa förutsättningar med modiga ledningspersoner som både vågar vara visionära samtidigt som beslut tas i riktning mot ett gemensamt uppsatt mål. Dessa ledningspersoner har i högsta grad varit med och tillsammans lagt grunden för det klimat och den förändringsvilja som skapats och bibehållits i Valdemarsvik. Om inte ledningen hos respektive huvudman är ense om vart verksamheten ska nå, på vilket sätt och vilket förhållningssätt som ska gälla så blir det näst intill omöjligt för medarbetarna i respektive verksamhet att genomföra själva arbetet. Tönen i dialogen och respekten för varandras uppdrag avgör mycket. Att prata med varandra, istället för om varandra kan vara en bidragande orsak att samverkan har framgångsrikt utvecklats genom åren.

Men ledningspersoner behöver också rätt förutsättningar för att kunna verka framgångsrikt. Där blir den politiska viljan och engagemanget viktigt. Att beslutsfattare tydligt beskriver vad man vill åstadkomma för sina medborgare och vilka mål som ska uppnås. Dessutom krävs det mod och vilja för att bistå verksamheten med kloka beslut och rimliga resurser så att rätt förutsättningar kan skapas. Möjliggörare på olika nivåer är nödvändigt.

En egen reflektion jag som projektledare har gjort under den här resan är vikten av att hålla i. Vi har av olika skäl sätt hur sårbar en uppbyggd dialog och överenskommelse på ledningsnivå är. Det kan räcka med en förändrad arbetsbelastning eller viss frånvaro för att den gemensamma dialogen ska utmanas. Oavsett hur lång tradition av samverkan man har så verkar tonen i dialogen vara en färskvara. Med det sagt är det oerhört viktigt att stötta ledningspersoner i detta arbete genom att skapa strukturer för möten, arenor och samtal. Och dessutom bistå dem med resurs inom planering och administration. Ledningspersoner och chefer behöver stöd och påminnelser, även när det gäller dessa viktiga frågor som man i grunden är helt överens om. Tilliten till varandra är helt avgörande.

Konkreta verktyg för att skapa bra förutsättningar för fortsatt tillit och dialog mellan ledningspersoner kan vara:

- En gemensamt framtagna och visualiserad målbild. En tydligt värderad riktning för det gemensamma uppdraget är en förutsättning.
- Gemensam stödresurs till ledningspersoner att planera in mötes forum kontinuerligt, och med god framförhållning. Samt att resurs bistår med kallelser till berörda parter, planering av agenda och stödanteckningar för uppföljning.
- Gemensamma handlingsplaner för vilka aktiviteter som prioriterats, vem som ansvarar för dem, vad som ska göras och när. Enkelhet och tydlighet bör gälla.
- Gemensam stödresurs som kan vara behjälplig med att ta fram underlag inför beslut och prioriteringar, samt bistå med relevant statistik.
- Gemensam stödresurs i framtagandet av kommunikationsplan och kommunikationsmaterial till dem målgrupper som verksamheten möter och ansvarar för.

Samordning och planering:

Hälso och sjukvården är en kunskapsintensiv verksamhet med stor bredd och stort antal medarbetare. Att planera och koordinera dem utvecklingsinitiativ som kommer från politik och tjänstemän på olika nivåer med dem behov som identifieras bland medborgare och bland medarbetare är många gånger en grannliga uppgift. Många är exemplen där företrädare för verksamheten känner sig pressade tidsmässigt och resursmässigt. Att då även planera in strukturerat utvecklingsarbete och olika projekt kan ibland kännas övermäktigt. Inte minst i dessa tider när en pandemi gör sig påmind i varje del av regionens och kommunernas dagliga arbete.

Samtidigt har väl behovet av nya arbetssätt och ny teknik aldrig varit större. Arbetssätt och teknik som skulle kunna vara med och möta verksamhetens utmaningar när det bland annat gäller folkhälsa, patientens delaktighet och kunskap för att nämna några. Läger vi dessutom till den demografiska utvecklingen samt dem svårigheter som chefer beskriver kring kompetensförsörjning blir bilden än mer allvarig.

En spaning från projektets sida har varit att organisationens styrkor oftast ligger i starten av olika utvecklingsarbeten och initiativ. För det mesta är huvudmännen och företrädarna för vården helt överens om vision och målbild. När det sedan kommer till vem som ska göra vad börjar det bli lite svårare, även om projektets uppfattning är att ambitionen och arbetsviljan varit hög och därmed har dem flesta utmaningar som dykt upp kunnat lösas och överbryggas ändå.

När vi däremot kommer till att lyckade utvecklingsinitiativ med positiva erfarenheter där tydliga vinster har identifierats, och dem ska börja breddinföras så verkar det uppstå betydligt svårare utmaningar. Vi inom vården har generellt en oerhörd förmåga att se brister och tillkortakommanden i ny teknik och nya arbetssätt. Argumenten är många för att inte förändra utan fortsätta som man tidigare gjort. Finns förstås mycket klokskap i denne försiktiga hållning som värnar evidens och patientsäkerhet men sammantaget ser jag personligen värdet av mod, beslutsförmåga och uthållighet som helt avgörande för utfallet på regional nivå. Det kan inte vara så att ett arbetssätt eller en produkt som visat ge goda resultat i en del av länet inte skulle kunna fungera och få samma utfall i en annan. Jag är personligen för en individuell anpassning när det gäller våra patienter, och i viss mån även verksamhet. Men vi behöver vara medvetna om riskerna att allt för

ofta låta utvecklingen av våra arbetssätt och processer vara fritt valt arbete för respektive verksamhet. Där behöver ledning på hög nivå våga ta beslut och vara aktiva i uppföljningen av hur dessa beslut efterlevs.

En möjlig väg framåt skulle kunna vara att samordna regionens olika utvecklingsinitiativ i större utsträckning för att om möjligt minimera insatser för dem tidsvinster och effektiviseringar som avses. Det man bör ha i åtanke då är att om detta inte görs över gränserna mellan sjukhusbunden vård, primärvård och kommunal hälso och sjukvård på ett transparent och tydligt sätt så riskerar man att försvåra omställningen till nära vård. Verksamhetens erfarenhet och patientens behov är en bra utgångspunkt, men beslut, samordning och styrning bör ske på regional nivå i många av dem utvecklingsorienterade frågorna. Ledord i arbetet har hela tiden varit att samskapa, dvs att alla parter i ett utvecklingsarbete behöver vara delaktiga och att målsättningen alltid bör vara att patienten upplever en sömlös organisation där insatser och kommunikation sker på ett smidigt sätt.

Ekonomi och upphandling:

Inom projektet har rutinen för ambulant bedömning tydligt visat på en vinst för medborgarna i Valdemarsvik då hälso och sjukvården kommit närmre hemmet och orten. En ökad tillgång till adekvat hälso och sjukvård på rätt vårdnivå med minskade resor och ökad patienttrygghet som resultat. En utveckling hade möjligen varit att väva in kommunens verksamhet i större utsträckning. Självklart skulle många säga. Andra, absolut inte. Vad handlar då detta om?

Åter igen ser det ut som vi är helt överens om vision, målbild och vad rutinen Ambulant bedömning vill uppnå i form av patientnöjdhet. När det sedan ska tydliggöras vem som ska göra vad och när, så uppstår det meningsskiljaktigheter. Ett av skälen som framförs är att de resurser som krävs för att genomföra vissa insatser ute i kommunen inte finns. Att ta fram en ekonomisk modell som fördelar resurser utifrån var eventuella kostnader och eventuella vinster hamnar sett till hela hälso och sjukvårdssystemet skulle möjligen undanröja dessa hinder. Det är tydligt att verksamheterna på egen hand inte kan komma vidare i dessa frågor utan här verkar det krävas nya ersättningsmodeller som bygger mer på hängrännor än stuprör.

Argumenten från båda perspektiven är fullt förståeliga och rimliga men gör att frågan stannar och att utvecklingen inte fortsätter i den riktning som vi gemensamt tror på. Att lyfta detta är inte ett sätt att peka finger utan ska snarare ses som ett sätt att försöka visa på dem svårigheter verksamhet och chefer kan stå inför när det gäller att utveckla och planera en verksamhet. Man kan som sagt vara helt överens i frågan men inta ha dem förutsättningar som krävs för genomförandet. Man kan fundera hur en ekonomisk modell som följer patienten och där kostnader och vinster regleras utifrån vart kostnader och vinster uppstår skulle kunna se ut? Självfallet ingen lätt ekvation men troligtvis den enda rimliga vägen fram För att fortsätta samverka och arbeta tillsammans för patientens bästa behöver alla inblandade parter känna sig som vinnare.

Under projektets gång har vårdcentralen och kommunens hälso och sjukvårdsenhet fördjupat kunskapen kring sårvård och tagit fram gemensamma styrdokument där patienten oavsett huvudman ska få samma vård och behandling. En självklarhet kan tyckas, men så är inte alltid fallet. När alla medarbetare, oavsett tillhörighet fått adekvat utbildning och all struktur i form av riktlinjer och lokala rutiner var på plats så behövdes endast en överenskommelse kring sårvårdsmaterialet arbetas fram. Där tog det stopp. Inte för att man inte var överens om vilket material och förband som skulle användas på vilket sår, utan för att huvudmännens respektive upphandlingscykler ser olika ut. Sårvårdsmaterial finns hos båda huvudmännen, men skillnaderna kvarstår. Hur kan det få vara så att olika lagrum står i vägen för samordning och en nära och jämlik vård? Borde inte lagstiftning stödja och guida verksamhet i svåra frågor där vi inte är överens snarare än att hindra? Kanske behövs det mer mod även i dessa frågor för att våga vara mer pragmatisk och sätta patientens behov först. Lite utanför boxen.

8 Slutord

En förhoppning från projektets sida är att stora delar av detta framgångsrika utvecklingsarbete ska få fortsätta i befintlig verksamhet, oavsett projekt eller inte. Att dialogen och tonen mellan huvudmännen ska bibehållas och att alla parter gör det som står i deras makt för att skydda denna del av verksamheten. Tillsammans är vi starkare och med vetskap om hur snabbt något kan falla sönder och hur lång tid det tar att bygga upp det igen så bör det ligga i allas intresse att bevaka, skydda Vårdsamverkan Valdemarsvik. Både politik, tjänstemän och verksamhetsföreträdare uppmannas härmed att ta det ansvar och de kloka beslut som krävs för att fortsätta skapa de bästa förutsättningar för Nära Vård lokalt i Valdemarsvik, och självklart även i resten av Östergötland.

Idag är kunskapen högre och erfarenheterna fler kring vilka vårdssamverkande arbetssätt som fungerar och inte. Projektet har även en uppfattning om vad som ligger bakom respektive utfall. Att utifrån detta gedigna och långvariga arbete låta bli att sprida denna kunskap vore självklart både ett slöseri och aningen ledsamt för alla involverade medarbetare. Därför föreslår projektet att delar av denna slutrapport kompletterar arbetet med den Region och Kommunövergripande omställningen mot Nära Vård som pågår i Östergötland. Exempelvis ses samverkan med kommunerna, närsjukvårdsplatser, ambulansbedömning och vårdcentrum som spännande och framgångsrika aktiviteter att arbeta vidare med och som rimligtvis borde vara intressant för övriga delar av länet.

Med detta vill jag tacka alla er som varit med och tagit modiga beslut, finansierat, vågat, samtalat och arbetat för en hälso och sjukvård i Valdemarsvik som kommit lite närmre, blivit lite mer jämlik och förhoppningsvis skapat fler delaktiga och trygga medborgare.

Projektledare David Ring

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....